Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Etlar, Carit.; af Carit Etlar.
Titel | Title:	Hedemanden : et Billede fra Jyllands Vestkyst
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : C. Steens Forlag, 1840
Fysiske størrelse | Physical extent:	240 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

57.-99.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130020573342

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Hedemanden.

Et Billede fra Jyllands Vestkyst

af

Carit Etlar,

Forfatter til Smuglerens Søn o. s. v.

Kjøbenhavn 1840.

Trykt, paa Bog- og Papirhandler **C. Steens** Forlag,
hos J. G. Salomon.

Motto:

"On essaye l'or dans le feu,
Les hommes par tentation."

Voltaire.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Gjensyn.

Nede paa Kysten af Vesterhavet, i Skads Herred, ligger Fiskerleiet Strandby, under Jerne Sogn. Egnen deromkring er sandet, tør og nøgen, i flere Miles Afstand seer man intet Træ, ingen Busk, og kuns hist og her strækker en gammel fortørret Hyld, eller en bladløs, trøsket Ron sine visne Grene iveiret. Husene ere smaa, daarlige og forfaldne, og røbe Armod, de ligge adspredte omkring paa Heden, hvor alene den mørkebrune Lyng trives og blomstrer i yppig Fylde. En talrig Mængde af Kæmpegrave møder Øiet i alle Retninger; man mener at der skal have staaet et Slag i gamle Dage. Paa en Høi, noget større og videre i Udstrækning end de øvrige, ligger fem store Stene i en Kreds, tæt ved hverandre. Traditionen angiver denne Plads som et hedensk Offersted, en uhyre stor og flad tilhugget Steen, som dengang vel har dannet Fladen, er væltet ned paa den ene Side af Høien, og det tykke Mos og frodige Lyng rundtomkring, beviser at den i mange Aar har ligget saaledes. Den hele Kyst har et barsk og ødt Udseende, der gjør et forstemmende Indtryk paa Enhver, som ikke er kjendt og fortrolig med den.

Aftensolen kastede sine matte Straaler ind over Heden, idet den efterhaanden sank dybere ned bag Havet; Bølgerne spillede nede paa Strandkanten med en rødlig, zittrende Glands, Himlen var noget graa, og øvre i Sonden begyndte en stærk Sludtaage at trække op, som varslede om et af de Uveir, der ere saa jevnlige i denne Deel af Landet. En Mængde Mennesker vare forsamlede nede ved Havbreden, ifærd med at rense det Udbytte af Fisk, Havet den foregaaende Nat havde bragt dem. Langs med Kysten hang Hvillinger, Heier, Rokker og Flyndere paa Snore, mellem høie, nedrammede Stager, for at tørres; det er den vigtigste, ja næsten den eneste Næringsgreen for Vestlandets Beboere; rundt om paa Halvøen forsendes dette Produkt, en Mængde Skibe føre Ladninger deraf til andre Kjøbstæder, selv i Hovedstaden seer man engang imellem en Fano Hvilling eller en Vesterbo Skulle.

Noget længere oppe paa Landet laae sex Mænd, af et mørkt og vildt Udseende, ørkeløse røgende af korte Kridtpiber. Deres Klædedragter havde et underligt, særegent Snit, deres gulbrune Ansigter et eget Udtryk, høist forskjelligt fra de Andres, og Intet af det nationale Præg, som sædvanlig charakteriserer Vesterbomændene. De førte en livlig Tale med hverandre, i et fremmed, fuldtonende Sprog, som de ledsagede med hæftige og udtryksfulde Gestus, og brøde sig ikke stort om, at de vare Gjenstand for Fiskernes Opmærksomhed, hvilke af og til saae over til dem med foragtelige Blikke. I Sjælland træffer man aldrig den Slags Folk, men

omkring paa Alhederne i Jylland kjendes de godt, man kalder dem Natmænd eller Tatere.

Efterhaanden som Solen gik bort, blev det mørkere og mere skyfuldt i Luften, man sporede Vindens Virkning i Nordsøens hule Brummen, forend Skormen endnu naaede Landet, de dybe, mørke Furer mellem Sandrevlerne, kom mere tydelig tilsyne, og Fruentimmerne kastede ængstelige bange Blikke paa hverandre, ved Tanken om den Fare som forestod deres Mænd, der endnu vare ude paa Søen for at drage Bundgarn og Truge tillands. — „Vorherre holde sin Haand over dem i saadan et Veir," yttrede en gammel Kone til sin Nabo, „de blive længe borte iaften, og det bæres mig for, som om der forestaaer dem noget Ondt." — „I aner immer hvad som galt er, An' Master!" svarede den Tiltalte, fortrydelig over at see sin egen Frygt udtalt af en Anden. „Hvorfor skulde det vel gaa galt iaften mere end ellesens? Der er stærke Aarer ude, hun har kulet haart idag, derfor varer det saalænge." — „Der har vi dem alt!" raabte en ung Pige, som en lang Tid havde staaet oppe paa en stor, mosbegroet Kampesteen, skuende ud mod Havet: „Jeg seer Niels Giles Baad brække igjennem Gusen!" — En mørk Linie kom lidt efter frem af Skumringen, og den bange Ængstelse, som hidtil havde bemestret sig Alle, forsvandt i et jublende Velkomstskrig, der overdøvede Stormens Hvin. Fire velbemandede Baade skjar hurtig og let igjennem Dyningen, stærke og haandfaste Mænd stege ud, men de syntes ikke at gjengjelde Qvindernes venlige Hilsen, der laa meget mere et mørkt og bittert Udtryk i

deres hærdede, solbrændte Ansigter. — „Hvor er Bundgarnene?" spurgte en gammel Goiser, idet han stirrede ned i de tomme Baade. — „Borte!" var det eenstemmige Svar, som lod ham imøde, „Strømmen har taget dem med sig, Stagerne ere knækkede og drevne ud i Graadyb, dersom de ikke komme iland paa Fanø, maa Vorherre vide hvordan det vil gaae os i Sommer." — „Borte?" gjentoge Qvinderne, med en Stemme hvoraf den dybeste Fortvivlelse talede. — „Ja!" vedblev en af de hjemvendte Mænd, „og Vil Sommers havde nær gaaet samme Vei; hans Baad kantrede, han var to Gange under, forend Jakob Tømmermand fik fat i ham." — En talende Sorg stod præget i hele Forsamlingens Aasyn, Tabet angik dem jo Alle, disse Bundgarn vare dem kjære som deres Liv, de vare de stræbsomme Menneskers hele Rigdom; Garnene skaffede dem Føden, til dem knyttede sig udelukkende al deres Haab, nu vare de borte, tabte, deres eneste Erhvervskilde var dem berøvet af det fjendtlige Hav, hvad Under da, at de sørgede ved Tanken om den Nød og Elendighed som forestod. Kuns en Eneste i hele Kredsen fortvivlede ikke; kuns Een af alle de tilstedeværende Qvinder var glad og fornøiet, det var Vil Sommers Kone. Hun laae ved sin Mands Bryst, og følte i dette Øieblik, at Skjæbnen dog kunde have røvet Noget, der var hende mere dyrebart end det mistede Bundgarn.

Den korte Dag var svunden. Solen dannede blot en svag, rød Tone øvre paa den vestlige Himmel, og fra den modsatte Kant blandede en svag Lysning, som skulde ligne Maaneskin, sig med de mørke Skyer, der efterhaanden trængte frem i tykkere og større Masser.

Fiskerne samlede deres Redskaber sammen, og lavede sig sørgmodige og nedslaaede til at forlade Stranden for at søge deres Boliger. Da lod paa eengang et svagt, huulttonende Knald hen over Havfladen, og næsten i samme Øieblik gled en sort Gjenstand frem af Taagen. Det var en lille Jagt, der for sit Storseil og en Klyver svævede let og hurtig hen mellem de skummende Vover, uden som det syntes, at agte paa de farlige Sandrevler, den i ilsom Fart nærmede sig mod. Forundrede vare Fiskerne Tilskuere af dette Syn. Det Mismod, som nylig bevægede dem, var tilbagetrængt af Øieblikkets udeelte Nysgjerrighed — „For en Ufærd! der er jo To derude!" raabte En af Mændene. „Hvad mon det kan have at betyde?" — Under dette Udraab rettedes Forsamlingens Øine hen mod den Kant Taleren pegede paa, og en smækker, fiintbygget Kutter gled paa samme Tid ud af den graalige Dise, der nu begyndte at skjule Baggrunden; men den bar mere af for Landet, tilsyneladende som om den frygtede og bedre kjendte de Farer Jagten udsatte sig for. — „Det er Poul Piil fra Fano!" udraabte flere af Fiskerne paa eengang, „den Anden er Krydsfartøiet fra Hjerting. See! den toner Toldflag, for at tvinge Poul til at lægge bi; men luur ham, om han gjør det!"

Den omtalte Jagt vedblev imidlertid bestandig at styre ind mellem Sandrevlerne, og de hyppige Bouter og Slag den gjorde, var et Beviis paa at den fortes af en kyndig og erfaren Mand, som fuldtvel kjendte hvormeget han udsatte sig for, ved at holde saa nær op mod den farlige Kyst. Det var endnu ikke saa mørkt, at man paa Landet jo tydeligen kunde skjelne begge Skibes

Bevægelser, og den Opmærksomhed med hvilken Fiskerne betragtede det første Fartøis Gang, og den Glæde de yttrede efter hver heldig Bout, hvorved den vandt et Stykke forud for Kutteren, røbede noksom hvormeget den interesserede dem. Nok engang dronede et Skud fra Krydsfartøiet, efterfulgt af en pibende Hvislen, og denne Gang var det alvorligere meent end for, thi en Kugle foer hoppende hen over Vandfladen et Par Favne i Læ af Jagten, og borede sig ind i en Kæmpegrav, noget oppe paa Land. — „Disse Krydsbetjente holde forbandet meget af at lege med Skarpt," sagde en Fisker til sin Sidemand, medens han ligegyldig saae hen til Stedet hvor Kuglen foer ind. — „Ja!" var den Andens laconiske Svar, „saasnart De kan gjøre det uden at svie deres egen Pels; men hvad kerer saa den Djævelskarl Piil sig derefter? Fanden staaer i den Fyr! Det er ikke en Frihandler*) paa hele Kysten, der bedre forstaaer at klare sig for dem end han." — „Det er Skarn at han skal have en saadan Søn, som den Henrik, der sidder i Slaveriet derovre," bemærkede en aldrende Kone, der var traadt hen til de Talende. — „Aa! hvad Præg om en Søn," udbrød en af Mændene, „man bør aldrig tale ilde om de Døde. Der voxer ikke i Skov et Træ saa lige, at det jo har en kroget Green!" — „Hvordan hænger det i Grunden sammen med den Søn? Vil! Du maa vide det, for Du foer jo med samme Skude, som han kom galt afsted paa." — „Det hænger saadan sammen," svarede Sømanden, „at Capitainen vilde sulte os, og da Henrik klagede derover, fik han Kat, saa var han

*) Smugler.

et ildvornt Menneske, der lettere kunde gjøre Maanen til Sol, end tæmme sig, naar han blev gal i Paryken, det laae nu eengang i Blodet, skal jeg sige os, og saadan har Enhver sin Feil. Han tog fat i Capitainen i sin Hidsighed, og vippede ham overbord. Det er det Hele! Derfor kom han i Slaveriet, og nu er han kreperet derovre, som de fortælle. Men tal aldrig til Poul om disse Dele, han kan ikke godt taale at høre derpaa." — Med denne Slutning taug han og vendte sig om mod Søen.

Stormen tog voldsomt til, Bølgerne kastede tykke Skumflager høit op mod Landet, men den lille, sorte Jagt vedblev at feie afsted, Slag for Slag, saa sikker og bestemt, som om den ikke havde det Ringeste at frygte for de Revler og Skjær, den tumlede sig mellem. Foran paa Bugsprydet sad en lang, dunkel Skikkelse; med et skarpt og speidende Blik maalte han Afstanden fra Landet, og de velbekjendte Mærker han seilede efter; engang imellem, naar Stormen for et Øieblik linnede en Smule, hørte man enkelte Ord af hans Kommandoraab, og det syntes, som om usynlige Aander laante ham deres Bistand, saa hurtig og noiagtig blev enhver Befaling udført, uden at det var at see ved hvem det skeete. — „Der er en Passeneer ombord!" bemærkede en af Fiskerne. „Jeg seer en fremmed En, svøbt i en Mantel, at staae om Læ af Storseilet." — „Han vil alligevel have Nød med at klare sig," yttrede en Anden, som med den største Opmærksomhed havde fulgt Smuglerskibets Bevægelser. „Capitain Dahl kjender alle Smuthuller, og nu er han gaaet ovenom Dødemands Bjerge, for at stoppe Poul ved Graadyb." — „Aa! han varer sig vel," gjenmælede en

gammel, graahaaret Goiser, „han har vist en kostbar Ladning inde dennegang. Naar blot Strøm og Vind ville holde, saalænge til han faaer lagt Grunden forover, kan Kongens Folk Ingenting gjøre ham. See der!" raabte den Gamle, og stampede fornøiet i Sandet, „han bjerger sit Storseil, han halser op, for at tage Øiemærke efter Jerne Kirke. Det er en klog Hund, den Poul! Vorherre holde sin Haand baade over ham selv og hans Skude. Nu har de peilet Næsset ved Graadyb, om en lille Kjende er han i Sikkerhed; inat skal der lossES, saa er alting klart til Krydsbetjentene borde ham imorgen. Kom nu Folkens! lad os gaae hjem, det begynder at give Vaadt fra oven af, og Poul Piil kan have en Haandsrækning behøv siden." — Lidt efter var baade Jagten og dens Forfølger ude af Syne, og Fiskerne brode op, og forlode Strandbredden.

Samme Aften, to Timer senere, gik en Reisende hen ad den smalle Sti, som løber langs med Øvren — saaledes kaldes en høi Jordvold, Naturen har dannet igjennem Skads Herred, langs med Vesterhavet, ret ligesom den indsaae hvor velgjørende dette Bolværk vilde være mod det mægtige Havs Rasen. — Han havde en sort, laaden Hue paa Hovedet og var tæt indhyllet i en viid, blaa Kappe. Veien han skred hen over, slyngede sig ind imellem høie, mosgroede Bakker; den var ubanet og knudret, og den tætte, gjennemtrængende Regn, som i den sidste Time uophørlig havde holdt ved, gjorde den næsten ufremkommelig, saa at han ved hvert Skridt sank ned til Anklerne i den bløde, moradsige Grund eller de dybe Huulninger, som Vandet sivede igjen-

nem. Efter en Tidlang at have gaaet fremad, stod han et Øieblik tvivlraadig stille, og saae sig omkring, for at opdage et Skjul eller en menneskelig Vaaning, hvori han kunde finde Ly og Hvile for den frembrydende Nat; men den tykke, dunkle Taage, som hvilede over Egnen tilslorede Alt for hans Blik, og han var derfor nødt til, misfornøiet og træt af den foregaaende Dags Møisommeligheder, at fortsætte sin Gang paa Lykke og Fromme. Endelig hørte han en huul Tuden af en Hund henne fra den Kant hvor Fiskerleiet laa, og lidt efter glimtede et mat og usikkert Skin af et Lys igjennem Mørket, efter hvilket han rettede sin Gang. Det varede ikke længe, forend han foran sig saae, i nogen Frastand, et mørkt Omrids af hine faldefærdige smaa Hytter man saa ofte støder paa i Hedeegnene, og som den Fremmede snarere skulde holde for en Tørveskrue, end en heel Families Bolig, der stundom udgjør en halv Snees Personer, og som benytte det eneste Værelse Hytten bestaaer af, til fælleds Sovekammer, Kjøkken, Dagligstue, kortsagt: til Alt hvad en Eier fordrer af sin Vaaning. Og dog bo i disse Hytter kraftfulde, sunde og stærke Folk; de ere lykkelige disse Mennesker, Nød og Savn har lært dem at skjønne paa de ubetydelige Goder, de ere i Besiddelse af, de kjende ikke til det forfinede Livs Nydelser, og føler derfor intet Savn ved at undvære dem. I Civilisationen, i Kundskaber der kuns tilveiebringes paa et forhen tilfreds og lykkeligt Hjertes Bekostning, og det Lys man holder for Sjælens Øie, ligger undertiden vor største Roligheds forstyrrer og en tyngende Forbandelse skjult.

Den Reisende havde naaet Hytten, han gik hen til Vinduet og saae igjennem dette et aldrende Fruentimmer sidde paa en Halmstol ved Skorstenen, hvor en stor Torvild blussede og belyste det hele Værelse, der i hver en Krog var et talende Billede paa Armod og den Ureenlighed som for det meste i Jylland er forbundet med hiin. Henne i en Krog laa en lang, opløben Dreng paa nogle Faarehuder, ifærd med at forsøge sig paa en hjemmegjort Fiol, hvilket Instrument han med smilende Aasyn og sammenknebne Øine aflokkede de gyseligste og meest skurrende Toner.

Endskjøndt dette Sted just ikke lovede nogen synderlig Beqvemmelighed, bankede Vandringsmanden dog uden Betænkning rask paa Døren. „Hvem banker saa silde?" spurgte Konen, idet hun lagde sin Vindehose fra sig og gik hen til Vinduet. — „En Fremmed!" svarede en klar og dyb Stemme, „en Mand, som har forvildet sig i Egnen, og er ubekjendt med Veien. Luk mig op, Godtfolk! og giv mig Huusly og Hvile for inat, jeg skal rigelig gjengjelde det." — „Vi kan ikke huse Nogen her," yttrede Konen i en tvær og langsom Tone, uden at lukke op, „i vort Huus er kuns Fattigdom og Sollehed, men naar I bliver ved at følge Stien langs med Digen, kommer I til Esbjerg Kro, eller hvissommenstid I endnu gaaer lidt længer og dreier tilhøire, saa naar I Uglvig Slot, der have de bedre Raad til at tage imod Fremmede, og der kan I ogsaa faae al den Deel I trænger til, langt anderledens end som her." — „Hvad er Alt dette for noget Vrøvl, Moder!" udbrød Virtuosen henne i Krogen, som under Samtalen havde holdt inde med

sit Foredrag. „Der er jo over en halv Stunde herfra til Uglvig, og den Vei kan en Fremmed ikke hitte, mindst nu, da det er saa mørkt derude. Fyren har kanskee sig ogsaa Penge," tilføiede han i en dæmpet Tone. „Luk ham ind, lad mig see hvad det er for En." — Konen maatte formodentlig være vant til at adlyde denne Authoritet, thi hun gjorde ikke flere Indvendinger, skod den store Træskaade fra Døren og lod den Fremmede komme ind. Ved Hjælp af Skorsteensilden, som udgjorde Stuens eneste Belysning, saae man en ungdommelig, kraftfuld Mand, med et udtryksfuldt, men just ikke smukt Ansigt. Hans mørkebrune Øine straalede af Mod og Bestemthed, hans Figur var høi, regelret og muskulos; fra Panden, som omgaves af tykke, kulsorte Lokker, løb et temmelig dybt Ar ned imod det venstre Øienbryn. Hans Hudfarve var mørk og solbrændt, og en stor Knebelsbart omkring Overlæben, antydede at han var, eller i al Fald havde været Militair, skjøndt denne Formodning dog ikke var ufeilbarlig, thi hele Verden veed, at Martis Sønner have denne Prydelse tilfælleds med Kudske, Degenichter og — Tjenere. Imidlertid viste dog den Fremmedes Anstand, og ranke, imposante Holdning at han ikke hørte til ovennævnte Klasser.

„Det er et slemt Veir udenfor, iaften," sagde han, og tog uden flere Omstændigheder sin drivvaade Kappe af. „Jeg ønsker mig tillykke med endelig at være kommen under Tag." — „I vil ikke faae det synderlig godt her," bemærkede Konen; „vi eie knap et Stykke Brød i Huset, førend Simon Spillemand kommer hjem, og Gud veed naar det skeer, kanskee ikke før Lærken synger

igjen. — „Den Hund!" mumlede hun for sig selv, „han kerer sig kuns lidt om sin Familie" — „Det siger Intet, gode Kone! jeg er igrunden mindre hungrig end træt," svarede den Nysankomne, idet han fremtog en stor Meerskumspibe og stoppede den. Drengen havde imidlertid med en vis nysgjerrig Forundring betragtet ham. Da han saae ham fremtage Tobakspungen, forlod han sit Leie, hængte Fiolinen op paa Vægen og tog en Kridtpibe ned fra Haandbjelken. „Med Forlov!" udbrod han laconisk, og langede uden videre hen efter Tobakken. Den Fremmede tillod det smilende. — „I er vel en Krigsmand?" spurgte den uhoflige Kone, „mens I bærer et saadant Skjæg." — „Hvad kommer det Dig ved Moer!" yttrede Drengen, forend den Fremmede fik Tid til at svare. „Den Kloer er ikke af vores Lige, det seer Du vel." — Efter at have talet saaledes, indtog han igien sin forrige Plads paa Faarehuderne, tændte Piben, og lod Røgen med synlig Velbehag fare sig igjennem Næsen. Den Reisende satte sig stiltiende ned paa en Stol ved Ilden, og lod sine Øine glide fra den ene Gjenstand til den anden, i den sorte røgede Stue, med en Ligegyldighed, som tilkjendegav at slige Omgivelser ikke vare ham fremmede. — „Ja, I seer Jer om!" tog Vertinden tilorde, i den samme fortrædelige Tone hvori hun hidtil havde talet, „det er nok længe siden I har været i et saadant Hundehul som dette." — „Lad Herren dog være i Ro med dine Bemærkninger," yttrede Drengen atter. „Han har jo faaet Øine af Vorherre for at see med dem." — „Maa jeg kanskee ikke snakke for Dig? Siden Du saadan bider mig af for ethvert Ord," gjentog Konen

arrig, „Du er rigtignok en kjøn Søn, Ulle!" — „Hold Mund, Moer!" svarede Ulle, med den ligegyldigste Mine af Verden, og ragede en Glød fra Ildstedet ned i den udgaaede Pibe. „Det var bedre om Du tog det Suul frem, som vi levnede i Middags, naar man har gaaet en lang Vei, pleier man immer at trænge til Mad, og saavidt jeg mindes, staaer der endnu en Slat Øl i Dunken inde i Sengen, lad os faae fat i det med."

Medens Konen adlød denne Opfordring, hørte man Fodtrin udenfor Huset, og strax efter lød et underligt, pibende Skrig, ikke ulig Slaget af en Hjeile. Døren blev denne Gang uden Ophold lukket op, en gammel, skindklædt Mand, fulgt af en uhyre stor, graabrun Bulbider, traadte ind. Forundret betragtede han den Reisende, idet han rystede Vandet af sin Kofte, og gik noget længer frem i Stuen. Det var en sælsom, forunderlig Skikkelse, denne Sidstankomne, der laae noget Vildt, men tillige noget vist Tiltrækkende og Godmodigt i hans morkebrune, furede Aasyn, i de levende blaae Øine, som gjennemtrængende og hurtigt spillede under hans buskede Bryn. Lange, tykke Haarlokker fløi vildt omkring Ansigtet, og vare blegede af mange Vintere, men den kraftfulde Figur, Øiets glandsfulde Livlighed modsagde ethvert Spor af Alderdommens Svaghed. Og denne Mand var en Tater, han hed Math Hjeil.

„Hvor er Simon henne iaften?" spurgte han efter nogle Øieblikkes Taushed, og satte sig ned for Bordenden, paa en gammel Egekiste, som der stod. — „Han er gaaet ned til Søen," svarede Konen med en hemmelighedsfuld Grimasse. „Poul Piil er kommen, der skal

arbeides meget inden Sol staaer op igjen. Men vil Du tale med ham, Math, saa skal jeg lade ham hente, Du kan jo springe ned efter ham, Ulle." Det syntes som om Tateren stod i en Slags Anseelse hos Vertinden, thi hendes Opforsel mod ham var langt venligere, end den hun hidtil havde viist sin Gjest. „Naa Ulle! reis Dig, spring ned efter Fatter, hører Du!" — „Jeg har gaaet langt idag," yttrede Ulle i en langtrukken, slæbende Tone, „jeg er træt nu og gider ikke reist mig, spring selv ned efter ham, Moer." — Konen var ifærd med at give et grovt Svar, men Tateren forhindrede det, idet han rolig bemærkede, at hans Grinde ikke havde nogen Hast, derpaa tog han Olkruset, som Bondekonen satte hen til ham, og gjorde et Par Drag af det. — „I har Fremmede, som jeg seer!" yttrede han lidt efter, i en halvsagte Tone, og da han bemærkede den tause Spænding, som syntes at herske mellem Gjesten og Konen, henvendte han sig til den Forste, og udbrod: „Det er et daarligt Veir at reise tilfods i, dette." — „Vistnok!" svarede den Ubekjendte, „men min Fodreise har ikke været længer end fra Strandbredden og hertil. Jeg lod mig landsætte fra Piils Jagt iaften, fordi jeg befandt mig ilde paa Soen, og haabede at naae Esbjerg Kro inden det blev mørkt." — „Da har De gjort et galt Bestik," gjenmælede Tateren med et let Smiil, „og De har ikke vundet Noget ved at bytte det smukke Krosted om for Spillemandens Huus, allermindst nu, da Pilen har ladet sig høre paa Kysten. Siden De er kommen hertil med hans Fartøi, saa veed De vel sagtens at han er en Frihandler, de ville losse Varerne inat, for at kunne være klare imor-

gen, naar Controlleuren fra Hjerting border ham, og i dette Huus vil der lidt over Midnat komme Gæster, der næppe tillade Dem et Øieblikks Søvn." — „Det var justement mine Ord!" udbrød Vertinden, fornøiet over at høre Math paa hendes Parti. „Det var blot for den Deels Skyld, at jeg ikke vilde lade Herren komme ind, men saa var Ulle strax paafærde med hans Brøvl, og jeg maatte lystre." — „Hvad skal jeg gjøre?" sagde den Reisende. „I kan nok indsee, at man efter en moisommelig Reise, og tre Dages uafbrudt Søsyge ikke har synderlig Lyst til at bivouaquere under aaben Himmel i et Veir som dette, endskjøndt jeg ikke er fremmed for slige Ubeqvemmeligheder." — „Saamænd!" svarede Math. „Nød er alle Mands Herre, men hvis De vilde følge mig et Stykke Vei, saa kunde jeg dog føre Dem til et roligt Sted inat, hvor De vilde være velkommen. Det linner nu i Veiret, Skyerne drive bort, om lidt vil Maanen komme frem og Stormen ligge sig. Det er vel kuns et ringe Sted det samme, som jeg har isinde at føre Dem til, men De er endnu ung nok til at sove godt paa et Lyngknippe."

Den Fremmede modtog hans Tilbud med Glæde, og da Konen mærkede, hun havde Udsigt til at blive ham qvit paa denne Maade, forandrede hun pludselig sin Opførsel, blev mere venlig, og nødte ham til at tage for sig af Sulet og det Fad kolde Kartofler, som hun havde sat frem paa Bordet. Et Qvarteer senere forlod den Ubekjendte og Tateren Hytten.

Det regnede ikke mere, men det var mørkt og skyfuldt i Veiret, og den Fremmede formaaede ikke at see

noget Spor af den Vei, de skrede hen over. Desuagtet vidste hans Fører god Besked, man kunde nok mærke, at han var særdeles noie kjendt i denne Egn, thi hans Gang var hurtig og sikker; blot ved at lægge Mærke til de mosbegroede Kampestene og de enkelte Gravhoie, som laae adspredte omkring paa Heden, skred han næsten en halv Miil i lige Linie fremad, med lange og faste Skridt, uden at standse et Øieblik eller synderlig at støtte sig til den store, hvide Stav, han holdt i Haanden. Vinden blæste kold og hæftig ind fra Havet, undertiden foer den hen over Lyngen, og blandede sine klagende Hyl med Urfuglens sagte Klukken, hist og her blinkede en lille bleg Stjerne frem paa Himmelen, og udbredte et bævende, dunkelt Lys mellem Skyerne den straalede fra, men Baggrunden var indhyllet i et uigjennemtrængeligt Mørke. Den Fremmede gjorde flere Gange sin Fører opmærksom paa et stærkt Lysglimt, som han i korte Mellemrum saae komme frem i en fjern Afstand, og af og til lod fra samme Kant en gjennemtrængende Piben hen over Heden. Tateren smilede, idet han svarede: „Det er Pilens Folk, som arbeide. De maae skynde sig, mens Mulmet og Natten skjuler dem for Toldvæsenet. Poul Piil er en snu Karl, alle Mennesker ville leve, og hervøre paa Heden lader der sig meget gjøre, som Ingen drømmer om i Byerne, her har vi høit til Himmelen og langt til Fogden." Efter disse Bemærkninger fortsatte han igjen sin Gang, med Ungdoms Lethed og med saa sikkre Trin, som om han aldrig kunde blive træt.

„I gaaer godt for en gammel Mand at være," udbrød den Fremmede lidt efter, og stod pustende stille for

at tørre Sveden af sin Pande. — „Saamænd!" svarede Math tilfreds, „jeg fornemmer endnu ikke farligt til Alderen, og er dertil vant at bruge mine Been. Jeg vilde netop have gjort den samme Bemærkning om Dem. Jeg skulde tage meget feil, hvis denne Nat var den første, De vadede igjennem en Lyngegn." — „Hvoraf giør I denne Slutning, min Ven?" spurgte den Fremmede smilende, men han fik ikke Taterens Svar at høre, thi idet samme sam denne vendte sig om mod ham, hævede en høi, mørk Skikkelse sig iveiret fra en Steendysse i Nærheden og skred hurtig hen mod dem. Forundrede bleve Begge staaende, ogsaa Skikkelsen stod stille, da han var dem nær paa et Par Skridt, og betragtede dem et Øieblik fast og speidende. — „Hvad Godt vil I?" spurgte pludseligt den Reisende, idet han fattede sig og traadte nærmere hen mod den Ubekjendte. — „Sletingenting!" svarede en dyb, huul Stemme, „gaae I kuns, jeg tog feil og holdt Jer for Andre. Gud i Vold!" og som han sagde dette, vendte han dem langsomt Ryggen og var i samme Nu forsvunden.

Math kunde ikke skjule det Indtryk, som denne Scene gjorde paa ham, han blev staaende nogle Minuter efterat Skikkelsen var borte, stirrende stift og ubevægelig hen mod Steendyssen. Paa den Fremmedes Spørgsmaal svarede han i Begyndelsen slet ikke, endelig udbrød han i en sagte og dæmpet Tone, da de atter havde begyndt deres Vandring: „Det var Omanden, hvis det ellers var en rigtig Mand; jeg kunde nok tænke, at han maatte være herinde paa Landet, naar Pilen var ivente, for det pleier han altid." — „Hvem er denne Omand?" spurgte den Anden, som begjerlig opfangede ethvert af

Taterens Ord. — „Det er En, som boer herude paa en lille Holm, et Stykke ovenfor Revene, uden at noget Menneske veed hvor han er kommen fra, eller hvem han er. Vorherre har holdt sin Haand over ethvert Fartøi, som gik forbi Kysten siden han er kommen hertil; for Veiret maa være hvordan det vil, selv i en Orkan, hvor Bølgen kysser Skyen, gaaer hans Baad ud, saasnart han mærker, at de ere i Betryk for at bjerge sig. Han har frelst mangent Menneskeliv paa den Maade. Ingen veed hvad han lever af, han omgaaes ikke med Nogen og der er heller ikke en Baad i Skads Herred, der kan komme hans Hytte nær, for han har sænket Steen og Fylding ned rundtomkring Holmen, og kuns ladet en smal Rende aaben, som alene han selv kjender. Folkene her i Egnen frygte ham, og det skulde ikke falde nogen Goiser ind, at vove sig forbi Dødemands-Holm, naar Solen er gaaet ned. Somme fortælle, at de en Aftenstund da de vendte hjem fra Arbeide, have seet ham sidde syngende paa en Steen ude i Havet, det Øverste af hans Krop var da som et Menneskes, men det Nederste var en tyk Havmandshale med Skjæl paa. De sige, at han staaer i Ledtog med den Onde, men jeg veed bedre, at det ikke er sandt; jeg saae ham forgangen Sommer komme iland en Høstnat, lidt nedenfor Strandby, han var i et ringe Humør dengang, han græd den Stakkel! faldt paa Knæ og bad til Vorherre, han meente vel, at han var alene, og troede ikke, at Math laa i Lyngen og saae og hørte Alt. Den der kan græde og bede sin Bøn, hører ikke den Onde til. Han har det ogsaa farligt med Kræfter den samme Mand. I Foraaret standsede han et Par

gale Bæster for en Bondevogn ved at gribe i Baghjulet, og Dyrene vare ikke istand til at komme af Pletten. Han gjor forresten intet Menneske noget Ondt, undtagen Toldbetjentene, og dem kan Sofolkene sjelden stemme med. Poul Piil kan takke ham for at han hidtil er sluppen saa godt, for hvergang han kommer hjem fra en Tour og vil lossе her paa Kysten, er Omanden immer iland og varer stiltiendes paa, at Alting er klart for ham. Sidstens, da de smuglede Varerne ind, fandt man om Morgenen efter, to af Betjentene ligge bundne og kneblede paa Veien til Hjerting, og vi veed vel saadan imellem os selv, at det har været Omanden, som paa den Maade frelste Pouls Ladning. Hvordan det nu end hænger sammen, saa er han dog mere end os To, og jeg har seet Meget i de Aar jeg vandrede omkring herude mellem Lynghoiene, som gaaer over Menneskenes Forstand, ihvorvel de har fortalt mig, at der gives Folk inde i Stæderne og de store Byer, som vide Besked om Alt, og ere saa kloge, at de ikke engang tro paa Vorherre."

Medens Tateren fortalte dette, vare de dreiede ind i Heden, og gik nu hen over en lille, smal, tilgroet Sti, som endte sig ved et stort Morads. „Jeg fører Dem her til et Sted," udbrod Math, „hvor aldrig nogen Menneskefod har gaaet, som var beklædt med Andet, end hvad Vorherre gav En i Fødselen. Men jeg kjender Dem, jeg veed, at De ikke vil røbe, hvad De inat faaer at see og høre. Hvorfor skulde De vel ogsaa gjøre det?" tilfoiede han i en tillidsfuld Tone. — „Paa min Taushed kan Du stole, ærlige Mand!" sagde den Fremmede, sælsom grebet af det Trohjertige i Taterens Stemme.

„Jeg er ikke vant til at gjengjelde Tjenester med Utaknemmelighed.“ — „Jeg troer Dem,“ svarede den gamle Mand, idet han bøiede sig ned og tog en stor Kampsteen op fra Jorden, derpaa gik han et Stykke langs med Bredden af Moradset, og da han kom til et Sted, hvor nogle lignende Stene, som den han bar, laa, tilsyneladende hensigtsløse udkastede i Mosevandet, gik han ud paa dem og lod den ene Steen falde lige ud for den han stod paa. Han tog derefter de andre To op af Vandet og nedsænkede dem atter noget længere ude i Mosen, som paa det Sted de passerede, havde en fast Grund, der forhindrede Stenene fra at synke ned i det moradsige Dyb. Saaledes vedblev han, saasnart de havde faaet Fodfæste paa een Steen, igjen at optage den de nylig havde forladt, og dannede paa denne Maade en kunstig Bro over Mosen, indtil de naade en lille Holm, og stode paa fast og sikker Grund.

Det var et lynggroet Jordstykke og rundt om det strakte sig syv nøgne, skaldede Bakker iveiret, mellem hvilke man af og til saae ubestemte Skikkelser at komme tilsyne og igjen forsvinde, i Mørket af den dunkle Nat, som bedækkede Jorden. Den Fremmede stod forundret stille, og lod sine Blikke glide omkring paa Holmen; en svag Anelse foresvævede hans Indre, det forekom ham, som om han allerede tilforn havde seet dette Sted, men Tateren gav ham ikke Tid til at give sine Følelser Luft i Ord, han tog ham ved Haanden, og førte ham om bag en af Kæmpegravene, og et Qvarteer senere, sad Begge for et simpelt, men velsmagende Maaltid nede i Høiens Indre.

Det var et mørkt, fast og lunt Kammer de befandt sig i. De uhyre store Stene, som Vægene bestode af, vare begroede med brunt Mos, eller ogsaa beklistrede med smaa Nyrnbergerbilleder og rundtomkring paa Jorden stode store Bure med Agerhøns og Snepper, som vaagnede ved Skinnet af den tændte Lampe og lode et underligt Angstskrig høre. Med en Appetit, som en trættende Vandring og den foregaaende Dags Moisommeligheder betydeligt havde skjærpet, spiste den Fremmede, medens Math rystede et Knippe Lyngriis ud henne i et Hjørne og bredte derover et stort, uldent Dække, hvilket han tilbød sin Gjest, efter at dennes Hunger var stillet. Det varede længe inden den Ubekjendte faldt i Søvn, hans Tanker dreiede sig om den ualmindelige Stilling, hvori han befandt sig, hans Blikke fløi fra den ene Gjenstand i Stuen til den Anden. Utydelige Drømmebilleder bevægede sig i hans Fantasi, og der var noget Uvenligt, noget Mørkt i hans egen Sindsstemning, som længe holdt ham vaagen. Stormen peb udenfor Gravhøien med stedse tiltagende Hæftighed, og af og til foer et enkelt, langtrukkent Hviin ned igjennem det smalle Røghul, som var dannet i det Øverste af Hulen. Math sad henne for Bordet, han støttede Hovedet i sin brede Haand, og stirrede stift hen for sig, medens hans Læber hurtigt bevægedes, som om han talte med sig selv. Der gik vel en Time saaledes, i hvilken Intet afbrød den uhyggelige Stilhed, som herskede i Hulen. Endelig syntes Tateren at vaagne op af sine Drømmerier, han tog Lampen, og listede sig sagte og lydløs hen til den Fremmedes Leie. Denne blundede let. Forsigtig bøiede den Gamle sig ned over ham, og

lod Lysskjæret falde paa hans Ansigt, og som han saaledes stod, blev den Formodning han hele Aftenen havde næret, til Vished, og uvilkaarlig slap et Ord over hans Læber. Den Fremmede slog Øinene op, han greb til Siden, som om han søgte et Sværd, og reiste sig forbauset overende paa Leiet; men da han saae det venlige Udtryk i den gamle Mands hærdede Træk, forsvandt hans Frygt, han spurgte rolig, hvorfor han betragtede ham saa noie. — „Mindes Du mig da slet ikke?" udbrød Tateren og gjorde sig Umage for at skjule sin Bevægelse. „Vigo! min Dreng! Jeg er jo Math Hjeil, den gamle Hedemand, som alle Fugle kjende herude. Kan Du ikke høre paa min Stemme, at det var den, som tiggede Brødet til Dig i Tydskland og Ungarn? Disse Skuldre have baaret Dig mangen Miil, da Du blev skamslaaet af de tydske Forsthunde, dengang vi stjal en Hjort i deres Baner; det er nu ti Aar siden." — „Jo, jo!" raabte Vigo, idet han trykkede Tateren til sit Bryst. „nu kjender jeg Dig, jeg nærede en dunkel Formodning om, at jeg før havde været i denne Kule, jeg har altsaa ikke taget feil; maaskee er jeg endog født her," tilføiede han veemodig. — „Nei, Vigo," sagde Math, „her er Du ikke født, men lad os tale derom en anden Gang, fortæl mig nu lidt om hvordan det er gaaet Dig medens Du har været borte. Jeg har tænkt tidt paa Dig, min Søn. Naar jeg saadan gik og vankenerede alene omkring derude mellem Lyngene, eller af og til jog en Hare op i Agerrenen tyktes mig altid, at jeg feilede Noget, siden Du ikke var med mig. Har Lykken seet mildt til Dig i den lange Tid?" — „Ja!" svarede Vigo ligegyldig,

„hvis Du kalder det Lykke at være rig, saa kan jeg ikke klage." Og nu fortalte han Math de vigtigste Hændelser af sit Liv i de ti Aar de havde været adskilte. Natten svandt. Lampen gik ud, og igjennem Glamhullet i Loftet sneg et svagt zittrende Skjær af Morgendæmringen sig ned i Kulen. Endnu sad Tateren paa Vigos Leie, og denne ved hans Side, i levende Samtale.

Og Solen skinnede, Fuglene sang, Dugdraaberne perlede i Lyngrisene, den smukke Vaardag opfyldte Naturen med Liv og Muntérhed, da man saae den gamle Natmand og hans Pleieson forlade Holmen paa samme Maade, som de den foregaaende Nat var kommen over til den, og Tateren fulgte Vigo ned til Esbjerg Krosted, hvor det unge Menneske indlogerede sig, og opslog sin fremtidige Bolig.

Uglvig.

Paa Østsiden af Skads Herred, i Jerne Sogn, ligger en gammel, grundmuret Bygning, som i fordums Dage var en stor og vidtloftig Herreborg under Navn af Uglvig Slot, og i hiin Tid havde været omgivet med Volde og Grave. For et Par Aar tilbage saaes endnu Ruiner af et forfaldent Bolværk paa den Side, som vender ud mod Vesterhavet, hvilke siden tildeels ere forsvundne, idet Jorden omkring Gaarden er bleven fældet og optaget til Agerbrug. I denne Histories Periode beboedes Uglvig af General Volmar. Han havde forhen

været Chef for et af de i Jylland garnisonerede Regimenter, og levet længe nok i Verden til ikke at føle noget Savn ved at ombytte Stadens Larm og Støien med den fredelige Ro, som hvilede omkring Herregaarden. Han var den sidste Descendent af en gammel adelig Race. og Uglvig Slot havde saalangt Traditionen gik, altid været i hans Families Eie. Volmars Gemalinde var en Præstedatter fra Fredericia, en Dame af simpel borgerlig Herkomst, hvis Villie alene var at opfylde Mandens Ønsker, hvis høieste Lykke laa begrændset i hans og deres tvende Børns Nærværelse, af hvilket Læseren formodentlig vil indsee, at Generalinde Volmar i Sandhed var en høist sjelden og priisværdig Ægtemage. Netop derfor døde hun ogsaa, hun var for god til at færdes hernede, og det var fornemmelig hendes Død, som bevægede Generalen til at søge Afsked fra Regimentet, og forlade Byen, hvor alle Omgivelser saa smerteligt mindede ham om sit Tab; han drog til Uglvig og opslog der sin fremtidige Bolig. Alt paa Gaarden havde siden hans Ankomst antaget en ny og bedre Skikkelse, de forfaldne Mure og Sidebygninger, som forhen hævede en Stemme til enhver Forbigaaende om at vogte sig for deres Nærhed, eftersom de saae ud til at det første Vindpust skulde blæse dem overende, bleve nedrevne, og paa Grunden fremstod kort efter nye og rummelige Bygninger, hvis hvide Vægge toge sig særdeles pynteligen ud i den mørke Lyngegn, som paa alle Sider omgav dem. Godsets Bønder velsignede Volmar, thi han brugte sine Midler til at gjøre vel med og til at forbedre Fæsternes Eiendomme, alle Trængende fandt et velvilligt Øre, og en hjælpsom

Haand hos ham. Han levede dertil i en god Forstaaelse med sine Naboer, kunde med den allerstørste Taalmodighed en heel Vinteraften sidde og høre paa Herremændenes Fortællinger om Ovægavl og Studemæskning, eller paa deres respective Fruers Beretninger om hvormange Tonder Smør og Lispunde Ost det og det Aar havde givet af sig, spillede hver Loverdagaften sit L'hombreparti ovre hos Pastor Sørensen i Hjerne, og derfor kaldte ogsaa hele Egnens Honoratiores Volmar „en ædeltænkende, brav Mand," derfor hindrede Intet ham i at leve i en rolig og uafbrudt Nydelse af Lykke. Vistnok kunde det ikke nægtes, at jo Generalen havde sine Særheder og Eiendommeligheder; Jeremias Skolemester — en Mand, om hvem jeg nedenfor skal tale — paastod, at han var altformeget indtaget af sin Søn, som studerede ovre i Hovedstaden, thi han havde næsten gjort ham til et Mundheld, og søgte ved alle Leiligheder at bringe ham paa Bane, selv i Samtaler, hvor det slet ikke passede sig. Dernæst beklagede samme Mand sig over, at hans Excellence stod i den uforgribelige Mening, at Thevandspunsch var ligesaa nødvendig for at conservere et godt Humeur, som frisk Luft er nødvendig for Lungerne, af hvilken Aarsag han hver Aften nød denne Drik i et saadant Overmaal, at han kuns sjeldent havde Opmærksomhed paa hvad der foregik omkring ham. Men hvilket Menneske er vel feilfri? Og Volmars Eiendommeligheder vare af den Natur, at de let forglemtes og oversaaes paa Grund af hans øvrige gode Egenskaber.

Skolemesteren, som jeg nylig nævnede, var en Mand med sjeldne og glimrende Egenskaber, et Universalgeni,

og maaskee blot af denne Grund var det, at Skoledirectionen for Jerne gav ham sin Afsked. Han kunde skrive Vers over hvilkensomhelst Gjenstand, anatomere Frøer, skjære*) Skader og Stær, sætte for Rotter, med et Ord: han var en Mand, der kunde Alt, kjendte Alt, og vidste Besked om Alt. Derfor var det ham en let Sag at insinuere sig hos Volmar, han blev denne snart uundværlig, og opslog i Qvalitet af Secretair og Avislæser sin Bolig paa Uglvig. Om Mandens Ydre var der ikke stort at sige, endskjøndt ogsaa dette kunde afgive et Beviis paa hans mangesidige Virtuositet. Naturen havde nemlig givet Jeremias en meget sparsom Haarvært, nu med den fremrykkende Alder, blev han aldeles skaldet, men det var en Omstændighed, som var ganske faa bekjendt, saa kunstig havde han forstaaet at hjælpe sig, ved at sye en Paryk af sort Faareskind, hvortil han meget behændig anbragte en lang Pidsk, om hvilken hans Fjender sagde, at den var gjort af en simpel Kohale. Nigtignok fik Skolemesteren ved denne Paryk en tilfældig Lighed med en Neger, men hvad vilde det vel sige? Naturens Mangel var alligevel afhjulpen. Endvidere havde Jeremias fra sin Barndom vedligeholdt den comiske Vane at skele, og det saa paafaldende, at man maatte tro, at han var bange for, at Øinene skulde løbe bort, og derfor stadig lod det Ene passe paa det Andet. De øvrige af Herregaardens Beboere vil det Følgende lære at kjende.

Det var en klar og venlig Foraarsmorgen, en let og luftig Dise dampede over Heden, Lærkerne sang oppe i den blaa Luft, den rødbenede Stork knevrede fra Huus-

*) løsne Tungebaandet.

tagene, Hyrdedrengene blæste en Morgenpsalme paa Skalmeien, idet de i Spidsen for Faareflokken, ligerviis en Anfører for sin Hærskare, skrede ind ad Heden til, medens Bonden spændte Studene for Plougen, og drev dem hen over de sandede Brakagre, efterfulgt af en Mængde Krager, som søgte i Furerne efter Orme. Solen skinnede nok saa smukt ind i Dagligstuen paa Uglvig, hvor Familien var forsamlet ved Thebordet. En ung Dame sad i Sophaen ved Siden af Volmar, og hørte paa Skolemesteren, som med ubeskrivelige vellydende Næsetoner forelæste Aviserne, der denne Morgen vare blevne sendte med Postbudet fra Varde. Den unge Pige var Generalens Datter, Alice. Hun var smuk; der laa et ubeskriveligt jomfrueligt Udtryk udbredt over hendes hele Ansigt, hvis fine regelrette Contour stod i en skjøn Harmoni med det dybe Alvor, som talede af hendes mørke Øine, og i disse glindsende Øine, straalede den elskeligste Uskyld og Blufærdighed, et klart Speil, som endnu ingen Lidenskabs Aande havde plettet; hendes Teint var fiin og frisk, hendes blode, melodiske Organ Musik; hun var ikke høi, ikke slank, men spæd, der laa noget let, noget nydeligt pigeagtigt i alle hendes Bevægelser; en Haand saa hvid saa blod, en Fod saa fiin saa yndig i sine Omrids som Psyches, saaledes var Alice.

Henne ved Vinduet sad en anden ung Dame, en Datter af en spansk Familie, som i lang Tid havde beboet en lille smuk Gaard i Nærheden af Uglvig, hun hed Camilla. Alice og Camilla vare hinanden saa ulige som Morgen og Aften, deres Smag, Charakterer og Tilbøieligheder udgjorde lutter Modsætninger, men desuagtet

havde dog gjensidig Trang til Fortrolighed og den Ensomhed, hvori de Begge levede, hidtil vedligeholdt et ømt Venskab mellem dem. Camilla opslog undertiden sin Bolig paa Uglvig en heel Maaned ad Gangen, og Ingen var lykkeligere derover end Alice, hun maatte nu have En hos sig, hvem hun kunde betro sig til, og meddele alle de ubetydelige Smaating, der hver især vare af Vigtighed for hende, fordi hendes Liv hidtil var hengledet stille og rolig, som Bækken, der skjult og tyst sniger sig igjennem Alheden, uden at forstyrres af nogen Storm, eller ufredelig Magt. Camilla var høi, fyldig, havde mørke, brændende Øine, kulsort Haar og en meget bleg Teint, hun besad Vid og en glødende, billedrig Fantasi; hendes Former bare aldeles Sydlænderindens bløde, yppige Præg, og i hendes Barm slumrede alle hine lidenskabelige Følelser, der kun behøvede at vækkes, for at glemme ethvert Hensyn, ringeagte og overskride alle Skranker. Hun syntes denne Morgenstund, hverken at lægge Mærke til de Tidender, som Skolemesteren, med sin sonore Stemme oplæste, eller de Bemærkninger, han af sit eget Hoved indblandede deri. Hun legede tankelos med en tam, graa Papageie, medens hendes Blik med en vis Utaalmodighed stirrede ud igjennem Vinduet, som om hun ventede Nogen.

Lidt borte fra de Øvrige, næsten henne i en Krog, sad endnu et lille Væsen, et halvt Barn, som ikke alene i Ansigtstræk, men ogsaa ved den gulbrune Teint, der laa udbredt derover, adskilte sig meget fra de Øvrige. Det var Rinda, et Taterbarn, som Generalen havde taget til sig og lod opdrage i sit Huus. Hun var i dette Øie-

blik beskjæftiget med at slaa op i Henrik Schmidts Tryllebog, hvad det betydede at drømme om Bjørne, og det lod til, som om hendes Søgen var frugteslos, thi efter en Tidlang at have gjennembladet Bogen, lagde hun den utilfreds tilside, og lyttede efter Generalen og Skolemesteren, som just vare komne i en lille Dispute a là Hermann von Bremen, (Holbergs politiske Kandestøber.) Saaledes gik en Tid; efterat Generalen havde udtømt sig, ved at fremstille alle de Beviser han kunde finde for sin Menings Rigtighed, befalede han Skolemesteren at tie stille, og gav sig derpaa til at eftersee de Breve, der vare ankomne tilligemed Aviserne, medens Alice satte Thetøiet tilside. Skolemesteren derimod, som just i disse Dage havde travlt med en mechanisk Indretning, der skulde drive en Vogn hen ad en Vei, uden Hjælp af Damp eller Heste, trak sig tilbage til sit Værelse og forblev der, indtil Middagsklokken kaldte ham tilbords.

„Naa!" udbrød Volmar, efter en temmelig lang Taushed, „nu gaaer det ud over Natmændene igjen. Her er et Brev fra Birkedommer Ingvor, hvori han lader os vide, at han kommer til Uglvig om nogle Dage, for at rense Egnen, som han kalder det. Hvad siger Du dertil, Rinda?" — Den unge Taterpige svarede Intet, men hendes store sorte Øine fyldtes efterhaanden med Taarer, og hæftede sig med et ubeskriveligt bønligt Udtryk paa Alice, som om hun hos hende søgte Hjælp for den Fare, der forestod hendes Stamme. — „Det er da ogsaa en skrækkelig Ivrighed, med hvilken de forfølge disse stakkels Mennesker," yttrede Froken Volmar med en vis Harme. „Hvem mon der nu igjen kan have an-

givet dem for denne ivrige Herr Ingvor?" — „Gud maa vide det, Barn!" svarede Faderen, „de arme Djævle har det igrunden ret slemt, ved saaledes hvert Øieblik at blive forfulgte som Ræve af Politiets Jagthunde, det siger ogsaa din Broder derovre, han har just skrevet en Afhandling om dem, som jeg dog skal læse for Dig, siden vi nu engang tale om denne Sag." Men Generalen blev forhindret i Udforelsen af sin gode Hensigt, thi just som han søgte efter den omtalte Afhandling, traadte Tjeneren ind og meldte Capitain Dahl fra Hjerting. „Herre Gud! har vi nu allerede ham igjen," sagde Alice, i en fortrædelig Tone, „det er dog ogsaa kjedeligt. Kom, Camilla! lad os gaa ind i det næste Værelse, og blive der til han tager bort, jeg har slet ingen Lyst til at tale med ham idag," — „Nei saa Gu' skal Du ikke nei, Alice!" sagde Faderen, „den Dahl er en flink Fyr, hvad kan Du vel have at udsætte paa ham? Lad ham komme ind," vedblev han, henvendt til Tjeneren. — „Det har vel sine aparte Grunde, at han besøger Uglvig saa ofte i den senere Tid," bemærkede Camilla spøgende, idet hun reiste sig. — „Mener Du!" gjentog Alice rødmende, „det er slemt at skabe sig Grunde uden Aarsager." Camilla lo og gik. Capitain Dahl traadte ind. Det var en lille, temmelig aldrende Mand, ifort en blaa Souniform, som just ikke tog sig synderlig godt ud til hans trivelige Figur; imidlertid kunde det ikke negtes, at Capitainen jo i sin Tid havde været en smuk Mand, man saae umiskjendelige Spor deraf; men i det Ord: „havde været," ligger der undertiden noget Smerteligt, en Art Forbandelse, om jeg saa maa sige, som vistnok Mange ville indrømme,

og hvad Dahl angik, saa havde Tiden været meget ubarmhjertig med hans Ydre. Hans Dine, der beskyggedes af stærke sorte Bryn, havde et mørkt, eller maaskee rettere: et lumskt Udtryk, som imidlertid tildeels forsvandt naar han talede. Alice havde aldrig kunnet lide ham, men omvendt var det Modsatte Tilfældet. Capitainen havde faaet den underlige Idee, at forelske sig i den unge Froken, og gav denne Følelse for hende, ved alle Leiligheder, paa en temmelig utvetydig Maade tilkjende.

„Ei! ei!" udbrød Generalen, idet han venlig bød sin Gjest velkommen, „allerede tilbage igjen? Det var jo en hurtig Tour denne Gang, hvad Nyt underveis?" — „Saa omtrent som sidst!" svarede Capitainen, idet han gjorde en dyb Compliment for Alice. „Poul Piils Jagt klods forud, ved høilys Dag, og dog bleve vi tagne ved Næsen. Han løb fra os lige under Dødemands Bjerge." — „Det er da Fanden til Karl, den Piil!" yttrede Generalen, med en langt større Deeltagelse end Capitainen ønskede, „han er rigtig skabt til at narre de Herrer Krydsmænd. Jeg har en Søn, der studerer øvre i Hovedstaden, han beundrer Pilen som et Ideal for alle Sømænd. De har heller ikke faaet ham fat en eneste Gang i de elleve Aar jeg boer hernede." — „Sandt nok!" sagde Capitainen, „han har et Hoved der er en bedre Sag værdig. Denne Gang har han spillet os det største Puds han kunde. Nede under Helgoland bordede vi ham, og satte en Betjent i Jagten, efterat have forseglet Luger og Alt ombord hos ham. Men hvad skeer? Pilen bliver ved at krydse omkring i Nordsøen, og lader Betjenten imidlertid hungre, under det Paaskud, at han var en

fattig Mand, som ikke engang havde Føden til sine egne Folk, end sige til en „Kongens Mand," som han spotviis kalder os. Den ulykkelige Betjent blev naturligviis snart kjed af denne Fasten, og forlangte at blive landsat paa den første Kyst de kom til. Poul indrømmede det, satte ham over paa Sylt og seilede igjen sin Cours." — Generalen, som Intet mindre var end en Verdensmand, brast ud i en Skoggerlatter. „Og hvorledes gik det saa Betjenten sidenefter?" spurgte han munter. — „Han kom hertil igaar, og fortalte den hele Tildragelse. Da Pilen klarerede ved Hjerting, stode alle Toldseglene endnu rene og ubrudte, og efterat vi havde løst dem, var hele hans Skude ladet med — Sand. Hvad synes De? Der er intet Udkomme med det Menneske, og den væsentligste Grund er hans utrolige Kundskab til Kysten, han kjender ethvert Revl og Skjær, ligesaagodt som jeg min Abc!" — „Men hvorfor forfølger man denne stakkels Mand saa ivrigt?" spurgte Alice, „jeg troer dog neppe han driver Smugleriet saa meget for at opirre Toldvæsenet, som fordi det er den eneste Erhverskilde for ham." — „Ganske vist, Froken Volmar!" sagde Dahl med et Buk, „men Kongen lønner just mig for at forhindre denne Erhvervskilde, og jeg gjør derfor ikke andet end min Pligt ved at jage ham. Imidlertid er det mit Princip aldrig at forsvare Toldvæsenets Sag for Dem, da jeg forud veed, at De nu engang hælder til Pilens Parti. Var han ikke altid saa heldig at undgaae os, vilde De næppe have disse nydelige Baand, som pynte denne Kappe for saa godt Kjøb, som nu." — „Saa De mener altsaa," svarede Alice smilende, „at jeg staaer i

Forbindelse....." — „Jeg har et eget praktisk Blik til at kjende ufortoldede Vare paa," afbrød Dahl hende, „jeg misunder Poul Piil den gunstige Stemning han veed at skaffe sig hos smukke Damer, og det vilde meget glæde mig, om De maatte finde, at denne lille Æske indeholdt Stof, hvis Skjønhed kunde sammenlignes med det De har fra hans Haand." — Med disse Ord overrakte han hende en Papæske, med et galant Buk; den indeholdt forskjellige Ruller af de moderneste og meest udsøgte Silke- og Florsbaand. Alice rødmede. Der ligger altid noget meget Piinligt i at modtage Foræringer fra et Menneske, man nødig ønsker at være forbunden; hun besindede sig paa en passende Maade til at afslaa Capitainens Present, men blev forhindret deri af Volmar, som udentvivl anede hendes Hensigt, og derfor forekom den ved at takke Dahl, idet han fortalte noget om sin Søn, der studerede ovre i Kjøbenhavn, som ogsaa i denne Tid havde sendt Søsteren en Present af slige Sager. Samtalen kom igang igjen om ligegyldige Themaer, og fortsattes mellem Generalen og Capitainen en Tidlang, uden at Alice bidrog synderlig dertil, endskjøndt hendes Tilbeder gav hende den bedste Leilighed, og endogsaa flere Gange directe henvendte sig til hende. Hun var særdeles ordknap den hele Formiddag. Paa eengang bleve de afbrudte ved et vældig Skraal, som lød nede fra Gaarden. Da de traadte til Vinduerne, saaes en uhyre Mængde af Omegnens Bonderfolk, meest Drenge, forsamlede omkring tre Ryttere, hvoraf de Tvende holdt Trompeter i Haanden, omviklede med Klude og Baand i alle tænkelige Couleurer, og igjennem hvilke Instrumenter de udstødte

nogle lange, hylende Toner, der lode saa græsseligt skjærende i Alices Øren, som Dommedagsbasunen i en Synders. Der blev en Latter, en Støi og Skrigen ved Synet af dette Optog, og det med gyldig Grund, thi ikke nok at Rytternes Heste vare udstafferede paa alle Steder det lod sig gjøre, med Baand og Lyngblomster, men selve Karlene bare hvide Skjorter, udsyede med underlige, mystiske Figurer. Hattene vare omvundne med røde Baand og fortil strittede en lang Halmdusk eller en Maagevinge, istedetfor Fjeder. Den Ene havde især udmærket sig, han skulde nu være Anfører for Toget, og derfor syntes han ogsaa, at det fornemmelig anstod ham, at være noget aparte fremfor sine Ledsagere. Gud veed! han havde fuldkomment naaet sin Hensigt ved at sværte sig kulsort i Ansigtet, og da han desaarsag tildrog sig dobbelt Opmærksomhed og ikke saa ganske var Herre over sine Miner, saa tog det sig ret komisk ud, naar han hvert Øieblik brast i en vedholdende Latter, og derved fremviste to Rader skinnende hvide Tænder, der stode i en skrigende Modsætning til den Ansigtsfarve han havde givet sit af Naturen miserable og fortegnede Ansigt. Efterat Trompeterne i henved fem Minuter havde fortsat deres „hjertesønderslidende" Musik, med Toner, hvori den Ene stedse bestræbte sig for at overdøve den Anden, holdt de inde paa et givet Tegn af Formanden, toge alle Tre Hattene af, hvorpaa den Sorte udraabte: „At eftersom Jens Skræder ovre paa Fano næste Torsdag, med Guds Hjælp, vilde holde Bryllup med Rasmus Fyenboes Datter, saa indbødes herved Deres Naade Generalen paa Uglvig til at komme derover, med samt

sin hele Familie og dem han ellers fandt for godt at tage med." Da denne Bekjendtgjørelse var kundgjort og Taleren taug, begyndte Trompeterne paa ny at istemme en Duet, og Volmar aabnede i al Hast Vinduet, for at ende denne bedrøvelige Musik ved at takke for Invitationen og love at komme. Derpaa kastede han en Sølvdaler ned til Forrideren, som med en utrolig Behændighed opfangede den med sin hule Haand, et Beviis paa, at han var vant til paa denne Maade at indsamle sig Drikkepenge. Men Stadsen var ikke forbi endda; thi medens den ene Trompeter ufortrødent vedblev at blæse, verlede den Anden nogle Ord med den sorte Anfører, der formodentlig maatte have Hensyn til Dahl, thi de pegede for at tydeliggjøre sig, paa den meest ugenerede Maade op til det Vindue indenfor hvilket Capitainen stod ved Siden af Alice (et Tegn, som den unge Pige aldeles misforstod, og som var Aarsag i at hun rødmende og undseelig trak sig tilbage). Anføreren gav derpaa Trompeterne paa ny et Vink, hvorpaa han igjen tog Hatten af, trængte frem udi Spidsen og gjentog den samme Indbydelse for Capitain Dahls Vedkommende. Ogsaa han lovede at indfinde sig, og først da vendte Rytterne deres Heste og forlode Gaarden, efterfulgte af hele Sværmen. Man hørte dem end længe ude paa Veien blæse et kjønt lille Stykke, i samme Tempo som det de havde ladet høre inde i Slotsgaarden. Henimod Middag anbefalede Capitainen sig, og hermed har jeg fortalt, hvorledes man inviterer hverandre til Bryllup paa Jyllands Vestkyst.

Bondegildet

En Milsvei fra Uglvig, ovre paa Fano, ligger Landsbyen Mølle, og der skulde det omtalte Gilde staae, til hvilket General Volmars Familie vare indbudne. Fra den aarle Morgenstund var Bryllupshuset rede til at modtage den talrige Mængde Gjester, der ventedes. Alt hvad der ellers charakteriserer en jydsk Bondegaard, som Plouge, Harver, Tromler, Arbeidsvogne og saa videre, blev skyndsomst ryddet tilside og forvaret. En gammel So med sex smaae Grise fik alene Lov til at blive gaaende derude, og medens den tilfreds og magelig solede sig oppe paa Moddingen, betragtede den forundret det usædvanlige Liv som denne Dag fandt Sted i den ellers saa rolige Gaard. Pyntede Karle og Piger fore i travl Virksomhed frem og tilbage, og inde fra Stegerset lod en munter Larm og Stoien, idet man tilberedte den solide Kost, der skulde fortæres om Aftenen. Hen paa Eftermiddagen vare allerede Stalde og Udbygninger fulde af Gildevogne og Heste. Omegnens Bonder forsamlede sig, og mellem dem saae man Verten, med smilende Ansigt, store, velpudsede Solvknapper i Koften og en ny Meerskumspibe i Munden, snart at hilse paa en nysankommen Gjest, snart at uddele de Befalinger han endnu fandt fornødne. To lange Borde stode opdækkede inde i Storstuen med Sigtebrød, Suul, Mjød og Brændeviin. Det skulde nu blot være saadan en lille Forfriskning forend det egentlige Maaltid begyndte. Der havde ikke i lang Tid været saadan et Gilde i Mølle, mange Aar efter talede man endnu derom, men idag skulde ogsaa den rigeste Gaardmandsdatter paa hele Fano

staae Brud; derfor vare alle Omegnens Beboere, baade dem man kjendte og dem man ikke kjendte, indbudne. Alt var Liv, Lystighed og Glæde. Til Bruden saae man Intet, hun havde endnu saa travlt med sin Stads; men derimod løb mangen lille, nydelig Bondepige omkring og lo og spøgede med de unge Karlfolk. Qvinderne paa Fanø, udmærke sig fremfor alle de øvrige Vestlandsbeboere ved en særdeles fiin og klar Teint, fordi de næsten altid hjemme bære en Maske for Ansigtet af sort Taft, som de kalde en Strud.

Inde i Stuen, ved et Vindue som lod Udsigt over Graadyb, — saaledes kaldes det Vand, der skiller Fanø fra Fastlandet — sadde nogle Fiskere, der efter at have nydt et rigelig Qvantum af de nysomtalte Forfriskninger, forsøge Tiden med at iagttage de Ankommende og gjøre Bemærkninger over dem. — „Veed Du hvad, Niels Bødker!" saaledes tog en gammel Sømand tilorde, imidlertid han tømte et Glas Rom, som han havde taget med sig hen i Vinduet, „vor Værts Drikkevare ere Sniven ta'e mig gode, det er Andet end det bare Element, han trakterer sine Gjester med." — „Saamænd!" var Svaret, „de smage idetmindste ikke stort af Told; Pilen har bragt ham nogle gode Krummer med fra sin sidste Reise, derfor var det at Bryllupet blev opsat til han kom hjem, ihvorvel de sige at det er paa høie Tider hun bliver ...." — „Der kommer de Esbjerger Mænd seilende," udbrød han som først havde talt, „og der ved Strandby Næs skyder en Jolle frem, det er Pilens Folk; Poul er ikke med, men Negeren, den sorte David sidder om Bagbord, og Espen for Aaren. See! hvor de hale ud; naa! her

vil dennemænd blive Loier iaften, Capitainen paa Toldkutteren kommer ogsaa." — „Det troer jeg nok! hvor Generalens er tilstede, er han jo immer i Kjolvandet, Folk mene, at han lægger bi for den unge, kjønne Froken deroppe." — „Hille den! der springer David fra Baaden, ihvorvel den ligger over en Favn fra Land. Det er en vousom Fyr den David. Poul Piil har profenteret meget af ham. — Hvad mon han egentlig er for en Landsmand? Skolemesteren siger at han er fra Merikanen. Pilen har reddet hans Liv, ved at bjerge ham fra et Skibsvrag, da han endnu ikke var andet end en Dreng."

Medens denne Samtale blev fort oppe i Stuen, havde de omtalte Baade naaet Land og Folkene vare stegne ud. Idet de nærmede sig Gaarden, hørtes en Tordenstemme udenfor med de Ord: „Guds Fred, alle Mænd i Huset!" — „Der er David! raabte Bonderne som stode i Nærheden, „kom og see!" — „Sei Du!" skreg den samme vældige Lovestemme, til en Bondedreng, som havde posteret sig oppe paa Moddingen med sin Pibe i Munden, fra hvilket ophøiede Standpunkt han saae de Kommende imøde. — „Sei Du!" skreg en lang, uformelig Figur, idet han med en Kammerat under Armen, forsigtig og langsom skuppede sig igjennem Porten, langs med Murens ene Side. „Bider Hunden Du?" — „Ne—i den gjør ikke," yttrede Drengen, i en langtrukken, slæbende Tone. — „Staaer den ved denne Side af Porten?" spurgte Mennesket igjen, efter en lille Pause. — „Ne—i den gjør ikke," var det samme rolige Svar. — „Der er kanskee sig ikke engang en Hund idag?" — „Ne—i, der er ikke," vedblev Drengen, med den alvorligste Mine han kunde give

sit dumme Ansigt. — „Godt, din Tranugle! det kunde Du have sagt mig strax." Saalunde talende traadte David ind.

Det var en Person af et sjeldent Ydre, den samme David. Hans Physiognomi var sammensat af en Negers, en Bavians og en Moppes. Han var et Slags levende Mumie, saa tor og sammenskrumpen saae han ud. Hans sorte Uldhaar var paa enkelte Steder indsprængt med Graat, hvilket antydede at han begyndte at blive gammel. Han havde store Blyringe i Ørerne og hans hvide Tænder gjorde en underlig Modsætning til den sorte, glindsende Hudfarve i Ansigtet. Almindeligviis bestod Davids hele Klædedragt om Sommeren blot af en rød, ulden Skjorte og et Par hvide Lærreds Knæbeenklæder; idag havde han dog i Respect af Selskabet, laant en Trøie af Espen Kokkedreng. Men eftersom Espen nu var lille og smalskuldret, David derimod høi og lang, saa stumpede denne Deel af hans Klædning ham midt op paa Brystet, saaledes at den røde Skjorte kom tilsyne, et heelt Qvarteerslængde imellem Trøien og de hvide Bramdugs Beenklæder. Alligevel var han særdeles tilfreds med sin Paaklædning, hans Ansigt var denne Dag saa venligt, som den smilende Sols. Hvad nu Davids øvrige Egenskaber angik, saa gjaldt han overalt i Egnen for et Menneske med megen Talent. Han kunde tage paa som hele Jordklodens Sofugle, gjøre alle Slags Kortkunster, naar han var oplagt dertil; dandse som en Bayadere, (og det var hans Yndlingslyst at dandse) tegne et Skib med Skraatobaksspyt og Teglsteensfarve, og det nok saa nydeligt. Vel gjorde Espen altid Nar af de Figurer han be-

mandede sine Tegninger med, og svor paa, at de livagtig saae ud som ham selv, men saa blev Kunstneren vred og Espen tog sit Ord tilbage, thi David havde den samme Methode at bevise sin Menings Rigtighed paa, som Bjørnen i Aesops Fabel, den nemlig at vise sin Lab. Overalt hvor dette Menneske kom hen var han velkommen, han forstod at bringe Munterhed og Liv i et Selskab, og blev derfor ogsaa indbuden til ethvert Bondegilde fjernt og nær, naar det traf sig saadan, at Pilen i den Tid ikke var ude.

De Ankomne vare imidlertid traadte ind i Stuen. Efter at have hilset Enhver især, gik David hen til Forfriskningerne, nedlod sig paa en Kiste og gav sig ilav med Madvarene. Lidt efter blev der en almindelig Bevægelse blandt Gjesterne. „Herskabet fra Uglvig kommer!" hed det, og man saae en lille, nydelig Baad bevæge sig over Søen, ført af Capitain Dahls Folk. Han selv sad tilrors, ifort en stadselig Souniform. Verten begav sig strax ned til Landingsstedet, ledsaget af en Mængde Bønder, for at tage imod de høie Gjester, og efter en heel Mængde Buk og Taksigelser førte han dem ind over Gaarden, til Stadsværelset, hvor alle Omegnens Musici var samlede, for at forsøge, hvo der formaaede at aflokke det Instrument Enhver især trakterede, de meest skjærende og overdøvende Toner.

Noget efter Generalens Komme gik endnu en simpel lille Baad over Graadyb. En enkelt Mand steg ud, og det var Vigo, den Fremmede. — „Der kommer den, som var Passeneer med Pilen, sidste Reise!" udbrød en af de foromtalte Fiskere som endnu sadde i en Kreds ved

Vinduet. „Hvad mon det er for En? Han gaaer over i Storstuen nok saa kry, ret som om han undsaae sig for at være blandt os." — „Det har sine gode Aarsager!" bemærkede en Anden, „han er forskrækkelig rig; det sagde Kroermanden i Esbjerg, hvor han logerer; han æstimerer ikke Mynt mere end som om han kunde ryste Penge af ethvert Træ paa Marken. Bliv kuns til iaften, saa skal jeg nok komme under Veir med ham, og fole den Karl paa Gummerne, jeg forstaaer mig paa sligt!" — Hermed var Samtalen for dennesinde tilende, thi Vognene som kjorte frem ude i Gaarden, mindede Gjesterne om at være rede til at tage til Kirken, hvor Vielsen nu skulde gaa for sig. Musikanterne indtoge deres Sæde, Brud og Brudgom stege op i Stadsvognen, og efter dem alle de ovrige Tilstedeværende.

Den simple Landsbykirke var pyntet med Krandse og Lyngblomster til denne Leilighed. Altarlysene stode tændte, og Svalerne sad oppe i Vindueskarmen eller floi omkring under Hvælvingen og betragtede forbauset den usædvanlige Larm og Stoien som herskede derinde, og Solen saae ind af de smaae, gronne Ruder, og kastede et svagt, zittrende Lys hen over Altaret, foran hvilket Brud og Brudgom i samme Øieblik verlede Ringe.

Vielsen var endt, Bryllupstoget steg i Vognene igjen og forlod Kirken i samme Orden, som det var ankommet. Imidlertid vare Bordene blevne serverede inde i Laden, som man paa Grund af dens Storrelse havde bestemt til Spisesal. Gjesterne bieve forte derind, og indtoge den hver især anviste Plads. Denne Spisesal var indrettet paa det Ziirligste. Væggene skjultes af Blomster og

Grønt, en Pynt, som havde kostet utrolig Møie at hidskaffe, thi det var endnu tidlig i Foraaret, og hele Egnen var bleven sat i Contribution for at tilveiebringe det Fornødne dertil. Øverstoppe i den ene Ende, sad Brud og Brudgom for Bordet, over deres Hoveder svævede en stor, tyk Krands af Granspirer og Bøgeløv, mellem hvilke en heel Mængde forgyldte Æg og brogede Baand toge sig ret smukt ud. Midt i Krandsen hængte en stor, graa Høg, med udspilede Vinger, som en af Landsbyens Karle fornylig havde skudt; hvad den nu skulde være et Symbol paa, vidste Ingen, det var blot saadan en Idee af Jeremias Skolemester, som havde havt sin Haand med i alle Indretninger.

Alice havde været Brudepige. Den folderige Silkekjole klædte hende saa nydeligt; der var noget saa fiint, saa let og alfeagtigt i hendes Skikkelse, saaledes som hun stod i Kirken, og som end mere blev fremstikkende, fordi hun var omgivet af Bonderpigernes butte, trinde Figurer. Nu sad hun ved Siden af Generalen og Capitain Dahl, som for sin Deel gjorde enhver Evne gjeldende for at underholde hende. Vigo sad lidt nedenfor dem hos Camilla. Han bar en simpel, sort Klædning, men i denne Simpelhed laa Præget af en vis Elegance, og hans friske brunlige Ansigt, med Arret tvers over Panden, havde i dette Øieblik et glad og tilfreds Udtryk, som gjorde det interessant og tiltrækkende.

Alice havde længe været vidende om at han opholdt sig i Egnen. Capitain Dahl havde omtalt ham som Passageer med Pilen, og en Fremmeds Ankomst til en saa menneskefattom Kyst, hvor den ringeste usædvanlige Be-

givenhed var Gjenstand for Omtale, maatte absolut vække en vis Opsigt, isærdeleshed naar denne, som Tilfældet synes at være med ham, var af mere end almindelig Stand. Desuden havde Camilla paa de Spadseretoure, hun saa jevnligen foretog sig i Omegnen af Uglvig, flere Gange modt ham, endogsaa talt med ham, og dette var naturligviis Noget, som hun strax igjen meddeelte Veninden. Alices Nysgjerrighed vaagnede; hun paalagde Rinda at skaffe sig Underretning om ham, og Rinda fik at vide, at Tateren Math Hjeil meget ofte kom ned til Esbjerg Kro, hvor Vigo boede; men Math forstod at undgaa Svar paa ethvert af hendes Spørgsmaal, og den Underretning hun kunde give Alice, indskrænkede sig blot til det som Krofolkene fortalte hende: at den Fremmede lod sig kalde Hr. Varner, var uhyre rig, havde leiet en Bondekarl til Tjener, og Dagen efter sin Ankomst kjøbt den smukkeste Hest der fandtes i hele Skads Herred; forresten levede han meget rolig og indesluttet, holdt ikke Omgang med Nogen, og den Eneste der havde uhindret Adgang til hans Værelse var Tateren Math Hjeil. Denne tilbragte undertiden hele Timer inde hos ham, uden at det var muligt for den lyttende Kromand, at opdage hvad Gjenstanden imidlertid var for deres Samtaler. Hver Morgen, hvordan saa end Veiret var, red Herr Varner sig en Tour, og om Eftermiddagen spadserede han sædvanlig ned ad Stien gjennem Heden, som førte til Strandby. Den øvrige Tid af Dagen tilbragte han stille og eensformig paa sit Værelse, med at læse i nogle Bøger, der havde et underligt Skriftsprog, som Ingen i Kroen kjendte til. Alice vidste ogsaa, at Vigo vilde komme med til

Bryllupet og hun glædede sig derfor til denne Dag at træffe sammen med ham. Med alt dette var han hende temmelig ligegyldig, og interesserede blot forsaavidt som hun ønskede at vide Grunden til hans lange Dvælen i denne Egn. Det Mystiske og Hemmelighedsfulde har altid en vis Interesse for os, vi søge at gjennemtrænge det, at opfylde Mørket med Skabninger af vor Fantasi og at see hvad der skjuler sig bag Mørket. Kuns derfor havde Alice tænkt paa Vigo, og længtes efter at see ham. Hun saae strax i de første Øieblikke efter hans Ankomst, at den Beskrivelse Camilla havde gjort over ham var aldeles utilfredsstillende. Det er nu engang saaledes, at Qvinderne i deres Domme over en Mand, meget sjeldent harmonere, fordi de mindre holde sig til nogen egentlig Realitet og gaae ud derfra, end lade sig henrive og bevæge af de Følelser, der i Øieblikkets Impults røre sig for Individuet i deres Indre.

Ved Bordet overbeviste Alice sig om, at Varner var en Mand af Dannelse og fiin Tone. Han var saa ofte der gaves en ubemærket Leilighed, Gjenstand for hendes Opmærksomhed, og derfor var hun særdeles adspredt for hendes Bordfælle — Capitain Dahl. Vigos Underholdning maatte være særdeles interessant, thi hvorfor var Camilla ellers saa munter? Hvorfor glindsede ellers hendes sorte, funklende Øine saa livligt, hvergang de mødte hans? Og det var snart ikke alene Camilla, som erkjendte hans Fortrin i denne Henseende, Vigo førte en Samtale paa Bane, i hvilken alle de Nærmestsiddende deeltog; han talede ikke Meget, anmassede sig ikke til at være den Ordførende, men hvad han sagde var piquant og gav

Stof til en almindelig Conversation. I Tonen af hans Stemme laa tillige noget fremmed, som klædte ham godt, og som beviste, at han enten var en Udlænding, eller i al Fald havde tilbragt lang Tid udenfor Danmark. Generalen var meget opromt, og rigtig i sit Es denne Aften. Bondemanden kjendte nu hans Smag, han vidste at Volmar aldrig nød Viin, og havde derfor en lille Bolle Punsch staaende for ham alene, netop lavet saaledes som den høie Gjest ønskede den. Han syntes nu saa godt om Varner, lo ret hjertelig over hans Bemærkninger, applauderede ethvert bon mot med et lydeligt Bifald, klinkede med ham paa nærmere Bekjendtskab, og saaledes gik det da til, at de allerede inden Maaltidet endtes, vare de bedste Venner af Verden. Uden at Generalen vidste at gjøre sig Rede for Aarsagen, forekom det ham, som om han havde kjendt Vigo i flere Aar og ikke blot nogle flygtige Timer.

Rede mellem Bonderne og Sofolkene ved den anden Bordende, var Samtalen i lige saa god Gang, og alt som de efterhaanden bleve mere og mere fortrolige med de fremsatte Flaskers Indhold, blev ogsaa deres Meninger mere fri og ugenerede. Skolemesteren havde man placeret mellem David og en Række af Strandby Sømænd. I Begyndelsen af Maaltidet talede han saare lidet, — han var stødt over den underordnede Plads, der var ham anvist, — men tog derimod dygtig for sig af Retterne, og imidlertid han spiste opklaredes hans Ansigt, han lod snart sin Veltalenhed spille i det fuldeste Lys.

„Saa det mener Du altsaa?“ udbrød en af Sømændene, med en noget dæmpet Stemme. „Du troer han er en

stor Mand fordi han har godt Toi paa sig, og taler fiint? Jeg kjender dog mangen smukmalet Skude, som indvendig var simpel nok; hvad siger I, Jeremias?" — „Hvis man taler om den Fremmede histoppe ved Bordet hos min høie Velynder og Ven, hans Excellence Generalen paa Uglvig," svarede Jeremias med et eget Tonefald for hvert Ord han talede, „saa har jeg observeret at han er un Gentilhomme Det vil sige: et Menneske med en extraordinair god Tone." — „Det er nu Vrøvl, Skolemester!" meente David, „En Sandelbom, eller hvad det Ord hed, som I kaldte ham, kan han gjerne være, jeg forstaaer mig ikke paa Tydsk, men Vorherre har ikke skabt en Tone i hans Liv, det veed jeg fra den Tid han var Passeneer ombord paa Pilen; hvergang han sang, begyndte hun altid at halse op med et Uveir, og det var vel for det at Sotroldene bleve gale i Skrutten over at høre en saadan erbarmelig Musik." — „Han har ikke ret forstaaet, hvad jeg meente, min Kjære!" gjenmælede Jeremias, med en dertil passende Latter. „Tone i den Betydning jeg her tager det, er noget ganske Andet." — Efter disse Ord tog han igjen fat paa Gaffel og Kniv og vedblev sit Maaltid. — „Hør, David!" tog en Anden lidt efter tilorde. „Uden Fortrydelse! maa jeg gjøre Jeremias et Spørgsmaal om Dig? Han har været Semærist, og maa vide Besked derom." — „Spørg Du kuns væk Stoffer!" sagde Matrosen ganske rolig, „selv om det Du nu vil sige, er saadan noget forrykt Sludder, som det Du har talt den hele Aften." — „Godt Du! godt svart!" raabte de Omkringsiddende, med en Skoggerlatter. Jeremias rettede sig iveiret, lagde atter sin Gaffel ned paa Tallerkenen, og den

Anden vedblev: „Siig mig engang Jeremias, hvorfor Vorherre har gjort somme Folk sorte paa Kroppen og andre Folk ikke sorte, hvad Grund kan der ligge i?" — „Vorherre har ikke skabt de Sorte!" yttrede Talerens Sidemand, medens Jeremias med Fingeren paa Næsen besindede sig paa Svar. „Det har Fanden gjort." — „Meget sandt, meget sandt!" bemærkede Skolemesteren, „og siden Herr David nu engang har tilladt os at omtale dette Thema" — med disse Ord rykkede den forsigtige Mand dog noget bort fra Negeren, fordi dennes gnistrende Blikke syntes at true med et Udbrud af Vrede, — „siden vi nu eengang tale herom, saa skal jeg fortælle, at Vorherre og Mørkhedens Fyrste engang geraadede udi en liden Disputius, om hvem der kunde danne det bedste Corpus eller Exemplarius af et Menneske. De formede da hver en Figur af Leer, som Skrivten antyder; Vorherre lod sin torres i Aftensolen, og desaarsag blev den hvid og rød; Satanus derimod satte sin hen til Ilden i Helvede, og derfor blev den sort, og Haaret kom til at ligne svedent Uld." — „Hvem mener I saa der har været Mester for Jer, Jeremias?" — spurgte David, som meget rolig havde hørt paa Fortællingen; „Jeres Ansigt er da hverken hvidt eller rødt, snarere saadan graagult, som Maanen i en Dise, og Jeres Haar ligner livagtig svedent Uld, see blot!" — Saaledes talende lagde han sin Haand paa Skolemesterens Hoved og forend denne kunde hindre det, holdt David hans Paryk med Kohalepidsken hen over Bordet, og lod den gaa rundt blandt Gjesterne. Det var et morsomt Syn, at betragte den lille Mands afmægtige Vrede ved dette Optrin. Hans

Øine glindsede, han blev ildrød i Ansigtet og snappede efter Veiret; en saadan Scandale havde han endnu aldrig overgaaet. Alle de Omkringsiddende udbrøde i en vedholdende Latter, som end mere forbittrede Skolemesteren. — „Naa, naa, Jeremias! bliv ikke vred!" sagde Negeren, „I seer jo ud i Ansigtet, saa rød som om I havde været med at puste til Ilden i Helvede, der har I Jeres Paryk igjen!" Med disse Ord satte han Parykken bagvendt paa Eiermandens Hoved, saaledes at Piken hang i Flugt med Næsen, men det kom dog ikke til videre Optrin imellem dem, thi i det samme reiste Herskabet sig ved den anden Ende fra Bordet, og Fiskerne fulgte dette Exempel.

Det varede temmelig lang Tid forend Dansen kom igang, man ventede paa Anføreren for Musikanterne, og kunde ikke begribe Aarsagen til hans lange Dvælen, eftersom han ved saadanne Leiligheder sjeldent forsømte at indfinde sig til bestemt Tid. Endelig hørtes dæmpede Fiolintoner udenfor Gaarden, og faa Øieblikke efter blev Simon Spillemand, som han almindelig kaldtes i Omegnen, i Triumph ført hen til det for ham bestemte Sæde. Det var en temmelig høi, sværlemmet Mand, med lysegult Haar og store, graa Øine Der laa noget Lumskt og Skummelt i hans Ydre, som end mere var prædominerende, medens han med et fortrukkent Grin hilsede paa Brudeparret. „Naa! her er jo Liv og Gammen overalt!" sagde han med en hæs og lav Stemme, „og jeg veed et Sted, hvor de iaften vilde sige Tak for et Stykke tørt Brød!" — „I mener eders Familie, Simon!" tog Brudens Fader tilorde, idet han satte en Punscheskaal hen til ham; „de skulle ikke blive glemte.

Sid nu blot ned, og stryg Fiolen, I har saa tovet længe nok endda. Simon adlod denne Opfordring, og kort efter var hele Gulvet fuldt af Dansende.

De Nygifte aabnede Ballet med en Menuet, som Skik er derovre, og efter dem kom deres respective Fædre med Næverne i Siden og Piben i Munden, ud af hvilken de ved hver Vending lode en vældig Tobaksky fare, saa stor, at den næsten indhyllede hele Figuren i Røg. Først nu var det at den egentlige Lystighed begyndte, den ene Dans verlede med den anden, Gulvet var altid fuldt, og inde i Storstuen sad General Volmar tilligemed endeel Andre af Herredets Honoratiores, placerede ved en solid og ærbar Whist.

En Tidlang havde Vigo staaet som Tilskuer af Dansen. Bondemanden bemærkede det og opfordrede ham til at tage Deel i den. „Dommer jeg ret, Herre!" udbrød han med en venlig, gryntende Latter, „saa har De nok lært at bruge Deres Been ved slig Leilighed, skjøndt De kanskee sig ikke før har danset paa saa simpel Viis som iaften." Vigo lo ad denne Bemærkning, han gik hen til Alice, som i dette Øieblik talte med Capitain Dahl, den Eneste, der hidtil havde vovet at engagere hende, og som fulgte hende som en Skygge. En Sky gik over Capitainens nys saa smilende Ansigt, da Vigo traadte hen til dem og bød hende op, han tilkastede ham et harmfuldt, maalende Blik, men Varner bemærkede det ikke, eller lod idetmindste saaledes, og førte sin Dame ind i Rækken, hvor en ny Dans idetsamme begyndte.

„Der er noget meget Morsomt ved at være Deeltager i et Gilde som dette," yttrede han med dæmpet

Stemme, medens han stod ved Siden af Alice i Qvadrillen. „Jeg ynder den Frihed, den rene ubundne Glæde, som intet Baand, ingen Lov af Etiquette indskrænker." — „Vistnok!" var hendes Svar, „for en Fremmed maa det være ganske interessant; der er noget Djervt, noget saa Eiendommeligt hos Kystfolkene i denne Egn, som aldeles charakteriserer dem, og det er vel første Gang at De bivaaner en af vore Landfeste?" — „Maaskee dog ikke," sagde han smilende, „jeg har engang meget ofte deeltaget deri, muligt jeg endogsaa tør sige, at have gjort det i Froken Volmars Selskab, paa et lignende Sted som dette." — „I Selskab med mig?" gjentog Alice, meget forundret. „Min Gud! De tager bestemt feil i denne Formodning." — „Jeg troer det ikke, Froken Volmar!" vedblev han, „men det er saa naturligt at De maa have glemt det. Der er dog Een som har bevaret et friskt Minde om hiin Tid, thi den var tillige hans Livs Vaarmorgen, han har ofte kaldet den tilbage i sin Erindring, og denne Ene er jeg. Det er ikke første Gang jeg seer eller taler med Dem, skjøndt det er længe, meget længe siden det sidst skete." — „De glemmer at danse, min Froken!" udbrød i dette Øieblik en Stemme ved Siden af dem. Det var Capitain Dahl, der havde staaet noget borte i Qvadrillen, og som medens Vigo og Alice talede, betragtede dem med et utilfreds og fjendtligt Blik. Alice rødmede, hun havde glemt sin Tour, nu foer hun med Vigo afsted i Kredsen og indhentede det Forsømte. Og Vigo dansede smukt til Beundring, han førte sin Dame med Anstand og Ynde, og Bønderkarlene som stode omkring, betragtede ham og Alice med Blikke,

hvori en talende Hyldest laa tilsyne, ene Dahl var utilfreds og misfornoiet over denne Fuldkommenhed, som han dybt i sit Hjerte misundte ham.

Da Dansen var ophørt, førte Vigo Alice hen til et Sæde, og tog Plads ved Siden af hende, medens Capitainen med indædt Harme, der slet ikke klædte hans Ansigt, gik hen til dem, og bad hende om næste Dans. „Jeg har allerede lovet Herr Varner, at danse de næste To med ham," yttrede hun, og vedblev den begyndte Conversation. (Det var nu saadan Mode dengang, at invitere forud til flere Danse). Capitainen forlod dem, han satte sig hen i et Hjørne af Salen, og hans Blikke tindrede af et dybt, undertrykt Had til Vigo, medens han selv plagede sig, ved uafbrudt at betragte ham og Alice, og lægge Mærke til den Interesse og det Liv, med hvilken hun underholdt sig med ham. Saaledes sad han medens de dansede den næste Vals, da den var endt, havde han fattet sig; han indsaae at den tvungne Rolle han spillede, gav Vigo Overvægt for ham, og traadte atter hen til dem, men det vilde ikke ret lykkes ham at komme ind i Samtalen, han forblev Tilhører, og da nu Orchestret atter intonerede, og Alice idet hun reiste sig, rakte Vigo sin Haand, kunde han ikke længer bekæmpe sig. „De har ikke godt af at danse saa uafbrudt, Froken Volmar!" udbrød han med en lidenskabelig bevæget Stemme, og tilføiede, da han saae det udtryksfulde Blik som mødte ham fra Alices Øine: „jeg vover som en gammel Ven af Dem, at gjøre denne Bemærkning." — „Jh, min Gud! hvad gaaer der dog af Dem iaften, Herr Capitain?" svarede Alice i en krænket Tone, „De er virkelig

ikke gammel nok til at være min Hovmester!" Og med disse Ord gav hun Vigo Haanden, og traadte med ham hen blandt de Dansende. Men Capitainen trak sig rasende tilbage, og fra nu af stod han i Opposition til Varner, fra nu af hadede han ham, ikke just fordi han betragtede ham som Medbeiler til Alice, det faldt ham dengang ikke ind, at sligt kunde blive Tilfælde, men fordi han havde været Vidne og middelbar Aarsag til den Ydmygelse, som laa i hendes Ord.

For Enden af Laden havde man opstillet adskillige Borde, ved hvilke de Ældre, som foretrak Kortene for Dansen, havde taget Plads. Blandt dem sad David, dryppende af Sved, med et vældigt Punscheglas i Haanden. Han havde uafbrudt danset den hele Aften, og var nu gaaet hen, medens Musikanterne hvilede, for at tage en lille Hjertestyrkning, som han kaldte det. „Hør engang Rasmus Fyenbo!" udbrød han, vendende sig mod Verten, idet han reiste sig op, fordi man taler med mere Fynd naar man staaer, end naar man sidder. „I kjender vor Kokkedreng paa Pilen: Espen, som staaer derhenne. Forend han kom ombord hos os, drev han med en Flok Dyr ovre i Heden for Jer, og forlibede sig imidtidsens i Jeres Datter, den lille Ann'; ikkesandt? Derover blev I gal i Parykken, og jog ham bort, mens I sagde, at han ikke skulde kere sig efter Ann', forend han havde faaet Solvknapper i sin Troie. Kom Du engang herhen Espen!" vedblev han vinkende ad den Omtalte, og forte ham hen til Verten. „See nu paa Espens Troie, hvad siger I til den?" — „Ja, ja, Espen!" yttrede Bondemanden, idet han tilfreds betragtede de store Solv-

knapper, som prydede Drengens Klædning. „Er det dine, og har Du affenseret Dig selv til dem paa en ærlig Maneer, saa er det jo ikke saa feil." — „Jeg har affenseret mig til dem paa en ærlig Maneer," sagde Kokkedrengen, med en stolt Selvbevidsthed, „og det er blevet til mere endnu." Han trak et stort Solvlommeuhr frem for Rasmus. „Naar Mortensdag kommer, fylder jeg lige en Snes, saa tales vi To ved om den Deel, Rasmus Fyenbo!" — „Godt Espen! kom Du kuns, Ann' er kun en bitte Tos endnu, hun kan vel vente saalænge!" bemærkede Faderen. — „Det taler I som en fornuftig Mand!" udbrød David fornøiet, idet han lagde sin uhyre Haand paa Gaardmandens Skulder. „Espen og Jeres Ann' maa splidses sammen, naar den Tid kommer, det har jeg forsøren mig paa, de passe livagtig til hinanden, som et Haandspiir til en blodig Tryne, det gjøre de. See saa, Espen!" tilføiede han øpromt, „nu har jeg talt den Sag for Dig, som Du bad mig om imorges, gaa Du nu hen og kimses lidt med Ann'." Drengen gik, og Verten vendte sig smilende bort. „Du er en forbandet rar Fyr, David! Der stikker et kjønt Hjerte i Livet paa Dig," yttrede en ung Sømand, som nylig var kommen hjem fra de „lange Reiser." „Du er min Ven, David!" meente en Anden, „barestens Du ikke var saa sort, for hvergang jeg seer Dig, kommer jeg strax til at tænke paa Helvede." — „Det er vel saa, som Du siger," svarede Negeren, „men Poul Piil er godt tjent med det, jeg passer just til at være Frihandler, for mit Ansigt og Natten er af eens Couleur. Alligevel troer jeg dog, at vi indvendig see eensdan ud, mit Blod er af samme Farve som dit,

Jakob!" vedblev han med en iiskold Rolighed, skjøndt han følte sig krænket over de idelige Allusioner paa hans sorte Hudfarve. „Og hvis Du tykkes om det, saa kunde vi To gaa en Smule udenfor, for at probere om det ikke er sandt jeg siger." Med disse Ord drog han en fiin, spansk Stødkniv frem, som hængte i en Snor om hans Hals. Men den Anden syntes ikke synderligt om dette Forsøg, thi han kjendte Negeren som et modigt og frygtløst Menneske, naar han først blev vred. — „Tag Dig ikke den Deel saa nær!" sagde han i en formildende Tone, „det er ikke værd at spilde Blod for et Ords Skyld, og jeg meente intet Ondt med hvad jeg nys sagde." — „Godt nok!" yttrede David, medens han med samme Rolighed atter stak sin Kniv ind under den røde Skjorte, hvor den før havde været skjult, „men saa skulde Du heller ikke tale om mit sorte Ansigt saa tidt, Jakob! Det er Vorherres Skyld og ikke min," tilføiede han med comisk Alvor. „Jeg vilde jo selv gjerne være hvid og kjøn ligesom I Andre, hvis jeg kunde blive det." Og dermed gik han tilbage til de Dansende.

Først hen paa Morgenstunden tog Familien fra Uglvig hiem, og Generalen indbød Vigo til at følge med over Vandet, i deres Baad.

Brødrene.

Lidt efter Solens Nedgang, samme Aften som Gildet stod ovre paa Fanø, vandrede et Menneske hen over Stien der førte ind fra Heden af, om ved Strandby Marker og ned til Sokysten. Hans Klædning robede Armod, og den aflange Kasse af ugarvet Kalveskind, som han bar paa Ryggen, tilkjendegav en Spillemand. Det begyndte at graanes i Luften, og ovre mod Vesten trak Skyerne sig sammen til et Uveir; men Manden agtede ikke derpaa, han skred taus og hurtig fremad, uden at lægge Mærke til Veien, og man kunde see paa det mørke, uvenlige Udtryk, der stod præget i hans Ansigt, at de Tanker, der i dette Øieblik gjennemkrydsede hans Indre vare af en ublid og stormfuld Natur. „Et forbandet Liv!" mumlede han for sig selv, efter en lang Taushed. „Halvhundrede Aar har jeg nu slidt hen i Usselhed og Elendighed, og der er ingen Udsigt til at det nogensinde bliver anderledes. Der er ikke saameget som een Minut af min Tid, der har voldet mig nogen Glæde. Det skulde saa kuns være dengang jeg stjal Kjæden, som jeg sidenhen solgte til Joden, og levede lystig for Pengene oppe i Dagbjerg Kro, lige til den sidste Skilling var borte; men hvornaar kommer der saadanne Dage igjen? Hjemme Spektakel og Klammeri med Konen; Armod og Nød overalt for Øinene; uh! — man kan blive forrykt ved disse Tanker. Jeg mener dog at være skabt til noget Andet, der kunde blive en Karl af mig, om det var nu som i gamle Dage; leed man dengang Nød, eller var utilfreds med sit Lod, saa gik man til en Kamme-

rat og sagde: „Kom Du! vi ville være rige!" saa var der morke Skove, der var rige Reisende, en skarp Kniv og en sikker Haand bragte Guld i Lommen. Herre Jesus! da var det nok værd at leve; men det er forbi nu med den Profession. Ikke engang en Stranding har vi havt paa hele Kysten i mange Aar, og det volder altsammen den fordomte Omand; men bi kuns, bi!" raabte han med en lav, undertrykt Stemme, og hans Øine gnistrede som en sulten Ulvs: „man maa probere at tage Skeen i den anden Haand. Jeg gaaer til Tydskland i Sommer, der er endnu Frifolk nede, som sige at Dit og Mit er ens. Hurra, Simon Barnetyv! Du kan endnu blive til en Karl."

Under denne Monolog var han kommen ned til Stranden og søgte efter en Baad, for at seile over til Fanø. „Tys! hvem der?" udbrød han paa eengang, idet han stod stille og lyttede, „jeg synes der er Folk hernede." Og han havde ikke taget feil i denne Formodning, thi noget borte sad et Menneske paa Kanten af en ophalet Baad, nynnende en gammel Folkevise, til hvilken han slog Takt med Hælene paa Baadens Side. Spillemanden gik hen imod ham, og endskjøndt han just ikke var bange af sig ved en saadan Leilighed, gjennemtrængtes han dog af en uvilkaarlig Rædsel ved at kaste Øinene op paa den Syngende. Virkelig retfærdiggjorde denne fuldkommen hans Frygt, Maanens Straaler har maaskee ingensinde forhen lyst ned over et saa frastødende og modbydeligt Ansigt, som dette Menneskes. Der laa noget saa grueligt Lavt og Dyrisk udtrykt deri, at det kunde lade Folk, der første Gang saae ham, i Tvivl om

han virkelig var et Menneske, eller en af hine mysterieuse Væsener, som Jydebondens Overtro befolker enhver Hoi og Kæmpegrav med. Han var næsten halv nøgen, hans sorte, stride Haar, skjulte aldeles Panden, og de hylende Toner han udstødte, lignede snarede en Doendes fortvivlede Skrig, end en Sang. Det vilde, eensomme Sted han sad paa, i Forening med Bølgebrudets Brummen og Drøn ude mellem Revlerne, bidrog ogsaa sit til at forøge Spillemandens Skræk.

Uden at lade sig forstyrre af den Kommende, vedblev Mennesket at synge, og det var først, da Simon stod jevnsides Baaden, at han besvarede hans „Gudsfred!" med et kort „Tak." Neppe havde han imidlertid kastet sine Øine ned paa Spillemanden, forend hans Ansigt pludseligt fortrak sig til et underligt Grin, han svang sig ned af Baaden, og udbrød med en raa og hæs Stemme: „Hvorhen saa sildig? Simon Fiol!" — „Jeg skulde over til Fano," var Svaret, „der er Gilde hos Rasmus Fyenbo paa Molle, og Bønderne vente mig. Gjør mig den Tjeneste at ro mig over, Du! for en Skillings Penge." — „Det skal jeg!" yttrede den Anden, og skød Baaden ud af Sandgvaggerne; „vi kunne saa slaa en lille Sludder af underveis. Jeg har lang Tid længtes efter at træffe Dig." Manden var ved nærmere Øiesyn ikke saa fremmet for Simon, som han i første Øieblik troede. Han var almindelig kjendt af Beboerne omkring paa Kysten som Omandens Stalbroder og boede ovre hos denne, paa Holmen. Imidlertid var Simon dog nysgjerrig efter at vide, hvad Ben, saaledes hed den Fremmede, kunde have at sige ham. Han steg i Baaden og de sei-

lede ud i Dybet. „Du vilde sige Noget," udbrod Spillemanden, efter at de en Tidlang havde siddet stiltiende ligeoverfor hinanden, „hvad var det?" — „Rigtig!" svarede Ben med et ildeladende Grin, idet han lod Baaden løbe op under Vinden for Storseilet, og lænede sig tilbage paa Toften. „Jeg vilde spørge Dig, om Du slet ikke mindes, nogensinde for at have seet et Ansigt, der ongefær saae ud som mit. Hvad Du? Kjender Du mig ikke?" — „Aa nei!" svarede Spillemanden. „Jeg har vel hørt, at Du holder til ovre paa Omandens Holm, men stort mere veed jeg ikke om Dig." — „Det var da løierlig nok!" gjentog den Anden, „jeg er dog din Broder! Det er mig, Bennet, som tjente oppe i Orum." — „Er det sandt?" sagde Simon, med en mærkelig Ligegyldighed. „Jeg tænkte, at de havde hængt Dig for mange Aar siden, dengang Du vilde slaa din Husbond ihjel, fordi han angav, at Du havde stjaalet fra ham. Saadan fortalte Folk mig det idetmindste!" — „Ja, seer Du! jeg var ogsaa farlig nær ved at blive undlivet," sagde Ben med et polidskt Grin, „men Solen skinnede saa kjønt, og jeg tyktes, det var mere Hourou*) at leve, saa var der En som frelste mig, det var Omanden derovre, ham jeg boer hos." — „Og hvem er da han, denne Omand? Fortæl mig det Ben, jeg er dog din Broder! Hvad hedder han?" spurgte Simon, idet han satte sig hen paa Toften ved den Andens Side. „Det kan jeg ikke sige Dig!" var Svaret. „Han har et Navn, det er nok sandt, men det staaer skrevet lige nede paa

*) Fornøielse.

Bunden af mit Hjerte, Du maa rive det ud af Livet paa mig, forend jeg rober det; jeg har for en saadan nogle gruelige Eder paa aldrig at bringe det over min Tunge, og jeg har Æresfølelse skal Du vide!" — „Det maa da være et Liv Du fører derovre, som en fangen Hund," bemærkede Simon efter en Pause, „hvordan forslaaer I Tiden?" — „Solle nok!" sukkede Ben. „Omanden sidder den hele Dag oppe paa Klinten, og kigger ud efter Skibene, som gaa her forbi, og om Aftenen fortæller han mig om Vorherre, hvor god og prægtig han er, og hvor nysselig de lever deroppe i Himmelen. Sommetider tykkes mig det er Plaseer nok at høre ham snakke derom, man kan ordentlig komme til at græde derover; men andre Gange bliver jeg kjed deraf, og saa roer jeg ind paa Kysten, og sidder og synger hernede ved Strandbredden, som Du nu hørte iaften." — „Folk fortælle, at han skal være saa velhavendes, og eie en stor Skat, som han har faaet af en Skipper han engang reddede; mon det er sandt, Du?" — „Ja vel er det sandt!" svarede Broderen, „han har en heel Gryde fuld af bare Sølvpenge, som han har gravet ned etsteds derovre; dem fik han af en hollandsk Skipper, som vi for et Par Aar siden lodsede ud fra Revene." — „Det var Djævels!" mumlede Simon, idet hans Øine tindrede af en sælsom Ild, „hvor meget mener Du vel at han saadan gjemmer paa, i det Hele?" — „Det kan jeg ikke saa lige sige Dig; men jeg veed, at han kunde kjøbe den bedste Bondegaard i Jerne Sogn, hvis han vilde." — „Han er jo forkeert!" vedblev Simon, „at han alligevel fører et saadant Liv. Dersommenstid nu alle disse Midler vare dine, Ben! hvad

vilde Du saa fange an?" — „Herre Jesus!" skreg Ben, med et usædvanligt Liv, „jeg vilde leve som en Amtmand, spise Sigtebrod og Flesk og drikke Rom hver evige Dag, saalænge jeg kunde see ud af Øinene; men hvad nytter det at gribe efter Solen!" — „Seer Du, min kjære Broder!" mumlede Simon sagte og huult, „hvis Du var en Mand med Fornuft, saa behovede Du kuns at sige til Dig selv: „Omandens Skat er min!" og den tilhorte Dig. Du kunde saa dele med mig, og gjorde en Velgjerning imod os Alle. Forstaaer Du?" tilføiede han med en tor Latter. — „Simon!" gjenmælede Broderen, med en besynderlig høitidelig Alvor, „Du mener noget om en Kniv, ikkesandt? Men jeg har en Gang for været nær ved at myr'e et Menneske, uden dog at gjøre det!" — „Nei, vist ikke!" afbrod Spillemanden ham, „Du forstaaer mig ikke ret Ben! En Andens Liv er Dig dog altid mindre værd end dit eget, og naarenstid Du nu kunde blive velhavendes og lykkelig, — det er dog Synd, at Pengene saadan skal ligge og raadne op, til Ingens Nytte. — Du kunde desuden gjøre vel imod din Broder; jeg har immer holdt farlig af Dig, jeg veed nok hvuden jeg græd og tog paa, dengang de sagde at Du var slaaet ihjel deroppe. Jeg har en Kone og en Dreng hjemme, dem kunde vi give en Skillings Penge, og saa reiste vi begge To ned i Holsteen og levede lykkeligt, Broder, det var et Liv! hvad? Omanden gjør jo desuden ingen Nytte, ved de Par Fartøier han frelser fra at drive paa Revene skader han Kystfolkene. De forbande ham fordi der ikke er skeet en Stranding i saa lang Tid. Hvem vil vel savne ham, om Du nu gav ham et lille

Knops? Hvem vil spørge hvor han er blevet af? Havet er taus og dyb, og Natten seer mange Ting som den ikke fortæller igjen!" — „Men Omanden er min Velgjører, han har reddet mit Liv," meente Ben, som ikke ret vilde gaa ind i Broderens djævelske Plan. — „Ja vist Du, det har han! men derfor kan han ikke forlange at Du skal slide alle dine Dage hen i Usselhed og Nød for ham. Nu spiser Du tørt Brød, siden kunde Du drikke Rom, og leve som en Sulten (Sultan). Og hvem siger desuden, at han ikke gjerne vil dø, kanskee sig at det er en Velgjerning Du gjør imod ham." — „Ja det er Sniven ta' Dig sandt!" skreg Ben tilfreds, „han har tidtnok ønsket at krepere; han siger at Livet er saadan en ussel Ting, og at det er saa kjønt at være oppe hos Vorherre!" — „Det er jo mine Ord!" gjenmælede Spillemanden med et triumpherende Smil. „Du gjør Dig selv og mig lykkelig, og ham ogsaa." — „Ja men man har en Samvittighed, Broder! den, siger Omanden, er en Helvedens Ild, som brænder En i Kroppen naar man gjør Ondt." — „Derfor maa Du gjøre det hurtigt hvad Du gjør," raadede Simon, „det var syndigt, om Du undlivede ham saadan, at han laa og pintes forlange. Ikkesandt Ben! Du kan dog ikke fragaa at det er sandt hvad jeg siger, vel?" — „Aa nei, saa Gu'! der er Noget i 'et!" yttrede Ben, hvem Broderens vægtige Grunde endelig havde overbeviist om det Rigtige i at myrde sin Velgjører. „Der er meget Fornuftigt i det Du taler, og jeg vil nu see til, hvad der kan gjøres ud af den Ting. Men fortæl mig nu lidt om Dig selv, hvuden Du har drevet Tiden i al de mange Aar vi har været skilt'!" — „Som

jeg kunde bedst!" gjensvarede Spillemanden, „jeg har slaaet mig fra Natmændene, fordi at vi ikke kunde spændes. Du kjender kanskee sig den gamle Historie, om Ungen jeg stjal fra de Spanske?" Ben nægtede det, og Simon fortalte:

„Det var da Sam og mig, vi kom i Rapperi sammen, om Sedsel, hvem der skulde kaste Kjæp for hende. Sedsel havde givet mig Jaord i Forveien, men hun snød mig alligevel. Saa fik hun en Søn med Sam, og de drev saadan omkring en tre Sommere, kanskee fire. Engang legede Barnet nede ved Skrænten af Søen; den plumpede ud i Vandet, og da Sedsel kom til, var den steendød. Hun skreg og bandede, og paastod at jeg havde pirret Ungen ned i Søen, af Pikhad til hende. — Broder! Du veed at jeg er et ildvornt Menneske, kanskee sig jeg smed Drengen ud, og kanskee sig jeg ikke smed ham ud, men hele Stammen beskyldte mig derfor, og jeg skulde skaffe dem et andet Barn i den Dødes Sted. Det havde jeg farlig let ved at gjøre, jeg gik ned til de Spanskes Huus, og stjal deres Søn, som ongefær var i samme Alder som Sedsels. Barnet var fiint klædt, og havde saadan en pæn Guldkjæde om Halsen, som jeg puttede til mig, og siden affenserede mig om at sælge til en Jøde, nede i Slesvig. Sedsel grinte ad mig, da jeg kom med Barnet, og siden den Dag kaldte hun og alle de Andre mig immervæk „Simon Barnetyv", og spottede mig ved enhver Leilighed. Drengen kaldte de Quan, fordi han var saa kjøn, han er dem kjærere end Alt, og just derfor skal han times en Ulykke naar Leiligheden træffer, Sedsel og Sam have fortjent det af mig. Nu har Math Hjeil til-

lige faaet et Nys om, at jeg har taget Kjæden til mig, og fordret den af mig igjen. Jeg troer, at han har isinde at aabenbare de Spanske hvem Quan er, og skeer det, saa er jeg om en Hals, for saa fortæller han vel med det samme, hvem der har stjaalet ham. See, derfor skal Quan do, der er ikke Andet for."

Under disse Samtaler havde de naaet Fano, Ben tog Seilet ind og lagde Baaden an ved et Slæbested, Simon steg iland, hængte sin Fiolkasse om sig og lavede sig til at gaa. „Stop lidt, Du!" yttrede Ben, „Du lovede mig Noget for min Umage, giv mig et Par Skilling, fordi jeg roede Dig over." — „Det er da igrunden syndig af Dig Ben, at Du vil tage Penge af din Broder for den Smule Haandsrækning," gjenmælede Simon med et lumskt Grin, „tykkes Du vel, til Du kan være det bekjendt?" „Aa Præg!" meente Ben, „hvorfor skulde jeg ikke tage Penge af Dig, saa godt som af enhver Anden? Redelig Regning holder længst Venskab." — „Godt da!" vedblev Spillemanden, „der har Du en Mark, drik for den, men speculeer ikke altfor meget paa slig Deel, vi nysens talte om, det frommer sjelden meget, vær hurtig, og handl, imorgen Nat træffes vi lidt ovenfor Uglvig Haugegjærde." — Med disse Ord skiltes de, Simon tog Veien op til Bryllupshuset, medens Ben, med en dybsindig og grundende Mine, roede Baaden tilbage paa det Sted hvor den for havde ligget. Og denne Sammenkomst mellem Brødrene, var Aarsag i at Spillemanden saa sildig kom til Bryllupshuset, som allerede er fortalt.

Samme Nat sad Omanden ovre paa Holmen, i den simple Hytte han havde reist sig der. Den bestod af sammen-

foiede Kampesteen, hvorimellem Hullerne vare udstoppede med Tang og Blaaleer. Taget var dannet af sammenslaaede Vragstumper og tækket med et tykt Lag flettet Tang og Marrehalm. Hyttens hele Moblement bestod af et uhøvlet Fyrrebord, hvis Been stode fastrammede i Jorden, og en stor, grønmalet Egekiste, der formodentlig var drevet ind fra et Vrag, thi den saae ud som om den havde hørt til et Skib, og tjente sin nuværende Eiermand istedetfor Stole. Henne i et Hjørne af Hytten, var opredt to Leier af Rughalm, paa den blotte Jord, bedækkede med et Stykke Seildug, det var Omandens og hans Stalbroders Seng. Han selv sad for Øieblikket ved Ildstedet, stirrende stift og grublende ind i de døende Gløder. Det var en høi, bredskuldret Mand, simpel og pjaltet klædt, og i hans kridhvide, magre Ansigt var ethvert Træk et Beviis for at han havde gjennemgaaet Lidelsernes Skole. En lille Tranlampe stod henne paa Bordet, dens matte Flamme, som Blæsten udenfra viftede frem og tilbage, formaaede kuns at kaste et tvivlsomt Lys paa de nærmeste Gjenstande.

„To og tredive Aar!" sukkede Manden langsomt og huult, efter at han længe havde siddet taus og grundende; „Det er en lang Tid at bøde for et Øieblikks Synd, og dog er det godt saaledes. For rasede Helvede i mit Bryst, nu er det blevet stille og roligt, som Havet efter en Storm. Ha! ha! det er roligt, ja vel! men hvorfor? Derhenne brænder Lampen ogsaa mat og stille, efterhaanden som Olien der nærer dens Lys, er fortæret. Kraften er borte, Solen er sunken, det er blot Gjenskinnet af dens Straaler der ere tilbage. Vinden larmer uden-

for min Hytte, men jeg er fortrolig med disse Hyl, engang var ethvert Pust en Forbandelse over mig, fra ham der aldrig kunde glemme et Feiltrin. Nu forekommer det mig dog undertiden, som om jeg i Stormen hører hans Tilgivelse." Han boiede sit Hoved ned mod Brystet, han var dybt bevæget, Taarerne spillede i hans hule Øine. — „Ja, ja! jeg veed det!" vedblev han lidt efter, saae han mig, hellige Gud! vidste han Alt hvad jeg har lidt, og hvormeget jeg har gjort for at sone min Synd, han vilde tilgive, han vilde velsigne sit Barn. Tretten Mennesker see inat Maanen paa Himmelen blot ved min Hjælp, jeg har kæmpet med Døden om deres Liv, og reddet dem. — Jeg gad dog vidst, om han endnu kunde kjende mig, hvis hans Blik nogensinde mødte mine Træk. Ven siger, at jeg har forandret mig meget i de sidste Aar, men Ørnen, der oppe under Skyen søger sit Bytte paa Jorden, har ikke et skarpere Syn end han. — Nu, vi træffes vel engang, og jeg vil roligen vente til Tiden kommer." Med disse Ord slukkede Ømanden sin Lampe, læste en Aftenbøn, og lagde sig ned paa Leiet for at sove.

Og Stormen tog til udenfor, Natten blev mørk og skummel, en Sky gik for Maanen og stjal dens Lys fra Jorden. Hæse Hvin foer ind mellem Hyttens Aabninger, og ruskede voldsomt i Taget, der knagende syntes at give efter for hvert Vindstød. Det begyndte at sætte op med en af hine jevnlige Orkaner, som Vestlandet er saa vant til, men det anfægtede ikke Ømanden, han var fortrolig med Storm og Uveir, og hans Søvn var tryg og rolig, som Ungens under Moderens Vinge.

En Time havde han vel ligget saaledes, da en Baad gik ind i Renden der forte over til Holmen, et Menneske fortoiede den oppe paa Landet, og lukkede derpaa Renden med en Jernkjetting, saa at enhver Tilgang var umulig. Da dette var gjort, sneg han sig med sagte og usikkre Skridt op ad den lille Jordhoi, paa hvilken Omanden havde bygget sin Hytte. Det var Ben, hans Stalbroder.

Efterat være kommen ind i Hytten, tændte han Lampen, hentede et Brod og nogle vindtørrede Sild hen fra et Gjemme i Væggen, og gav sig ifærd med at spise. Hvor han saae bleg og forstyrret ud, medens han der sad, og Lampeskinnet faldt paa hans Træk. Man kunde tydelig kjende Sporet af de mørke, skrækkelige Tanker, som gjennemkrydsede ham. Kuns i hans Øine spillede et unaturligt Liv, men det var bevirket ved den Brændeviin han havde kjøbt nede i Strandby for Broderens Penge, og af og til kastede han et sky og ængsteligt Blik hen mod Omandens Leie. Denne var hele Tiden bleven liggende taus og stille. Hans dybe Aandedrag, blandet med en hoi Snorken, forkyndte en fast Sovn. Noget beroliget ved denne Vished, sad Ben en Stund stille paa Kisten forved Bordet, han stottede Hovedet i sine Hænder, og det lod til, som om han endnu engang overveiede sin Hensigt, forend han skred til dens Udforelse.

„Sover Du, Giles?" spurgte han endelig, med en saa svag og tonlos Stemme, at den Tiltalte selv i fuldkommen vaagen Tilstand umuligt vilde kunne have hort disse Ord. „Ja han sover!" hviskede han til sig selv, „han tænker paa Ingenting; i en Minut er det Hele

gjort og en fattig Mand er rig. Men — han er min Velgjører, han er det eneste Menneske i hele Verden, som nogensinde har gjort godt imod mig, dog han dør jo uden at fornemme det — blive fri, være sin egen Herre, altid have Penge, og Rom, — jo! det maa skee! Han tog Kniven, som laa paa Bordet, satte Lampen i Skygge bag en Vandkrukke, og listede sig med sagte og varsomme Skridt hen til Omandens Leie. Endnu nogle Secunder betænkte han sig — hans Haand fatter krampagtigt om Kniven — Omanden ligger just saaledes som om han ventede et Stød — hans nogne Bryst er blottet, — Ben hæver Armen, endnu et Secund fuld af Tvivl, og — han stoder til.

Var det tilfældigt, eller havde maaskee den formeentlig Slumrende hørt de halvtydelige Ord, Ben mumlede for sig selv, henne ved Bordet, — det er uvist, men ligesom hans Haand sank med det dræbende Staal mod Omandens Hjerte, slog denne Øinene op, i samme Nu dreiede han sig med et pludseligt Ryk tilside, undgik Stødet, reiste sig iveiret, slyngede sine Arme om Ben, idet han udstødte et dumpt, huult Skrig, hævede ham iveiret, og kastede ham imod Murens Steenvæg, med en saa græsselig Kraft, at Mennesket flere Minuter blev liggende livløs og ubevægelig paa Stedet hvor han sank sammen.

„Du vilde myrde mig, Ben!" udbrød Omanden, med en frygtelig Kulde, medens han tog Kniven af hans Haand, og stirrede ned paa ham. „Du elendige Skurk! hvad om jeg gjorde Gjengjeld og borede Dig denne Kniv ind i Brystet!" — „Gjør det Giles!" skreg Ben, og han veltede sig omkring paa Jorden under frygtelige Hyl. „Jeg bryder

mig ikke om at leve; men lad det skee hurtigt, hurtigt! hører Du!" — Omanden taug et Øieblik stille. „Nei!" sagde han, og kastede Kniven hen paa Bordet, „jeg vil ikke dræbe Dig, Du skal blive ved at leve og daglig see den under Øinene, som Du vilde rove Livet. — Hvorledes kunde det falde Dig ind, at handle saa dumt?" spurgte han lidt efter. „Eier jeg Noget der kunde lokke et Menneske til Mord? Eller skulde det være saadan en Gjengjeld, fordi jeg to Gange reddede dit Liv?" — „Ja vist!" skreg den Elendige, „Du har reddet mig Giles! gjort vel imod mig, men dine Penge vilde jeg have, jeg vilde være en fri Mand. Uh! jeg fortryder det nu saa voldsomt; og det var ham, Simon Fiol, min Broder, som lokkede mig. Slaa mig ihjel, og kast mig i Søen, saa vil jeg bede Gudfader i Himmelen om Godt for Dig! hører Du, lille Giles, gjør det! jeg kan ikke see paa Dig." — „Du vilde være fri!" gjentog Omanden, med en dyb Stemme, som om han ikke hørte andet end disse Ord. „Du Nar! inden otte Dage vilde Du blive kjendt og grebet igjen. Men Du er dum, og veed ikke hvad Du selv gjør; staa op Ben! jeg er ikke vred paa Dig, gaa i din Seng og lad os sove." — „Ha ha! Jo vist, Du skal være vred, Du skal gjøre en Ende paa mit Liv, ellers myr'er jeg Dig en anden Nat, hører Du!" — „Gjør som Du vil," svarede Omanden kold, „men reis Dig nu!" — „Jeg kan jo ikke reise mig!" skreg Ben, idet han ved Forsøget derpaa sank tilbage, med et smertefuldt Skrig „Du har knækket mit Been, Giles!" Hurtig ilede Omanden, da han hørte dette, hen til Ben, løftede ham iveiret og lagde ham op paa Bordet ved Lampen, hvor han undersøgte Ska-

den. Benet var vel ikke brudt, men Faldet havde bibragt ham et frygteligt dybt og gabende Saar, en stærk Blodstrom vældede ud af det, og Omanden eiede i hele Huset intet andet at forbinde ham med, end et gammelt Bomuldstorklæde som han bar om Halsen. Derpaa lagde han Ben ned paa Leiet, og vilde just atter indtage sin forrige Plads henne i Krogen, da han syntes at høre et fjernt Rodsskrig udenfor. Han lyttede og foer ud af Hytten.

Det var sort og mørkt derude. Stormen hylede og Bølgerne plaskede med hule Dron ind paa Foden af Høien, men høiere end Stormen og Bølgerne lod i samme Øieblik et gjennemtrængende Raab om Hjælp, og et Lys blev synlig i nogen Afstand, ude paa Søen. Omanden foer tilbage i sin Hytte.

„Der er Noget galt derude inat," raabte han til Ben, „Gud veed hvad det vel kan være. Jaftes, da jeg stod paa Udkig oppe paa Knuden, fornam jeg Ingenting, der var ikke en Seiler at see i hele Synskredsen. Reis Dig Ben! kom med, lad os give vor Baad ud, det gjelder et Menneskeliv!" — „Det er aldrig værd at gaae ud i et saadant Veir!" svarede Ben i en ligegyldig Tone, „den som ikke kan bjerge sig, faaer at gaae under. Hvad er vel et Menneskeliv?" — „Et Menneskeliv!" gjentog Omanden, med et sælsomt Smil, „hvis Du forstod mig, vilde jeg svare, at det ikke er Andet end en Higen uden Maal, et Suk efter et Blændlys, en Længsel, der fødes for at dø, en Tilstand, der først skaber Himmel og siden Helvede i vort Bryst; men det er nok, at jeg befaler Dig at staa op; naar Du frelser En inat,

vil jeg glemme, at Du nylig trak en Kniv mod mig, vær derfor hurtig, reis Dig, og lad os komme afsted!" En Minut senere havde Omanden givet Baaden ud, hjulpet Ben ned paa Toften, og saa hurtig Strom og Sogang vilde tillade det, skjar det lette Fartøi hen imod den Kant hvorfra Lyset glimtede.

Det var Familien fra Uglvig, som vendte hjem fra Bryllupet i Capitainens Baad. En lang Tid gik Farten heldig, endskjøndt Baaden var temmelig overfyldt, og Matroserne som roede den, næsten alle vare berusede, Men ude i Dybet blev Kulingen og Sogangen stærkere; hvert Øieblik syntes de taarnhøie Bølger at aabne sig for at favne den lette Baad, som gled hen mellem dem. „Vi ere formange ombord," udbrød Capitain Dahl, idet han tilkastede Vigo, der sad paa Toften ved Siden af Generalen, et harmfuldt Blik, „der er een Mand meer iaften end idag, og det er farligt at være overlæsset i en saadan Storm." — „Det burde De have sagt strax," svarede Vigo, „medens vi endnu vare ved Land; jeg antager nemlig at De ved den ene Mand mener mig, og jeg skulde gjerne befri Dem fra mit Selskab, hvis det nu paa nogen Maade lod sig gjøre." — „Jeg beder Dem erindre Hr. Capitain, at det var mig der anmodede Hr. Varner at følge med i vor Baad," yttrede Generalen, der følede sig krænket ved Dahls Hentydning. „Jeg er meget uheldig," svarede denne i en spydig Tone, „ved saaledes at...." Han fik ikke Stunder til at fuldføre sin Mening, thi i det samme tørnede en Braadsø ind mod Baaden, dreiede den tilside og overskyllede den aldeles. Damerne udstødte et gjennemtrængende Skrig, og da de

atter aabnede Øinene, vare Capitain Dahl og Generalen forsvundne. I samme Nu kastede Vigo sin Overfrakke, han saae et mørkt Legeme hæve sig op med Bølgerne, sprang ud, og efter ham løb Alices og Camillas fortvivlede Raab.

„Skødt, skødt!" brølte i dette frygtelige Mellemrum en dyb, kraftfuld Stemme. Matroserne adlode forskrækkede; en Baad foer hen i Læ af dem, det var Ømandens. Lygten som stod paa Pligten, havde viist ham Veien han styrede efter. Ben sad alene paa Tøften, hans Herre foer afsted mellem Bølgerne, og lidt efter nærmede Vigo sig Krydsfartøiets Baad, svømmende med Capitain Dahl paa Ryggen. Hans Raab hørtes af Matroserne, og just som han kraftløs og udmattet begyndte at synke, blev han og Capitainen halet op og frelst.

„Alice havde Intet seet af denne sidste Scene, hun var besvimet. Hun laa bleg og aandeløs, med Hovedet lænet op i Bunden af Baaden, og Camilla sad stum af Angst foran hende. Da Vigo blev halet op, udstødte hun et høit Jubelskrig, og bøiede sig hen imod ham, medens hendes store sorte Øine søgte at udforske, om han endnu aandede.

Ben havde imidlertid siddet rolig og ubevægelig paa sit Sæde. Af og til udbrød han i et underligt, gjennemtrængende Hyl, for at give Ømanden et Tegn; men da dette bestandig blev ubesvaret, tilraabte han Matroserne i Krydsbaaden at ro til. „Lange Tag Karle! træk dygtig ud!" skreg han, „det gjælder mere end en Smuglerjagt denne Gang." — „Nei, nei, stop!" bød Capitainen, som imidlertid var kommen til sig selv igjen. „Vi savne endnu Generalen, hvem redder ham?" — „Ro kun til Manne,

som jeg siger!" gjentog Ben, idet han selv trak paa Aarerne. For Satan! veed I ikke, at det er Omanden som I har med at gjøre? Han vil nok klare Jer af Alt. Hvor han er paafærde vanker der aldrig Mad for Fiskene!" — Matroserne gjorde som han sagde, de fulgte hans Baad i Kjølvandet, og efter et Par Minuters Forløb løb de ind i Dynningen af Kysten.

Alice var vaagnet, hendes Blik søgte efter Faderen, og da hun ikke saae ham, kaldte hun ham ved Navn, men hendes bønlige Raab blev ubesvaret, Ingen kunde give nogen Besked, og hendes Klageskrig hendøede i Stormens og Havets Hylen. Da Baaden naaede Land hjalp Vigo og Capitainen Damerne ind paa Sandet, og see! — deroppe stod Volmar. Alices Glædesudbrud gvaltes af hans Kys, hun hvilede ved Generalens Bryst, slyngede sine Arme om hans Hals og græd af Glæde, og ved deres Side stod en høi, mørk Skikkelse, drivvaad af Søvandet. Det var Omanden, som var svømmet iland med Generalen.

Da det første Øiebliks Glæde var udtømt over deres Redning, og Volmar vendte sig om mod sin Frelser, sad denne allerede nede i Baaden ved Siden af Ben. — „Som jeg sagde Dem, Herre!" udbrød han, da Generalen gik hen til ham, „jeg har ingen videre Fordring paa deres Gunst. Skulde Herredsfogden engang faae isinde at efterspørge mig, og fordre Regnskab over min Person, saa beed ham, at lade som om jeg slet ikke var til. Jeg er et fredeligt Menneske, som aldrig skal gjøre noget Ondt." Og dermed foer den hemmelighedsfulde Mands Baad tilbage i den skummende Sø, et Minut senere var den for-

svunden for Alles Blikke. Men de Reddede begave sig hurtigen paa Veien til Uglvig, og en Time efter befandt Alle sig i god Behold inden den gamle Herregaards trygge Vægge.

Spaniolerne.

Den næste Morgen ved Thebordet, var en fiin Blegghed i Alices Aasyn det Eneste, som vidnede om den foregaaende Nats Optrin. Hendes Træk havde atter antaget hiin søde, sorgløse Munterhed som tilforn. Hun skjemtede over deres Uheld, og udtomte sig dernæst i Lovtaler over den hemmelighedsfulde Omand, der paa en næsten vidunderlig Maade havde reddet Volmar. Han var længe Gjenstand for deres Underholdning.

Capitain Dahl var mørk, taus og utilfreds; man saae tydeligt, at han ærgrede sig over at være Vigo forbunden og skylde ham Tak for sin Frelse. Han var i Nærværelse af de Andre nødt til at vise sig venlig mod ham, og denne Pligt blev end mere trykkende, ved at see den forekommende Interesse, med hvilken Froken Volmar fra nu af behandlede Varner. — Vigo syntes saa stor og ædel i hendes Øine. Alice havde fortalt sin Fader hvorledes Alt var gaaet til i Baaden, efterat han var faldet overbord, og Generalen rakte den unge Mand sin Haand over Bordet, og forsikkrede ham helligt og dyrt, at han særdeles godt kunde lide ham; hvorpaa han fortalte en Historie om sin Søn, der studerede ovre i Kjøben-

havn, og som engang omtrent paa lignende Maade havde reddet en af sine Venner.

Op paa Formiddagen toge Varner og Capitainen Afsked, og den Forste maatte paa det Bestemteste give Lofte, ofte at komme op paa Uglvig.

Alice havde ikke glemt et Ord af den Samtale hun foregaaende Aften, under Dansen forte med Vigo. Hun havde sidenefter, længere ud paa Natten, opfordret ham til at forklare sig tydeligere, men han svarede undvigende paa hendes Spørgsmaal. Camilla var strax blevet indviet i Alt, og nu sad de begge To henne ved Vinduet, der vendte ud til Fiskerleiet ved Strandby, og underholdt hinanden i en sagte, hviskende Tone, medens Generalen hørte efter det som Skolemesteren forelæste ham af Aviserne.

Flere Uger forløb i den sædvanlige Eensformighed paa Uglvig. Vigo havde i dette Mellemrum adskillige Gange besøgt Volmars, uden at træffe sammen med Capitain Dahl, der var bortreist med Krydsskibet, og laa stationeret nede ved Elben.

Foraaret var kommen, denne Længselernes, Haabets og Ønskernes Tid. Lærkerne sang mellem Skyerne, men i Alheden træder denne Aarstid ikke frem med de Ynder og Tillokkelser den udbreder i alle de øvrige Provindser af vort Fædreland. Der er jo ingen Busk, som længes efter at ombytte sin gamle, falmede Klædning med en skjønnere, intet Træ, om hvis Tinding den kan flette sin Løvkrands. Horizonten bliver blot lidt mindre graa og skyfuld, Luften lidt svalere, og imellem den mørkebrune Lyngflade, eller langs med de Bække, som sive igjennem

den, kommer hist og her en lille, frisk, gron Grespleet tilsyne. Det er det Hele.

Vigo benyttede meget ofte dette Foraars gunstige Veir til Spadseretoure og Udflugter omkring i Egnen. Han kunde slet ikke finde sig i den uafbrudte Stilhed, den dræbende, eensformige Ro, han var omgivet af. Hans Liv havde hidtil været frit, afverlende og virksomt, det maatte vedblive at være saaledes, hvis han skulde befinde sig tilfreds. Her, hvor Intet forstyrrede ham, eller kaldte hans Kræfter til Activitet, hvor den ene Dag gik som den anden, uden Epoke, orkeslos og uvirksom, henfaldt han til Grublerier og Reflexioner, som nedtrykte og forstemte ham.

Der gives en Alder, hvori Intet er mere lonnende, end de Dieblikke, der skjænke Tid til stille, alvorlig Tænken, for at vi ligesom kunne gaa ind i os selv, gjøre os fortrolige med vor egen Individualitet, og undersøge hvorvidt vore Folelser og Begreber lade sig realisere; men i Livets Vaar, medens det endnu grønnes og spirer for Øiet, gavne disse Selvbetragtninger ikke, i al Fald kuns meget sjeldent, fordi den urolige Aand, der søger at analysere Alt omkring og i sig, endnu er umoden, og Livserfaringen kuns skinner som et blegt og dunkelt Lys over de Gaader den søger at løse. Det er først naar Vaaren svinder, naar Hjertet er berøvet sine barnlige Illusioner, naar Manden gaaer prøvet og hærdet ud af Erfaringens Skole, naar han har opstillet sig et System, efter hvis Principer han fremtidig agter at handle, at Selvbeskuelse og Fordybelse i sit eget Jeg kan blive ham nyttig.

Vigo gjorde denne Tænken eller maaskee bedre sagt: Drømmen, kuns utilfreds med sig selv. Han besad en

kraftfuld, djerv Charakteer, modig, bestemt og frygtløs. Farer skrækkede ham ikke, han søgte dem tvertimod. Der laa en Drivt i hans Natur til Alt hvad der var Usædvanligt og Eventyrligt. Han var et af disse Mennesker, som tro sig istand til Alt, som ikke agte nogen Hindring eller Modstand for at opfylde en Plan, eller naa et tilsigtet Maal, og som derfor virkelig ogsaa ere mere end Folk i Almindelighed. — Der er kuns ganske faa Ting i Verden, som en fast Villie, Kraft og Udholdenhed ikke ere istand til at beseire. Han var af et varmt, fyrigt Gemyt, født med vilde og hæftige Lidenskaber, men det var godt for ham; i selve Lidenskaberne, disse Aandepust fra Helvede, ligger et Frøkorn til vor Forædling, naar Kamp overvinder dem, og Selvbeherskelse paalægger dem Tøile; thi den Kraft som denne Kamp udfordrer, bliver ved at være til i Charakteren og tabes aldrig siden. Han skyldte ikke Fødsel, Rigdom eller ydre Forhold, nogen Tak for den Plads han stod paa i Samfundet, — og Varner havde dog bevæget sig i Elegancens, Pragtens, og den fine Tones Centrum. — Han havde dannet sig selv, han stod alene, ganske alene i Verden, og dog havde han levet under Omgivelser, der lod ham ansees af sine Samtidige som Lykkens Udvalgte. Ofte vare hans Begreber og de Systemer han havde opstillet, blevne skuffede, men det kunde han taale, fordi han endnu var ung; det er først med de tiltagende Aar, at feilslagne Forventninger smerte og efterlade Saar, som seent ja undertiden aldrig læges. Alderdommen har ikke mere at støtte sig til, hvorimod den Unges Hjerte er elastisk og blødt; ethvert Indtryk svin-

der og tilintetgjøres af sig selv, saasnart et nyt træder i dets Sted. Vigo havde drømt og haabet, han havde levet med hine regnbuefarvede Illusioner, som udgjør Ynglingens Eldorada; men Drømmen svigtede, han havde udelukkende sat al sin Tro, sit Haab til Fremtiden, og denne Fremtid var kommen, han fandt sig skuffet, og stod som Abu Melek i det østerlandske Eventyr, — der bag de skyhøie Klipper, som indesluttede hans Fødedal, troede at finde en Verden, skjøn og herlig, som Alkoranens Løvte om Paradiset. Han oversteg disse Bjerge, ændsede ikke Farerne og Moisommelighederne der stillede sig iveien for ham, og da han stod paa Toppen af dem, saae han under sig et Land, gold og øde, som det han allerede kjendte. — Derfor var Varner til enkelte Tider forstemt og misfornøiet, og saaledes er det vel gaaet med flere end ham, i den Periode de vaagnede. Livets blottede Virkelighed har ikke et Atom tilfælleds med den Verden, som lever og bevæger sig i den Unges Indbildning.

Paa de Udflugter Varner foretog i Omegnen, traf han flere Gange sammen med Camilla, der, som jeg har fortalt, ofte spadserede omkring paa Stierne i Heden. Hun syntes at elske Ensomhed, og kuns at finde liden Interesse for Omgang med Egnens Beboere, eller Lyst til at blande sig mellem de Fremmede, som kom til Uglvig. Hvergang der var Besøg paa Slottet i det Mellemrum hun opholdt sig der, trak hun sig altid tilbage paa sit Værelse, og hvor det var uundgaaeligt at være med, laa der stedse noget Koldt, Afmaalt og Tilbageholdent i hendes Opførsel, hvilket blev saa meget mere

joinefaldende, fordi Tonen mellem Egnens Noblesse i Almindelighed var forekommende og ligefrem. Overhovedet laa der noget eget Aparte i Camillas Charakteer og hele Væsen, som man ikke let blev fortrolig med, og som især var fremstikkende ved Siden af den blide, aabenhjertige Alice. Hun kunde være yndig og elskelig, naar hun fandt det Umagen værd, skjøndt den stille, smægtende Glands, det Udtryk af Sværmeri som prægede sig i hendes kulsorte, brændende Øine, altid blot var et Forbud paa en skjult Lidenskabelighed. Hun var rolig, undertiden isnende kold, men det var den mørke, skjæbnesvangre Ro, som hviler over Vesuv, medens Helvedes hedeste Flammer glode i dets Indre. Man maatte see hende i et af hine sjeldne Momenter, hvor hun, henreven af et Menneske, der tilsyneladende sympathiserede med hende, forglemte sin Rolle, — thi i Sandhed, denne kunstlede Ro og hyklede Kulde var ikke andet end en Maske, som Tid og Aar efterhaanden havde gjort til en Art Natur hos hende. — Da syntes hun at være et heelt andet Væsen; et forunderligt Liv spillede i enhver Mine af hendes Ansigt, hendes Stemme blev mere blød, mere klangfuld end ellers, og det var i disse Ord hun da talede, med glindsende Øine og rødmende Kinder, en besynderlig Dybde, en varm, glødende, sydlandsk Phantasie afprægede sig i dem. Den stakkels Camilla! Hun var en smuk Blomst, som nede under den mørkeblaa Himmel

Hvor Cypressen blomstrer vild
Og hvor Hjertets Blod er Ild,

vilde have duftet og fundet sig lykkelig, men som misforstaaet og tildeels upaaagtet, maatte forgaa i vort kolde Norden.

Vigo var En af de Enkelte, der syntes at interessere hende. Allerede fra de første Dage efter hans Ankomst, havde hun lagt Mærke til ham; for ham havde hendes Læber Veltalenhed, for ham havde hun Liv og Varme; og dog besad han intet ydre Fortrin fremfor de Øvrige hun kom i Berørelse med. Laa maaskee denne Interesse fra Camillas Side i Overbeviisning og en indre Tiltro, at han bedre end alle Andre kunde fatte hende, eller skulde det virkelig være mere end Galanteri, hvad hiin aandrige Digter under Ludvig den Fjortende, yttrede til Froken de Vartadour: "Il existe parmi nous une sympathie secrète et inexplicable, qui n'a que besoin d'un regard, d'un mot, pour s'exprimer." Jeg veed det ikke; men Camilla trak sig aldrig tilbage naar Vigo kom i Besøg paa Uglvig. Traf han hende nu paa sine Spadseretoure, saa fulgtes de som oftest med hinanden, og disse Møder fik snart en vis Tillokkelse ogsaa for ham, fordi han i Samtalens Løb bemærkede den Varme, den ungdommelige Friskhed, hvormed hun optog hans Meninger og deelte dem. Han studsede over denne tilsyneladende Overeensstemmelse i sine egne Anskuelser af Livet og de hun yttrede. Det var ikke Barnets eller den lykkelige Piges yndige Drømme, i hvilke Sorgen blot er en neppe synlig Sky paa Livets klare Himmel, men meget mere reele Sandheder, som syntes at støtte sig til bittre forudgaaede Erfaringer, eller i al Fald grundede paa dyb Eftertanke og Forskning. Det var hans egne Tanker hun tolkede, blot med en mere resignerende, blød og hjertelig Tone. Den stoiske, frastødende Kulde han forhen havde troet at bemærke, den Ligegyldighed med hvilken hun tilsyne-

ladende betragtede Alt omkring sig, var forsvunden lige til det sidste Spor, en forborgen Skat af dybe, inderlige Følelser henrev ham til Beundring, og uden at der nogensinde blev verlet et Ord derom, mødtes de tilsidst næsten daglig, som efter en taus og fælleds Overeenskomst. Med alt dette, berettiger os Intet til den Tro, at Varner nærede nogen anden Følelse for Camilla end den Fryd der knyttede sig til at høre sine egne Principer udtalte og bestyrkede af saa yndige Læber, vel ogsaa dermed forenet den skjulte Selvkjærlighed, som fostredes ved den synlige Interesse hun bar for ham, thi salig Tode beholder dog Ret, trods alle hans Modstandere i dette Punkt, naar han yttrer: at intet Stort og Ædelt skeer paa Jorden uden at Selvkjærlighed spiller en Rolle med. Den blander sig med de helligste og dybeste Følelser, som leve i Mandens Bryst. „Tager man Egenkjærligheden fra den varmeste Tilbøielighed han er istand til at nære for en Qvinde," — siger den samme Mand, et andet Sted, „saa bliver der kuns en ringe Part tilbage." Spørg din Ven, Du som tvivler herpaa, hvad han hører helst, naar Du af et ærligt Hjerte, i den bedste Mening af Verden siger ham en Feil, som han til Fordeel for sig selv kunde aflægge, eller naar Du roser den allerubetydeligste gode Egenskab, han mulig besidder? Og har Du ingen Ven, nu vel! saa spørg Dig selv, om Lovtale og Smiger, selv om den end ikke saa ganske er fortjent, i Grunden er Dig kjærere, end en Sandhed, som aabner dine Øine for Mangler i din Characteer, som Du alene derved bliver istand til at afhjælpe? Hos Qvinden derimod spiller Egenkjærligheden ikke denne Rolle,

idetmindste ikke en saa betydelig, hos hende gives mere Resignation og mere Selvforglemmelse. O! jeg elsker denne omme Hensynken og Fortabelse i en Andens Væsen. Alle Mænd ere selvkjærlige, de elske den Alle!

Varners Følelse for Camilla var ikke andet end Interesse; men elske hende, — den stakkels Camilla! hun troede det, fordi hun bedømte ham fra sig selv. — Han havde kun elsket engang i sit Liv, og denne ene Qvindes Billede stod endnu med friske og uudslettelige Farver malet i det inderste Dyb af hans Sjæl.

Paa en Haugebænk udenfor et smukt, lille Huus, sad en Aftenstund, lidt for Solens Nedgang, en gammel Mand og en Dame, ved hinandens Side. Det var Don Cardonal og hans Frue: Camillas Forældre. Af Folk i Omegnen kaldtes de i daglig Tale „Spaniolerne", og forresten vidste man ikke stort at sige om dem. De havde beboet dette Sted i en Række af Aar, uden synderligen at give sig af med Naboerne. Deres Liv var hengledet i en stille, rolig Eensformighed, den lille Vaaning var deres Verden, og hvad der passerede udenfor, bekymrede de sig ikke om. Uagtet denne Afsondring vidste dog Herremændene at fortælle hinanden, at Don Cardonal havde staaet som Oberst ved Regimentet El Rey, det samme som senere hen, i Aaret 1808 var herinde i Danmark. Han skulde være kommen i Strid med en fornem spansk Grande, som han havde udlivet i en Duel, hvorpaa han var flygtet med sin Gemalinde til Jylland. Endvidere gjorde Rygtet Cardonal umaadelig rig. Dengang at

Vesterhavet sidst gik over Ovren, oppe i Vensyssel og Salling Land, gav han alene for sin Deel to hundrede Rigsdaler til de Vandlidte, og det var næsten ligesaa meget som hele Sognet tilsammen kunde overkomme at udrede. Man beklagede blot hans stille, indesluttede Levemaade, der forbød al selskabelig Omgang.

Don Cardonal sad, som sagt denne Aften udenfor sit Huus, paa Bænken ved sin Kones Side. Han var en hoi, bredskuldret Mand, ifort en militair Frakke, og hans olivenbrune Teint tog sig ret godt ud til den snehvide Knebelsbart, og de enkelte Lokker, som bedækkede hans Isse. Donna Laura var blind, hendes Ansigt havde noget Lidende, parret med et Udtryk, der vidnede om en Art Sindssvaghed; men ethvert Træk bar endnu Spor af en sjelden fordums Skjønhed, og af en blid, om Charakteer, som ingen Tid, ingen Alder kunde rove. De vare begge gamle, disse Ægtefolk, et halvt Aarhundrede havde de seet svinde ved hinandens Side, men det havde ikke slukket deres Kjærlighed. Skulde Alderen ogsaa virkelig formaa det, der hvor Følelsen er ægte, dyb, og mere end Flitterguld, som blegner naar Lidenskabernes Tid er omme? Det er vel ikke Tiden, ikke den tiltagende Række af Aar der gjør os gamle, de isne blot Blodet i Aarerne, ploie kuns deres Furer i Ansigtet og slappe Senerne, men det er alene den ydre Skal, der er deres Herredomme undergiven, det Indre kan alligevel være friskt og ungdommeligt, lige til det Dieblik Hytten synker sammen. Oldingen der boier sig mod Graven, stottet til sin Stav, er endnu ung, naar ikke Sorg og Mistvivls Aande har rovet hans Hjertes Blomster, og Ynglingen

med et glandsløst Øie, hvori det svundne Haab og skuffede Forventninger præge deres Stempel, han er ældre, meget ældre end hiin.

Donna Laura sad længe ved Mandens Side, uden at tale til ham, hun legede barnagtig glad med en lille, graaspættet Hund, som i muntre Spring foer omkring hende, medens Cardonal med spansk Grandezza, røgende en Cigar, betragtede Solen, der i dette Øieblik just sank ned i Havet ligeoverfor ham, med en pragtfuld og straalende Glands. Af og til vendte han sit Blik mod Laura, og det hvilede da paa hende med et Udtryk af den ømmeste Kjærlighed.

„Nu gaaer Solen ned!" udbrød han endelig, med en dyb og langsom Stemme, idet han greb hendes Haand. „Det er saa smukt at see den forsvinde mellem Bølgerne paa Havet. Men deres Haand er kold, mio corazon! De fryser, lad mig svøbe deres Mantilla tættere om Dem, eller skulle vi gaa ind igjen?" — „O! lad os blive lidt endnu, amigo!" yttrede hun, med en blød, aldeles fremmed Accent og trykkede hans Haand. „Jeg føler Alt saa smukt herude, skjøndt jeg Intet seer; jeg er saa lykkelig her. — Der var en Tid Lorenzo!" sagde hun lidt efter. — „Der var en Tid, da vi sad udenfor vor Bolig mellem Sjerra Ibera, ligesom iaften, og saae Solen gaa ned bag Bjergene; husker De det? Det var meget yndigt under de friske Oranger, hvor Vagtelen slog mellem Løvet, medens vi talte om vor Kjærlighed." — „Det er længe, meget længe siden," svarede Manden i en høitidelig, rørende Tone og dampede stærkere Skyer ud af Cigaren. — „Ja vist er det!" gjentog Laura, „dengang

var Bondo ung og sort, nu siger De at han er bleven hvid og gammel." — Hun trykkede den lille Hund hun talede om, op til sig. — „Men jeg husker det dog saa godt, Hyrderne blæste i Ludurhornene for os, medens de droge forbi vor Vaaning. Ah! hermoso Español! bella Castilia! vi ville aldrig see det mere. Herovre er Aftenen kold og Himmelen graa, det var den aldrig der, og dog," vedblev hun med et underligt affindigt Smil, „jeg synes undertiden, at det var igaar jeg forlod mit Fodeland. Vi flygtede jo om Natten, fordi...." — „Tænk ikke mere derpaa, Laura!" mumlede Cardonal bevæget, idet han saae paa hende med et veemodigt Blik, „det er ikke værd at drømme om den svundne Tid, vi ere dog tilfredse med hvad Madonna sender os." — „Vi ere lykkelige, Cardonal!" hviskede hun med et henrykt Smil og klyngede sig op til ham. „Vi ere lykkelige, thi vi elske jo hinanden endnu. Men vi ere saa alene her, jeg syntes vi havde en Datter: Donna Camilla, hvor er hun, Lorenzo?" — „Hun er oppe paa Uglvig Herregaard i Besøg, hun kommer hjem til os iaften." — „Men jeg syntes ogsaa at vi havde en Søn, o! Madonna purissima! hvor han var smuk og god!" — „Stakkels Kone!" hviskede Manden med et Suk, „hun har endnu ikke glemt ham. „Ja, ja! han er borte, han strider for hermoso Español! Men kom Laura! Det bliver koldt og silde, lad os gaa ind, lad mig byde Dem Armen." — Laura reiste sig og de forlode Haugebænken.

Da lod i det samme en Sang i Nærheden, bag det lille Tornhække som omgav Haugen, den Gamle tog Ci-

garen af Munden, han lyttede, hans Træk bleve mere levende, hans Øine glindsede, thi han kjendte disse Toner, og Donna Laura udstødte et svagt Forundringsskrig, "Ah, bella Fandango!" udbrød hun, med en sagte, henrykt Stemme. „Cardonal! det er jo en spansk Sang." Nede paa Veien kom en gammel Mand fulgt af en stor Hund, gaaende op mod Huset, det var Tateren Math Hjeil. Efterhaanden som han nærmede sig, kunde de høre Omqvædet af den spanske Folkevise han sang:

"Aï que me pica
Aï que me araña
Con sus patitas,
La Cucaracha!"

„Ah! gode Mand!" udbrød Don Cardonal forglemmende sig selv, idet han styrtede hen mod Tateren og greb hans Haand. „Syng! syng den Sang igjen." Math lo stille, han betragtede de gamle Ægtefolk med et velvilligt Blik, medens han tog sin Skalmeie op af Lommen og gjentog den simple Sang.

Don Cardonal var rørt, Laura græd som et Barn. „Hvem har lært Dig denne Sang?" spurgte Manden med skjælvende Stemme. — "Vuestra merced!" svarede Tateren, med de dybe, fulde Strubetoner som vare ham egne, „jeg har hørt den nede i Landet hvor Pigerne synge den fra Stjernen blegner, til Sol gaaer ned, Jeg er en Tater!" — „Du er da fattig, gamle Mand!" yttrede Laura i en venlig Tone, „Du vil have Penge. Don Cardonal! giv ham nogle." — „Nei, vist ikke, Señora!" sagde Math, rystende paa Hovedet,

„det var ikke af den Grund jeg kom; hvis De havde et Øre for mig, Don Cardonal! saa vilde jeg tale med Dem, men med Dem alene." — „Vel!" udbrød Spanieren forundret, „vent mig et Øieblik, jeg kommer!" Han bod sin Kone Armen, og ledede hende ind i Huset, derpaa vendte han igjen tilbage til Tateren.

„Don Cardonal!" begyndte Math, med en langsom Stemme, „jeg har længe ønsket at træffe Dem i Enrum, nu saae jeg Dem iaften sidde her udenfor, medens jeg laa derovre i Lyngen, og jeg gik da hen til Dem." — „Tal Gamle!" yttrede Obersten, noget forundret over Maths Ord, „Du har gjort mig Dig forbunden ved din Sang, jeg hører Dig." — „Saamænd!" meente Tateren, „jeg tænker, at jeg kanskee endnu kunde synge Dem en Sang, som lod kjønnere i deres Øren; men hvad nytter det til at tale meget, naar faa Ord gjør den samme Nytte! De havde engang en Søn, Don Cardonal! i Forstningen de kom her i Egnen, mindes De ham?" — „Mand!" hviskede Obersten, med en lav og skjælvende Stemme, „hvad vil Du sige dermed? Hvorfor taler Du om en Død?" — „Død!" gjentog Tateren med en tvivlsom Hovedrystен. „Det kunde dog lave sig, at Tingene ikke hænge sammen som Somme fortalte; jeg siger Intet for vist, men Math seer med flere Øine end sine egne, og jeg har hørt en Fugl synge en Melodi, der lod anderledens, end den som sang for Dem."

Don Cardonal kunde ikke skjule den Bevægelse, Taterens Ord satte ham i, han zittrede, blev bleg, og hans Stemme bævede mærkeligt, medens han med en sagte,

undertrykt Tone bad Math forklare sig, og vinkede ham at gaa med noget længere bort fra Huset, udenfor hvilket de hidtil havde staaet. — „Tag ikke mine Ord for andet end hvad jeg giver dem," bemærkede Math, da han saae det Indtryk de gjorde. „Jeg kommer herned for at spørge Dem, om De ikke havde noget Tegn, ved hvilket De kunde gjenkjende deres Søn ifald han endnu var levendes?" — „Jo vist!" svarede Spaniolen hæftig, „han havde et Kors hængende i en Guldkjæde om Halsen, det var et Arvestykke fra mine Forfædre, vort Familievaaben — Du kjender det vel? — var indtrykt i Laasen." — Og medens han nu bevæget, og med en lidenskabelig Ivrighed fortalte Math Alt det som kunde lede til noget Spor, og flere Gange paa det Indstændigste opfordrede ham til at fortælle hvad han vidste, fjernede de sig efterhaanden fra Huset. Math hørte rolig paa ham; han nikkede stiltiende og som det lod med en temmelig tilfreds Mine til Alt hvad han hørte, men han indlod sig ikke paa at meddele Obersten sine Formodninger. „Godt! godt!" hviskede han endelig, „det er Altsammen saadan som jeg tænkte. Jeg maa nu forlade Dem Herre. Hist nede komme Folk imod os, lad os derfor skilles. Lov mig blot ikke at lade Dem forlyde med hvad vi have talt iaften, vent heller ikke formeget deraf, det er ligere slet Intet at haabe, end at haabe for vidt, som man siger. Vi tales snart ved igjen. Adios Señor!" Math tog med disse Ord sin uldne Hue af og gik, men Spanieren blev længe staaende paa Veien og saae hen efter ham, med et forundret og tvivlsomt Blik.

De Kommende, som Tateren talte om, vare Camilla og Vigo der kom fra Uglvig. Han tog Afsked med hende udenfor Don Cardonals Bolig, og skred derefter tilbage ad den samme Vei, Tateren havde taget.

„Guds Fred, min Søn!" udbrød Math, med en inderlig kjærlig Betoning, medens han stod stille, da det unge Menneske nærmede sig. „Det er mange Dage siden jeg saae Dig sidst, jeg har været tre Gange nede hos Kromandens, for at høre hvordan Du havde det, men Folkene sagde mig immer, at Du ikke var hjemme, og det saa ligegyldig, som om de slet ikke fattede, at det kunde gjøre en gammel Mand bedrøvet, naar han længtes efter at see sin Søn. Hvordan gaaer det for Dig?" spurgte han ivrig. „Er Du ikke mere glad, som dengang vi drev sammen om paa Hederne og sang høiere end Fuglene oppe i Luften, Du seer saa mørk, saa misfornøiet ud Søn, det er ikke godt Du, Lammet maa lege saalænge Marken er grøn." — „Du har Ret Gamle!" yttrede Vigo med et bittert Smil, da Tateren taug, „men Marken begynder at visne, Himlen bliver mørk, Luften er skyfuld, det er neppe min Skyld at jeg ikke er lykkelig og tilfreds som forhen." — „Du er misfornøiet med Dig selv," sagde Tateren, „og det skulde Du ikke være, Du er jo ung endnu, Du er jo sund og stærk, ikke heller savner Du Midler, hvorfor er Du da utilfreds? Jeg kan nok tale med Dig om slig Deel, som en gammel Mand der har prøvet og forfaret mere end Du. Jeg har jo selv været ung engang, og den Tid var jeg sommesinde solle tilmode, fordi jeg Ingenting var, og ikke vidste Besked om Andet, end at drive omkring herude mellem

Lyngene. Jeg tænkte tidt, at naar jeg endda havde lært Noget, som andre Folk, saa vilde jeg være tilfreds, og jeg fik Lyst til at besøge de store Stæder. Derinde meente jeg, at Alt maatte være godt, der fandtes kuns lykkelige og fornøiede Mennesker. Jeg gik hen til Byen en Aftenstund i Qvel, og forputtede mig i en Kornmark til jeg saae Veien aaben. Den Støi og Larm, den muntre Virksomhed og Trængsel forekom mig saa fornøielig, og jeg kom til at græde, mens jeg grundede over hvorfor Vorherre havde gjort somme Mennesker saa lykkelige og Andre saa elendige. Da det blev Nat, forlod jeg mit Skjul og listede mig ind i Byen, om Dagen turde jeg jo ikke gjøre det, for jeg var hadet og afskyet, som en skabet Hund; men ihvormange Fjender end Musen har, saa er den dog Herre i Mørket, og gaaer fra Paladset til Hytten uden at forstyrres. Jeg gjennemstreifede Gaderne og fornøiede mig over de store Huse og den Mængde Lys jeg saae. Vægternes Syngen, Kareternes Raslen, Alting gjorde et loierligt Indtryk paa mit Sindelag. Men jeg mødte ogsaa fortvivlede, nedslaaede Ansigter ligesaavel der, som paa Hederne, jeg saae Armod og Sollehed i større Grad end nogensinde før, jeg saae Spillere og Fulde drive omkring uden Huusly, jeg saae Qvinder — uh! min Dreng! — Dog Du har jo selv været i de store Byer; Det jeg fortæller er ikke noget Nyt. Saa fornam jeg nok, at jeg havde taget feil i min Tro, Folkene vare ikke lykkeligere end jeg. Den Rige frygtede for Tyve, den Ærgjerrige var sin egen Slave, den Vise fik Tvivl og Uvished til Frugt af sin Lærdom. Mod Morgendæmringen vilde jeg igjen forlade Byen, da der plud-

selig blev en stor Larm i Gaden jeg gik igiennem. Der var gjort Indbrud. Vægterne stimlede sammen og peb i nogle smaae Floiter de havde om Halsen. Tyven undslap alligevel, men jeg, Vigo! jeg, som aldrig havde tænkt paa at berove et andet Menneske hvad Vorherre havde tildeelt ham, blev greben og straffet for hans Forseelse. Det baadede mig ikke, at jeg fortalte Dommeren hvordan Sagen hængte sammen, at jeg kuns vilde see mig om i Byen, han virrede med Hovedet og grinte ad mig. Da jeg kom ud fra Tyvehullet forfulgte Gadedrengene mig, de kastede Stene og hidsede Hunde efter mig. „Der gaaer en Tater, en gammel Tyveknægt!" skreg de, og det var med Nød og Mas jeg slap fra dem. Jeg løb, jeg flygtede som Haren naar Mynden jager den, bort, langt bort fra Byen, jeg har aldrig været derinde siden. Jeg længtes efter igjen at komme sammen med vore Folk, og lærte at finde mig i Tilskikkelsen, saaledes som det engang var bestemt, men jeg var ikke lykkelig; jeg feilede Een, som jeg kunde fortælle hvordan jeg havde det, Een som kunde dele mine Glæder, mine Sorger. Lang Tid gik hen paa den Viis. Tilsidst traf jeg en Skabning, tro, kjærlig og ubestikkelig, — det var kuns en Hund, Du seer den her for Dig. Den har været min Kammerat i mange, mange Aar, vi have drevet ved hinandens Side, saalangt Lyngen blomstrer, lidt Nød og sultet sammen, den har ingensinde bedraget mig. Det var nok godt, men ikke godt nok, jeg syntes om Een, som kunde forstaae mig, om Een, som Lykken ikke havde pyntet mere paa end mig, og Vorherre hjalp mig ogsaa ved den Deel. En Vinter, som vi vankenerede gjennem Rodding

Herred, i Viborg Amt, traf jeg paa en fattig Pige. Hun gik paa Veien og græd, og var kuns ringe tilmode. Paa min Tale fik jeg at vide, at hun havde tjent hos den Ramsinger Herremand, han havde faret ilde med hende og vilde lokke hende; derover var hun løbet sin Vei fra Gaarden og havde nu Ingen, slet Ingen i Verden, som hun kunde fortro sig til, aldenstund hendes Slægtninge vare døde, mens hun endnu var en lille En. Næste Morgen drog hun med mig, og siden den Tid har vi trolig fulgt hinanden i trevive Aar, uden at vi skiltes ad eller at til hun gjorde mig imod andresinde end da hun kreperede. Saa grov jeg hende ned et Sted i Heden."

Her taug Math nogle Øieblikke. Erindringen havde rørt ham, hans Øine begyndte at blive vaade, Taarerne rullede ned over hans furede Kinder. Ogsaa Vigo følte sig paa en sælsom Maade grebet af den gamle Mands Fortælling. „I tredive Aar hjalp vi hinanden at bære hvad der mødte os," begyndte han igjen, efter en Tids Taushed. „Verden foragtede os, men vi kerede os ikke efter Verden. Herude lyste Guds Sol og den blaa Himmel saa fredsomt og kjønt for mig, her tyktes jeg at være Herre, og jeg kom til den Vished, at Tilfredshed mere maa søges i Mennesket selv, end i hvad der omgiver ham. Siden den Tid er jeg lykkelig med min ringe Forstand, jeg kan hverken skrive eller læse, men jeg forstaaer mig paa Naturen, det er en Bog, der er værd at kjende; jeg har mange Gange takket Gudfader for at jeg er bleven en simpel, ulærd Mand, han vidste dog bedst hvad der var mig tjenlig."

„Du har ikke ret forstaaet mig, Math!" yttrede Vigo, idet han betragtede den Gamle med et kjærligt Blik. „Jeg er ikke nogen Tvivler; ikke heller klager jeg, fordi jeg er utilfreds med min Skjæbne. Det er meget mere det orkeslose Liv jeg fører, som gjør mig ilde tilmode, jeg kan ikke ret finde mig deri. Dengang jeg tumlede mig omkring derovre, som jeg sidst fortalte Dig, i Kamp og Farer, hvor Døden sad paa Spidsen af en Sværdklinge eller hvor de kastede Terninger om Livet med en Blykugle, var jeg munter og lykkelig, da havde jeg ingen Tid til at tænke paa hvor ganske alene jeg staaer i Verden, som en vildfarende Fugl, Forældrene have jaget bort fra den hjemlige Rede. Her ere disse Tanker atter vaagnede, og jeg stræber forgjæves at blive dem qvit." — „Sandtnok!" svarede Hedemanden, med et venligt Hovednik, „men mangen vildfarendes Fugl fandt dog efter lang Søgen sin Rede igjen, det kunde jo gaae Dig ligesaa, min Søn! og skeer det end ikke, saa gjør som Fuglen Du taler om, den søger sig et nyt Hjem, parrer sig med en Mage og bygger selv en Rede, der lader den glemme den gamle. Jeg kan ikke saadan ret forklare mig, men Du forstaaer vel hvad jeg mener. Mig tykkes, at Du alt har begyndt at følge mit Raad," tilføiede han efter en lille Pause, med et fiffigt Smil. „Du spadserer saa ofte med Spaniolens Datter igjennem Heden, og saavidt jeg forstaaer mig paa Jer, saa tale I imidlertid hverken om Luft eller Hav." — „Nu tager Du igjen feil!" svarede Vigo leende, „dersom Du troer at jeg staaer i noget Forhold til Frøken Cardonal." — „Nei, nei, Vorherre velsigne Dig!" raabte Tateren, og lagde sin Haand paa Vigos Arm. „Jeg tænkte det nok, Du

holder af den kjønne, venlige Frøken paa Uglvig og elsker ikke de Spanskes Datter; gjør Du vel?" — „Du spørger mig saa iøvrigt derom," yttrede Vigo, „som om Du havde nogen særdeles Grund derfor." — „Aa nei!" sagde Math, idet han faldt tilbage i den rolige og dæmpede Tone, med hvilken han hidtil havde talet; „det var saadan blot en Tro, en Tænkemaade, — jeg synes ikke at I To skikke sig for hinanden, det er det Hele! Men Du maa kun forjage alle de Tanker som gjør Dig utilfreds med Dig selv, og naar Du imellemstunder ikke kan blive den læns, saa gaa ned til sorte Mose, og kom over paa Holmen; Du veed, at den gamle Hedemand har Dig saa kjær som Guds Sol paa Himmelen, saa skal jeg synge for Dig, eller fortælle Dig Historien om Jørgen Kruse og hans Søn, eller om Diggrevens Børn, eller hvad Andet Du synes om at høre, for jeg har seet Meget og været indviklet i mange Hændelser, endskjøndt jeg kuns er en ringe, uanseelig En. — Seer jeg ret!" tog han lidt efter tilorde, saa gaaer dernede paa Strandby Sti en Krabat, som jeg nok vilde skifte et Par Ord med, vi skilles derfor ad. Guds Fred med Dig Vigo!"

Under denne Samtale havde de naaet Korsveien som løb mod Uglvig og Esbjerg. Tateren trykkede venlig Vigos Haand, og vandrede derpaa med lange og hurtige Skridt ned ad Stien som førte til Strandby, medens Vigo gik hjem til sin Bolig.

Math havde ikke gaaet længe, forend han saae det Menneske han gik efter, og som medens han tog Afsked med Varner, var kommen ham ud af Syne ved at skraa

over en Brakmark. Math stod stille og udstødte igjennem den hule Haand en underlig langtrukken Tone, meget liig et Hjeileskrig. Ved denne Lyd vendte den Forudgaaende sig hurtig om, og da han saae Math, gik han tilbage. Det var Simon Spillemand. Der var noget Forlegent og Frygtsomt i hans Ansigt de første Øieblikke han stod for Math, men han beherskede sig og tiltalte ham i den sædvanlige krybende Tone, som han pleiede at betjene sig af.

„Hør Simon!" udbrød Math alvorlig, „Du har nu lang Tid holdt mig op ved Løfter, som ikke vare andet end en Lyd, et tomt Ord, lad mig engang faae Ende paa den Sag med Kjæden. Du maa skaffe den tilveie, ellers bliver det feil med Dig. Hvor har Du gjort af den?„ — „Du har farlig Jagværk med den grysseu Ting!" sagde Simon i en fortrædelig Tone, „hvad kommer igrunden Barnet og Kjæden Dig ved? Du har da vel aldrig isinde at aabenbare Noget om den Deel til Spaniolerne, eller fortælle dem hvuden deres Søn forsvandt?" „Og hvis jeg nu gjorde det!" gjenmælede den gamle Tater, i en rolig Tone, „hvad saa?" — „Math!" raabte Spillemanden, med en lav Stemme, og hans Øine gnistrede medens hans Haand famlede under Koften, „hvis Du tænkte det, hvis Du forraadte mig og gjorde mig ulykkelig, saa fortjente Du....." — „Tal ikke saa høit!" afbrød Math ham med Kulde, „og lad kuns din Kniv sidde i Ro, jeg har ogsaa et Stykke Jern hos mig, og forstaaer at haandtere det bedre end Du, naar det kommer an derpaa. Hvad Drengen angaaer, saa kan Du spare Dig din Frygt for at rage i nogen Molæst derved, Du skal

blive ganske udenfor Tingen, hvissommenstid Du kun bringer mig Kjæden, der er det eneste Kjendemærke Forældrene have paa ham. Skylden skal jeg nok tage paa mig." — „Og hvad vil Spaniolen saa give Dig for din Umage?" spurgte han med et lumskt Grin, da han fandt sig beroliget ved Maths Ord. „Han er rig som Du veed, og jeg synes, at vi To idetmindste burde dele Profittelsen, siden det dog var mig som stjal Ungen. Jeg kunde jo ligesaa godt selv gaa hen og fortælle dem det Hele, hvis jeg vilde." — „Og hvem vilde Du nævne som deres Søn?" spurgte Math med en vis Ivrighed, „kan Du udpege det Barn i vor Stamme, som Du holder for Spaniolernes? Det er jo lang Tid siden at Du drog omkring med os." — „Sandt nok!" svarede Spillemanden, med en forslagen Mine, „men Simon Smælen er snu som en Ræv. Quan er de Spanskes Søn! og jeg veed mere endnu: Drengen er forliebt i sin egen Søster, jeg har seet ham liste sig efter hende herude i Heden, som Mikkel efter en Gasse, naar hun ved Aftenstider gik hjem derovre fra Herregaarden. Jeg har seet ham lure ved deres Huus om Natten, saalænge han kunde høre hendes Stemme, eller see et Glimt af hende indenfor Vinduet. Ikke sandt Math! Jeg har gjettet rigtig?" — „Det har Du," svarede Tateren med et Nik, „men tal ikke derom til Nogen. Den stakkels Dreng! Jeg veed vel hvordan det hænger sammen med ham, han sorger og er i et ringe Lune, og det er meest af den Grund jeg ynkes over ham, og er bleven kontent om at føre ham tilbage til sin Slægt. Nogen Belønning derfor venter jeg just ikke," vedblev han, med en underlig Mine, „jeg vil kun gjøre hvad jeg holder for min

Pligt, lad mig derfor see at Du skaffer Kjæden tilveie med det Gode, Simon Smælen! jeg vilde nødig gjøre mere Vrøvl af den Sag end jeg havde behov; der er somme Folk mellem vor Stamme, som ikke godt kunne taale at høre dit Navn nævne, hvis de fik at vide hvem det var, som ifjor Vinter hjalp Fogden at finde Veien til vor Kule, dengang de gjorde Jagt paa os, saa vilde det see galt ud med Dig. Du kjender dem, naar de først faae Pikhad til Nogen." — „Og hvem tør sige, at jeg har spillet Forræder mod Jer?" raabte Simon haanlig, idet han dog paa samme Tid blev blegere end før, „der er Ingen som kan bevise det." — „Jeg veed at Du har gjort det," sagde Math, og tilkastede Spillemanden et foragteligt Blik, „og Quan har hørt Dig tale med Rettens Folk, der er tidt flydt Blod med langt ringere Beviser end dem vi have mod Dig, tænk derfor efter hvad jeg har talt i Aften, vær forsigtig Spillemand! Du har vel slaaet Dig fra vor Stamme, men en Taterkniv har et langt Blad, naar den vil hævne en Fornærmelse eller et Forræderi."

Saaledes talende, vendte den Gamle sig om, fløitede af sin Hund og gik tilbage igjennem Heden, over mod den Kant hvor sorte Mose laa, men Simon blev en Tidlang staaende og saae efter ham. „Jeg vil klæde Steile og Hjul!" mumlede han lidt efter, med en hysterisk Lattter, „hvis jeg skaffer denne Kjæde tilveie, selv om jeg kunde gjøre det. Og Quan! — han har angivet mig, han har fortalt Math hvad han saae den Aften. — Ha! ha! godt Quan! for Dig er der slebet en Kniv. Nu! det er iaften at jeg skulde træffe Ben nede ved Stranden, han

venter mig kanskee med gode Efterretninger og blodige Hænder."

Under denne Monolog gik han hurtig ned ad Veien til Strandby Fiskerleie.

Taterjagten.

Det var en smuk, stille Sommeraften, Solen var gaaet ned, Vinden sov mellem Skyerne, Bølgerne laa drømmende paa Vandspeilet. Hjeilen sad paa en Tue blandt Lyngbuskene og pillede sig, og fløitede tilfreds sine dybe melankolske Toner, og høit oppe under Himmelen fløi Lærken og sang saa kjønt for Magen, som rugede sine Unger nede i Alheden, den var saa glad og tilfreds den lille Fugl, og i dens Fryd, i hver en jublende Trille laa en bitter Spot over det urolige Menneske, som skjøndt den Første i Skabningens Række, midt imellem en upaa-agtet Lykkes Gaver stedse higer, længes, tragter efter mere.

Et Stykke nedenfor Uglvig gik en Dreng og en Pige i fortrolig Samtale med hinanden. Veien de skred hen over, slyngede sig igjennem tykke forpurrede Ellebuske, og smaa Egespirer, og endtes efter mange Krumninger ved Digen der omgav Herregaardens Hauge. Drengen havde en næsten mørkebrun Teint, tykke, sorte Haar og den hele Klædning han var iført, udgjorde Trefjerdeparten af en Trøie, en halv Hat og et Par Beenklæder lappet med Pjalter af alle mulige Couleurer. Han hed Quan. Pigen var Rinda, den unge Taterske, som General Vol-

mar havde taget til sig og lod opdrage paa Uglvig. Hun og Quan vare Søskende.

„Godt!" udbrød Drengen, og satte sig ned under en Busk, efter længe med et kjærligt Blik at have betragtet Rinda, medens hun fortalte ham hvor lykkeligt hun havde det oppe paa Uglvig, og hvor god Frøken Alice altid var mod hende. „Jeg er nu glad over at det gaaer Dig vel Søster, men tal ogsaa lidt om den Anden, om den Spanske, fortæl mig hvad Camilla tager sig for; er hun glad? Er hun tilfreds? Hvorfor seer hun saa vred til mig i denne Tid? Hvorfor spadserer hun aldrig mere i Haugen om Aftenen, som forhen? Jeg har dog ligget derude hver evige Nat, fra Sol gik ned til Stjerner sluktes igjen for at see efter hende. Hun vidste godt at jeg var der, og at jeg holdt mere af hende end af Vorherre, hun har en Aften gaaet hen til mig bag Busken hvor jeg laa, og kaldt mig ved Navn og sagt at jeg var et godt Menneske. Nu er hun blevet bleg og modfalden, hvad kan der være gaaet hende imod?" — „Stakkels Broder!" yttrede Rinda veemodig, idet hun lænede sit Hoved op til hans Skulder, „Du skulde see at glemme hende. Camilla er en stor Mands Datter, hun er stolt og fordringsfuld." — „Ja vist er hun, Du!" svarede Drengen med et henrykt Blik. „Derfor reiser Hesten sit Hoved iveiret fordi Vorherre skabte den kjønnere end en Hund, og Camilla er smuk som Solen naar den staaer op om Morgenen, naar hun gaaer over Heden neier alle Blomster for hende og Lærken synger af Glæde langt høiere end før. Math Hjeil siger at jeg ikke maa saadan liste mig efter hende om Aftenen, men Math er gammel nu, han veed ikke hvor-

dan eg er findet hvergang jeg seer hende." — „Men hun reiser snart bort herfra," vedblev Søsteren, „jeg har hørt hende tale til Alice om at hun vilde til Holsteen, og Folk sige at hun i Forveien skal giftes med Ingvors Søn, og at det er derfor Birkedommeren er kommen til Uglvig i disse Dage." — „Hun holder ikke af Birkedommerens Søn!" raabte Quan bestemt. „Det veed jeg, og hvis hun drog herfra, saa kunde det gjerne hænde sig at jeg fulgte med. Jeg vil fortælle Dig en Ting Rinda!" vedblev han i en sagte, dæmpet Tone, „men Du maa aldrig lade Dig forstaa dermed til Nogen, hvad jeg vil sige, har kuns Lyd for dine Ører. Jes og Simon Smælen har fortalt, at vi To ikke ere Søskende, som vi altid have troet, men at jeg er de Spanskes Søn, der er bleven stjaalen, medens jeg endnu var en lille Poik. Herre Jesus! hvad jeg blev glad derover, saa var jeg jo Camillas Broder, og kunde see hende hver Dag saameget jeg vilde, og turde tale med hende ligesom med Dig. Men da jeg fortalte det til Math, saa blev han vred, og sagde at det var Løgn Altsammen, og at jeg ikke skulde lade mig forlyde med den Ting til Nogen, det kunde volde ham mange Bryderier, og saa.... tys Rinda! jeg hører Trin bag ved os, synes Du ikke det samme? Gaa heller ind i Haugen, det er maaskee Camilla som kommer. Godnat lille Søster, imorgen Aften skal jeg nok fortælle Dig Resten." Rinda gik, den unge Tater trak sig tilbage i Skyggen af Busken, og lidt efter kom to Mænd gaaende op ad Veien. Den ene var Simon Spillemand, den Anden en lille, corpulent Figur, meget zirligt og

meget smagløs klædt. De bleve staaende et Par Skridt borte fra Busken, som skjulte Quan.

„Ja Herr Birkedommer!" udbrød Simon med en dæmpet Stemme, idet han forsigtig og næsten ængstelig lod sit speidende Blik løbe om til alle Sider, „som jeg siger, De kan forlade Dem paa mig, imod den lovede Kjendelse for min Umage skal jeg være parat imorgen ved Daggry og føre dem ned til sorte Mose, saa sikkert og uformærket, at Fuglene ikke skulle mærke noget, forend vi ere lige i Reden; der er Ingen i det hele Herred, der kan vide bedre Besked om slige Dele, jeg har selv engang ført min Kjæp som en Tater!" — „Hvad for noget?" spurgte Birkedommeren forundret idet han tog sig en Pris, „har I hørt til disse Tyveknægte, Simon? Det var som Fanden!" — „Ja vel har jeg det!" svarede Spillemanden med en Art Selvfølelse, „men det er længe siden, jeg blev snart kjed af det omflakkende Liv de førte, saa lagde jeg mig en Kone til og byggede en lille Rønne nede ved Strandby; det gik kuns solle for os i mange Aar, men saa var Vorherre saa god at sende mig ret en dygtig Ildebrand, som De nok har hørt tale om, og det hjalp mig paa Benene igjen." — „Ha, ha! jeg forstaaer Dig," smaalo Ingvor, „naa godt! Du indfinder Dig altsaa i Nærheden af Uglvig imorgen tidlig, og blander Dig mellem Politibetjentene. Du kan stole paa det jeg før lovede Dig, men vær taus! tal ikke et Muk derom til Nogen. Hører Du!" — „Næ-æ, Vorherre bevares!" forsikkrede Spillemanden høitidelig, „hvor kan De tro det? En

gammel Fugl kjender nok Avner fra Korn, min Tunge er et dødt Lem for alle Andre end Dem." De skiltes ad.

„See saa!" mumlede Spillemanden fornøiet, da han var alene. „Nu er den Sag i sin Orden. Naar Math bliver fangen og kommer i Tugthuset er jeg fri for hans Plageri om den Kjæde han immer snakker om, og Quan maa for mig være de Spanskes Søn til Stjernerne falde fra Himmelen, uden at Nogen taler et Ord om hvem der stjal ham fra Forældrene."

Taterdrengen havde fra sit Skjul hørt hvert Ord som Birkedommeren og Simon talede med hinanden. Han var klog nok til at indsee, hvor vigtig denne Opdagelse var, og den Fare som truede hans Stamme. Da Simon, efterat Ingvor var gaaet, endnu blev staaende paa samme Plet som om han ventede Nogen, besluttede Drengen i Tillid til sin Hurtighed at fly, for at bringe Underretning om det som forestod Beboerne af sorte Mose den næste Morgen. Den eneste Vei han kunde tage, var lige forbi Simon; for paa den anden Side dannede Buskene, der hvor han laa, et tæt og uigjennemtrængeligt Hegn. Sagte hævede han sig iveiret, bøiede Grenene tilside, og foer med et dygtigt Spring ud paa Veien. Men Simon havde været mere agtsom end Drengen tænkte. Han hørte Løvet rasle da Quan reiste sig, han lyttede, og saae det dunkle Omrids af Taterdrengens Skikkelse bag Ellebusken, endnu førend han foer ham forbi. Han troede strax at det maatte være Quan, og indsaae Følgerne naar han undslap og robede Samtalen med Birkedommeren. I samme Øieblik som Quan foer ud paa Veien, kastede Spillemanden sine Træsko,

drog en lille, spids Kniv op af Lommen og foer afsted efter ham, saa hurtig som Stormvinden der farer over Havet. Til Ulykke for Ovan gik Stien i Begyndelsen temmelig lige ud, saaledes at hans Forfølger tydelig vilde have bemærket ham, hvis han sprang ind i Buskene, og dertil var Simon en kraftfuld og behændig Karl, der fra sin Ungdom havde været vant til at bruge sine Been. „Vi lidt!" raabte han under Løbet, „staa stille min Dreng! lad mig tale lidt med Dig! hvorfor løber Du saa hurtig?" — Ovan svarede ham ikke, Buskene bleve tyndere, han sprang ind mellem dem, men Spillemanden var nær nok til at mærke det. Han fulgte efter ham.

Det var imidlertid blevet mørkt, Skumringen laa stedse tykkere over Egnen, og Drengen vilde lettelig have undgaaet enhver anden Forfølger end just Simon. Da Ovan var forsvunden mellem Buskene, ledede hans fine Hørelse ham i samme Retning som Flygtningen. Taterdrengen mærkede nok at det var umuligt at undslippe, han stod et Secund stille, og lod sig derpaa hurtig og lydløs synke ned under en tyk, løvrig Busk. Simon saae det, han udstødte et hvinende Glædesskrig og traadte hen til ham. „Hvad vil Du mig, Simon?" spurgte Ovan, idet han afkræftet og aandeløs reiste sig iveiret. „Hvorfor forfølger Du mig?" — „Det skal jeg strax sige Dig, min Unge!" svarede Spillemanden med en afskyelig Latter, idet han greb Drengen om Livet og hævede sin Arm for at støde Kniven i hans Bryst, men i det samme knugede Ovan sig sammen, bukkede sig og foer med et ubeskrivelig behændigt Tag bort mellem hans Fjendes Been. Nu vidste han hvad der forestod ham, hans Liv

var afhængig af hans Hurtighed, og han samlede de faa Kræfter han endnu havde tilbage for at undgaa sin frygtelige Forfølger. Atter løb han, hurtigere og hurtigere eftersom han hørte Simon bag sig, han løste Beltet som holdt Troien sammen, for desmere uhindret at trække Veiret. Han havde naaet Enden af Krattet, og en bred Grøvt standsede hans Skridt, men Simon var i Hælene paa ham; Quan traadte tilbage og med et uhyre hurtigt Sæt sprang han over Grøvten. Springet lykkedes. Han naaede rigtignok den modsatte Side, men paa Grøvtkanten tornede hans Fod mod en gammel Bropæl, han faldt, og udstødte et dump og qvalt Smerteskrig. Han var nu aldeles i sin Fjendes Vold, han mægtede ikke at reise sig igjen. Simon sprang heldig over, men tabte sin Kniv i Springet, og stod med et gnistrende Blik for den ulykkelige Dreng. „Hvorfor løb Du?" spurgte han med et lumskt Grin; „hørte Du kanskee sig hvad jeg talte med Birkedommeren? Ikkesandt! Du hørte det, og nu vilde Du give Math Underretning derom, for at de sorte Taterhunde inat skulde komme til Strandby Dos, og skjære mig Hjertet ud af Livet mens jeg sov?" — „Jeg har Intet hørt!" svarede Quan, frygtsom og bævende for det græsselige Blik, med hvilket den Anden betragtede ham. „Jeg var inde i Uglvig Hauge og talte med min Søster; jeg løb fordi jeg var ræd for at Du havde seet mig." — „Du lyver Quan!" raabte Simon, „jeg veed det, men kom nu Dreng! jeg har ikke Stunder til at tale længer med Dig." Med disse Ord løftede han ham op paa sine Skuldre og gik nogle Minuter langs med Grøvten, ligesom tvivlraadig med sig selv hvad han

skulde gjøre. Han fattede imidlertid en Beslutning da han kom til en lille straatækket Hytte som Tjenestepigerne paa Uglvig brugte til Vaskerhuus. „Her kan Du sidde for det Forste!" yttrede han efter lang Taushed, idet han lukkede Døren op og lagde Quan ned paa en Bankeskammel; „inat skal Du ikke sladre af Skole eller drive omkring som en Flagermuus ved Spaniolernes Huus. Og imorgen, Quan!" vedblev han med en tør Latter, medens han omhyggelig tilstængede Døren udenfor, „imorgen Aften, eller kanskee imorgen tidlig, saa kommer jeg igjen til Dig, vi ville da tales nærmere ved, og Du skal faae Resten af dit Livs Historie at vide." Saaledes talende gik han, og forsvandt i Mørket der hvilede over Lyngheden.

Der var samme Aften et stort Selskab forsamlet paa Herregaarden. Uglvig Slot havde siden General Volmars Ankomst stedse været et Centralpunkt for Alt hvad Omegnen havde at fremvise af Skjønhed, Finhed og Elegance, og denne Aften var det endogsaa Tilfældet mere end sædvanligt. Men Soiréer have for ofte været beskrevne og skildrede til at det vilde være andet end spildt Møie at gjentage det her. Jeg kan heller ikke gjøre det saa godt som det allerede er skeet, og vil derfor alene bemærke, at det omtalte store Gilde paa Uglvig blev gjort denne Aften fordi Generalens Sostersøn, Baron Nordal nogle Dage tilforn var kommen til Gaarden efter en flereaarig Udenlandsreise, og Volmar havde derfor ladet indbyde fra Øst og Vest Alle dem han kjendte, for at celebrere hans Hjemkomst og presentere den unge Herre for sine Venner. Omegnens Honoratiores ankom in pleno, og

studsede ved at finde at Baronen saae ud som ethvert andet pyntet Mandfolk; de gode Mænd havde ventet sig noget Aparte, noget Vidunderligt hos ham, og fandt sig derfor skuffede, men Damerne derimod forgudede Nordal, de syntes han var saa elskelig, saa melankolsk, saa — ubeskrivelig, og Grunden — ja Grunden var nok alene den, kan jeg tro, at Baronen kom — directe fra Paris.

Nordal var et ret kjønt Menneske paa henved tredive Aar, uden Stolthed, uden Pretensioner, uden Charakteer. Han saae lidt bleg og mager ud, men han fortalte selv at det kom af Pariserluften, der efter hans Mening ikke skulde være den bedste for et ungt Menneske at trives i.

Det begyndte at blive sildig i Tiden, og som en Følge deraf bleve Spillebordene trukne frem, thi den hele cultiverede Verden veed, at der ikke gives noget mere interessant i et stort Selskab end en god Plads ved et Spillebord, og dertil have de jydske Godseiere og Herremænd endnu føiet Thevandsknægter, hvilken Drik er dem ligesaa nødvendig, som Pisken for en Ploughest. Altsaa! der blev spillet, og der blev drukket, og henne ved et Bord sad General Volmar, Præsten, Birkedommer Ingvor og Jeremias Skolemester placerede. Medens nu Kortene mellem disse Herrer faldt saa hurtige som Soldater for en Kataæschsalve, dreiede Samtalen sig om Omegnens Curiosa og deriblandt kom Varner, som ogsaa var blandt Selskabet denne Aften, snart paa Bane. „Hvor er egentlig denne Hr. Varner fra?“ spurgte Birkedommeren, medens Præsten gav Kort. „Jeg har flere Gange hørt ham omtale her i Egnen, uden at faae anden Besked, end at han

ukjendt og indgetogen boer nede i Esbjerg Kro." — „Hvor kommer Vinden fra?" gjenmælede Jeremias, som nu engang bar Antipatie mod Vigo — fordi denne for nogen Tid siden havde affærdiget ham koldt, da han søgte at introducere sig nede i Kroen, og fordi Vigo ved en anden Leilighed havde afslaaet at høre en nøiagtig Beskrivelse over den mekaniske Vogn Skolemesteren arbeidede paa. — „Ingen kjender ham!" vedblev samme Mand, „han kom hertil i Foraaret ligesom Vildgjæssene og skaffede sig Adgang i min Velynders Familie, endskjøndt han derfor gjerne kan være en Vagabondus, Libertiner, Lommedragon eller Stratenrytter, thi Arret i hans Ansigt er virkelig et meget tvetydigt Skildt." — „Hvad han endvgsaa monne være," bemærkede Generalen, som fulgte det gode Princip aldrig at bagtale sine Gjester saalænge de vare i Nærheden, „saa er han min Gjest iaften, og derfor skal I bære Respect for ham Jeremias! forstaaer I? I er i Forhaanden spil ud og ti stille!" — „Meget sandt, deres grevelige Exellence!" svarede Skolemesteren, uden at adlyde Generalens Bud, „han er deres Naades Gjest, men desuagtet kan han gjerne være Alt det jeg nylig sagde om ham, De erindrer nok hvad vores Herr Søn forleden tilskrev os, anlangendes at intet Menneske, selv ikke den Allersomklogeste kunde see en Anden længere end til Tænderne." Den sidste Vending var Generalen et ligesaa vægtigt Argument som Orakelsprogene fra hine Delphi Præster, han taug aldeles stille.

Herredsfogden var en af de mange Embedsmænd, (Gud være lovet! Jylland har faaet sin forsvarlige Deel af dem) som skjøndt de baade i physisk og intellectuel

Henseende ere høist ubetydelige, dog — og maaskee just af denne Grund — gribe enhver Leilighed til at skaffe sig Autoritet og Værdighed; et Formaal som stundom lykkes fortræffeligt, især i Hedeegnene, hvor Beboerne af Naturen ere meget resignerende og villige til at lade sig blænde af Skinnet. „Man burde dog føle den Karl en Smule paa Tænderne!" tog han tilorde, med en sufisant Mine, idet han rettede paa sit Kalvekryds og pustede sine Kjæver op som en Stabstrompeter, der er ilav med at blæse til Storm. „Deres Exellence skulde tage ham i Skole ved Leilighed og spørge ham hvem han er, eller hvis De ønsker det, saa er jeg i Kraft af mit Embede meget redebon dertil." — „Aa lad det fare, Herr Dommer!" afbrød Volmar ham, ikke uden en vis Hæftighed. „Det vilde gjøre formegen Opsigt med Dem; jeg har selv flere Gange havt isinde at udbede mig en Samtale med Herr Varner i dette Capitel, Capitain Dahl har fortalt mig Adskilligt om ham. (Ingvor var netop inspireret fra samme Kant.) Hvis Noget af det Jeremias sagde skulde være sandt, saa skal — „Her undslap Generalen den værste Ed i hans Liv — „om jeg ikke strax viser ham Døren. Men vi ville ikke haabe det, hører I, Jeremias! det ville vi ikke siger jeg, og dermed Basta!"

Den store Hauge som strakte sig omkring Uglvig var brillant oplyst. Lamper og couleurte Papirslygter (En Opfindelse af Jeremias) udbredte et yndigt Skjær blandt Træernes og Buskenes friske, lysegrønne Løv, og den Mængde unge Damer, som for at nyde den herlige Sommeraften havde forladt de qvalme Sale, hvor Mændene paa den meest ugenerede Maade fordærvede Atmosphæren

ved en utaalelig Tobaksrøg, og svævede om imellem de halvdunkle Gange, ledede uvilkaarlig Tanken hen paa Hekates Nympher, ifærd med deres natlige Mysterier.

Vigo var ogsaa gaaet ned i Haugen. Der hvilede en vis melankolsk og trist Stemning over hans Væsen denne Aften, som gjorde at han søgte Ensomhed. Der sad han nede i et oplyst Lysthuus, taus og stille, og den jublende Latter og Munterhed som lod rundt omkring, gjorde et ubehageligt Indtryk paa ham, fordi han derved bragtes til at erindre sig, hvad han selv savnede for at dele denne lykkelige, overgivne Fryd. Løvet raslede i den næste Gang, lette, hurtige Fodtrin lod, en nydelig Skikkelse ilede hoppende hen mod Lysthuset hvor han sad, og Alice, med smilende Læber og blussende Kinder, som om hun kom fra Isis Høitidsfest, stod for Indgangen. „Ah!" udbrød hun overrasket ved at see ham, „Herr Varner! De her? Altid træffer man Dem paa Steder hvor De ikke hører hjemme. „Kom Misantroph! vedblev hun og rakte ham en blød Haand, „leeg med os nede i Runddelen, vi skulle nok tvinge Dem til at blive munter kan De tro; eller hvis De nu aldeles ikke sætter Priis paa vort Selskab, saa bliv, jeg vil offre Dem nogle Minuter her, og De fortæller mig imidlertid hvad de flere Gange har lovet — De veed nok — Historien om vort tidligere Bekjendtskab; Deres mysteriøse Ord hiin første Aften ved Bondebryllupet have kostet mit stakkels Hoved megen Bryderi, uden at det dog lykkedes mig at komme til noget Resultat i denne Henseende." — „Det er ganske naturligt at De maa have glemt det, Frøken Volmar!" svarede Vigo, „og at De ikke mindes mig fra den Periode jeg

sigter til, har sin gode Grund i de forandrede Forhold under hvilke jeg gjenseer Dem. Faa Ord ville alligevel opklare Alt: Erindrer De Taterdrengen fra Randelev?" — „Hvorledes?" udbrød Alice, medens hendes milde blaae Øine hæftede sig paa ham med det høieste Udtryk af Forundring. „Den lille, brune Vigo, og De....?" — „Er een Person," yttrede han monotont. „Den samme smukke Sommerdag der udfoldede en yndig Knop til en straalende Blomst har for mig været en kold og mørk Vinter, men min Kummer hører til mit eget indre Jeg, jeg har ikke isinde at trætte deres Taalmodighed med den." — „Men saa fortæl, fortæl dog Varner!" udbrød hun med et fyrigt Blik og satte sig ned paa Bænken hos ham.

„Pastor Borgen i Randelev," saaledes begyndte Vigo at fortælle, „fandt ved Vintertid en Taterdreng forkommen af Kulde og halvdød liggende i Sneen da han en Eftermiddag vendte hjem fra Kirken. Han tog ham med sig og lod ham opdrage i sit Huus, medens han sidenefter med en utrættelig Iver selv paatog sig at undervise ham og bibringe ham de Kundskaber der skulde sikre ham et anstændigt Udkomme i Fremtiden. Drengen var af en vild, ubændig Natur, som ikke kunde finde sig i den stille Eensformighed der fandt Sted hos Præsten. Han kunde vel være henved otte Aar da han kom til Borgen, og det ubundne, eventyrlige Liv han hidtil havde ført, var ikke blevet uden Virkning paa hans Charakteer. En vis ubestemt Trang til at komme bort, ud i den vilde eensomme Ørken hvor han hørte hjemme, gjærede stedse i hans Indre, han var en fangen Fugl, der med Mindet om en tidligere Frihed følede sig ulykkelig i Buret, og

prøvede flere Gange paa at undvige; men det foraarsagede kuns at han for Eftertiden blev bevogtet strængere og fik mindre Frihed end før. Imidlertid bar Pastor Borgens Underviisning gode Frugter, han dannede Drengens Aand, dog endnu mere end Præsten bidrog dertil et andet Væsen, en ung Pige. — De forstaaer mig Frøken Alice!" vedblev han med dyb Alvor, „det er vel ikke noget Nyt jeg fortæller Dem her, men lad mig glædes ved at kalde de Følelser tilbage, som hiin Tid bevægede mit Bryst, det er virkelig al den Lykke Livet har skjænket. — Et Bøsseskud fra Præstegaarden laa Herregaarden Rendal, og der boede hun, den Eneste der tog sig af den Forladte, hende betroede han enhver Ting som bevægede ham, og om hun end ikke altid forstod ham, saa stødte hun ham dog ingensinde tilbage med Kulde eller Mangel paa Medfølelse. Fra nu af var hans Væsen forandret, han læste og lærte hurtigt, thi Lønnen for hans Flid var at han desto tidligere fik Lov til at søge sin Legeplads, og hende, som bragte enhver Tanke om Flugt enhver vild og stormende Følelse i hans Bryst til Taushed. Pastor Borgen saae det, og studsede over de Kæmpeskridt Drengen i den senere Tid gjorde i Kundskaber; det varede ikke længe førend han udfandt Grunden og benyttede denne Opdagelse til at fremme sine Hensigter ved at bringe sin Elev sammen med hans lille, velgjørende Engel. Dette kunde han lettelig, fordi han var Lærer for dem Begge og saaledes forløb to Aar. Men denne Tid var for lykkelig til at kunne vedvare, den var forbi da deres Fader kaldte Dem hjem. De forlod Rendal og Drengen stod mere alene end før. Jeg siger mere alene, fordi han efter at

have kjendt en Lykke, desto smerteligere følede Savnet ved pludselig at beroves den. Hans gamle, længe slumrende Lyst til Frihed vaagnede paany, han var slov og foleslos for Alt omkring sig. Aaret efter blev han confirmeret, og samme Eftermiddag, da Pastoren for første Gang gav ham sin fuldkomne Frihed til at gaa hvorhen han vilde, trak han sine Confirmationsklæder af, rullede dem sammen i Haugen og forsvandt. Han var atter fri, atter mellem hine vilde Mennesker blandt hvilke han var født, men han var derfor ikke lykkelig. Den Dannelse han havde modtaget i Randelev Præstegaard lod ham indsee og erkjende det Elendige og Utilfredsstillende i det Liv han fra nu af blev tvungen til at føre. Derfor forlod han kort efter Taterne, og gik sin egen Vei for at søge Lykken. — Jeg har nu fortalt Dem det Væsentligste af mit Livs Historie, Froken Volmar. Jeg er Taterdrengen fra Randelev!"

„Men Resten, Slutningen paa Historien, Varner!" udbrød Alice hæftig, „fortæl mig Alt!" — „Resten!" gjentog Varner, med en dyb Betoning, „var næsten en fortsat Række af Uheld og Moisommeligheder, en Higen uden Maal, tilbragt i Larm og trættende Virksomhed. Jeg længtes efter Danmark, og kom hertil for at spørge to blaae Øine om de endnu havde bevaret deres fordums Venlighed mod mig; — tør Tatersønnen vedblive at regne sig blandt deres Venner, Froken?" spurgte han lidenskabelig og greb hendes Haand. — „Kan De tvivle derom, min gode Vigo?" svarede hun med et omt Blik, idet hendes fine Fingre sagte besvarede hans Haandtryk. „Jeg har ofte tænkt paa Dem, meget ofte, og hvergang dvælede

jeg med Glæde ved hiin skjønne svundne Tid; men gjenkjende Dem kunde jeg umuligt."

„I dette Øieblik lod flere høirøstede Fruentimmerstemmer i en af de nærmeste Gange og nævnede Alice ved Navn. „Jeg maa nu gaa!" udbrød hun med et undseeligt Smil og reiste sig op, „man søger efter mig. Jeg længes meget efter en Leilighed til nærmere at tale om de gamle Dage i Randelev, og har neppe behov at forsikkre Dem, at jeg veed at skatte deres Fortrolighed med Taushed. Mine Veninder vente, og De veed nok..." Hun lo stille og forlod Lysthuset, ogsaa Vigo gik bort og lidt senere aabnedes en stor Spireabusk bag Bænken de havde siddet paa, en høi, qvindelig Figur listede sig forsigtig og lydløs ned ad Gangen og forsvandt paa den modsatte Side. Hendes Ansigt var blegt og farvelos, hendes Bryst arbeidede hæftigt, og i hendes sorte, flammende Øine, glindsende som en ung Negerindes, spillede to store Taarer. Hun udstødte et qvalt og undertrykt Suk, og listede sig skyndsomt bort. Det var Camilla.

Omtrent paa samme Tid forefaldt en Samtale oppe paa Slottet af en ganske anden Natur. Der stod Baron Nordal og Capitain Dahl ved et Vindue, næsten skjulte af de nedhængende store, mørkerøde Gardiner. De havde kjendt hinanden fra Barnsbeen af, disse to Herrer, havt mangent Eventyr, og mangen Fart med hinanden, og Begge glædede sig nu hjerteligt over at kunne forny en længe afbrudt Omgang. Nordal havde allerede i de faa Dage han boede paa Uglvig flere Gange besøgt Dahl, som heldigviis var vendt tilbage fra sin Krydstour en fjorten Dages Tid iforveien. Baronen havde givet en-

deel af sine Hændelser tilbedste og til Gjengjeld betroede Vennen ham sit Hjertes Anliggende, og beklagede sig over det ringe Held han havde hos Froken Volmar.

„Saa De lover mig altsaa at plaidere min Sag?" hviskede han endelig, efter at have udviklet Alt for Baronen, „kan jeg stole paa Dem, Nordal?" — „Naturligviis!" svarede denne, med et tvetydigt Smil, „overlad kuns Alt til mig; jeg skal handle for Dem naar De tillader mig at gjøre det paa min egen Maade, som jeg synes bedst. Og hvorfor vil De dolge det, Dahl? hvorfor undseer De Dem for at tilstaa, at min nydelige lille Cousine, igrunden er Dem mere ligegyldig, end den Hævn De attraaer over hende og denne Varner? Vilde det ikke være Dem en langt større Triumph at vide hende ydmyget og sonderknust, end at tage tiltakke, efter engang at være overseet for en lykkeligere Medbeiler? Noget som en Mand af point d'honneur aldrig kunde være bekjendt. Ikke sandt min Ven! jeg har fattet deres Hjertes Mening?" — „Og om jeg nu siger ja dertil," yttrede Dahl, hvad saa?" — „Saa havde De vundet en tro Ven, som De gav Tilladelse at blænde Kortene paa den Maade han syntes bedst," svarede Baronen, „og jeg lovede Dem paa Cavaleer-Parole en eclatant revanche." — „Men han, denne Varner!" sagde Capitainen med et gnistrende Blik, „ham jeg hader som en ond Samvittighed, hvad bliver der af ham?" — Naturligviis!" vedblev den Anden, „naar jeg taler om revanche saa mener jeg det over dem Begge. De skal blot lade mig spille min egen Melodi." — „Ja vist!" yttrede Dahl utilfreds, „De vil spille og jeg skal danse efter Piben, jeg forstaaer Dem, men jeg vil ikke

gjøre det, jeg siger Dem det Nordal jeg vil ikke, saa seiler jeg hellere i min egen Sø og ordner Planen efter mit Hoved." — „Men hvor De dog er kortsynet, stakkels Menneske!" gjenmælede Nordal ivrig, „at De ikke indseer hvor aldeles jeg har deres Vel for Øie. Hør blot! lad mig sætte Dem Sagen fra hinanden, og jeg giver da min Ære i Pant paa, at De indvilliger i Alt. — De veed, at jeg nylig er ankommet fra et Land der er Moder for alle Intriguer, mit Ophold der har været vel benyttet, jeg har tilbragt Tiden med Andet end at staa paa Gadehjørnerne og tælle Spadseregængerne paa Boulevarden. De sukker over en Kjæreste som er blevet Dem utro, en saa almindelig Omstændighed, som Regnveir i April. De føler Dem krænket, fordi deres Hjertes Dame, efter halveis at have givet Dem Løvter, idetmindste Forhaabninger, tilsyneladende overfører sin Ømhed paa en Anden, og at De af denne Grund hader den Foretrukne er aldeles i sin Orden. De vil nu have Hævn over Begge. Ikkesandt Dahl! det vil De?" — „Videre! videre!" mumlede Capitainen utaalmodig." „Nu spørger jeg Dem," vedblev Nordal, med et sardonisk Smil, „om der gives nogen bedre Fyldestgjørelse, end at see hende nok en Gang utro, forlade sin nye Elsker for en Tredie, og ved denne Tredies savoir faire at blive bragt i une situation equivoque, der giver Dem Ret til at betragte hende med en Art Medlidenhed, Foragt, eller hvad De behager. Har De forstaaet mig?" — „Død og Helvede! Baron, De taler som Cicero," raabte Dahl tilfreds, „det gaaer an, jeg har forsaavidt fattet deres Mening; men Maaden, Maaden alt dette skeer paa, deri stikker just Knuden." — „Tilvisse!"

svarede den Anden med et egoistisk Smil, „men for hver en gordisk Knude findes en Alexander, og jeg skal løse denne. — Hør videre: Saavidt jeg har bemærket er Alices Tilbøielighed for Varner endnu kuns en Glød, der ved Behændighed lader sig slukke, forend den bliver til Flamme. Hvad Generalen angaaer, da seer han gjerne en Alliance mellem min Familie og hans, saa at jeg kan drive mine Operationer med al mulig Frihed, ikke et Menneske aner, at jeg i hint Feeland, hvor Himmel og Helvede ere Naboer, er gift, det vil sige: aussi bien que marié; til næste Sommer reiser jeg tilbage, og saalænge vil jeg gjøre mig Tiden amusant her, og ved det samme handle for Dem. Er De tilfreds saaledes?" — „Vel er jeg det!" yttrede Sooffícieren, „og dersom Ord var Daad vilde jeg være Dem uendelig forbunden, men De kjender ikke den De agter at beseire, Alice er en Qvinde, det er sandt! men hun er en dydig Qvinde, der ikke let bringes til at glemme sine Pligter." — „Aha, Capitain!" udbrød den Anden letfærdig, „De kjender ikke Damerne, De elske Dyden mere end de udøve den, og Pligten er en Lyd, et Ord, der ofte klinger i deres Øren, som en skurrende Tone. Den store Kunst at erobre en Qvinde, bestaaer alene i at forandre hendes retmæssige Grundsætninger og Følelser, og Alice er et blødt Leer, der lader sig forme i hvilken Skikkelse Mesteren ønsker; hun veed at Fortroligheden mellem os har en Grændse, men denne Grændse vil jeg med Finhed udvide, og efterhaanden aldeles nedbryde; er dette skeet, ere de Følelser og Drivter som bo i hendes Bryst først vækkede," — vedblev han med en betydningsfuld Mine, „saa standser den nedrullende Kugle ikke, forend

den har naaet Maalet, og dette Maal! — ha, ha! De smiler min Ven! jeg mærker at De har forstaaet mig." — De to Venner skiltes ad.

Nogle Mile fra Uglvig, i en Egn saa vild som den thebaiske Orken ligger en stor Sump, hvilken Bonderne kalde Dauring Kjær eller som jeg allerede har nævnet: sorte Mose; der boede Taterne. Midt i Mosen laa en lille Ø, der saae ud til i sin Tid at være dannet ved Kunst, og om hvilken Præsten, der mente at være et Stykke af en Oldgrandsker, paastod, at den i gamle Dage havde tjent til et Gravsted, hvilket de syv store Høie man endnu saae tydelige Spor af, endvidere beviste. Det var umuligt for Enhver som ikke kjendte Localiteterne, at komme over paa Øen; overhovedet laa den paa et Strøg der sjeldent besøgtes af Bonderne; saalangt Øiet kunde see, mødte det kuns Himmel og Jord, intet Huus, intet Tegn til Cultur var nogetsted synlig. Saadan Egn var just skikket for Tatere, her havde de boet i Sikkerhed og uforstyrret i mange Aar. Det aabne Terrain lod dem itide opdage enhver Fare, den udstrakte Orken gav disse dens Børn utallelige Skjulesteder i sit høie Lyng, og de Faa, som vare vidende om deres Ophold, stode enten i Ledtog med dem eller frygtede dem. En Række af store Kampsteen førte over til Øen, paa hvilken man mellem Høiene havde opreist en Mængde smaa Jordhytter i en forvirret Uorden. I de Forreste af disse laa altid to store Bulbidere posterede, hvis Aarvaagenhed itide underrettede Banden om enhver Fjendes Komme, thi Taternes Fjender vare Alle som ikke hørte til Colonien.

Morgenen efter Selskabet paa Herregaarden herskede en underlig og usædvanlig Larm overalt i Mosen. Det var lige i Daggryet, en enkelt Stjerne blinkede endnu paa den vestlige Himmel, med en mat, zittrende Glands, medens Skyerne nede i Østen antoge en svag rødlig Tone ved Enden af Horizonten. En fugtig, klam Taage dampede op fra Heden, Fuglene slumrede endnu i deres Skjul, hele Naturen sov, undtagen nede i Mosen, hvor en sælsom Livlighed var udbredt. Vilde, sodbrune Skikkelser snege sig omkring imellem Høiene, og af og til hørtes en dæmpet Brummen fra de tvende Hunde, som holdt Vagt ved Overgangen. Paa den modsatte Bred omkring Mosen stode flere Grupper af mørke, phantanstisk klædte Qvinder og Børn, medens Mændene, vadende igjennem Dyndet stedse landsatte flere fra Øen. Høben kastede bedrøvede og veemodige Blikke over til det kjære Sted, som tvingende Omstændigheder nu nødte den til at forlade, derpaa vendte de sig om, og droge hver sin Vei ind ad Heden til, hvor de snart forsvandt i Lyngen mellem Kæmpehøie og Klynstabler. Saaledes gik Tiden indtil Solen efterhaanden kom frem paa Himmelen, og Øen var næsten forladt, da Hundene udstødte en lang, vedholdende Tuden. De enkelte Tilbageblevne saae sig urolige omkring og nede paa Veien som førte fra Strandby og Uglvig kom en talrig Menneskeklynge dragende hen imod Mosen. Efterat Taterne i nogle Minuter stiltiende havde iagttaget den Retning de Kommende toge og forvisset sig om at det gjaldt dem, raadførte de sig med hverandre og trak sig derpaa hurtigen og tause tilbage i de længst bortliggende Hytter paa den modsatte Side af Øen.

Det var Herredsfoged Ingvor, der ledsaget af en Mængde bevæbnede Bønder, Retsbetjente og Stokkemænd, droge ud paa den omtalte Tatererpedition. Veiviseren Simon Spillemand gik taus og grundende midt i Klyngen. Paa den hele Vei havde han ikke talt ti Ord, og det var tydeligt at see af hans morke, rynkede Pande, at der gjærede en Storm i hans Indre. Ganske tidlig om Morgenen, endnu længe førend Solen stod op, havde han forladt sin Hytte og var ilet hen til Vaskerhuset i hvilket han den foregaaende Aften havde indespærret Quan. Hans Stemning var munter og tilfreds, medens han gik denne Vei, men det lumske Smil der af og til trak over hans Ansigt, tydede paa en frygtelig Plan. Intet er istand til at beskrive hans Raseri, da han efterat have oplukket den tilstængede Dør, fandt Huset tomt og høit oppe i Taget et lille Hul, som viste, at Drengen derigjennem havde søgt sin Frelse. Det var meest Frygt for Taternes Hævn, der i hint Øieblik bemestrede sig ham, thi Simon var en Skurk, en methodisk Skurk, og en Skurk er altid feig. Derfor skjælvede hans Læber, medens han opfyldte Luften med de skrækkeligste Forbandelser over Flygtningen, derfor rev han sig i Haaret og gebærdede sig som en Afsindig, og derfor var det ogsaa, at han nu gik taus og grundende blandt den Mængde han ledede ned til Tatercolonien.

Saasnart Fogden var ankommet til Stedet, lod han Mosen indeslutte af sine Folk og skred derpaa ledsaget af tre haandfaste Karle ud paa Stenene, som førte over til Øen. Her var Alting stille og roligt, intet Menneske lod sig see, og kuns af og til lød en dæmpet,

huul Brummen fra de tvende forreste Hytter; men i samme Moment som Ingvor satte Foden paa Dens Sandgrund, fløi Døren op, og to vilde, langhaarede Hunde, der hidtil ved Taternes Anstrængelser vare holdte tilbage, fore med et lydeligt Hyl hen imod de Kommende. Paa den hurtigste Maade gjorde samtlige Bønder, som fulgte Ingvor omkring og retirerede tilbage paa Stenene, han selv, et Menneske saa ussel og feig, at han ikke vovede at see surt til en Muus, vilde skynsomst tage samme Vei, men Foden gled, og der stod han i Dyndet til midt op paa Livet. Et Par mørke Skikkelser stak idetsamme Hovederne frem af Hytterne og besvarede denne uheldige Riterade med en skingrende Haanlatter. Men to af Skytterne fra Uglvig, der vare fulgte med Expeditionen og saae Fogdens mislige Stilling, lagde an paa Hundene, og da de toge Bossen fra Kinden væltede begge Dyrene sig i deres Blod med en frygtelig Tuden. Dette var et Tegn for Bønderne til atter at prøve Overgangen og de stormede nu med et vildt Skrig ud paa Stenene. De tilbageblevne Tatere, som hidtil havde holdt sig rolig skjulte i de længst bortliggende Hytter, i den Tro at Ingen vilde vove at angribe dem der, saae nu at den eneste Mulighed til Frelse var hurtig Flugt, og med Kniven i Munden styrtede de sig øieblikkeligen ud i Mosevandet, for at vade over til den modsatte Side. Med en almindelig Skrigen ventede de posterede Bønder dem, og strakte deres Moggrebe, Pleiler eller hvad andre Vaaben de nu vare væbnede med ud imod dem. Sandt at sige: de vare just ikke synderlig tilbøilige til at indlade sig i Kamp med disse vilde, frygteslose Mennesker, thi de kjendte

dem som Folk der havde en sikker Arm og skarpe Knive til at værge sig med, naar det gjaldt Forfølgelse. Taterne agtede dem ikke, de grebe Knivene og styrtede med gnistrende Blikke og hævet Arm ind paa Bonderne. Det var en frygtelig Kamp som nu begyndte. Med sammenbidte Læber og hurtige Stød, søgte Natmændene en Udvei til Flugt, men deres Knive kunde Intet udrette mod Bondernes længere Vaaben, desuden sikkrede den overvældende Mængde disse Seiren. Det varede kuns nogle Minuter førend de vare overmandede; To undslap, og fire kæmpede afmægtig og under qvalte Skrig paa Jorden med Retsbetjentene, som søgte at berove dem de frygtelige Vaaben, de saa godt forstod at føre. Ingvor var imidlertid bleven hjulpet op af Mosen, han kom til just som man bandt den Sidste; et hoverende Smil spillede om hans Læber, og tirrede Tateren til endnu engang at søge et Maal for sin Hævn. Et Secund! han sprænger Baandene som binde hans Arme, han udstøder et Skrig og farer ind mod Dommeren, men en ung Bonde stikker ham sin Fork dybt ind i Siden; den Saarede bøler af Smerte, vender sig, hæver Armen, og Kniven borer sig to Gange lige til Skaftet ind i den Ulykkeliges Bryst. I samme Nu gjorde han et Hop, sprang udenfor Kredsen som gabende omringede ham; han løb, Blodet piblede ud igjennem hans uldne Kofte, han agtede det ikke, holdt Haanden for Saaret, — han var frelst, og et Øieblik senere skjulte det høie Lyng hans Skikkelse. De øvrige Tre bleve ikke bundne, men indviklede i en saa uhyre Mængde Reb, at de neppe lignede Mennesker, og med Triumph vendte Skaren derpaa tilbage fra sorte Mose.

Saaledes endtes denne Taterjagt, som endnu mange Aar efter gav Stof til Samtaler i Krostuer og Gildehuse; man pralede, løi og fortalte de frygteligste Historier om udvist Mod og Heltefærd. De Fangne bleve Dagen efter, i et forfærdeligt stort Optog, forte ned til Varde, ledsagede af Publicums Skrig og Spot.

Aftenen efter, gik Camilla op paa Uglvig for at tage Afsked med Generalens, fordi hun skulde gjøre en Reise Sonder paa. Uden at angive nogen Grund, havde hun pludselig faaet Lyst til at besøge en Veninde, der boede i Harburg, og besluttet at tage dertil med Pilen, som just i denne Tid laa klar til at gaa ud paa en af dens sædvanlige Toure. Der laa i den senere Tid noget Paafaldende og Fremmed i Camillas Charakteer, hvis Grund var en Gaade for Alle; hun blev hæftig og mere pirrelig end forhen, den ubetydeligste Ting var nok til at bringe hende i Harnisk og fornærme hende. Selv Alice leed meget ofte under Virkningen af disse Luner, og kunde ikke begribe Aarsagen til denne Forandring; hendes Spørgsmaal forbleve ubesvarede, og det bedrøvede hende at mærke den Kulde som efterhaanden begyndte at indtrænge sig i det før saa lykkelige og intime Forhold mellem hende og Veninden.

Det var som fortalt, om Aftenen, da Camilla havde sagt Generalen Farvel, og gik ned igjennem Haugen for at søge efter Alice, som hun ikke traf deroppe. Den hele Dag havde det været qvælende hedt, Solen brændte med den stikkende Varme, som en Veirprophet vilde have forudseet et Uveir eller en Tordeniling af. Endnu efterat det flere Timer havde været Aften var Luften lummerhed.

Myggene surrede omkring mellem Træerne i muntre Danse, og Vinden var saa stille og umærkelig som en Piges første Elskovssuk. Camilla ilede med hurtige Skridt igjennem Alleegangen, hendes Læber bevægedes, som om hun talede med sig selv, hendes Bryst arbeidede hæftigt, hun var i en meget exalteret Stemning denne Aften. Pludselig sagtnede hun sin hurtige Gang, stod stille og lyttede; thi i et Lysthuus nogle Skridt borte, sad Varner ved Alices Side, Begge saa fordybede i en Samtale, at de slet ikke mærkede hende, endskjøndt hun kuns var faa Alen fra dem. Skarpere er ikke Høgens Blik, naar den ved skumle Aftenstid oppe mellem Skyerne speider efter sit Bytte paa Jorden, end det, med hvilket Camilla nogle Secunder taus og forskende betragtede Vigo, som hun der stod. Hun saae hans Kinder glode og hans Øine funkle, medens han underholdt sig med Alice, i det sagte, hviskende Sprog, hvis Veltalenhed hun saa ofte havde været et beundrende Vidne til. Hun vendte sig bort, stille og ubemærket som hun var kommet, ilede igjennem Gangen, stedse hurtigere og hurtigere, til hun endelig træt og afkræftet sank ned paa Fodstykket af en Sandsteensfigur, som stod ved Udkanten af Haugen. En mørk, forfærdelig Ild spillede i hendes sorte Øine, hendes Hjerte bankede med en feberagtig Hurtighed, hun græd, det var en Velgjerning hun længe havde savnet; hendes Fortvivlelse opløste sig i en krampagtig Hulken og Stemmen skjælvede, medens hun i afbrudte Sætninger talede saaledes:

„Ja vist! jeg veed det, der er ikke den ringeste Tvivl tilbage om hans Følelser for hende. Og jeg!

— ha! ha! — Camilla maa slukke Haabet og træde kold og rolig tilbage. Jeg har elsket ham saaledes som kuns en Sydlænderinde formaaer det; naar disse dybe, talende Øine hvilede paa mig, var jeg lykkeligere end Englene omkring Guds Trone, og nu! — Alt er tabt! Alt, Alt er borte, Sydens Blomst taaler ingen Vinterkulde. Alice vil aldrig kunne elske ham som jeg, — ethvert andet Offer vilde have været mig en Lykke at bringe, blot dette ene: Frasigelse er uudholdelig!"

I samme Øieblik kom et sortlokket Hoved frem fra en Busk, bag hvilken et Menneske hele Tiden medens Camilla talede, havde ligget saa stille og ubevægelig som den Steenstotte til hvilken hun lænede sig. Det var Quan. Camilla foer op da hendes Øine mødte hans, Taterdrengen traadte hen til hende.

„Godt at Du kom!" udbrød hun hurtig og søgte at tilintetgjøre og undertrykke ethvert Spor af Svaghed. „Har Du gjort hvad jeg bad Dig om? Har Du seet og hørt dem?" — „Min Sjæl har talt," sagde Drengen med en dyb og blød Stemme, „jeg har fulgt dens Røst." — „Og Du veed med Vished,..." hviskede hun skjælvende og sagte, uden at fuldføre sit Spørgsmaal. „Det er som De troede!" svarede Drengen, ikke anende den Følelse som ved Synet af hans Glæde bemestrede sig hende. „Den Fremmede holder af den Uglvig Froken. Han tænker paa hende naar han vankenerer for sig selv omkring i Heden, han kysser hendes Haand og taler saa kjønt til hende naarenstid de spadsere sammen. Jeg har seet det med mine egne Øine."

Camilla taug, hun betragtede Drengen nogle Øieblikke med et stift og tankeløst Blik, derpaa foer hun op. „Nu vel!“ udbrød hun med bævende Læber, „hvorfor fortæller Du mig dette? Det angaaer jo Altsammen ikke mig. — Ha! ha! hvad bryder jeg mig vel om at han elsker Alice! — Gaa Dreng! jeg behøver Dig ikke længer; — nu! hvorfor betragter Du mig saa stift? Hvorfor tøver Du?“ — „Frøken!“ udbrød Drengen langsomt og undseeligt. „Jeg har gjort hvad De sagde, De lovede mig noget til Belønning derfor.“ Camilla rakte ham sin Haand, Quan greb den og trykkede den med lidenskabelig Hæftighed til sine Læber. „Du gode Dreng!“ sagde hun bevæget, uden at drage Haanden tilbage, „jeg veed det, jeg er utaknemlig imod Dig, Du elsker mig — o! et Smil, et Ord, Tiendeparten af saa megen Kjærlighed fra ham vilde gjøre mig Livet til en Himmel af Salighed. — Nei! nei! Alt, Alt! Intet mindre!“ Hendes Øine glindsede, hun trykkede Quan op til sig. Den unge Tater troede at drømme, hans Læber nærmede sig hendes, men Camilla syntes pludselig at vaagne, hun stødte ham hæftig tilbage med de Ord: „Gaa Quan! hvad gjør Du? Jeg elsker Dig jo ikke.“ Derpaa vendte hun sig, og gik bort med stolte og hurtige Skridt. Quan blev staaende nogle Øieblikke ligesom bevidstløs. Den Scene han nylig havde oplevet løb rundt i hans Hoved Han forlod Hangen og fulgte Camilla i en Afstand.

Hun stilede sin Gang ned mod Stranden, og blev ved at gaa indtil hun naaede Veien som førte til Slæbestedet, hvor Jagter og Smaafartøier almindelig lagde op

for at indtage Fiskeladninger. Da Camilla nærmede sig Strandbredden, hørte hun Toner af en Fiol, og hun standsede forundret da hun kom hen til Stedet ved det Syn, som der mødte hendes Øine.

Nede paa Sandfladen sad Poul Piil paa skrævs over en stor Kampsteen og trakterede med „mere Kraft end Ynde" en Fiol, til hvis Toner Negeren, den sorte David dansede med Espen Kokkedreng omkring paa Sandet, og det saa voldsomt, at Sveden haglede Begge ned over Ansigtet. Saasnart Poul saae Camilla komme, holdt han inde med sit Spil, og lagde Fiolen tilside, idet han reiste sig og gik hende imøde. Hvad de talte om kunde David og Espen ikke høre, men begge Sømænd bleve meget forundrede, da Poul førte Camilla over paa Skuden, og gav Ordre til at gjøre klart Skib for strax ved Flodens Ankomst at gaa under Seil. Camilla stod paa Dækket, hendes mørke Øie flammede og fløi i en urolig Bevægelse fra den ene Gjenstand til den anden, medens Seilene bleve heisede og Jagten gled hen langs med Landet.

Og det blev Aften, det blev Nat. Skyerne havde ikke truet forgjæves. Øvre i Vesten gnistrede af og til et Lynglimt, efterfulgt af svage Tordenskrald. Camilla brød sig ikke om Uveiret; hun syntes lige saa lidt at mærke til Regnen, som i store, tunge Draaber piskede ned paa hende, eller at Poul Piil flere Gange bad hende at gaa ned i Kahytten. Hun blev siddende paa Roerbænken ligeoverfor Rathuset, saa stille og ubevægelig som en Billedstøtte. Saaledes vedblev Farten ved Hjælp af den svage Landvind i flere Timer, uden at forstyrres af andet end de enkelte Bøuter og Slag, som Grundene

tvang til at gjøre. Poul sad som sædvanlig ude paa Bougssprydet, og hans Commando blev udført af David og Espen i samme Moment den gaves.

Imidlertid tog Regnen hæftigere til, det ene Lyn fulgte ovenpaa det andet, og derimellem buldrede Tordenen stedse lydeligere og i kortere Mellemrum. Camilla var endelig kold og vaad gaaet ned i Kahytten, den begyndende Søsyge lod hende glemme enhver anden Følelse end Øieblikkets. Da lod paa eengang et skingrende Raab fra Dækket, og i samme Nu rystede et frygteligt Stød hele den svømmende Bygning. Det var første Gang at Pilen var løbet paa Revlerne. Den stod fast i Sandet.

„See saa!" udbrød den koldblodige David, idet han med en comisk Ligegyldighed trak sin Hue ned over Ørerne. „Nu sidde vi Deulen skyd i Dei, Espen! nysselig i 'et." Kokkedrengen blev bleg som et Liig, hans Frygt for den truende Fare stod umiskjendelig præget i ethvert Træk af Ansigtet, og trods alle Anstrængelser af de tre Sømænd, var det dem ikke muligt at gjøre Jagten flot igjen og bringe den tilbage af Grunden, den ved enhver Nedduvning borede sig fastere i. Poul Piil arbeidede, commanderede og bandede forgjæves. „Det hjelper hinner aller for en Syuer!" raabte David. „Der er kuns een Klør paa Kysten som kunde klare os, men han hører den Onde til, og det frommer ikke at nævne ham." — „Hvem mener Du David?" spurgte Poul mismodig. „Jeg tænker paa Omanden!" svarede Negeren, „han alene kunde bringe os ud af denne Klemme!" — „Haloi i Jagten!" raabte i dette Øieblik en Stemme i Læ af Skibet, der lod saa huul, at den syntes at komme

fra Bunden af Dybet. „Kast en Fangeline ud!" — „Der er han! det er ham!" skreg David, idet han af Glæde slog sine Næver i Espens Haar og ruskede ham dygtig, „hører Du! Jeg vil lade begge mine Tommelfingre gaa af paa at det er Omanden." Og han havde ikke taget feil i denne sin Formodning, det var den samme ubekjendte, hemmelighedsfulde Mand som jeg allerede flere Gange har omtalt, der steg op af Rostet og taus og koldt hilste paa Somændene, hvorpaa han skred hen til Roret. Og det syntes som om overnaturlige Hjælpemidler stod til hans Tjeneste, thi neppe havde han overtaget Commandoen, forend Jagten begyndte at svaie op for Vinden og rokke frem og tilbage i Sandrevlen; den sakkede, og lidt efter bragte han Skibet aldeles under sin Magt. Efter nogle Rykninger til Siderne gik de rumskjøds over Brændingen og stævnede ud i den dybe, skummende Sø. Faren var overstaaet. Paul Piil rakte den Fremmede sin Haand og trykte hans. „Det er nu første Gang i al' de 46 Aar, jeg har havt nødig at takke noget Menneske for en Haandsrækning ved slig Leilighed," sagde han, „men jeg skammer mig illigevel ikke over at gjøre det ved Dem, saadan en brav og dygtig Mand vilde være en Pynt for Pilen, hvis De vilde trække deres Koie herop." Omanden rystede paa Hovedet og unddrog sig hans Tak, derpaa lagde han sig til Hvile langs hen ved Styrbordslonningen. David tog Vagten og Poul gik ned i Rummet.

Da han atter hen mod Morgenstunden blev purret ud, var Omanden forsvunden. Ingen kunde begribe paa hvilken Maade han havde forladt Skibet, eller naar det var skeet; thi David paastod, at lidt for han gik ned,

havde han seet ham sidde henne ved Spillet, med begge Hænder under Hovedet, som om han grundede paa Noget. Hans Baad var ogsaa borte. Poul Piil fortsatte sin Reise, og kom uden videre Eventyr lykkelig til sit Bestemmelsessted.

Men inde paa Land, tæt ved Strandkanten, lige op for Slæbestedet, laa hele Natten et ungt Menneske, stirrende stift og ivrigt ud i de skummende Vover. Saaledes havde han ligget siden Camilla gik ombord paa Pilen. Han saae Jagten stævne ud efter og blev ved at skue hen efter det bortseilende Skib, indtil Taagen indhyllede det og indtil hans Øine bleve dunkle af Taarer. Han græd det unge Menneske! og det var Taterdrengen Quan, der var kommen ned for at see det Væsen forsvinde, som han havde ofret al den varme, ungdommelige Kjærlighed hans Bryst gjemte.

Taterdrengen.

I et mørkt og taaget Veir, ud paa Aftenen, skred en eensom Vandringsmand hen over den sandede Hedeslade som ligger mellem Hjerting og Varde. Man kunde see paa denne Mands kraftige og hurtige Skridt, at han havde tilbragt sin Ungdom med at streife om fra et Sted til et andet, men hvad han egentlig var, det skulde man have ondt ved at sige. Hans simple, graa Vadmels Klædning saae fredelig nok ud, men det mørke, solbrændte Ansigt, som kigede frem under en stor, og laaden Katteskinds Hue, hans lange, uklippede, graa Haar, Vak-

kenbart og Skjæg, den tykke Knippelstok han førte i Haanden, og som langt bedre syntes at passe sig til et Angrebsvaaben, end til Støtte, gav ham noget Fremmed, Vildt og Eventyrligt. Foran ham gik en Bulbider, belæsset med en temmelig stor Tværsæk, udaf hvilken endeel uldne Toier stak frem. Dyret lod ikke til at være synderlig for denne Byrde, thi det lagde sig flere Gange ned i Sandet, og betragtede sin Herre med underlige, rørende Blikke, men saasnart denne da blot hævede Stokken, eller mumlede et Ord, reiste det sig strax igjen og gik videre. Saavidt man kunde see, maatte Manden have tilbagelagt et temmelig langt Stykke Vei denne Dag, hans Klædning var støvet og han tørrede sig flere Gange Sveden af Panden med sit Troieærme, alligevel skred han hurtig fremad, og de lette og kraftige Skridt, saavelsom hans ualmindelig høie og muskulose Figur tydede paa en betydelig physisk Kraft, som Alderen endnu ikke havde rovet ham. Lang Tid havde han saaledes vandret fremad, uden at agte paa Omgivelserne, og som det lod, temmelig fordybet i sine egne Tanker eller Betragtninger, hvad det nu kunde være, da han pludselig blev afbrudt ved et kraftigt og skingrende „Gudsfred," som lod øvre fra Lyngen af, paa den anden Side Landeveien. Den Reisende vendte sig overrasket derimod, og saae en Skikkelse ligge magelig udstrakt i Græsset, ifærd med at nyde sin Aftensmad. „Sei Du! Landsmand!" vedblev Mennesket, idet han holdt en Lærke*) iveiret, „kom herover, hvis Du lyster et Par Draaber, til at holde Sjæl og Legem sammen med

*) En lille Flaske.

i denne forbandede Dise. Siden kunne vi folges en Stød hen ad Veien!" — „Aa ja! hvorfor ikke det," svarede den Forstnævnte, efterat have betragtet den Anden et Øieblik med et skarpt og speidende Øiekast; og han fløitede ad sin Hund og satte sig saa hen i Lyngen ved Siden af den Fremmede.

Den Sidstomtalte var en uhyre lang, bredskuldret Person, ifort en gammel Dragonuniform, og med et særdeles krigerisk Aasyn, der foruden et stort Knebelsbart tillige var betegnet med et dybt, blodrødt Ar, som løb ned over den venstre Kind. Den Rejsende gjorde disse Opdagelser i langt kortere Tid end jeg har været om at beskrive dem; det var nu saadan hans Maneer at lægge Mærke til de Menneskers Physiognomie og Væsen, han kom i Berørelse med. „Jeg skulde vel ikke tage synderlig feil ved at drikke Jeres Velgaaende som en Krigsmand," udbrød han, og tog Bægeret, som den Ubekjendte bød ham. „Saavidt jeg seer, hører I nok til Kongens Folk?" — „Jeg har hørt til dem!" svarede den Anden med en synlig Tilfredshed, og strøg paa sin Knebelsbart, „men det er en Stund siden, for ikke at lyve! med saadan Et, duer man ikke længer for Tjenesten!" Som han sagde disse Ord, pegede han paa et Træbeen der laa ved hans Side i Græsset. — „Ih! fy for den slemme Syge! det er jo et Træbeen!" raabte den Reisende forundret. „Naa! I har dennemænd nok været med, hvor det gik til for Alvor?" — „Saamænd!" yttrede Invaliden med Betoning, „det kan Du lide paa. Dette Been skriver sig fra Anno 13, og hvis Du har hørt Tale om Bataillen ved Sehested, saa har man nok ogsaa fortalt Dig, at der ved samme

Leilighed var en Mand med, som heed Martin Brasborg, Corporal ved anden Jydske; for ikke at lyve! er det mig." — „Det skulde jeg vel tro at have hørt," tog Vandringsmanden tilorde, med et fiffigt Smil, „der er jo saagar trykt en heel Vise om denne grulige Krig og Mandedrab!" — „Aa Pagetel med Visen!" afbrød Krigsmanden ham, deri staaer Intet om mig; men hjælp mig nu at spænde Benet over Stumpen, Kammerat! Lad os komme paa Marschen igjen, saa skal jeg forkorte Dig Veien ved at fortælle lidt om denne Affaire." Den Reisende hjalp ham Benet paa, og lavede sig derefter til igjen at fortsætte sin Vandring, efterat have taget et Stykke tørt Brød op af Lommen og brækket det istykker til Hunden. — „Guds Død! Sikken et nederdrægtig deiligt Væst, Du der fører med Dig, Kammerat!" raabte Krigsmanden, der først i dette Øieblik lagde Mærke til Dyret. „Den seer jo livagtig ud som en Kosakhest!" — „Slet saa stor er den vel ikke," svarede Eiermanden leende, „lad være der just ikke gives ret mange Hunde heromkring, der er bedre ved Magt end den!" — „Ja da har jeg saa Gu' seet Kosakheste, for ikke at lyve, der ikke vare over en Tomme høiere end denne Hund. Og hvad er det saa for en Mængde Pakker Du læsser paa det arme Dyr? det er jo syndig gjort!" — „Karo maa slide for Føden, ligesaa vel som jeg selv;" var Svaret. „I kan vel see, Herr Corporal, at jeg Ingenting er, andet end en solle Hosekræmmer, der driver omkring fra By til By, med et Par Dos' Vanter, Hoser, og saadan lidt Pilleri." — „Du er mig Fanden til Hosekræmmer, Du!" meente Corporalen i godmodig Spøg, „jeg vilde snarere holdt Dig for en

af Frifolkene eller Natmændene derude fra Timiansegnen." — „Saamænd!" sagde Hosekræmmeren leende, „I er ikke den Forste, der har troet det om mig! Men Vorherre bevares! Saa galt er det da heller ikke." — „Naa, naa, Kammerat! jeg troer Dig gjerne," sagde Krigsmanden, „det var ogsaa blot saadan kuns mit Spog; for ikke at lyve! siden vi just tale om Hunde, saa falder det mig ind, at jeg længe har onsket saadan et stort og stærkt Dyr, som denne seer ud til at være; hvad tykkes Du om jeg bod Dig en halv Species for den?" — „Jeg vil ikke gjerne skille mig ved min Hund," yttrede Hosekræmmeren, „den gjor megen Nytte paa mine Vandringer. Karo er saa paapassende med hvad man betroer den, som en Gjerrig over sin Skat; prov blot at nappe efter Tværsækken." — „Netop derfor kunde jeg have Lyst til den," gjenmælede Invaliden. „Seer Du! dengang jeg kom ud fra Lazaretet, med et Been mindre end jeg gik derind, satte de mig til at være Tyvetrækker oppe i Varde, — hvad synes Du? Det er en prægtig Belonning for en gammel Krigsmand, der uden at lyve, har vadet i Fjendeblod til over Knæene, og staaet for en Kugleregn i flere hundrede Batailler, saa ligegyldig, som om det kunde være en Hagelbyge i et Hostveir." — „Hvad for Noget?" spurgte Hosekræmmeren nysgjerrig. „I er altsaa Fangevogter i Varde?" — „Justement!" vedblev den Anden. „Ja Du har velGrund til at sludse, min Broer! men det er nu eengang ikke anderledes her i Verden. Den Ene Masen*) den Anden Stasen, som Sprikwortet siger." — „Saa kan I da sige

*) Møie.

mig om det er sandt, hvad Kroermanden nede i Solberg fortalte iaftes, at Justitien havde fanget alle Jyllands Tatere for nogle Dage tilbage? Jeg blev saa ilter derover, som et Barn ved en Julekage, for sandt at sige, den Slags Folk har jeg immer havt et Horn i Siden paa." — „Ja seer Du, Kammerat!" tog Fangevogteren med en vigtig Mine tilorde, „hvis Jyllands Tatere kuns vare fire i Tallet, saa har Kroermanden Ret, for saamange have vi nede i Hullet. Den Sidste fik vi fat paa i Forgaars, det er kuns en Dreng, og alligevel siger man han har undlivet et Menneske, hvad synes Du?" — „Gud fri og bevares!" udbrød Hosekræmmeren forskrækket, „fortæl mig lidt derom, kjære Hr. Corporal!" — „Fanden veed hvuden det i Grunden hænger sammen!" vedblev han med Træbenet, „for ikke at lyve! saa har vi endnu Ingen Stunder havt til at tage Krabaten i Forhør. Hele Arresten er besat i denne Tid med saadant Rak; der kaste de dem ind til mig, uden at spørge om man har Plads; alle Hullerne ere fulde, og den Sidste har indtil videre faaet Logement oppe paa Loftet." — „Men mig synes at Gavtyvene paa denne Maade ofte maatte smutte bort," bemærkede den eenfoldige Strømpekræmmer, i en ligegyldig Tone, „det maa justement ikke være saa lige en Sag, at passe en saadan Mængde Hallunker!" — „Paa det Lav!" gjenmælede Justitiens Tjener hoverende. „Derfor er man ingen Bogfinke, min Broer! men seer Knægtene i Sommene, og desforuden har jeg hjemme et Dyr, Mage til din der; for ikke at lyve! jeg troer næsten at den er en halv Alen hoiere; selv Fanden turde ikke binde an med den." — „Ja hvad det angaaer," meente Kræmmeren med

et listigt Smil, „saa kommer det farligt an paa Haandelag i slige Dele; jeg har kjendt en Mand engang, som kunde knopse enhver Hund, saadan at den ikke turde give et Kny fra sig." — „Den Karl gad jeg seet paa," sagde Fogden, „han maa ikke have været til at putte i Lommen; imidlertid, overlad mig nu dit Dyr, forend vi skilles ad, jeg staaer ved mit Bud fra for af." — „Derom ville vi snakke siden, Herr Corporal Brasborg!" sagde Kræmmeren, idet han loste Tværsækken af Hunden og kastede den over sin Ryg. „Hvis I lyster, saa følg med og smag en Kommensnaps hos Niels Andersens!" — „Jeg maa have dette Dyr," tænkte Betjenten ved sig selv, „og maaskee det bedre lykkes mig, naar jeg drikker den Flynder en Smule paa Peltsen. „Tak min Ven!" sagde han høit til Kræmmeren.

Under saadan Tale havde de naaet Varde, og efterat de, uden at tiltales af Controlleuren i Porten — der formodentlig ikke fandt det Umagen værd at gaa ud i det daarlige Veir, — skrede de op ad Søndergade, og det var der at Strømpekræmmeren, idet han stod stille, udenfor et meget simpelt, men meget besøgt Vertshuus, inviterede Arrestforvareren til at følge ind med. Det var endnu tidlig paa Aftenen, og desaarsag var Vertshuset temmelig tomt. Henne ved et lille, særskilt Bord, i den ene Ende af Værelset, sad alene to ærbare Borgermænd, som idet de delede et Glas Punsch med hinanden, talte sammen i en sagte, betænksom Tone, om Skattepaalæg, Brolægningsafgivter, Asyler og hvad Andet der nu kunde komme paa Bane blandt saadanne Mennesker, i daglig Handel og Vandel. Strømpekræmmeren satte sig ned

for den lange Skive, som stod ved Vinduet, og efterat han havde taget et Stykke Rugbrød, en Smorbrix og en lille Knapost op af den ene Side af Tverposen, forlangte han Brændeviin, og fortsatte medens han spiste, Samtalen med Arrestforvareren, idet han villig og ofte fyldte dennes Glas.

„Det er noget Pjat, den Finkel man faaer her," udbrød Retsbetjenten, efterat være kommen til Ende med den lovede Historie om Slaget ved Sehestød, og efterat han under denne Fortælling vel tyve Gange havde repeteret sit Mundheld: „for ikke at lyve!" og heller ikke sagt Usandhed uden hver Gang han brugte dette. „Hvad synes Du Kammerat om et Par Knægte*)? Det kunde ikke gjøre saa galt ovenpaa vor Vandring idag!" — „Saamænd!" yttrede Strømpekræmmeren, „derom synes Tungen langt bedre end Pungen, for naar jeg tager de sex Skilling fra, jeg skal give i Natlogi her, saa eier jeg ikke mere, end hvad der netop gaaer til at klare den Flaske Korn vi skiftede." — „Det var som Fanden!" tog Slutteren tilorde, „og Du kan endda være saadan en Nar og betænke Dig paa at sælge mig din Hund for en halv Species?" — „Aa lad os snakke siden derom," svarede Hosekræmmeren; „vil I spendere to Knægte, saa drikker jeg med." Og Fangefogden spenderede, i den Tro at naae sit Øiemed og komme i Besiddelse af Hunden. Saaledes svandt Tiden for dem, indtil Vægteren udenfor, med en ubeskribelig harmonisk Stemme raabte Elleve; og da endelig den gamle Krigsmand reiste sig for at gaa, var han saa salig, at Gulvet og Loftet blev til Et for hans stive, svømmende Blikke. Hosekræmmeren derimod feilede

*) Thevandspunsch.

mærkelig nok ikke det Ringeste, han havde tvertimod endogsaa flere Gange brugt det Fif, at skyde det fulde Glas hen for sin Kammerat, og tage dennes tomme istedet.

„Naa Hosekræmmer! Bandit! Tatercapitain! eller hvad Du forresten er," udbrød den Træbenede med en rallende Stemme, efterat have betalt Verten, vil Du saa lade mig faae Hunden, som jeg har snakket om?" — „Saamænd vil jeg saa!" svarede den godmodige Handelsmand, uden at føle sig det mindste krænket over de udstødte Fornærmelser. „Kom nu! lad mig støtte Jer lidt, saa følges vi sammen hjem hvor I boer, I giver mig da Pengene og beholder min Hund istedetfor." — „Der, der!" skreg Fogden fornøiet, idet han kastede en Sølvdaler hen paa Bordet, „jeg betaler strax!" Kræmmeren betænkte sig et Øieblik, tog derpaa Pengene, og rakte den Beskjænkede sin Arm, kaldte paa Hunden, hvorefter de tilsammen forlode Vertshuset.

„I har da drukket saa tæt iaften!" bemærkede Handelsmanden i en dæmpet Tone, medens de skrede ned ad Gaden, jeg vil derfor følge Jer hjem, ikkesandt, Krigskammerat! det er det Bedste? paa den Maade gaaer ogsaa Karo godvillig med, uden at I behøver at bruge Magt." — „Ja vist!" gjenmælede den Beskjænkede med en hæs Latter. „Du følger med mig, og jeg har snydt Dig. — forstaaer Du? Det var derfor at jeg drak Dig paa Peltsen, og gjorde Dig pære fuld. Nu er Hunden min; — men hvad Satan — er det for en Vei — Du tager, Kammerat? Jeg synes Du fører mig ud af Porten igjen!" — „Lad mig blot raade," var Kræmmerens Svar; og medens han vedblev at fortsætte Samtalen, med de

Gjenstande, der meest kunde interessere Invaliden, førte han denne uformærket ud af Byen og standsede ikke, forend de vare komne over Broen, op til en stor Indhegning, som dengang kaldtes Christoffer Sillesens Tofte.

„Hvad tykkes I om vi tog os en lille Luur her?" udbrød han endelig og trak sin Arm ud af den Andens, „jeg mener at det ikke kunde være af Veien!" — „Ja vist Du! lad os sove," mumlede Arrestforvareren, idet han bevidstlos tumlede omkuld, „og Fangerne har intet Brød faaet iaften, og jeg har snydt Dig din Hund fra, og for ikke at lyve! — jeg har snydt mange — mange Fleer end Dig!"

Med disse sidste, og maaskee de sandeste Ord han havde talet den hele Dag, sank han ned i en Stak Vorhø, og et Par Minuter senere, tilkjendegav en huul, langtrukken Snorken, at han var indslumret. —

„See saa!" udbrød Kræmmeren med en lav, dyb Stemme, og reiste sig, idet han betragtende Vogteren med korslagte Arme. „Med Doner fanger man Fugle, med Sare fanger man Ræve, og Mennesket, den listigste af alle Ræve, fanger man ved at tilfredsstille dets sandselige Lidenskaber. Sov Du nu Brorlil! saa længe Du lyster, til Enden bliver det dog mig som snyder Dig! min Hund faaer Du ikke, jeg vilde sælge Dig mit Øie, min venstre Arm, hellere end Caro; men jeg vil aligevel ikke narre Dig dine Penge fra, der har Du dem igjen!" — dermed stak han Sølvdaleren ned i Arrestforvarerens Lomme, og tog idetsamme, med et behændigt Greb, alle de Regler som denne havde hos sig. Derpaa gik han sin Vei, med en sagte og tilfreds Latter.

Vi forlode Quan, hvor han fortvivlet og sandseslos tilbragte Natten ved Strandbredden. Den følgende Morgen fandt en Bonde ham endnu siddende taus og ubevægelig i samme Stilling. Han lod sig gribe og tage tilfange, uden ringeste Modstand. Hint indre Liv og ungdommelige Mod, der tilforn bevægede sig i ham, var aldeles forsvunden i den ubekæmpede Smertes første Øieblikke. Han var stum, kold og føleslos, han græd ikke, der gives en Sorg, en Kummer, som ingen Taarer har, og saaledes havde han siddet arresteret og lænket oppe paa et Loftshul i Varde Raadstue, uden at tage nogen Næring til sig i halvtredie Dag. Nu, denne Nat var den første i hvilken han, overvældet af Træthed og Mathed endelig bukkede under for Søvnen, men denne hans Slummer var ingen Velgjerning, man kunde tydeligt see det paa det hurtige Muskelspil i hans Ansigt; en fugtig kold Svved brød ud af alle hans Porer, han udstødte et dæmpet, qvalt Skrig og sprang op i Drømme. See! da gik i samme Øieblik Døren op til hans Fængsel, forsigtig og lydløs listede en høi, mørk Skikkelse sig ind i Kammeret. Quan foer forskrækket tilbage, han troede endnu at drømme, men et Tegn, et sagte hvisket Ord beroligede ham, dette Ord var Musik for hans Ører, det var jo Math, den gamle Hedemand, som stod ved hans Side.

Efterat Tateren havde lagt en svær Byrde han bar i sine Arme, ned paa Leiet, som Quan nylig havde forladt, omfavnede han sin Yndling, trykkede ham kjærligt op til sit Bryst og udbrød derpaa i en dæmpet Tone: „Vel Quan, min Dreng! Du ventede nok ikke at see den

gamle Hedefugl inden disse Vægge inat, men Maths Fod er hurtig som Tanken, hans Arm er stærk, naar det gjelder at hjelpe den han holder af. Du er nu saa godt som fri, tag dine Stromper af og følg efter mig, hurtig og sagte. Naa! Du betænker Dig, kom, handel nu og tænk siden, naar Du har Lyngen under dine Fødder og Himlen over dit Hoved, her er ingen Tid at spilde." — „Math!" sagde Quan, langsomt og klanglos, „jeg kærer mig ikke efter at være fri nu. Guds Sol skinner ikke længer for mig, min Fod er tung, de have knækket mine Vinger, forstaaer Du? Siden hun drog bort." Drengen slyngede sin Arm om den gamle Mands Hals og græd høit." — „Tys, tys!" sagde Math, medens han søgte at skjule sin Rørelse; „fra hvilken Dag af var Quan et Øvindfolk? Du, hvem hele Smælens Stamme holder af, hvis Sang overdøvede Stormvinden, hvis Fod var hurtigere end Agerhønens, Du, den store, brune Ørkens Barn, hvem det tidt var forsnævert der ude mellem Lyngen og Gravene, hvor Himlen var det smukke blaa Tag over dit Hoved, Du kunde finde Dig i at blive tilbage her i dette mørke Hul, for tilsidst pisket, spottet og lænket, at komme op til Huset i Viborg? Nei min Dreng! jeg har ikke hørt Dig tale; følg med mig, Solen skinner endnu paa Himlen, naar Stormen er faret hen kommer lunt Veier igjen; den Sorg som nu æder i dit Hjerte, vil Tiden lære at glemme, den lærer os at forvinde Alt, det veed jeg, som en gammel Mand, der har prøvet og erfaret mere end Du." Med disse Trøstegrunde tog Math Quan ved Haanden og de forlode hurtig og stiltiende Fangehullet. „Hold Lænken tæt op til Dig," hviskede den Gamle, da de skrede

henad Gangen," naar vi komme ud, har jeg en Fiil i Lommen til at skaffe den bort med, blot stille, stille! det gjelder at komme væk fra denne fordomte Hule forend de mærke os. Mig synes at Gangen for var kortere; man maatte have et Syn som en Kat, for at kunde klare sig igjennem alle disse Kroge. Tys Quan! hører Du Alarmen neden under? De fornemme Uraad, nu kommer det an paa at være hurtig!"

I dette Øieblik lød et høit og gjennemtrængende Raab udenfor Fængslet. Der blev Støi nede i Gaarden, flere Stemmer skrege i Munden paa hverandre, og medens dette foregik, listede Math og Quan omkring oppe paa Gangen, forgjæves søgende efter en Udvei til at slippe igjennem. — „Hører Du?" udbrød den gamle Tater tvivlraadig. „De prøve paa at slaa Døren ind, som fører hertil, jeg lukkede den af efter mig, forend jeg gik herop; jeg er bange for at vi tilsidst ikke slippe bort." — „Kom!" hviskede Drengen, hvis Lyst til Frihed vaagnede paa samme Tid som han atter truedes med at blive den berøvet. „Her er Gjennemgangen, følg efter mig!" — Døren nedenfor Trappen fløi nu op, men Math og Quan ilede hurtig ind i Sidegangen paa den modsatte Kant, den endtes ved en Trappe til Tagloftet. „Vi kunne ikke frelse os!" udbrød Quan nedslaaet, da de stode deroppe, „lad os vende tilbage til mit Fængsel:" — „Nei!" svarede Math bestemt, „der er endnu Haab; seer Du?" — Med disse Ord ilede han hen til Muren, og stødte en Loftsluge op, gjennem hvilken et Glimt af den mørke overtrukne Nathimmel saae ind. De rustne Jernstænger gave efter for et Tag af hans kraftige Arm, derpaa rev

han hurtig som et Lyn sin Kofte af, loste et langt og stærkt Reb, som han havde viklet om Livet, bandt det fast til en af Sparrerne i Taget og bod Quan fire sig ned af det. „Nu min Dreng!" hviskede han, „vov Dig ud, i Vorherres Navn, hold Dig i Skyggen af Husene naar Du kommer ned, og skulde det ikke lykkes mig at følge efter, saa lad mig blot høre et Ugleskrig, naarnstid Du er frelst." Han loftede ham op i Lugen og Quan forsvandt. I det samme hørte man tydelig Folk komme op ad Trapperne paa den modsatte Side, et Lysskjær streifede henad Loftet, og faldt paa den aabentstaaende Dør, gjennem hvilken begge Taterne vare komne op paa Loftet. Math agtede ikke derpaa, han lo paa sin egen stille Maade, tog sin Kniv mellem Tænderne og i samme Moment som Vogterne satte Foden ind paa Loftet og ved et lydeligt Skrig gave tilkjende at de saae ham, svang han sig op i Lugen, greb fat i Rebet og lod sig glide ned. Quan havde vel naaet Enden af Touget, men fra dette til Jorden var endnu flere Favne. Math mærkede det, da han gled ned til ham. „Spring! spring!" skreg han med en lydelig Stemme, fordi han fornam at Forfølgerne ovenfor vare ifærd med at overskjære Rebet. — Et Tag! — et Spring! — Begge naaede lykkelig Jorden, men de vare endnu ikke frelste.

Saasnart Vogterne saae, paa hvilken en Maade de vare undvegne, ilede de hurtig tilbage, ned ad Trapperne, og just som Flygtningene atter havde faaet Fodfæste, aabnedes Raadstueporten, og Fangefogden fulgt af to Vægtere satte efter dem. Men her vare Taterne deres Forfølgere overlegne. Hurtigere en Hjorten, naar Hun-

dene jager den af Leiet, foer Quan ned midt af Gaden. Math var mere besindig og klog, han holdt sigi Skyggen af Husene, han manglede Drengens Lethed og udholdende Hurtighed, men hans List og Snildhed erstattede den. Hunden fulgte ham i Hælene med lydelige Glam. Nattens dybe Mørke begunstigede deres Flugt, Regnen styrtede ned i Strømme. Nu havde de naaet Enden af Gaden, Aaen standsede deres Løb, men et Secund — og Begge styrtede sig i det mumlende Dyb, kraftige Tag førte dem over til den modsatte Side. De vare i Sikkerhed.

Næste Morgen da Fangevogteren nedslaaet og mismodig undersøgte Arresten, fandt han til sin store Forbauselse Hunden, som han den foregaaende Dag havde rost saaameget, ligge bunden sammensnøret i Quans Seng, og først da fik han Anelse om, at hans Ven Strømpekræmmeren nok havde været en Anden end den han udgav sig for.

„Paa høire Side af Veien som fører fra Hjerting til Strandby, i en vild og sumpig Lavning, laa en Leerhytte, der i Mandsminde havde staaet ubeboet af den af meget rimelige Grund at det hver Nat spøgede der, en Omstændighed, som nød almindelig Tiltro i Omegnen, og som gav Æmne til mange særdeles underholdende Historier, naar man ved en og anden Leilighed var forsamlet. Det var Nat, mørk og skummelt i Veiret, det skylregnede, og derimellem foer Stormen over den øde Landstrækning, med Hvin, der lode saa rædsomme, som de Fordømtes Klageskrig i Helvede. Havet skummede op paa Revene, Elementerne prøvede Styrke med hverandre. Inde i det lille Leerhuus var en Mand krøbet i Skjul

for Uveiret, han sad taus og sammensunken lidt inden for Døren, paa en nedfalden Kampsteen. Havde det været Dag, vilde man have seet et blegt, skummelt Aasyn, et Speil for alle lave, nedværdigende Lidenskaber; havde det været Dag, vilde man i dette Menneske gjenkjendt Spillemanden, Simon Smælen.

„Ha, ha!" udbrød han i en halvhøi Tone, medens et modbydeligt Smil foer over hans Ansigt, „lad det kuns storme derude, hvad rager det mig, naar blot ikke Hytten synker sammen; mit Arbeide er fuldført, jeg har Papirerne, uden at en Muus mærkede det; et Øieblik, og jeg var inde, jeg kom ud igjen og tjente mine Penge!" Medens han talede saaledes, trykkede han en Pakke Papirer tæt op til sig. „Det er dog fælt med den Storm det tager paa med," vedblev han efter en Pause, „man bliver saa underlig tilsinds derved, og de sige, at det spøger hernede, siden Seidel Vinds skjar Halsen over paa sig, men det er Løgn, der er ikke engang Spøgeri til!" I det samme han sagde dette, lød en underlig Latter henne fra Krogen af. Manden foer sammen, han bævede, og hans Øine stirrede forskrækket over i Mørket, men de saae Intet. Bange og ængstelig vedblev han at lytte, og trykkede sig længer hen mod Døren, for i alle Tilfælde at sikkre sig en Udvei til Flugt. Da lød Fodtrin udenfor, en dyb og kraftig Basstemme nævnede hans Navn. Hurtig og munter sprang han op, og traadte hen imod den Kommende. „For Satan! er her nogen i denne Kule?" udbrød denne i en tvær Tone, og traadte ind. — „Her er den I søger!" svarede Spillemanden," saafremt I kan sige mig, hvem der fører det bedste Flag i Graadyb?" — „Det skulde jeg

vel mene at Capitain Dahl gjør," yttrede Somanden muggen. „Naa, har Du klaret Tingene, som han talte med Dig om? Jeg er kommen for at annamme Ladningen, op med den!" — „Stop en Kjende!" sagde Spillemanden, og dæmpede sin Stemme, „det Du mener, kan jeg blot levere til Capitainen selv; Du maa sige ham, at naar han holder sit Lovte, har jeg holdt mit; han veed nok hvor Spillemanden boer." — „Hvad for noget?" skreg Mennesket bister, „Du vil ikke lade mig tage det Kram med, og jeg skulde være gaaet den fordømte Vei i et saadant Hunde Veir for at skikkes hjem af Dig med Limstangen? Gjør blot ingen Knuder, Kammerat! hid med dine Vare, ellers vanker der Gud han straffe Dig en Overhaling." — „Det frommer ikke, Styrmand!" sagde den Anden rolig, „Dahl har selv forbudet mig at betro de omtalte Sager til nogen Fremmed, gaa I derfor hjem. Eders Trusler frygter jeg heller ikke, her er flere Folk tilstede, end I veed af at sige." — „Guds Dod!" raabte Somanden og sparkede til den faldefærdige Dør han havde lænet sig mod, „det vover Du at byde mig? Herre Jesus! det skulde blot være lyst nok til at see en Tomme forud, saa skulde jeg paa en fiin Maade vise Dig hvor mange Næver der gaae til for at knuse dine Dine, Du sildeslugende Søn af en Landkrabbe!" Med denne trøstelige Forsikkring, som han endnn forøgede med Commentarer underveis, forlod Somanden Hytten.

„Jeg er nok ikke gal," yttrede Simon tilfreds, da han atter var alene, „at jeg skulde levere Papirerne til slig en Karl, uden at faae saameget for min Umage, som der kunde ligge paa Spidsen af en Naal. Nei, nei,

min Broer! Simon Barnetyv har Floitetoner i Hovedet, han har lært at gaa alene." — „Men see vel til at Du ikke falder!" udbrød i det samme en hæs, skraldende Stemme bag ham, og da Spillemanden forskrækket vendte sig om, folte han en tung Haand paa sin Skulder, og et utydeligt Omrids af en gammel, rynket Qvindeskikkelse stod ved hans Side. „For Djævelen!" udbrød han, zittrende som et vissent Blad for Stormen, „hvem er I, hvordan kommer I her, og hvad vil I mig?" — „Hvem jeg er, Simon!" gjentog den gamle Kone, „Din rystende Stemme gjør Nar af dit Spørgsmaal, Du kjender mig. Der er løbet meget Vand i Havet, siden vi To sidst taltes ved; inat har et Træf ført os sammen, men Du kan endnu ikke have glemt Sedsel fra Dødemandsbjerge. Det var mig Du holdt af, dengang Du drev med vore Folk, og da jeg ikke kunde lide Dig, fordi Du var lumskere end Ræven og snedigere end den graa Snog, saa blev Du vred. Sam kastede Kjæp for mig og jeg blev hans. Saa var det den Sommer vor lille Søn legede ved Aaen, Du saae ham falde, ja Du lod ham falde, Simon! saa sandt som Gudfader er i Himmelen, jeg veed det! han sank for dine Øine. Math tvang Dig til at skaffe et Barn i den Dødes Sted og saa stjal Du de Spanskes Søn, fordi Du ved det samme langede til at faae den Guldkjæde Drengen bar. Hvor er Kjæden bleven af? — Du har solgt den! hvorvel Math forbød det; hvad vil Du gjøre, hvissommenstid han nu fører Drengen tilbage til sin Slægt? Hvad vil Du gjøre, naar Qvan fortæller Math at det var Dig som førte Politiets Folk ud til sorte Mose forgangen Dag? Hvad vil Du gjøre, naar

den rode Kok galer over din Hytte og Smælerne*) slibe deres Knive for at dyppe dem i dit Hjerteblod? Vogt Dig!" vedblev den gamle Kone med hævet Rost, da han i Øieblikkets Overraskelse ikke formaaede at svare hende, „Leeg ikke med Snogen førend Du har taget Braaden fra den. Du har spillet Kort med Fanden min Søn! og glemt at han havde Trumfer til hvert Stik, han var din Overmand. Lad mig sige Dig et Ord Simon! kan hænde sig at det er sidste Gang vi To træffes sammen paa et saa beleiligt Sted, hvor Ingen hører os uden Uglen og Nisserne som jage omkring i Stormen paa den vilde Hede: Jeg har seet din Tilskikkelse og det meer end een Gang. Du har ikke mange Solskifter tilbage; vogt Dig for Natten og for Vandet, thi intet Menneske vil give Dig Døden og dog staaer den alt ved Siden af Dig og griner Dig hen over Axelen."

Med disse Ord greb den Gamle sin Kjæp og vilde forlade Hytten, men Simon fattede sig, han beed sine Tænder fast i Læben og traadte rask iveien for hende, med et vildt og gnistrende Blik. „Fordømte Qvind!" raabte han, stammende af Raseri, „hvad er det for en Ugle jeg hører tude? Stop lidt! jeg vil maale hvor dybt dit sorte Hjerte sidder i Brystet. Du skal ikke have holdt den Præken forgjæves!" Han hævede Armen, der var væbnet med en Kniv, og foer hen imod hende. „Rør mig ikke!" skreg Taterkjællingen, idet hun afværgende holdt sin Stok imod ham, „Du har ikke behov at fremskynde din Død ved at undlive mig, den Grav har alligevel

*) Taterne.

længe været redt, som kalder efter Dig." Hun traadte tilbage i Mørket, og da Simon efter et Secunds Betænkning atter vendte sig om mod hende var hun forsvunden bag et gammelt Dække, der skjulede et Hul i Muren.

Det var den samme stormfulde, regnende Nat, omtrent en halv Time sildigere, da en bleg, udtæret Skikkelse, drivvaad af Regnen og indsvøbt i et gammelt Hestedækken, søgte Ly i denne Hytte. Simon var endnu ikke gaaet bort, den gamle Qvindes Trusler havde gjort et forfærdeligt Indtryk paa ham, han søgte forgjæves at neddysse sin Frygt for Taternes Hævn, og grundede ved sig selv paa et Middel til itide at unddrage sig den „Hvem der?" udbrød han, forskrækket vaagnende op af sine Drømmerier ved at see en Skikkelse træde ind. — „Det er mig Simon!" udbrød Mennesket rystende af Kulde „lad mig blive her inat, jeg er træt og vaad og meget syg, jeg kan ikke slæbe mine Been længer." Et underligt Træk i Spillemandens Ansigt tilkjendegav at han kjendte den fremmede Mands Stemme, han smilede; ha! det var et Smil, som Satan skulde have gyst tilbage for. „Godt!" udbrød han med en lav, dæmpet Røst, „hvil I Jer kuns, hist henne har jeg dannet et Leie af Lyng, der kan I sove saa længe I lyster." Og den Ubekjendte søgte Leiet, og lagde sig ned uden at tale et Ord mere Nogle Minuter senere tilkjendegav et dybt, langtrukken Aandedrag, at han sov.

Udenfor tudede Stormen endnu med sin hele Vælde, hvert Øieblik syntes dens Voldsomhed at tiltage. Bjælkeværket knagede i alle Sammenføininger, hele Huset rystede man kunde tydelig høre den hule Brusen, hvormed Vol-

gerne brodes og skummede nede paa Kysten, og derimellem skreg en bange Ugle oppe i Skorsteenspiben, fra hvilken af og til Muursteensstumper og Leret disse vare forbundne med, faldt ned paa den sammensunkne Arne i Hytten. Det var en fæl Nat denne. Spillemanden hævede sig op fra sit Sæde og lyttede, og boiede sig over mod Lyngleiet og reiste sig endelig forsigtig og langsomt iveiret, efterat have forvisset sig om at Mennesket sov. Han hørte ham tale i Søvne.

„Moder!" hviskede han stille hen for sig, idet han hævede sit Hoved, „jeg er saa farlig sulten, jeg har ikke smagt en Krumme Brød i to Dage." — „Du skal snart blive mæt!" yttrede Simon sagte, og søgte efter Noget i sin Lomme. — „Det er saa koldt herinde," mumlede den Sovende atter, „jeg fryser." — Et Redskab gled ved en Bevægelse Spillemanden gjorde, ned paa Lyngleiet, han mumlede en Forbandelse mellem Tænderne og medens han boiede sig ned for at tage det op, stødte han uforvarendes til den Fremmede. „Hvem er det?" udbrød denne og reiste sig overende, og stirrede forskrækket op paa Simon. „Lig I kuns stille," svarede Spillemanden forvirret, „jeg vilde blot lægge Dækkenet en Smule over Jer, det er forbandet koldt her." — „Tak for det," hviskede den Anden, idet han igjen lagde sig og sov ind. Atter talede han i Drømme, han hævede Hovedet, og syntes med en dæmpet Graad at støde noget fra sig. „Bi lidt! bi!" skreg Spillemanden, og hans Øine funklede som Phosphor i Mørke, og han kastede sig over ham. „Ah! — mit Bryst!" stønnede den Fremmede med en qvalt Stemme. „Herre Jesus! Du — Du myrder mig! — aa, Simon!"

— — „Der, der! tag det! kan Du fole det? — Nok engang!" hylede Spillemanden derimellem, og ved ethvert af disse Udbrud stødte han Mennesket en bred, stump Knivsod igjennem Hjertet; hans Haand omfattede Offerets Hals, der gispede efter Luft, en tyk, mørk Blodstrøm sprøitede Morderen ind i det fortrukne Ansigt, men han lo deraf, — et huult Suk, en krampagtig Sjælven, — Mennesket var død. Hurtig foer han da op, efterat have forsikkret sig om at det sidste Livstegn var forbi, han slog Ild i sin Fyrtonde, stak den op under Straataget. Det tørre Straa fængede hurtig, ved Hjelp af en Tot Mos han havde viklet omkring Fyrtonden, og lige som Luen slog ud, løb han bort, hurtigere og hurtigere, til han træt, zittrende og aandeløs sank ned udenfor sin Huusdør.

Men en Minut efter at Simon havde forladt Hytten, traadte en høi, bredskuldret Skikkelse ind i Røgen. Uden at agte paa det rasende Baal, som hurtig fortærede Alt, banede han sig Vei til den Myrdedes Leie, han saae det blødende Liigs fordreiede Ansigtstræk, oplyst af de spillende Flammer, han udstødte et græsseligt Skrig, hævede det op paa sine Arme og løb bort dermed, dybt ind i Alheden.

Tater Skikke.

Morgenen efter denne skjæbnesvangre Nat, sadde to Mænd sammen i en lille Hytte inde paa Alheden, som

Gaardmændene i Omegnen havde opreist ved Siden af en stor Faarefælde til Ly for Hyrderne. Den ene af disse Mænd var Math Hjeil, den Anden en gammel, morkebrun Tater, med et aldeles skaldet Hoved. De havde i flere Timer siddet tause ved hinandens Side, uden at forandre den Plads de eengang havde indtaget, og det Udtryk som stod at læse i begge disse gamle Hedemænds Aasyn, var Vidne om den mægtige og dybe Kummer der bevægede sig i deres Indre.

„Ja Sam!" tog endelig Math tilorde, idet han lagde sin Haand paa den Andens Knæ, „Du har Ret; det bliver bedst at vi drage herfra, vi ville forsvinde fra denne Egn uden noget Spor, ligesom Vestenvinden der farer over Lyngen. Man har jaget os her i Heden, som om vi vare vilde Dyr, nægtet os ethvert Ly og Skjulested, og det have de Folk gjort, som kalde sig Christne og prale med Kjærlighed til deres Medmennesker. Der var en Tid," vedblev han med en sagte, veemodig Stemme, „hvor jeg lo af deres Forfølgelser; jeg kerede mig ikke efter hele Landets Politi, og heller Ingen skal kunne rose sig af, nogensinde at have trættet mig eller taget mig, naar først min Kjæp var bleven varm i Haanden; men dengang var mit Blod ogsaa tyndere og løb raskere end nu. Vi blive gamle," tilføiede han sagte. „Hvorfor forfølger man os?" spurgte Sam, med et morkt, gnistrende Blik, idet han hævede sig af den hvilende Stilling han hidtil havde siddet i, „hvis Slynger har fældet Ulvene, der for huserede paa Heden? Hvis Knive flaaede Grævlingen, der dengang løb omkring i større Flokke end man nu seer Hunde? Tal Math, Du er klogere end jeg, hvad

Fortræd har Natmanden gjort?" — „Vi have gavnet dem, som vi kunde bedst," yttrede den Gamle bestemt, „og den Tid vil komme, da man savner et godt Øie og en sikker Haand til at holde Dyrene borte, de ville nok engang spørge hvor Natmændene ere blevne af, men saa er vi borte, Vinden vil sluge deres Ord, Ingen vil svare. Jeg er født her paa denne Hede," vedblev han, som om han talede med sig selv, „jeg var altid fornøiet mens man lod os i Fred, og nu! —" han greb sin Kammerats Haand, — „det er tungt aldrig mere at see det Sted der er blevet En kjær, og lægge sig til at dø i et fremmed Land." — „Der gaaer mangen Skurk over vor Vei, som sidder godt i 'et," sagde Sam med en dump, klanglos Stemme, „jeg har aldrig gjort noget Ondt til jeg veed af, og dog...." han slap Maths Haand, boiede sit Hoved ned mod Knæene og græd høit. Math var rørt, hans Øine begyndte at blive vaade, og Taarerne rullede ned af hans Kinder. „Giv Dig tilfreds, gamle Mand!" sagde han venlig, „Du har doiet megen Sorg og Ulykke i dit Liv, det er sandt! men Gud lever jo alligevel, der kommer en Tid, hvor Tateren ogsaa bliver regnet for mere end en Hund, en Tid hvor alle Fattige og Rige ere Eens, det tænker jeg.

Døren gik op, Herredsfoged Ingvor traadte ind, fulgt af Simon Spillemand og to Retsbetjente. Simon foer forskrækket tilbage da hans Blikke mødte Maths. Beretningen om Quans Undvigelse havde allerede naaet Embedsmandens Øren, og det var Grunden hvorfor han lod sig see i denne Hytte. „Vi søge efter Quan!" udbrød han, idet han traadte ind og forundret studsede over

den umiskjendelige Sorg, som havde præget sit Udtryk de tvende Tateres Aasyn. „Have I skjult ham her, saa udleveer ham godvilligen, han kan alligevel ikke undgaa os." — „Søger Du efter Quan her, Simon?" spurgte Math, med en Stemme som bævede af Raseri, og han traadte hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder. „Vel! Du har ikke taget feil, han er her ogsaa. Kom og see!" — Med disse Ord drog han et Teppe tilside, som var ophængt for Hyttens Baggrund, og der laa Quan paa et ophøiet Leie, blottet og livlos, med tre frygtelige, gabende Saar i Brystet, ved hvilke en Mængde tyk, levret Blod endnu klæbede. „Der har I ham I søge efter," sagde Math med en iisnende Kulde til Ingvor, og pegede paa Liget, „tag ham kuns med Jer hvis I ville.

Herredsfogden foer forskrækket et Skridt tilbage ved dette Syn, Simon udstødte et høit Skrig og blev bleg som den Døde, hans stive Blik stirrede en paa. „Hvem er Ophavsmanden til dette grulige Mord?" spurgte Fogden, efterat have forvundet det første Indtryk. „For et Øieblik siden vidste jeg det ikke!" svarede Tateranføreren, i en hæftig og bestemt Tone, medens hans skarpe blaa Øine heftede sig paa Spillemanden. „Nu veed jeg det. — Simon!" raabte han høitidelig, „jeg tager ikke feil, dit Ansigt røber Dig, Du har myrdet Drengen!"

Skurkens hele Legeme zittrede ved disse Ord, han formaaede neppe at holde sig opreist, han rystede hæftigt med Hovedet, medens hans tørre, bævende Læber forgjæves prøvede paa at fremstamme en Benægtelse.

Sam havde hidtil stum og tilsyneladende foleslos betragtet det hele Optrin, hans skaldede Hoved var nedsunken paa Brystet, hans hængende Arme stottede sig mechanisk til den lille Bordskive, ved hvilken han sad, Læberne vare halvaabne, ligesom om han vilde tale, hans hele Skikkelse var tabt i Udtrykket af den dybeste Smerte. Men i det Øieblik Math beskyldte Simon for Mordet, foer han op med et rædsomt vildt Skrig, stak begge Pegefingre i Munden, og udstødte en skarp, høitlydende Piben, og endnu medens Hytten gjenlød deraf, blev Døren revet op og en halv Snes af Orkenens vilde Sønner fore hurtige og frygtløse ind i Stuen. — „Der, der!" skreg den gamle Mand med en affindig Stemme, „han, Simon Smælen har myrdet min Søn!"

Bestyrtet traadte Fogden tilbage, enhver Nerve dirrede for det Skrig med hvilket Taterne besvarede Sams Tale; saa hurtig som et Lyn farer igjennem Skyen, blinkede en Kniv i Enhvers Haand, men Math sprang hen imod dem. „Valke Sibeknaspers! valke! nok hansnoses omhor twistaris jernoses, men diser dust hams noses rot*)." raabte han høit, og man saae her et Bevis paa den uindskrænkede Magt og Anseelse, han stod i hos disse lovløse Mennesker, thi de hævede Knive sank pludselig, og Simon blev i samme Øieblik revet bort og fort ud af Huset. Han vægrede sig fortvivlet, skreg, bad og bandede, men det var forgjæves. Herredsfogden kunde ikke beskytte ham.

---

*) Stille, Kammerater! stille! fører ham bort imellem Eder, men slaa ham ikke ihjel.

„See saa Foged!" udbrod Math, da han stod alene tilbage, „nu kan De tage mig fangen, hvis Dem tykkes; hvad jeg gjorde var jeg nodt til, for at forebygge større Ulykker. Simon vil dø; deres Love kunne ikke beskytte ham, men han har ogsaa fortjent at dø, derhenne ligger et knovt Bevis for mine Ord!" — „Og hvad troer Du der venter Dig Math, hvis jeg nu lod Dig fængsle?" spurgte Ingvor, der paa en sælsom Maade folte sig grebet af den hele Scene han havde været Vidne til. „Det er det samme," svarede Hedemanden rolig, „en gammel Mand som jeg, kan ikke være ræd for Døden, jeg har alligevel ikke saa farlig længe tilbage!" — „Jeg har hort Dig rose af Alle som kjendte noget til Dig!" udbrod Ingvor bevæget. „Du er en ærlig Mand, Math Hjeil!" — „Har De hort dem tale godt om mig?" sagde den Gamle, idet hans brune, solbrændte Kind glødede af Stolthed og Glæde, „ja, der gives vel dem paa denne Kyst, som ikke ville glemme mig ringe Mand. Dommer! Jeg har heller ingenting Ondt gjort mit hele Liv igjennem, og jeg er derfor ikke forknyt for at folge med Dem, hvorhen De vil; men jeg har dog Noget at gjore endnu herude, forend jeg er færdig, naar e e n Gjerning er tilende, saa skal jeg frivillig komme til Byen, naarensstid De forlanger det." — „Gaa Du hvorhen Du vil," sagde Herredsfogden venlig, — enten det nu var fordi han paa Grund af de farlige Mænds Nærhed ikke vovede at fore Math bort, eller om han maaskee virkelig folte Interesse for ham — „med Dig har jeg Intet at gjore." Og efterat han havde talet disse Ord, bortfjernede han sig, og tog Veien op til Uglvig.

Den næste Eftermiddag var skjon og venlig. Elementerne havde udtomt deres Kræfter i Kamp mod hverandre den foregaaende Nat, og derefter var kommet en af hine smukke Efteraarsdage, i hvilke man søger at benytte den Rest af godt Veir, der er blevet tilbage, efterat Sommeren har budt Jorden sit Farvel, og allehaande Storme og Byger varsle om den hvidhaarede Oldings Komme. Saa underlig er vor Natur beskaffen, at vi sjeldent ret vurdere det Gode vi ere i fuldkommen og uforstyrret Besiddelse af, forend det begynder at svinde. Hvo er ung, og skatter vel den lykkelige Alder, med de yndige Feepaladser, gyldne Drømme, Tillid og Livslykke som alene er til for den? Et begeistret Haab, en glad Forventning, lader os længselsfuldt skue fremad paa Banen, uden at vi betænke:

At Tiden rover Alt hvad Tiden gav,
At Vaarens skjønne Blomster blades af,
At Alt! — selv Hjertets Haab og Kjærlighed skal svinde.

Familien fra Uglvig valgte denne Eftermiddag til en Spadseretour i Omegnen. Nordal var imod Sædvane ikke med. Capitain Dahl skulde reise bort næste Morgen paa en Krydstour, og det lod til at disse to Herrer i den senere Tid havde særdeles vigtige Gjenstande at forhandle med hinanden; thi de saaes meget ofte sammen, og i saadanne Øieblikke blev Conversationen mellem dem altid ført med Liv og Interesse, uden at det var muligt at opdage hvilket Thema der afhandledes. Vigo ledsagede Alice. Generalen var gaaet nogle Skridt forud med Skolemesteren, der som en Slags Huusregvisit stedse maatte være i hans Nærhed. Frøken

Volmar gik længe ordknap og næsten taus ved Varners Side. Der var i det Hele taget foregaaet en paafaldende Forandring i ganske kort Tid med hende. Hendes Adfærd syntes at antage mere Værdighed, den forrige barnagtige Munterhed ophørte, en blid og stille Rolighed traadte istedet. Hendes Blikke bleve mere livfulde og glindsende. Hendes Kinder rødmede stærkere. Hun søgte Ensomhed, og man fandt hende ofte siddende paa en Bænk i det mørkeste Lysthuus af Haugen, hensunken i et sødt, hemmelighedsfuldt Drømmeri. Dog besad Alice med alt dette, Intet af hiin, stille Melancholi, som syntes at tale fra hendes Øine, eller som overhovedet hendes blide Charakteer lod formode. Hun var den unge, livsglade Fugl, der tilfreds og fornøiet nyder det nuværende lykkelige Moment, uden at ængstes eller falde i Bekymring for den korte, hurtigsvindende Vaar.

Denne tilsyneladende Forandring i hendes Sindsstemning var ikke undgaaet Varners Opmærksomhed. Han efterspørede Grunden og troede snart at opdage, at det var Nordals Omgang, der virkede paa hende; han saae den Interesse hvormed hun hang ved ham, og endskjøndt en saadan Opdagelse ikke kunde andet end være ham ubehagelig, saa skjulte han dog Smerten dybt i sit Indre og vedblev at være venlig og forekommende som før, men fra dette Øieblik af nærmede han sig Baronen, hans skarpe, verdenskloge Blik, gav Agt paa enhver af dennes Handlinger, og Nordal, der forstod at blænde Alice, kunde ikke undgaa at blotte sig for Varner, som efterhaanden og uformærkt afslørede det Væv af List og Forstillelse der skjulte hans Charakteer; han stod demaskeret

uden at formode det, og Vigo vogtede nu Alice saa omhyggelig som Urhønen i Lyngen bevogter sine Kyllinger, naar Høgen svæver i Luften. Alice anede Intet af alt dette, og derfor begyndte hun at finde Vigos Aarvaagenhed paatrængende og trættende. Hun blev mærkelig koldere mod ham, og dette var ogsaa Grunden til at hun denne Eftermiddag gik taus og indesluttet ved hans Side.

Vigo mærkede vel, hvorledes han efterhaanden sank i Froken Volmars Gunst, men han var det uegennyttigste Menneske paa Jorden, under alle andre Omstændigheder skulde han kold og rolig have trukken sig tilbage, men nu talede Pligten og hiin ommere Følelse hans Sjæl nærede for Alice, og bød at handle for hendes Vel, idetmindste at gjøre hende opmærksom paa den Afgrund hun med lukte Øine og smilende Læber frygtløs nærmede sig til. Det var Tanken herpaa, som i dette Øieblik sysselsatte ham.

„Froken Volmar!" sagde han, og hans Stemme var blid og rolig, „hvis jeg et Øieblik turde være deres Hovmester, vilde jeg give Dem et uegennyttigt Raad; jeg vilde tale til Dem om...., men jeg læser i deres Ansigt at mine Ord fornærme, jeg tier!" — „Herr Varner!" svarede hun, i en meget blød og meget alvorlig Tone, „De fornærmer mig ikke, jeg har altid vidst at skatte de Enkelte som mene mig det godt, jeg beder Dem, tal!" — „Nu vel da! Erindrer De den Historie en Dame fortalte, der for kort Tid siden var i Besøg paa Uglvig, om et lavt og ærelost Menneske, som det lykkedes, efter at have anvendt ethvert Middel for at nærme sig en af hendes Veninder, at vække dennes Tilbøilighed, røve hen-

des Rolighed, Rygte og fremtidige Lykke, og saa pludselig trak sig kold og ligegyldig tilbage, pralende af sin Seir?" — „De mener Froken Torning!" udbrød Alice ivrig, „ikke sandt?" —„Ganske vist!" vedblev Vigo, „jeg har siden hiin Aften ofte tænkt derpaa, det vilde giøre mig meget ondt, hvis et lignende Tilfælde skulde indtræffe med Nogen af mit Bekjendtskab." — „Hvad mener De, Varner?" spurgte Alice med bævende Stemme, idet den dybe Rødme der overfoer hendes Ansigt, paa samme Tid tilkjendegav at hun tildeels fattede ham. — „Jeg mener Intet som kan fornærme Dem, Froken Alice!" sagde han med et ubeskribeligt ømt og kjærligt Udtryk, „jeg beder Dem kuns at tænke paa mine Ord, som et uegennyttigt, velmeent Raad fra en Ven, der vurderer deres Lykke og Rolighed høiere end sin egen."—„Jeg troer Dem; gode Varner!" hviskede hun bevæget, „og jeg har været høist utaknemlig imod Dem, men — o Gud! nei, nei, det De sagde, vil aldrig gaa i Opfyldelse, tro mig Vigo, det skeer ikke."

Her blev denne Samtale med Et afbrudt ved det at Generalen, der var gaaet et Stykke forud, aandeløs styrtede tilbage mod dem, og uden at give sig nogen Tid til Forklaring, trak Alice og Vigo med sig ind paa en Sidevei i det Skovstykke de spadserede igjennem, hvor de skjulte bag to store Ellebuske bleve Vidne til et Syn af en sjelden og ualmindelig Art.

Rygtet om Quans Mord havde allerede strax om Morgenen udbredt sig i Omegnen og Bonderne fra Strandby og Hjerne strømmede i store Hobe ned til den lille Hyrdehytte, endskjøndt Herredsfogden strax havde ladet Liget

skaffe tilside. Der herskede en sjelden Larm og Livlighed overalt i Egnen denne Dag; forgjæves havde Ingvor ladet Taterne eftersøge, for at faae Simon Spillemand i sin Vold. Sorte Mose, til hvilke de Udsendte begave sig, stod tom og ubeboet og Retsbetjentene droge tilbage med uforrettet Sag. Men ude i Heden lod hvert Øieblik vedholdende og underlige Toner, og fra alle Kanter saae man paa samme Tid morke, halvnogne Mænd, Børn og Qvinder komme frem, som om de groede op af Jorden, og med hurtige, lange Skridt at samle sig nede ved Udkanten af Hjerne Skovstykke; selv midt igjennem Strandby drog i kort Mellemrum smaa Vander af dem, og de snege sig dennegang ikke som forhen, sky og ængstelige afsted, men skrede modige og frygteslose forbi de gabende Beboere, stolende paa deres Mængde. At noget Vigtigt og Usædvanligt var paafærde, vidste Alle, men Grunden som laa dertil, blev en Gaade. Hen paa Eftermiddagen var Skovstykket overalt besat med disse vilde Mennesker, der orkeslose og rolige leirede sig ved Udgangen, og efterat have drevet Qvæget, som gik omkring derinde, ud paa Heden, spærrede enhver Vei for Beboerne.

Midt i Skoven, paa en aaben Plads, laa Bandens Overhoved forsamlet i en Kreds, hver især rogende af en kort, sort Leerpibe. En almindelig Stilhed herskede blandt dem, man skulde tro, at denne Sammenkomst havde den fredeligste Hensigt af Verden, hvis ikke de morke, gnistrende Blikke, der af og til lynede frem under Mændenes morke Bryn og rettedes mod en lav Hyldebusk, foran hvilken et Menneske laa sammenbundet med en utallig Mængde Reb, havde tydet paa de frygtelige Tanker

der besjælede Alle. Sam og Math sad midt i Kredsen. Den Sidste var festlig pyntet idag, omkring hans Liv var fæstet et stort, ternet Hestedækken, paa Hovedet havde han en ny, rød, ulden Hue, i hvis Top sad en stor Urfuglefjer, en lang Hjorteskafts Kniv blinkede i hans Belte, og ved hans Side stod en stor, sort og hvidmalet Stok, der var omvunden med forskjellige Couleurer Bændler, som Tegn paa hans Herredomme, nedstukket i Jorden. Karo laa rolig ved sin Herres Side. Sam sad paa Hug, taus og foleslos for Alt omkring sig, hans store, skaldede Hoved hvilede paa Knæene, og naar Math engang imellem vendte sig om til ham, og med en sagte, dyb Tone tilhviskede ham nogle Ord i Tatersproget, hævede han blot for et Øieblik sit Hoved iveiret, og man saae da at han græd; han rystede sagte med det, og hensank derpaa igjen i den forrige Taushed.

Det var denne Scene, der saa aldeles tildrog sig General Volmars Opmærksomhed, han førte Vigo og Alice hen til de to Buske, bag hvilke de kunde overseе hele den aabne Plads mellem Træerne. Taterne som laa i Nærheden lode dem uhindret blive staaende, thi Herremanden paa Uglvig var godt lidt blandt dem, han havde indrømmet dem et Stykke af sine Jorder til bestandig Opholdsted, og desuden var Quans Søster, Rinda, jo antaget af Generalen i Barns Sted og blev opdraget paa Slottet.

Da Math havde roget sin Pibe ud, stak han den i Beltet og reiste sig op med den samme høitidelige Alvorlighed, han hidtil havde iagttaget, idet han udstødte et Hjeilesskrig. Ved dette bekjendte Tegn, samledes hele

Banden om ham, og efterat de i nogle Minuter havde talt sammen, gik enhver af Mændene ud paa Gronningen og stak sin Kjæp ned i Jorden, saaledes at alle Stokkene beskrev en Runddeel af henved tre Favnes Diameter. Derpaa blev Simons Baand loste, og fort af Math og Sam skrede de ind paa den afstukne Plads, medens den ovrige Mængde, dannede en tæt Kreds udenfor.

„Simon!" udbrød den gamle Hedemand, idet han gav ethvert af sine Ord en særdeles Betoning, „Du har tilstaaet at have undlivet Quan, og jeg har ikke behov at tale til Dig om at vi derfor have Lov til at gjøre det samme ved Dig igjen. Du har angivet dine Brødre til Sæsores, og handlet mod dem som en Marulik, men det kommer ikke den Sag ved, heller ikke vil jeg sige noget om Kjæden Du stjal, hvad Du har gjort mod mig, vil jeg glemme saa godt jeg kan; men see paa Sam! hans Læber er lukkede, hans Øine tale om Blod, der staaer han, den Mand hvis Søn Du myrdede. Simon! Du maa do!"

„Do, do?" — gjentog Synderen i en frygtelig Sjæleangst, og den rystende Virkning Maths kolde, rolige Tale gjorde, stod tilsyne i alle hans Træk. „Tykkes Du ikke det er Synd at lade mig do saadan Math! midt i mine Synder? — Jeg har en Kone og en Dreng!" vedblev han grædende, og saae med en bedende Mine omkring i den mørke, hævngjerrige Kreds, da Math stiltiende rystede paa Hovedet. „lad mig i det mindste tage Afsked med dem." — „Dertil er ingen Stunder nu," svarede den Gamle, „og jeg har sagt hvad jeg vilde, Sam vil tale!" Han traadte tilbage blandt de Omkringstaaende.

„Ha!" skreg Sam, og traadte hen til ham, og hans Læber bævede og Skummet stod ham i Munden. „Har Du hørt det? Math siger at Du maa dø, Du har dræbt min Søn, min kjønne, min eneste Dreng. Lumske Hund! Du har myrdet ham da han kom med Fred, uden at have gjort Dig Noget, og jeg vil have Hævn, jeg vil drikke dit Blod og rive Dig Kjødet af Benene med mine Tænder. Dø! dø!" skreg han med en huul, qvalt Stønnen, og foer ind paa Simon med hævet Kniv. Sandsynligviis vilde den hele Scene have været endt i dette Øieblik hvis ikke Math var traadt imellem. — „Holdt!" udbrød han rolig, „jeg har givet Dig Lov til at undlive din Uven, Sam! men ikke saaledes; træk din Kofte af, Simon! Du skal slaaes med Sam, der har Du et Vaaben." Han rakte ham en Kniv og traadte atter tilbage. „Vel!" raabte Spillemanden, idet han hævede sig op fra den ydmyge, sammenbøiede Stilling han hidtil havde indtaget, „jeg vil slaaes med Dig! og naar jeg my'rer ham, er jeg jo fri, ikke sandt Math! det er jeg?" — „Jo!" svarede Math, „men naar Sam blot driver Dig en Haandsbred udenfor Kredsen, ville hundrede Knive finde Vei til dit Bryst, træk din Kofte af, gjør Dig rede; Vorherre raader for Resten."

„Et Øre for mig!" raabte i det samme En af de Omkringstaaende, og sprang ind paa Pladsen. „Sam er gammel, Skyen gaaer for hans Øine, hans Fod er Sivet i en Storm, hans Haand er Barnets, her staaer Sib, jeg er af hans Slægt og vil dises for ham med Simon."

Den der talte disse Ord, var en uhyre lang Krabat, oversmurt med Snavs og Gruus i Ansigtet, han havde

kuns eet Øie i Hovedet, det andet var formodentlig blevet ham berøvet ved en Affaire af lignende Art som den han nu tilbød sig at være Deeltager i. Hans Ansigt var overalt bevoxet med sorte stride Haar, der gav ham en frapant Familielighed med en Orangutang, og hele Banden kjendte ham som en forvoven, vild og frygtelig Slagsbroder. Sam betænkte sig et Øieblik paa Sibs Tilbud, man kunde nok mærke at det kostede ham Overvindelse at overlade sin Hævn til en Anden, men da han formodentlig indsaae det Fortrin i Styrke og Behændighed den yngre Tater havde for ham, rakte han ham Kniven, og satte sig ned paa en lille Stente ved Indgangen til Kredsen, hvor han strax efter hensank i den forrige sløve Følesløshed.

Simon havde besluttet at slaaes, fordi han i Betragtning af Sams Affældighed og Alderdom, mulig haabede at overvinde ham, i hvilket Tilfælde han efter Taternes Love var aldeles fri; men da han saae denne ny, frygtelige Fjende for sig, bemestredes han igjen af den forrige Modløshed. Saa ligegyldig og rolig som om det var en Leeg man havde for, løste Sib imidlertid sit Belte, og blottede hele sin muskulose Overkrop, derpaa gjorde han en Slags Saltomortale midt ud paa Pladsen.

„Kom Simon!“ yttrede han phlegmatisk, „hvad gloer Du efter? Dengang Du pirrede Quan overende, betænkte Du dig nok ikke saa længe. Træk din Rokkelpøi af.“ — Simon blev staaende, som om hans Been vare groede fast i Jorden, og da Sib gik hen til ham, og stridslysten trak ham ud paa Banen, udstødte han et hvinende Skrig og kastede sig ned i Græsset. „Nei! nei!“ hylede han, „jeg

kan ikke, jeg vil ikke slaaes. Math, frels mig! jeg tør ikke slaaes med Sib."

Hele Forsamlingen udbrød i et huult Brøl, og det var den dybeste Foragt blandet med Følelsen af det forrige Had, som skaffede sig Luft deri. Math maatte nok engang tage Tilflugt til sin erkjendte Authoritet for at bringe Orden tilveie, og unddrage Synderen fra den rasende Mængde, som paa alle Sider omringede ham med vilde, hævngnistrende Miner. „Ingen røre ham!" raabte han truende og adskilte Kredsen, „det falder ikke Jer til at tage Hævn over ham. Han tør ikke slaaes for sit Liv, men han døer alligevel, vent her, I Folk! og vogt ham til jeg kommer tilbage; og Du Simon! beed til Vorherre, Du har nu Stunder til Solen synker i Havet, vær saa bered til at møde for din Dommer!"

Som Natmanden talede disse Ord, stak han sin Stok ned ved Siden af Fangen, til Tegn paa at Straffens Fuldbyrdelse nu var i hans Hænder. Derpaa gik han hen til Sam og lidt efter fulgtes begge disse to gamle Hedemænd sammen ind i Heden. Taterne adskiltes efterhaanden paa To nær, som bleve siddende ved Siden af Simon for at vogte ham.

Inde i Skoven vare Bandens Fruentimmer ifærd med at koge Mad ved et stort Baal, og lokket af dette, forlod den Ene af Vogterne lidt efter sin Plads. Simon lagde glad Mærke dertil, han skuppede sig noget nærmere hen til Hyldebusken, ved hvilken den Tilbageblevne sad, og gjorde et næsten umærkeligt Tegn til denne. „Tykkes Du ikke at det er Synd Amos! at jeg saadan skal und-

lives," udbrød han dæmpet, „fordi jeg pirrede den Skralling af Dreng overende?" — „Det er Fanden ingen Synd!" svarede Tateren, med den ligegyldigste Mine af Verden, „det har Du godt af!" — „Dig kan det da ikke gavne stort enten jeg lever eller døer," vedblev Fangen, „og dersommenstid Du har Lyst til at blive en holden Mand, og faae Gaard og Mark, saa kjøn som Rogen i Hjerne Sogn, saa veed jeg nok paa hvad Maneer det kunde skee." — „Aa Dævelen!" yttrede den Anden. „Var det ikke for det Du snart skulde myr'es, saa gav jeg Dig en Livfuld Vask, for den Løgn, Du!" — „Nei, nei!" vedblev Synderen, med bævende Læber, „det jeg siger er alligevel saa sandt som Guds Sol lyser for os. Jeg har gjemt 20 Specier under en Steen, dem vil jeg give Dig, naarenstid Du lukker dit Øie blot een Minut, hvad Amos?" — „Tal ikke om de Dele," svarede Natmanden hovedrystende, „det vilde kuns hjælpe mig til et Strøg af Maths Kniv, eller en anden Kammerats, der smagte ligesaadan, desuden volder det mig nu saadan immer en Fornøielse at see En blive undlivet." — „Snak ikke om Døden!" gjentog den Fangne, idet den kolde Sved perlede ned af hans Pande, „det gyser i mig naar jeg tænker paa den. Løs da blot Baandene en Kjende, de skjære mig ind i Kjødet." — „Ja det kan jeg gjerne gjøre," bemærkede den Anden, „men hvad giver Du mig for det? Hvor har Du gjemt de Penge Du nyssens talte om?" — „Under den store Steen ved Blaavand!" hviskede Simon, „Du maa tage dem Allesammen." — Tateren løste hans Baand, og Simon taug, for at lede hans Opmærk-

somhed fra sig. Det lykkedes ham ogsaa fuldkomment, thi Blodet løb for hurtigt i denne Orkenens Søn, til at han længe skulde kunne holde sig rolig, han reiste sig op, og gik syngende frem og tilbage nogle Skridt fra det Sted hvor den Fangne laa. Simon benyttede sig deraf, han vendte sig om paa Siden, listede en Kniv frem af Brystet, tog den i Munden, og ved at bringe Armene iveiret, lykkedes det ham at overskjære Baandene som bandt dem sammen. Den begyndende Dæmring som efterhaanden indtraadte, begunstigede ham, han løste paa lignende Viis Rebet som var bundet om hans Fødder, og i det Øieblik Vogteren vendte Ryggen til ham, greb han Kniven, og sprang op. Men i samme Nu skiltes Hyldebusken ad, og en gammel gulbrun, rynket Qvinde, foer ud af den, idet hun med et Skrig omslyngede Spillemanden. Simon søgte forgjæves at rive sig løs fra hende, den Gamle udstødte et lydeligt Hvin, thi han havde med sin Kniv bibragt hende et dybt Snit i Armen, men hun slap alligevel ikke forend han var bleven overmandet af de ved hendes Raab fra alle Sider tililende Tatere.

„Seer Du, Simon Barnetyv!" udbrød hun med en hæs Latter, idet hun snoede sit pjaltede Forklæde om Saaret, „jeg spaaede Dig ikke saa forkert endda, dengang vi inat taltes ved, nede i Hytten paa Strandby Mark, den Kniv er slebet som vil kildre dit Hjerte, og jeg har altforlænge ventet paa denne Stund, til at jeg skulde lade Dig ubevogtet, derfor har jeg siddet den hele Tid bagved Hyldebusken, saa stille som en Grævling for et Kaninhul, og — ikkesandt! jeg narrede Dig fælt? Just at stoppe Dig i Farten, som Du tænkte at have

vundet dit Spil!" — Simon svarede ikke, hans Tanker vare beskjæftigede med andre Gjenstande, thi i Vesten sank idetsamme Solen bag Havet, dens sidste doende Straaler spillede mat og guligt hen over Bølgetoppene, og da han vendte sig om til den modsatte Side, saae han to Mænd komme gaaende langt ude i Heden. Alt Blod strømmede ham til Hjertet, han mægtede næppe at drage Aande, det var jo Math og Sam som kom tilbage, og rundtomkring ham forsamlede sig Natmændene med en gjennemtrængende og munter Jublen.

Uden at sige et Ord gik Math hen til ham, loftede ham op paa sine Skuldre, og skred derpaa koldsindig og langsomt ned ad mod Stranden. Hele Banden fulgte i en Afstand, og ethvert af dens jublende Fryderaab trængte som et Knivstik ind i Synderens Hjerte. „Hvor fører Du mig hen, Math?" hviskede han underveis, idet hans hele Legeme skjælvede af Dødsfrygt. — „Til Døden!" svarede den Gamle, dump og monotont. „Sam vil ikke give Dig længer Frist!" — Og uden at tale et Ord mere vedblev han sin langsomme, jevne Gang, indtil de stode paa Strandbredden. Her lagde Math ham ned, medens han og Sam toge en stor Steen, og bar den saalangt ud i Sandqvagerne, som de kunde. Derpaa vendte de tilbage.

„Du skal ikke dø ved Menneskehaand;" udbrød Math høitideligt, da han atter traadte hen til Simon, „Vorherre selv skal straffe dine Synder." Simon fattede hans Mening. Bleg og kold, med opspillede stive Blik betragtede han Stenen, han bad om Naade, græd og skreg, forgjæves! han vægrede sig fortvivlet da Tateren vilde føre ham bort, men det var som

Fluen der kæmper for sit Liv mod Havets Bølger. Math Hjeil omslyngede ham, hævede ham i sine Arme, og satte ham ud paa Stenen. — „Forbarm Dig Math!" skreg han, „lad mig leve, jeg skal skaffe Dig Kjæden, jeg skal give Dig alle de Papirer, jeg stjal inat til Capitainen. Red mig, hører Du, hjælp mig, ha, Du vil ikke, Guds Fordømmelse hvile over Dig!" Math taug, han gik tilbage uden at agte hans Bønner. Langt oppe paa Landet leirede hele Banden sig taus og stille, for at forebygge at Nogen skulde komme og bringe deres Offer Hjælp.

Og Havet bruste og steg som det pleiede, en mørk Skymasse samledé sig nede i Horizonten, og Stormen blandede sine Toner med Bølgernes hule Brummen, og derimellem lød den Ulykkeliges stønnende og qvalte Skrig efterhaanden som Vandet skummede op imod ham. — Taterbanden drog bort, Sam var hævnet.

Et Par Minutter senere, skjar Capitain Dahls Baad, der vendte tilbage efterat have bragt Nordal til Uglvig, forbi Stedet. „Hører De, Herr Capitain?" udbrød en af Matroserne. „Det lyder livagtigt som et Menneskeskrig nede i Læ af os, skulle vi ikke skotte en Kjende, for at see hvad der er paafærde?" — „Hold Mund Du!" var Dahls laconiske Svar. „Pas din Dont!" — Og Dahl havde seet Simon sidde sammensnøret ude paa Stenen, han havde hørt Generalen fortælle hvad han denne Eftermiddag var blevet Vidne til i Skoven; men det stemte overeens med hans Plan at Simon kom afveien, for ikke at røbe ham. Han vendte sig derfor bort, da Spille-

manden, gjenkjendende ham i Baaden, skreg om Hjælp og holdt saa langt muligt bort fra det Sted hvor han sad.

En Maaned senere trak Strandby Fiskere et halvforraadnet og ukjendeligt Liig op i deres Bundgarn, og disse ærlige Mennesker, der vare forbittrede over de sprungne Masker, som den Dode havde foraarsaget i Garnet, hævnede sig meget christeligt, ved at binde en stor Steen til Ligets Hoved og Fodder, og derpaa igjen at hive det ud i Søen' hvor det kom fra. En af dem troede, i de halvudslettede Træk, at gjenkjende Simon Spillemand, men der blev aldrig talt videre om denne Sag.

Omanden.

Det blev Vinter. Store Sneflokke hvirvlede saa hurtigt og tæt fra Himmelen, som om de skyndte sig at gjøre deres Herredømme gjeldende, ved at udslette ethvert Spor af de Værter der endnu ikke vare segnede under Efteraarets kolde Aande. Lyngtoppene paa Alheden skjultes af høie Driver, og paa de skaldede Grave sad en eenlig Hjeile og klagede sig med en veemodig Klynken. Det var saa mørkt og skummelt i Luften, selv Stjernerne syntes at irre vildfarende om paa deres Baner. Et blegt, zittrende Maaneskin spillede af og til henover Snefladen, og i korte Mellemrum saae man dybt nede paa Horizonten en lang, blegrød Stribe af et Nordlys tabe sig mellem Skyerne.

En saadan Nat løb en Helgolandsfarer paa Revene, og da næste Dag kom, sad Skroget fast og ubevægeligt indklemt mellem Jisflagerne, som i uhyre store og brudte Masser dreve omkring ved Kysten. Fiskerne fra Strandby prøvede flere Gange at yde det ulykkelige Skibs Mandskab Hjælp. Hine modige Mennesker, der vare vante til at lee af Døden og spotte Farer, kunde med den bedste Villie Intet udrette, endskjøndt Vraget ikke laa længere borte fra Land, end at man i de enkelte Pauser Stormen linnede, i al Mag kunde raabe til hverandre. Strandbredden var den hele Dag besat med Mennesker, der kom og gik, og derved gjorde de Ulykkelige den sidste Dødskamp tungere.

Ude paa Havet, hvor kuns de skrøbelige Planker skille os fra den dybe, bundløse Grav vi fare hen over, hvor Øiet ikke har andre Gjenstande at hæfte sig til, end en skummel, mørk Horizont, og en skummende Sø, der er Døden blot en Leeg, et Intet, i Sammenligning med at lide den saa nær ved Landet, at vi tydelig kunne see den sikkre Jord der byder os et Fristed.

Ethvert Forsøg til Redning mislykkedes, og tre af de Skibbrudne, som desuagtet selv prøvede paa at lade sig drive ind ved Hjælp af Jisstumperne, kom vel iland, men sønderslaaede og forknuste i alle Lemmer. Hvert Øieblik lød et gjennemtrængende Skrig ind mod Kysten, naar Vraget gav efter for de frygtelige Tørn af Jisstumper som Søen kastede mod det. Poul Piil og David vovede endnu engang at sætte en Baad ud i et Minut hvor Bølgerne havde drevet Jisflagerne bort, de stege i den og fore afsted; en Tidlang gik det godt, men saa

kastede en høi Braadsø Baaden tilbage mod Land, ret ligesom om den vred og harmfuld vilde afvise ethvert Forsøg man gjorde paa at unddrage det mægtige Element sit udkaarede Bytte.

Lidt for Middag sagtnedes Stormen, og strax efter skruede Isen sig sammen i store Flader.

General Volmar, som var tilstede, opmuntrede forgjæves Fiskerne til ny Forsøg, og bod en Sum efter en Anden for den Dristige, der blot kunde skaffe en Fangeline ombord i Vraget. Han havde ladet en Kareth kjøre ned til Stranden, for deshurtigere at bringe de Forulykkede op paa Uglvig, ifald man skulde redde nogle af dem. „Det er slet ikke at tænke paa, deres Excellence!" yttrede en gammel Ulk, som han talede med. „Hvis der kun var et Gran af Mulighed, gik jeg ud, men De seer selv, der ligger Stumperne af min Baad, min eneste Erhvervskilde, for deres Fodder."

„Blot Omanden vilde komme!" hviskede en Fisker til sin Sidemand, „han kunde nok klare dem." Og saa stor var denne Mands Ry iblandt Beboerne, at hans Navn i samme Nu svævede paa Alles Læber. „Han er ikke hjemme," sagde en Anden, „jeg har været ovre ved Holmen for lidt siden, da jeg var ude at see til Stagerne, men saavidt jeg kunde øine, var Hytten tom, og hans Baad borte." — „Desuden kommer han jo aldrig frem om Dagen," bemærkede en Trediemand, „han er lysskø som Uglen, og det volder sig af, at han har forsøren sig til den Onde." — „Slug den Løgn i dig igjen, Du Helvedessatan!" raabte David aldeles rolig, idet han paa en temmelig ublid Maade lagde sin brede Haand

paa Talerens Mund. „Omanden maa være hvem han vil, men at han er en brav og skikkelig Karl, det er saa vist som at en Hamborger-Schakkerjode kan lugte Guld i Morke. Ikke sandt, Poul Piil? Det veed De, fra den Nat sidste Sommer, han lodsede os ud mellem Dodemandsbjerge." — „Ja vist er han en brav Gut," sagde Poul, og traadte imellem de Stridende for at forebygge videre Optrin.

„Veed I Nyt?" raabte kort efter en ung Fisker, der aandelos kom lobende oppe fra Byen. — „Naa da!" udbrod hele Forsamlingen paa eengang, medens man nysgjerrig slog Kreds om den Ankomne. „Omanden har været til Alters idag!" vedblev denne, „og hans Kammerat ogsaa, Vil Sommers Moster fortalte mig det; hun havde seet dem begge To; hun sagde, at han havde grædt som et pisket Barn; og at Præsten havde holdt en lang Præken for ham alene, hvad tykkes I?" — „Fanden heller!" skrege Fiskerne i Munden paa hverandre; „Er det sandt Jonas?" — „Gud evig...!" her svor Mennesket en gruelig Ed paa at Tingen havde sin Rigtighed, og efterat Enhver især havde gjort sin Bemærkning over Grunden til denne usædvanlige Handling, som endnu ikke var passeret i hele den Tid dette hemmelighedsfulde Menneske havde opholdt sig paa Kysten, vendte de atter tilbage til Stranden, glemmende alt Ander over Synet af de hjælpelose Ulykkelige ude paa Vraget.

Helgolændernes Mandskab havde oprindelig udgjort 7 Personer, hvoraf man tydelig kunde see, at de To vare Passagerer, nu var der kuns fire Levende tilbage, blandt dem stod Skipperens Kone, med et lille Barn i sine

Arme. Hidtil havde man hort dem skrige og bonfalde Fiskerne om Hjælp, nu taug de, Stemmen svigtede dem, den skjærende Kulde begyndte at rove dem Mælet og at gjore dem slove og foleslose. Men inde paa Landet hævede sig i dette Moment et bedovende Skrig, der lokkede alle de Tilstedeværendes Blikke til eet Punkt To Mennesker ilede hurtigt ned ad den smalle Sti, som Bonderne med Møie havde kastet igjennem Sneedriverne for at komme til Søen, og det var Omanden, det var den samme hoie, bredskuldrede Mand, med det blege, farvelose Ansigt, som jeg allerede flere Gange har omtalt, der lod sig tilsyne. Bag efter ham gik Ben, med begge Hænderne i Burelommen, og betragtede Mængden med en dum og intetsigende Mine.

Omanden var idag meget festlig klædt, han bar en fiin Somandsdragt, og midt paa Troien hang en stor Medaille i et blaat og rodt Baand. Hans Ansigt havde et vist rorende og hoitideligt Udtryk, da han tog sin blanke Hat af for de gabende Sofolk, der paa alle Sider omringede ham med Velkomstskrig, medens de tillige betragtede det forunderlige Væsen, der endnu aldrig havde staaet i deres Midte. Uden at sige et Ord, vinkede han derpaa ad Ben, og skjod ved hans Hjælp en af de mindste Baade ned i Dyningen, men da han mærkede at Isen allerede var sammenskruet, og at det var umuligt at bane sig Vei igjennem den, trak han Baaden tilbage og tog blot to af de længste Bundfjæl, som han, efterat have lagt ud paa Isen, bandt fast hver til sit Knæ, og krob paa denne Maade hen over Dybet. Hvad der ikke vilde lykkes for de Andre, lob heldig af for ham, han naaede

Vraget og lod To af de Skibbrudne stige ned paa Ryggen af sig, hvorefter han vendte tilbage paa samme Maade. Et skingrende Bifaldsraab tonede fra Alles Læber, og det heldige Forsog lokkede Flere til at efterligne ham. Poul Piil gjorde sig ogsaa rede til at gaa ud, men den Ubekjendte holdt ham tilbage, „Bliv Du inde Poul!“ sagde han med en vis Hæftighed, „lad mig gaa alene; Du har et Liv at miste, jeg derimod kun en Død at vinde.“ Og han gik ud igjen.

Atter tilkjendegav den jublende Mængdes Glædesudbrud hans Held, de to Tilbageblevne firede sig ned fra Vragets Agterspeil, og den frygtløse Mand vendte tilbage ind mod Kysten, men da han kom midt paa Isen, standsede han pludseligt, et hvinende Skrig lod hen over Havfladen, og greben af de frygteligste Krampetrækninger, sank hans Legeme sammen under Vægten af de tvende Skibbrudne.

Vigo havde ved Siden af Volmar været Vidne til den hele Scene. Da han forste Gang saae Omanden krybe ud paa Bræderne, vilde han følge efter ham, men Folket holdt ham tilbage, nu derimod foer han uden Betænkning hen over Isen. I samme Øieblik skreg en dyb og gjennemtrængende Stemme bag efter ham: „Brodre, kom ham til Hjælp!“ Dette Raab lod fra en gammel Mand, som stod oppe paa en stor Steen i en Frastand fra den ovrige Mængde, omringet af tre hoie, morkebrune Skikkelser. Og dette Menneske var Math Hjeil. Hidtil havde han staaet stille og seet hen for sig, men da Varner foer ud paa Dybet, trængte han sig vild og stormende ned til Strandbredden. „Hurtig afsted

efter ham!" gjentog han bydende, „redder ham!" Men Taterne bleve staaende. „Hvad krager han vel os?" mumlede En af dem i en tvær Tone og rystede med Hovedet. „Hvad!" skreg Math harmfuld. „I ville ikke, I feige Kjællinger? Vel! saa red mig, red Eders Fører!" Med disse Ord ilede den gamle Mand bag efter Vigo, hans graa Lokker flagrede vildt i Stormen, og nu betænkte Hedens Børn sig ikke længer, med et høit Brøl fore de kraftfulde Mænd ud efter ham og en Minut senere, bare de Omanden og de to Skibbrudne ind i deres Arme.

Generalen lod nu hurtig de afmægtige og halvdøde Reddede hjælpe op i Karethen, derpaa bad han Poul Piil og David at tage sig af Omanden, hvilken endnu ikke var kommen til sig selv, og de tilbagelagte da saa hurtig Omstændighederne tillode det, Veien op til Uglvig, fulgte af den hele forsamlede Mængde. Men Vigo vendte tilligemed Math ned til Esbjerg Kro; han kom i den senere Tid ikke meget op paa Herregaarden, fordi Generalen flere Gange, temmelig uforbeholdent, havde givet den Uvillie tilkjende, som han inspireret af Jeremias Skolemester og fornemmelig af Capitain Dahl, bar for ham.

Medens han saaledes skred hen ad Stien mellem Snedriverne, udbrød Math endelig, efter lang Tid at have gaaet stiltiende ved hans Side: „Saa Du har altsaa endnu ikke mærket noget Spor til din Brevtaske, Vigo! siden sidst vi taltes ved?" — „Ikke det ringeste," var Svaret, „der er ingen Tvivl om at den jo er frastjaalet mig, uden at jeg dog kan begribe paa hvilken Maade

det er skeet. Den indeholdt Documenter af yderste Vigtighed, uden disses Hjælp formaaer jeg ikke at legitimere hvem og hvad jeg er. — Der hviler en Forbandelse over den Dag jeg igjen satte Foden paa Jyllands Kyst," tilføiede han med en mørk og harmfuld Mine. „Jeg saae Glæde og Lykke spire af mit Haab, men Phantasiens Blomster bære sjelden Frugt, og nu — Sorg og Kummer var alene det jeg høstede. Min Livsti har været fuld af Moisommeligheder, Tvivl og Modgang; fra min første Barndom var jeg en Bolt for en ulykkelig Skjebne, den vil stedse forfølge mig." — „Siig ikke det, min kjære Vigo!" sagde Math rørt, „der var jo aldrig en Nat saa sort, at der kom en Dag efter; ogsaa jeg har drukket mangen Skaal som var bedsk nok at tømme, men det er godt, at Vinden prøver det unge Træ, det lærer derved at staa opreist, naar Stormen farer over det." — „Du Math!" yttrede Vigo med et veemodigt Smil, „kan ikke forstaa mig, Dig gav Skjæbnen et noisomt Sind og en lykkelig Tilfredshed med ringe Kaar, Du har aldrig kjendt til Kummer." — „Unge Menneske!" sagde den Gamle med høitidelig Alvor, „siig ikke det. I tredsindstyve Aar har den brændende Sommersol brunet mit Ansigt, saalænge har jeg hørt Hjeilen skrige herude; mit Haar var mørkt, Sorg og Nød har gjort det hvidt nu, men jeg har mærket at Tiden jevner Alt, den lader os finde os i hvad han deroppe tilskikker, og gjør den ikke det, saa lærer den os idetmindste at glemme. For Dig har Tiden endnu Blomster og Lykken Smil, men Du maa ikke lade Dig bøie, vær en Mand! og det har den gamle Math Hjeil ikke behov at lære Dig. Hvad dine

Papirer angaa, saa komme de vel for en Dag igjen; blot jeg havde hørt paa den fordømte Simon, — Vorherre forlade mig den Synd at skjælde en Død! -- dengang vi satte ham ud paa Stenen! han lod et Ord falde om nogle Papirer han havde stjaalet; men som sagt: det klarer sig nok, og nu Guds Fred, Vigo! hører Du Hjeileskriget? Mine Brødre vente mig." Med disse Ord rakte den godmodige Hedemand Varner sin Haand og skred tilbage til Taterne, som utaalmodige ventede ham ved Indgangen til Jerne Skovstykke, men Vigo derimod gik langsom og tankefuld ned til Esbjerg Kro.

Ved Generalens og Alices kjærlige Omhyggelighed vare de fire Skibbrudne efterhaanden komne til sig selv igjen, den første Brug de gjorde af deres Bevidsthed var at takke deres Frelser, grædende af Glæde sank de ned for hans Fødder. Omanden var dybt bevæget af denne Scene, han stod midt imellem dem med et glindsende Blik, og den Eneste af alle de Tilstedeværende som ikke deeltog i den almindelige Glæde, eller paa hvem den ialfald ikke øvede nogen tilsyneladende Virkning, var Negeren David. Saasnart han var kommet ind i Dagligstuen paa Uglvig og fik Øie paa Generalens velfyldte Tobakskasse, tog han en kort Træpibe (et Bevis paa hans særdeles Genialitet, thi han havde selv forfærdiget den) op af Lommen, stoppede og tændte den ved en Glød i Kaminen. Det var nu saadan hans Maade, at nyde et Gode i Øieblikket det tilbød sig, og af en vis Fiinhed holdt han sig i Baggrunden af Værelset og tog meget smaa Drag, for ikke at genere de Andre.

„De har handlet som et kjækt og modigt Menneske," udbrød Volmar til Omanden, „det er anden Gang at vi To træffe sammen; første Gang reddede De mit Liv!" — „Vorherre velsigne den Fader der kalder Dig Søn!" yttrede Poul, idet han tog Somandens Haand, „Du er en brav Gut, det Skudsmaal vil jeg give Dig for hele Verden!" — „Siger Du det, Poul?" spurgte Omanden, med en skjælvende Stemme, „vilde Du ikke tage dine Ord tilbage, hvis Du kjendte mig?" — „Paa min Salighed, nei!" svarede Smugleren rørt, uden at han kunde gjøre sig Regnskab for den Virkning den ubekjendte Mands Ord gjorde paa ham. — „Saa!" vedblev Omanden med et jublende Skrig, „Poul min Fader! det er mig. Jeg er Henrik, din Søn!" — „Henrik?" raabte Somanden, idet Taarerne styrtede ud af hans Øine, „Herre Jesus! er det sandt? Du — min Søn!" Og han aabnede sine Arme og slyngede dem med et knusende Favntag omkring Omanden, medens han grædende bøiede sig over ham og kyssede ham. „Ja vist!" vedblev denne med en qvalt Stemme, „det er mig. Dengang vi sidst saaes, var jeg serten Aar, nu er jeg tre Gange saa gammel. Jeg har syndet svart mod Dig, Fader! men Vorherre har ogsaa straffet mig derfor; tag nu din Forbandelse tilbage." — „Ja, ja! hvis Gud vilde høre min Bøn, hvis han vilde velsigne Dig, Du min eneste Dreng! jeg vilde takke ham derfor af mit inderste Hjerte. Men fortæl mig, hvordan er det gaaet Dig? Hvorfor har Du levet mig saa nær i den lange Tid, uden at give Dig tilkjende? Du vidste jo dog at en Fader aldrig glemmer sit Barn; tal Henrik!" — „Jeg vilde ikke give mig til-

kjende forend jeg havde gjort Noget, som kunde forsone mig med Dig," svarede Henrik sagte, „men see Dig maatte jeg, og derfor drog jeg herhen. Da jeg kom ud af Huset derovre, — Du forstaaer mig nok!" hviskede han med en blussende Rødme, „tog jeg Hyre med en Amerikaner; vi bleve tagne i spansk Sø af en Franskmand, og jeg tog Tjeneste hos ham. Jeg opførte mig godt ombord; det samme sagde Admiralen, og derfor gav Keiseren mig denne Medaille, han har selv fæstet den her paa min Trøie. Da jeg havde faret i endeel Aar, kunde jeg ikke længere styre min Lyst efter at see Hjemmet og Dig: jeg vidste at mit Ansigt var blevet ukjendeligt nok i den Tid jeg var borte, saa at jeg ikke behøvede at frygte nogen Gjenkjendelse, selv af dem, der havde seet mig daglig her. Siden den Tid har jeg boet øvre paa Holmen og hjulpen til at redde dem, som gik paa Revene. Een Mand har jeg givet Døden, men ved at redde fytten fra at omkomme, har jeg gjort hvad jeg kunde for at bøde derpaa!" Her taug han og lænede sig stille til Faderens Skulder.

Denne Scene gjorde et mægtigt Indtryk paa Enhver af Tilskuerne. Poul Piil havde hidtil ikke havt Øie for andre end Henrik, nu saae han op, og bemærkede at han alene var Gjenstand for Alles Opmærksomhed. Selv den kolde, phlegmatiske David var rørt, han lagde Piben bort, holdt sin begede Trøie op for Øinene og begyndte at tude ganske høit. „Hvad tuder Du for, David?" spurgte Poul, med en barsk Stemme, medens han forlegen traadte nogle Skridt tilbage, og lod Haanden glide ned over Ansigtet. — „Tuder jeg?" gjentog David, med

et ganske eget Udtryk og Tonefald, idet han lod sin Troie synke ned fra Ansigtet. „I tager nok feil Poul Piil, jeg leer barestens, det faldt mig nu saa naturligt at lee; og hvorfor skulde jeg ikke gjøre det? Naar der er Gilde i en Gaard, glæder jo selv Porthunden sig derover." Og der stod nu denne faste, jernhaarde Mand, som hele sit Liv igjennem havde ploiet Søen paa den lille Skudes skrøbelige Planker, og leet af Stormen og Elementernes Kampe, som et frygtsomt og undseeligt Barn, mellem den Kreds af Fremmede der fra alle Sider stirrede paa ham, han søgte forgjæves at hæmme Taarerne som randt ned af hans furede Kinder. Saa stor er den Magt som det Usædvanlige over paa vor Natur. Lidt senere tog Poul Piil og Omanden Afsked med General Volmar og Alice, og for første Gang i to og tredive lange, bittre Aar betraadte den forlorne Søn den Hytte i hvilken han var født, og fældte Taarer ved sin Moders Bryst.

Skjæbnens Tilskikkelser.

„Nu! hvorledes staa Sagerne?" udbrød Capitain Dahl, da han en Eftermiddag traadte ind i Nordals Værelse, og utaalmodig og ophidset kastede sig paa en Stol. „Hvortil have alle de glimrende Løfter og Planer ført, som De hiin Aften udviklede for mig?" — „Udentvivl til et Resultat," svarede Baronen og reiste sig fra den magelige Stilling i hvilken han hidtil havde ligget paa

Sophaen. „Men hvad i al Verden feiler Dem med denne rasende Rolands Mine? Jeg skulde dog aldrig formode at....“ — „Tro hvad De vil,“ sagde Dahl, „men handel blot, og fortæl mig hvad De allerede har gjort; sig mig Alt, Alt!“ gjentog han med bævende Læber og et vildt, gnistrende Blik, „ethvert Ord som antyder et Skridt nærmere til Hævnens Maal er en lægende Olie paa et brændende Saar; indvi mig i deres Planer!“ — „De har altsaa været deroppe?“ spurgte den Anden smilende. — „Ja jeg har nok engang modtaget et Bevis paa den Lethed med hvilken en Coquette formaaer at give en forhen Begunstiget tilkjende, at hans Plads er fortrængt af en Anden. De skulde kun have seet hendes Blik, hørt den isnende Kulde der laae i ethvert Ord hun henvendte til mig, og hun talede næsten uafladeligt om denne Varner, ret ligesom hun kjendte vor Hemmelighed og vidste hvad der vilde skee idag. Seer De Nordal, derfor maa jeg have Hævn; lee ikke! gjem dette medlidende Smil, De gjør mig rasende, hører De! jeg vil have fuldkommen Hævn over dem Begge, om jeg end selv skal gaa tilgrunde derved.“ — „Og naar De nu faaer hvad De ønsker, blinde Menneske! jeg selv hader denne Varner, hans kolde Stolthed har fornærmet mig mere end De troer. De veed ikke hvor nær De staaer det Maal De higer efter.“ — „Men saa fortæl da, lad mig høre Alt, jeg er just oplagt dertil,“ vedblev Capitainen, blussende af alle hine længe skjulte Følelser, hans Hjerte gjemte. — „Det vil jeg, men sid ned; ikke dette flammende Blik, ikke denne fortvivlede, lidenskabelige Mine maa tale et tydeligt Sprog for hvad der foregaaer i deres

Indre, rolig og kold, med smilende Læber maa De vise Dem paa Kampppladsen, deres Tanker og Følelser ere Privat-Eiendomme, min Ven! som omhyggeligen maa bevogtes og ikke stilles tilskue for Verden. Kom! lad os gaa ned i Haugen, der skal De høre Alt hvad jeg har at sige." Og med den Overlegenhed, der aldeles var skikket til at beherske en saa Underordnet, som Capitainen var Nordal, i Henseende til Alt det der angik moralsk Kraft, eller rettere sagt: praktisk Livsphilosophie, bragte han denne tilbage inden Besindighedens og Maadeholds Grændser. De gik, og i Haugens eensomste Gange, udviklede Baronen de Anskuelser hvorefter han handlede, og det var disse Grundsætninger der efterhaanden bragte Vennens Kinder til at glode, han trykkede Baronen til sit Bryst og jublede af Glæde; thi det Ønske, der i lang Tid havde udgjort Et med hans Liv: Visheden om Hævn, var nu blevet tydeligt og klart for ham.

„Godt Nordal!" udbrød han tilfreds, efterat have hørt ham tilende. „Jeg beundrer Dem. Jeg Daare holdt Dem nylig for den svage, afmægtige Ikarus, der tilintetgjortes i Forsøget paa at naa det Maal han higede efter, og seer nu, at De er den modige, stolte Ørn, der hæver sig til Solen, uden at blændes af Glandsen eller ræddes for Afstanden. Min Aand bøier sig for deres, min Taknemlighed velsigner Dem!" Dahl gik, og Nordal saae spødsk og foragtelig smilende efter ham.

Jeg har søgt at antyde Vigos Kjærlighed for Alice. Det var ikke Lidenskab eller en vild Opbrusen af Sindet, der tiltaltes af hendes Skjønhed. Hans Tilbøielighed bestod af hine bedre og blidere Følelser, der udgjorde en

Continuation af dem hun allerede havde vakt i hans Barndom. Hun var det legemliggjorte Ideal af alle hans Phantasies Fostere, og dette maatte ogsaa i alle Maader være Tilfældet, fordi hun allerede i hiin Tid, endnu forend denne Evne vaagnede, haode forekommet ham som et Væsen, i hvilket alt Skjønt og Ophøiet var concentreret. Fra Barndommen af tilhørte hendes Billede hans Sjæl; overalt hvorhen end Skjæbnen førte ham — i Selskabernes muntre Kredse, i Feltleirens stormende Vrimmel, i Kampens vilde Rasen, i Ruslands snebedækte Ørkener, — bevarede han Erindringen om hende, ligesom vi endnu mindes Nattens yndige Drømme, midt i Dagens travle Virksomhed. I dette ene Navn laa Haab, Lykke og Fremtid forenet, og da han efter Aars Forløb vendte tilbage til sin Fødeegn, da han saae den Glæde med hvilken Alice gjenkjendte ham, da han hørte denne søde Stemmes fortrolige og venlige Toner, bevægede et tillidsfuldt Haab, en ubeskrivelig Henrykkelse hans Indre. Saaledes havde han ikke tænkt sig hende; han havde hidtil elsket Barnet, — det skjønne, muntre, livlige Barn, — og boiede sig tilbedende for den yndige Jomfru. Havde denne dybe, inderlige Følelse været mindre luttret, mindre kydsk i sit Ophav, vilde Lidenskaberne i en saa modig, fast og bestemt Charakteer som Vigos, være blevne skrækkelige og forstyrrende og ikke gjort ham lykkelig, fordi Lykken alene er begrundet i en rolig Bevidsthed og Erkjendelse af ydre eller indre Velvære, og denne sidste Følelse var Varners lig; thi hvad er vel Kjærligheden hernede, andet end en rolig, lykkelig Tilstand, der vækker det Ædleste og Skjønneste i Menneskets Bryst, „som op-

fylder Rummet mellem Livet og Evigheden?" Den er en Stjerne i Natten, et Pant paa en skjøn og lysende Morgenrøde bag Mørket, som indeslutter vore Tilbøieligheder; og derfor finder jeg det saa smukt, saa sindrigt og træffende, naar hiin spanske Digter*) i Nydelsen af sin Lykke udbryder:

„Quién no ama, no vive!"

Varner var livlig, begeistret og af en kraftfuld Charakteer. Alligevel gaves der Øieblikke, hvori han havde Anstrøg af Melancholi og den Art Tungsind, der næsten stedse staaer i Forbindelse med fyrige Gemytter, og hvis Yttringer jeg allerede har prøvet paa at gjøre anskuelige. Den uafbrudte Eensomhed i hvilken han levede forekom ham trykkende og besværlig, fordi han endnu var for ung, forlidet indtaget af sig selv, til at finde sine egne Begreber bedre og mere værdifulde end dem der erhverves ved Samliv og Omgang med Andre. — Kuns der hvor Egoismen er tilstede i en saadan Grad, kan Afsondring fra Samfundet være nydelsesrigt. — Siden han gjenfandt Alice, og hendes fortrolige Velvillie berettigede ham til noget Haab, var denne Utilfredshed eller Kjedsomhed efterhaanden forsvunden, tvertimod, Eensomheden udøvede nu en modsat Virkning, fordi hans Tanker og Phantasi uforstyrret og fortsat kunde beskjæftige sig med hende. Og Varner besad en dyb, letvakt Følelse, forbundet med en billedrig Indbildningskraft; men disse Gaver laa skjulte for Alle dybt i hans Indre, som den Gjerriges Skat, eller bedre sagt: „som et Klenodie, der vel havde Værd, men ikke længer var i Mode".

*) Calderon.

Da var det at Baronen kom til Uglvig, og fattede de Planer med Hensyn til den unge Pige, som vi allerede kjende.

Nordal var et Menneske, der havde bevæget sig meget i hine Kredse, hvor Dyd og Moralitet kuns ere en Lyd, en Byrde, man mangengang ønsker at blive qvit. Hans fordeelagtige Ydre, og det Skin af Aandrighed han forstod at give sig, havde skaffet ham Lykke hos Damerne. Han havde reist meget, seet meget, og troede sig derfor i Besiddelse af en betydelig Skat af Menneskekundskab, skjøndt denne gik tabt ved det ulykkelige Princip at bedømme Verden i Almindelighed og in specie Qvinderne efter de enkelte Undtagelser — og jeg er glad over at kunne skrive dette Ord — han hidtil havde kjendt. Han var et af hine Mennesker, som handle efter Øieblikkets Impuls, lægge Planer for Evigheden og igjen den næste Minut kuldkaste disse for ny og ligesaa forgjængelige; dertil besad han en theoretisk Velvillie for Alle, en Godhed, som dog stedse var personlig Fordeel undergiven. Varner og Nordal vare altsaa fuldkomne Contraster af hinanden, deres intellectuelle, saavelsom physiske Egenskaber, havde Intet tilfælleds. Jeg vil ikke sige at Vigo aldeles hyldede Stoicismen, fordi han fandt en Glæde i at neddæmpe og underkue alle de Følelser han tænkte sig udspringe fra den Rest af ungdommelige Illusioner, der en Tid havde udgjort hans Lykke. Han var saa ofte blevet skuffet ved dem, at han for at betrygge sig for lignende Tilfælde i Fremtiden, bestræbte sig for at lade den rolige, kolde Fornuft beholde Over-

herredomme. Nordal derimod heldede aldeles til Epikur, hans Hjerte var, som sagt, af Naturen ikke ondt, men ligemeget — nu havde Omgivelserne, ifølge den Tilbagevirkning disse maatte have, fordærvet ham.

Han besad en høi Grad af Sensualitet, antog Dyden for en skolastisk Sentents, et Phantom, og betragtede Qvinden som et Legetøi, et Tidsfordriv, et Ideal idag, en falmet Blomst imorgen. Med disse Systemer nærmede han sig Alice. I Begyndelsen ansaae han hende som en let Prise for en overlegen Verdenskundskab, og uden at tiltrækkes af andet, end hendes fortryllende Ydre, arbeidede han mod sit tilsigtede Maal. Og Alice, — denne søde, qvindelige Skabning! — aldrig gaves der en elskeligere Natur end hendes. Med en ubeskrivelig Ømhed, forbandt hun en Phantasi saa blomstrende som en indisk Palmedal, men Englene omkring Guds Trone kunde ikke nære renere og mere kydske Tanker. Uden at ane det, fremkaldte hun de meest brændende Begjerligheder, men samtidig dermed, laa i hendes hele Væsen noget vist Jomfrueligt og Imponerende, der tilintetgjorde ethvert af Nordals Forsøg paa et nærmere Forhold. See! derfor bliver Floden, som nylig rolig og stille fortsatte sit Løb, vild og ødelæggende, fordi den møder Hindringer og standses, den maa have et Udløb, ringeagter og tilintetgjør enhver Modstand. Saaledes gaaer det i Livet med Kjærligheden, saaledes gaaer det med Lidenskaberne.

Alice var snart ikke længer den ligegyldige Pige i Nordals Øine som tilforn. Hendes Sjæleadel, hendes Fasthed, — hvis Fundament alene var en barnlig Uskyld — gav hende et forøget Værd; hans Følelser antog en in-

derligere Charakteer, han elskede hende. — Nu ja! — han elskede hende paa sin Maneer, trak sig tilsyneladende tilbage, — det vil sige: — han forandrede sit Spil.

Alice lagde i Begyndelsen slet ikke Mærke til sin adelige Fætters Hyldest, hun var aaben, hjertelig og ligefrem mod ham som mod alle Andre, og hun opdagede det først, idet hun tilstod for sig selv, at han besad Egenskaber som hun ikke kunde andet end agte; hun troede at see et blodt Hjerte forenet med Charakteerstyrke, høie Begreber uden Pretensioner, og Nordal fik en vis Betydning hos hende. Han smilede, — ha! der laa noget Udtryksfuldt, noget Dæmonisk i dette Smil, men Ingen saae det, og taus, beregnende og sikker vedblev han at fortsætte den Vei, han var slaaet ind paa. Han bragte Phantasi og Aand i Strid mod hinanden, og den første sugede efter engang at være vækket, daglig Næring ved de Meninger han yttrede, og disse Meninger vare bittre, virkelige Sandheder, som Dyden, og lad mig sige hint Oligarchi, vi kalde Samfundet, ikke taale sig belyst af; men der laa noget Nyt og Piquant i dem, som tiltrak sig Alices Nysgjerrighed. Det var hende efterhaanden umuligt at gjøre sig Rede for de Folelsers Natur han snildt og uformærket indskjød; men hun maatte tilstaa for sig, at Nordal paa en Maade interesserede hende, han var meget fri, meget underholdende, meget dannet og aldeles fordringslos, han talede med en fortryllende Ynde over ethvert Thema, hans Sprog var Poesi, hans Ord Ild; han var et Menneske i hvis Mund Lasten selv syntes at være elskværdig, saa fiint og let gled han hen over alt Anstødeligt; den strængeste Vestal-

inde vilde ingensinde kunde have bebreidet ham et tvetydigt Ord, og deri laa just den frygtelige Kraft han tilsidst erhvervede sig. Desuagtet vare disse abstracte Anskuelser saaledes, at de maatte undergrave den englelige Reenhed, som laa i Alices Gemyt, og istedet derfor plante et Frokorn, som hurtig spirede og hvis Frugter bleve uheldbringende. Han vidste at Aanden er fængslet til Materien og han søgte at virke igjennem hiin, ved at undergrave hendes Principer. Det var disse Begreber han udviklede for hende, i et rigt og glødende Sprog, — en tynd, blomstrende Jordskorpe over en skummel, mørk Afgrund — hvergang de spadserede sammen, og Alice og Nordal spadserede i den senere Tid meget ofte med hinanden.

Det er vel sandt, der gives Meget i Verden, som lader sig bortphilosophere, mangent antaget System, som i sig selv er latterligt og fordomsfuldt, man kan ikke nægte det! Men vi maa ikke glemme, at de nu engang ere en Norm, og vedtagne i Samfundet; dets Kjede vilde briste og oplose sig, Nationers Lykke bestaa i Continuation af disse Systemer, og Naturens Love ere forandrede til deres Held, hvorfor da nedbryde dem, ved at udvikle den nogne Virkelighed, afslore de Sandheder, som vilde gjøre et forstyrrende og ødelæggende Indgreb i den gamle Bygning, under hvis Tag vi saalænge have levet, ved at aabne et Dybs skjulte Hemmeligheder?

Varner bemærkede meget snart den Forandring der var foregaaet med Alice. I samme Forhold som Kjærligheden meget ofte blænder og omtaager vort Øie, skjærper den til andre Tider vore Jagttagelser, især der hvor

Skinsyge har en Plads. Han saae den Indflydelse Nordal begyndte at udøve, og uden at vredes paa Alice trak han sig tilbage, for i Stilhed og ubemærket at kunne iagttage Baronen. Og Vigo gjennemskuede ham snart, men han havde lært at beherske sig, og kunde see en Skurk uden at istemme et Litani; kuns een Gang, det var paa hiin Spadseretour, advarede han Alice for den Afgrund hun blind og munter ilede imod, siden taug han og sørgede i Stilhed, fordi han saae ind i Fremtiden og saae tillige, at han ikke, trods sin bedste Villie, kunde forebygge hvad der vilde skee. Men Nordal frygtede ham desuagtet, han erkjendte hans Overlegenhed, og hvilede ikke forend Capitain Dahl, hans trolige Staldbroder, havde lovet, ved Herredsfogdens Hjælp, at skaffe Varner tilside. Vi have seet, at han for at fremme dette sit Øiemed, lod den ulykkelige Simon Spillemand bemægtige sig hans Papirer. Dahl havde vel ikke faaet dem, men vidste dog at de vare borte, og var glad over at det eneste Vidne paa denne Skurkestreg blev ryddet af Veien.

En Formiddag, da Vigo vendte tilbage fra en af sine jevnlige Spadseretoure i Omegnen, blev han ikke lidet forundret ved at see to drabelige Politibetjente i deres Embeds-Uniform, staaende posteret ved Døren til Esbjerg Kro, og da han traadte ind i Stuen, kom Herredsfoged Ingvor, fulgt af en lille, vissen, gulbleg og haltende Person, hen imod ham. „Godt, min Herr Varner! eller hvad De ellers behager at kalde Dem," udbrød han triumpherende, „vi vente Dem just. Seer De! Jeg finder mig, for visse Aarsagers Skyld, anlediget til at forlange nogle Oplysninger af Dem, f. Ex. om De virkelig er den Per-

son De hidtil har udgivet Dem for, i hvilket Tilfælde jeg udbeder mig Tilladelse til at kaste et Blik paa de Papirer som kunne documentere sligt." — „Min Herre!" udbrød Varner overrasket, „jeg indseer ikke Grunden til dette Skridt fra deres Side." — „Ja seer De!" vedblev Embedsmanden, „her gjelder intet Hensyn, jeg er authoriseret til at sørge for det Offentliges Velvære, og som saadan henvender jeg mig til Dem. „Wöchentliche Nachrichten" indeholder i denne Tid en Opfordring til alle Politi-Embedsmænd, at lade en vis bortrømt Student, under Navn af Leopold Schäfer, der er actioneret i Göttingen for crimen læse majestatis, efterlyse og paagribe hvorsomhelst han maatte opholde sig i de danske Stater, ikkesandt Niels Brok! Du har jo dette Papir hos Dig?" — „Ja vist!" svarede Skriveren, med en Bulbider-Accent, idet han mechanisk lagde Bladet frem paa Bordet. „Saavidt bemeldte Persons Signalement er opgivet," vedblev Fogden, „passer Alt noiagtig paa Dem, og for at undgaa videre Ubehageligheder, maa jeg altsaa eftersee de Modbeviser De udi slig Anledning ere istand til at producere. Behag derfor at hente deres Papirer." Vigo blev bleg, han mærkede det lumske Spil man havde for og betænkte sig nogle Øieblikke tvivlraadig. „Nu, min Herre!" fortsatte Ingvor, hvis Frækhed tiltog ved Varners Dvælen, „Papirerne! der behøves jo ingen Betænkninger over en Sag, der er saa soleklar som denne." — „Jeg kan ikke tilveiebringe noget Bevis" svarede Vigo opirret, „min Brevtaske er for kort Tid siden bleven mig frastjaalen, og det forekommer mig næsten i dette Øieblik, som om De skulde vide Omstændighederne dermed bedre end jeg."

— „Hvorledes! hvad behager?“ raabte Ingvor, saa rød i Hovedet som en kamplysten Hane, „veed De at disse Ord ere verbale injurier, som De skal staa til Ansvar for. Det klinger ret smukt med dette Udsagn om frastjaalne Papirer, men mindre sandsynligt, og jeg nødes til at hæfte Dem. Hvorfor har De, i Tilfælde af et overgaaet Tyveri, ikke gjort fornøden Anmeldelse derom? Død og Pine! jeg skulde da tænke, at vi Justits-Embedsmænd forstaa at hævde hver Mands Ret i slige Tilfælde. Aa Niels! kald engang Betjentene ind, og læs os Efterlysningen.“ Niels gjorde som sagt var. „Høre I, Folk!“ hviskede Ingvor, „lyst Haar — hans er sort, men nuomstunder kan man farve Haar, — korpulent Figur — godt! det er tilfældige Beskaffenheder ved et Menneskes Corpus, som gaa og komme af sig selv. — Knebelsbarter — see I! Alting stemmer — graa Øine — holdt Niels, det er nok! Lægger jeg endnu til denne Overeensstemmelse mellem Dem og Stikbrevet, at Amtet paa det strængeste har beordret mig til at anstille de fornødne Undersøgelser, saa indseer De, at jeg har Forholdsregler, som ikke let lade sig illudere. Aa, Niels Brok! læs os engang Amtets Promemoria op — hører De! — paa det Nøiagtigste at lade Delinquenten efterlyse og paagribe, hvis han skulde opholde sig i min Jurisdiction. Herr Varner! Jeg beklager Dem, men De maa følge os.

Vigo bed sig rasende i Læberne, han forstod fuldtvel at tyde det lumske Smil som spillede om Ingvors Læber, men taug dertil. Retsbetjenterne forseglede hans Effecter, derpaa lod han sig godvillig føre til Vognen, som var kommen med Fogden og ventede i nogen Frastand

fra Kroen, og indtog sit anviste Sæde mellem de tvende Betjente. Niels Brok sad foran, ved Siden af Ingvor og Vognen rullede bort.

Denne Scene, der foregik i Nærværelse af Kromandens samtlige Familie, udbredte sig som en Lobeild i Omegnen, det vil sige: med adskillige smaa Tilsætninger. Og Generalens Tjener, som først bragte Historien op paa Uglvig, forsikkrede helligt og dyrt, at Varner var blevet hæftet som Røver og Mordbrænder.

„Seer De!" udbrød Jeremias Skolemester, idet han lagde Avisen, som han just var ifærd med at forelæse. „Grevelige Excellence! Sagen havde sin Rigtighed, den Aften jeg kaldte Herr Varner for en Vagabundus, en Styverfænger og saa fort væk. Han har stiftet Oprør, myrdet Kongen fra Tydskland, og flygtede nu hertil for at undgaa sin gruelige Straf." Skolemesteren vilde endnu længer have fortsat disse triumpherende Udbrud, hvis ikke et harmfuldt Blik fra Alices Øie havde standset hans Veltalenhed. Hun var den Eneste paa Uglvig, der følte en oprigtig Deeltagelse for den ulykkelige Vigo, og med sin sødeste Stemmes hele Vellyd, bad hun Volmar at tage sig af Sagen, og skrive til Ingvor. Hun kjendte jo Vigo, og kunde umuligt tro noget Ondt om ham, endskjøndt han stedse havde iagttaget en hemmelighedsfuld Taushed om hiin Tid han tilbragte i Udlandet. Generalen havde hidtil tiet stille, men da han saae til hvilket Parti Alice holdt — og Alice havde en meget stor Magt over ham — begyndte han at tordne for Jeremias, og efter aldeles at have udtømt sig paa denne Maade, gik han ind i sit Kabinet for at skrive til Ingvor.

En otte Dage senere sad Poul Piils Familie forsamlet ovre paa Fano. Omanden havde igjen overtaget sig sine gamle Beskjæftigelser, han hjalp Faderen at tiltakle den lille Jagt, som en af Dagene skulde løbe ud paa dens sædvanlige Toure langs Kysten op ad Elben til Hamborg. Ben var blevet ved at bo hos Piil, til han næste Sommer kunde faae Hyre. Han var i dette Øieblik beskjæftiget med at sy sig et Par Burer af et gammelt Storseil. Poul selv var meget stadselig klædt denne Eftermiddag, og dette havde sin gode Grund i, at han om Formiddagen var bleven tilsagt at møde, for at aflægge Vidneforklaring i Vigos Sag.

„Det gjør mig ondt for ham!" udbrød han i Samtalens Løb til sin Familie, da han fortalte dem hvorledes det var gaaet til. „Det er en flink En, den Varner; man kan vel see paa ham, at han ikke er vant til at bjerge sin Føde paa Landeveien." „Varner!" gjentog Ben, der hidtil rolig havde hørt paa Samtalen, idet han lagde Seilnaalen fra sig. Sagde I Varner, Poul? Mig tykkes at det var det samme Navn, som Du læste paa det Brevfotteral, jeg tog hjemme hos min Broders, dentid han var slaaet ihjel af Ratmændene, ikkesandt Henrik?" — „Du taler et Ord!" udbrød Henrik glad, „hent den engang op af Lediken, Ben!" — Ben gjorde det, og ganske rigtigt stod Vigos Navn med Guldbogstaver paa Taskens ene Side. „Hvordan er Du kommet til den, Bennet?" spurgte Poul, imidlertid han betragtede ham med et mistroisk Blik." — „Stjaalen den har jeg Sniven ta' mig ikke, som I kanskee tænker," svarede Somanden, „men dengang jeg hørte til at de havde myr'et min

Bro'er, gik jeg ned til hans Huus, fordi jeg meente at der kanske sig kunde være noget at afensere for mig, men al den Deel jeg fik, var dette Fotteral, som Simons Kone sagde tilhorte Capitain Dahl paa Hjerting, og bad mig at levere ham, jeg stak det da til mig, fordi Noget altid var bedre end Nix. Det var endnu i det Lav mens vi boede ovre paa Holmen. Da jeg viste Henrik den, kunde han see at Skriften betydede saameget som Varner, for jeg selv kan nok inte læse, og saa har jeg glemt det Hele til nu at I nævner Mandens Navn."

Som de saaledes talede, blev Døren aabnet og Math Hjeil traadte ind. Ogsaa han havde hort hvorledes det var gaaet Vigo, og naar jeg undtager Alice, var han vistnok den, der tog meest og inderligst Andeel i det unge Menneskes Skjæbne. Nu var han kommen over til Fano for at sporge Poul hvorledes det gik med Forhoret denne Formiddag; thi selv turde han ikke vove sig ind i Byen, af Frygt for at træffe paa sin gamle Bekjendt: Fangevogteren. Poul bod ham at tage Plads og Huusmoderen satte et Krus Gammeltol paa Bordet for ham.

Imidlertid han thorte paa Smuglerens Fortælling, faldt hans Øine hændelsesviis hen paa Kisten hvor Brevtasken endnu laa, og neppe saae han denne, forend han udstodte et glad Skrig og tog den. „Hille den, Poul Piil!" raabte han overrasket, „hvordan er I kommen til denne Tingest? Det er jo netop den han mankerer, den stakkels Fyr? for at klare sig af Hundehullet." Og nu fortalte Math hvorledes Vigo havde mistet sin Eiendom, og navngav Simon Spillemand som den formeentlige Ransmand. „Det har sin Redelighed," svarede Ben,

„min salig Broder har kanskee sig stjaalen den til Capitain Dahl derovre, for Simons Kone meente, at den tilhørte ham. Naar den kan være Jer til nogen Nytte, Math, maa I gjerne tage den med, hvissommenstid I giver mig et Par Skillings Penge, jeg har saa ingen Brug for den." Math tog Tasken, gav Ben en Sosling og forlod Huset, langt gladere og mere tilfreds end han havde betraadt det.

Det var en af hine skjønne Aftener i Slutningen af April Maaned, som vort Fødeland ikkuns kjender ganske faa af, og som udøve en saa oplivende og velgjørende Virkning paa Sindet. Vinterens sidste, døende Suk var faret bort, man fornam Sydvestvindens blide Aande, som kaldte Blomsterne til Liv og farvede Sivene og Græsset i Moserne med et livligt Skjær. Saalangt Himmelen strakte sig var der ikke en eneste Sky at see; alle Fugle sang endnu, ihvorvel Solen for lidt siden var gaaet til Hvile bag Vesterhavet. De vare saa muntre og tilfredse, disse venlige Skabninger, og deres jublende Toner lode saa hurtige og ivrige, som om de indbyrdes fortalte hverandre, om hvor godt de skulde faae det i den kommende Sommer.

Hen ad Hedeveien fra Strandby over til Jerne gik en gammel Mand, klædt i Faareskind, med en stor Kjæp i Haanden. Han sang saa smaat for sig selv, og man kunde nok see, at han var glad og tilfreds, men det var ikke Aftenens Skjønhed, der bevirkede denne smilende Mine i hans Ansigt, hans Læber bevægede sig hurtigen, og hans lange, kraftige Skridt tydede paa en fattet Beslutning eller en Plan, som han ilede for at udføre. Hans

Dragt lader ikke i Tvivl om hans Herkomst, hans Ansigtstræk ere os bekjendte, det var Hedemanden. Bag efter ham travede hans store Hund.

Og ligesom hiin Aften sidder Don Cardonal udenfor sit Huus, rygende sin Cigar, og hans Blikke ere med en ubeskrivelig Omhed hæftede paa hans blinde Kone, medens han bevæget og livfuld fortæller hende om det kjære Fødeland. Og ligesom hiin Aften lyder Sangen ude fra Heden af, og Begge udbryde i et dæmpet Frydeskrig. Math kom dem i Møde, han blottede sit Hoved og traadte hen til Bænken. — "Señor! estra vuestra merced bueño?" udbrød den gamle Mand, medens Spanieren glad over sit Fødelands Sprog tilvinkede ham et venligt Ja. „Jeg talte engang til Dem om en Sag, som var Musik i deres Øren," vedblev Math, „og kommer iaften i samme Ærinde." — "Ah, por Dios!" tog Cardonal hurtig tilorde, og pegede paa sin Gemalinde. „Forstaaer Du mig?" — „Meget vel, deres Naade!" sagde Math smilende, „men Señora maa gjerne høre Alt: nu er det ikke længer nogen Formodning, jeg siger det bestemt, deres Søn lever!" — „Min Søn!" skreg Donna Laura, med en Tone, der trængte sig fra det Dybeste af hendes Bryst, og hun sank afmægtig tilbage i sin Mands Arme. Don Cardonal blev sig selv lig, han fornægtede ikke sin medfødte Værdighed, men det krampagtige Muskelspil i hans Ansigt, Taarerne som zittrede i hans Øine, talede alligevel Naturens Sprog. „Ah, Don Cardonal!" hviskede Laura, og slyngede med et vanvittigt Smil sine Arme om hans Hals. „Hvad sagde denne Fremmede? Jeg syntes han talede om vor Søn!" — „Mand!" ud-

brød Spanieren, og hans Læber bævede og hans Øine funklede, „talte Du Sandhed? Veed Du at min Søn lever?" — „Saa vist, som Gudfader er i Himmelen!" sagde Math bestemt, „men der er gaaet mange Dage hen siden De saae ham sidst, mener De at kunne gjenkjende ham, naar han igjen staaer for Dem?" — „Ha!" raabte Cardonal, med en slet ikke spansk Livfuldhed, „Gjenkjende ham? Kjender Øren sin Unge blandt Spurve? Don Cardonal vilde finde sin Søn blandt Tusinde. Digo er en Spanier saavelsom jeg selv, — et Ord! et Blik! — o, Mand! jeg vilde være blind, og dog kjende ham, det er jo min egen Søn!" — „Og husker De," hviskede Laura sagte til sin Mand, „dette Snogebid paa hans venstre Haand? — Men hvorfor bliver han borte? Vi have ikke seet ham saalænge." — „Det er godt som De siger, Señor!" vedblev Tateren, „men der maa handles; man har sat ham i Fængsel nede i Varde; De maa følge med mig, for at faae ham fri; hans Papirer havde det Utøi ogsaa frastjaalet ham, men Lykken synger for Math, jeg har faaet dem tilbage igjen." — „Hvad!" raabte den gamle Spanier, idet han foer op, „Digo i Fængsel? San Tjago! min Søn! det have de vovet? Og hvorfor nævnede han ikke sit Navn, for at bringe disse Elendige til at skjælve? Han, en spansk Grande, fængslet som en Gaucha! Ave Maria! Don Cardonals Kaarde taler om Blod, for at hævne denne Skjændsel." — „De glemmer at vi ere udenfor Spanien!" yttrede Math, „hertillands er Ingen saa høi, at jo Loven kan lægge en Arm paa hans Skulder, og Digo, som De kalde ham, er fængslet under et andet Navn. Han kaldte sig Varner

mens han boede nede i Esbjerg Kro!" — „Hvorfor gjorde han det?" spurgte den Gamle hæftig, „hvilken Spanier rødmer over sin Faders Navn? Guds Moder! Jeg skulde da tro, at enhver Fugl under Himmelen veed hvem Don Cardonal er!" — „Den Sag er vis!" gjenmælede Tateren med et tvetydigt Smil, „men Vigo skulde have Ondt ved at huske sin Faders Navn. Han blev stjaalet af en Natmand, dentid han ikke var ældre end tre Aar, og siden har han ikke hørt Don Cardonals Navn nævne. Hvis De vil befri ham, saa drag til Varde, tag en Vogn imorgen tidlig nede i Jerne, jeg gaaer imidlertid til Byen, og skal nok see til at komme der ligesaa betids som De, ladvære jeg er en gammel Mand nu." — „Du følger med mig!" yttrede Don Cardonal bestemt, idet han sprang op, „og hvorfor ikke det?" — „Jeg har været i Spanien!" sagde Math listig, „jeg veed, at det ikke skikker sig for en ringe Mand, som jeg, at sidde paa samme Sæde som Don Cardonal!" — „Ah, Du gode Mand!" raabte begge de Gamle. — „Jeg hører det, Du har aandet Luften, som vifter over Sierra Ibera, men bringer Du mig ikke til mit Barn, min eneste Søn? Kom Mand! det bliver koldt, min Bolig har altid en aaben Dør for Dig, vi ville glemme vor Stand, træd ind og tøm et Bæger for hermoso Espao!" — „Som De vil!" sagde Math; „vi følges da ad imorgen, og jeg skal underveis fortælle Dem meget om Vigo, for jeg har kjendt ham siden han kuns var en bitte En, der ikke forstod sig paa at gjøre Andet, end skrige efter Føden." Don Cardonal bød Laura sin Arm, og Math fulgte efter dem ind i Huset.

Lidt efter gik han ned til Jerne By, for at leie en Vogn til den følgende Dag, og da han vendte tilbage, efterat have bragt Don Cardonal Besked, begav han sig ind i Alheden igjen. Ved en gammel Digegrøft bredte han sin Kofte ud, kaldte ad Hunden, lagde sig plat ned paa Jorden ved dens Side, og et Qvarteer senere, slumrede den gamle Mand saa tryg og rolig paa dette sit vante Leie, under aaben Himmel, som om hans Seng havde været Yppighedens og Overdaadighedens blødeste Leie.

Næste Morgen, medens Solen endnu syntes at blunde i Kanten af Horizonten, og Lærken bad sin Morgenbøn under den deilige blaa Himmel, rullede en Vogn bort fra Spaniolernes Vaaning, Don Cardonal og den gamle Hedemand sadde i den, og i Døren stod en qvindelig Skikkelse, som, skjøndt det var bestandig Nat for hendes Øine, dog lyttede med en ængstelig Iver efter Hjulenes Raslen, saalænge hun kunde høre dem mellem de høie Gruusbrinker. — Det var Donna Laura.

Herredsfogden var endnu ikke opstaaet, da hans Fuldmægtig, Niels Brok, styrtede ind til ham med den Tidende, at en spansk General ventede nede i Contoiret, for at tale med ham. Det var meget comisk at see den Forsippelse, som disse Ord indjøge den lille Mand. I et Secund sad han overende i Sengen, og Herr Brok maatte nokengang gientage sin utrolige Tidende. Hurtig foer da Ingvor op, iførte sig sine Klæder, og gjorde sit Toilette i Tiendeparten af den Tid han ellers pleiede at bruge. Derpaa traadte han ind i Contoiret, hvor de Fremmmede ventede ham.

Don Cardonals Ydre var virkelig ogsaa saaledes, at det formaaede at imponere et Menneske af mere Betydning end Ingvor. Han var høi og fyldig, Alderen havde endnu ikke mægtet at bøie hans Nakke, eller forandre hans stolte Holdning det Mindste. Han var denne Dag iført en glimrende, hvid og guldbroderet Uniform, en rig indfattet Kaarde hængte ved hans Side, og paa Brystet funklede den straalende Calatravaorden.

Kold og let besvarede han den forbausede Fogeds ydmyge Hilsen. Math havde underveis, saa godt han kunde, underrettet ham om Sagernes Stilling, og indviet ham i Vigos Historie.

„De har for en Tid siden vovet at føre et ungt Menneske ved Navn Varner til deres smudsige Fængsel," udbrød Spanieren, med al den Kulde han kunde lægge i sine Ord. „Mand! jeg kommer for at løse hans Baand; før ham strax til mig og gjør ham fri."

Ingvor blegnede ved Varners Navn, han følede at hans Iver for at tjene Capitain Dahl, mulig kunde volde ham ubehagelige Følger; især da han just ikke havde behandlet Vigo under Arrestationen paa nogen særdeles skaansom Maade. — „Deres Naade!" stammede han forvirret, „jeg veed ikke hvem jeg har den Ære — den Ære at tale med." — „Ah, San Tjago! De kjender mig ikke, Herre?" spurgte Cardonal meget forundret. „Vel, meget vel! jeg er Don Cardonal, General-Major af Regimentet El Rey, spansk Grande, og Ridder af Calatrava. Jeg skulde mene, at De finder dette tilstrækkeligt, til at jeg for det Første kan fordre et uskyldigt Menneske løsladt; hvad det Øvrige angaaer: hvorledes De har turdet fængsle

ham, Digo, min — denne Varner, Mand! derom ville vi tale en anden Gang!" — „Ganske vist, naadige Herre!" svarede Fogden aldeles consterneret, „jeg mener blot, — jeg antager nemlig ....." Det var ham ikke muligt at fuldfore Sætningen, han vendte sig forlegen om mod Niels Brok, som om han ventede Hjælp fra ham.

Han havde ikke forregnet sig i dette Haab; thi Vulbideren traadte strax frem, og udbrød i en Tone, der indbefattede al tænkelig Raahed: „Med Forlov at tale et Par Ord med Dem, min Herr Don, eller hvad Deulen De hedder; Al den Deel De har sagt os, er nok godt, men ikke godt nok til at vi skulde løslade slig mistænkelig Fyr, som denne Varner De snakker om; nei min Fa'er! saadan ager kuns Fæ; De kjender nok ikke stort til Loven her i Landet. Seer De: pro primuse udfordres dertil Beviser; pro sekunduse kan Ingen ...;" men længer kom Tolperen ikke med sin Forklaring, thi Don Cardonal havde neppe hørt ham omtale Vigo med hine Udtryk, forend han rystende af Raseri trak Kaarden, og vilde udentvivl paa en kraftig Maade have vidst at bringe Niels Brok til Taushed, hvis denne ikke itide havde indseet Faren, og unddraget sig den ved at gjøre et voldsomt og behændigt Hop over det lange Skriverbord han stod ved.

Math var hidtil blevet staaende taus og ubemærket ved Døren. I dette Øieblik traadte han frem, stillede med et Par Ord den opirrede Spanier tilfreds, og gik derpaa hen til Fogden, som ved at see den dragne Kaarde, med en ubeskrivelig Hurtighed var flygtet hen til Døren. „De maa lade Varner slippe, Herr Foged!" udbrød han

paa sin rolige, ligefremme Maade, „det vil ellers blive feil med Dem. Og her seer De Beviser og Brevskaber nok til at mandevere Dem med." Han tog de nødvendige Papirer frem af Vigos Brevtaske, og rakte dem en for en til Ingvor. „Math!" hviskede denne, efterat have kastet et flygtigt Blik i Papirerne. „Jeg vilde Død og Pine ønske, at Varner aldrig var kommet i mine Hænder, men hjælp mig at faae Sagen bragt i Orden paa en skikkelig Maade, jeg skal ikke glemme det ved en anden Leilighed, Du maa overtale denne Herre til at neddysse Alt, vi have jo taget feil af Personen, som Du indseer; vi holdt ham for en grulig Mandedraber, og desaarsag er hans Fængsel just ikke af de Bedste." — „Skaf ham blot fri," gjenmælede Math i en sagte Tone, „men det maa skee hurtig; lad Niels Brok løbe over til Raadstuen for at klare Tingene." — „Ja, ja!" stammede Embedsmanden, „men styr ham blot, denne Rasende, at han ikke gaaer hen og gjør en Ulykke paa mig, see kun hvordan han ruller med Øinene, han seer ud som han vilde æde Folk, gaa hen til ham, lille Math! stil ham tilfreds, mens jeg skikker Niels afsted."

Don Cardonal stod imidlertid lænende sig til sin Kaarde, han følte selv at være gaaet forvidt, og at det var under hans Værdighed at trække blank mod et Menneske, som Niels Brok. Maths Ord fandt derfor villig Gehør hos ham, han besluttede at vente, medens Skriveren gik hen til Raadstuen for at hente Vigo. Han tog Plads paa en Stol. Saasnart Ingvor saae at han begyndte at blive rolig, henvendte han sig igjen til ham, for at gjøre et Forsøg paa at bringe ham i en bedre

Stemning. „Behager deres Naade at træde ind i mit Værelse, midlertidsens?" yttrede han med en hyklerisk Venlighed, „Kanskee sig De vilde tage tiltakke med en Kop The, indtil min Fuldmægtig kommer tilbage?" — Cardonal taug. „Vore Love ere strenge," vedblev Fogden ufortrødent, „man er nødt til at rette sig efter Bogstavet, for ikke at paadrage sig Ansvar hos høiere Authoriteter. Jeg vil ikke fragaa, at man jo derved imellemstunder gaaer for strengt tilværks, men hvad skal man sige til det!" — „Mand!" afbrød Don Cardonal ham, „lad mig tænke i Fred, jeg vil ikke tale med Dem; har De handlet som De burde mod Varner, nu vel! saa er det godt, men hvis han besværger sig over Dem, hvis han klager, — hellige Madonna! det skal gaa Dem ilde. Og hvorfor skulde jeg blive her længer, jeg vil gaa. Kom gode Mand! Du følger med mig. Lad eders Skriverkarl føre Varner op i Gjestgivergaarden, der venter jeg ham, og snart, forstaaer De? Han maa komme hurtig?" Med disse Ord forlod han og Math Herredsfogdens Bolig.

Medens dette gik for sig, sad Vigo fortvivlet og nedslaaet i sit skumle Fængsel. Han forbandede sin Skjæbne, uden at ane at Befrielsestimen slog i samme Øieblik. Jernstængerne raslede, Døren sprang op, Niels Brok traadte ind. Skriveren var nu blevet til et ganske andet Menneske, end han havde været forhen under Varners Arrestation. Paa en særdeles høflig Maade, fortalte han det Vigtigste af det, som var passeret oppe i Contoiret hos Ingvor denne Morgen, og sluttede med at tilkjendegive Varner sin Frihed, og at den fremmede

General ventede ham hos Fogden. Forundret og overrasket hørte Vigo denne Tidende, han forstod ikke et Ord af alt dette, og kunde i det næste Øieblik gjerne have omfavnet Bulbideren af Glæde. Ufortøvet gjorde han sig rede til at ledsage ham, og forlod Fængselet. Efter at være kommen til Ingvor, fik han at vide, at den Fremmede allerede var gaaet bort, og Fogden begyndte derpaa med en Mængde Undskyldninger og Bønner, der samtlige gik ud paa at aflokke Varner det Løvte, at han vilde forglemme den uheldige Feiltagelse, som havde fundet Sted, med Hensyn til hans Paagribelse. „Jeg har ingensinde tænkt Andet end godt om Dem, min kjære Herre!" udbrød han i en hviskende Tone, da Niels Brok gik ud af Contoiret, „men Folk havde angivet Dem som en mistænkelig Person, og det navnlig Niels Brok, jeg var derfor tvungen til at handle i Lovens Navn; De modtager nu et Bevis paa mit gode Sindelag imod Dem, idet jeg saaledes uden videre Omstændigheder loslader Dem paa den Fremmedes Ord, jeg seer deri paa en Maade en Slags Retfærdiggjørelse og Erstatning, og glæder mig ved at kunne gratulere Dem til deres Frihed, i det Haab, at De glemmer det Passerede mellem Os."

Vigo kjendte Mennesknne for nøie til at han ikke strax skulde kunne gjennemskue Ingvor, men fornøiet som han var, lovede han ham dog Alt, og Niels Brok fulgte med ham op paa Gjestgivergaarden. Herr Fuldmægtigen — der i Forbigaaende sagt, var en „ei ubeqvem" examinatus juris, — fandt det imidlertid klogest at absentere sig, efterat være kommen til et Gadehjørne, fra hvilket

han kunde betegne Stedet. Han ønskede Vigo et „Gud i Vold" og gik sin Vei.

Don Cardonal stod længselsfuld ved Vinduet. Hans Hjerte bankede da han hørte Vigos Skridt ude paa Gangen, og da han nu traadte ind, og forbauset lod sit Blik hvile paa den høie Mands Skikkelse, formaaede Faderen ikke længer at holde sig. Disse frygtløse, funklende Øine, — denne kraftige Figur, — denne Stemme, — nei, der var ingen Feiltagelse mulig. — Don Cardonal udstødte et svagt Skrig og sank bevidstløs i Sønnens Arme. Den stolte Spaniers Selvbeherskelse var borte, og hvorfor skulde han vel ogsaa beherske sig i dette Øieblik? Faa Ord fortalte Vigo Alt; Sønnen jublede af Fryd over at have fundet sin Fader.

En Time senere rullede Vognen ned ad Sondergaden i Varde, for at bringe dem tilbage til Hjemmet, og de ærbare Borgere, som nylig havde forladt de kjære Dyner, og ikke vare vante til at høre en saadan Larm, saa tidlig paa Dagen, stirrede gabende ud af Vinduer og Dørre efter de Bortkjørende.

Den Scene som forefaldt da Vigo kom hjem til Donna Laura, ville de Fleste, som disse Blade falde i Hænderne, bedre kunne tænke sig end jeg beskrive, endskjøndt jeg forresten ikke holder meget af at appellere til Læsernes Phantasi.

En Fader kan vel elske sit Barn, hæftigt og inderligt; men hans Bryst eier ingen af hine ubeskrivelige dybe Følelser som indesluttes i en Moders. Evige Gud! gjemmer Jorden noget mere Ophøiet og Renere, end denne selvfornægtende, altopofrende Kjærlighed? See! en Mand

elsker Qvinden, men denne Følelse er i sit inderste Ophav, sig selv ubevidst, bedugget af Lidenskabens Aande. En Moders Kjærlighed er reen, ophøiet som den Englene nære; den dæmpes ei af Kummer eller Savn, det er denne Følelse som leer af de tiltagende Aar, den ligger udenfor Tidens Scepter; selv der hvor Kjærligheden, i enhver anden Potents, blot er en Sandsernes Tilfredsstillelse, hævder den sin Virkning. Tatergvinden slæber sig over Lyngheden med sit Barn paa Ryggen, hun beskytter det mod Storm og Kuld, og naar endelig Hvilens Time kommer, glemmer hun sin egen Hunger og Tørst for at tilfredsstille den Lilles Fordringer.

Vigo var rort, hans hele Naturs Kraft var brudt ved den uimodstaaelige Yttring af længe undertrykte Følelser. „Jeg seer Dig, min Søn!" udbrød Donna Laura med bævende Læber, „det er Nat omkring mig, mit Øie er mat og dunkelt; men herinde, dybt i min Sjæl, staaer dit Billede tydeligt og friskt; o! denne Stemme vilde jeg gjenkjende i det sidste Secund jeg aandede. Saaledes, just saaledes var ogsaa deres, Don Cardonal, da vi første Gang mødtes mellem Sjerra Ibera. Siig mig, ligner han mig?" — „Nei!" svarede Spanieren, stolt og triumpherende, „han ligner mig, han har mit Øie, min Pande, min Figur; men græd ikke Madonna! det er jo vor Søn! — han har deres bløde, kjærlige Hjerte!"

Math havde under den hele Scene holdt sig tilbage, han stod i en Krog af Værelset og dreiede paa sin Hue, medens han af og til gjorde en Bevægelse op til Øinene med sit Kofteærme. Da Vigo saae ham, gik han hen til ham og trykkede taus og bevæget den gamle Mand

tæt op til sit Bryst. „Kan Du see min Dreng!“ udbrød Hedemanden, med en zittrende Rost, uden at agte paa Don Cardonals forundrede Mine over den ligefremme Tone hvori han talede. „Jeg sagde sandt, den Aften vi fulgtes sammen ud i Heden, jeg spaaede Dig Godt af Fremtiden. Du er nu fornoiet, og gamle Math er ogsaa fornoiet. Vorherre gjorde mig kuns til en simpel En, men han gav mig dog mangen Glæde i mit Liv, ved at bruge mig til Redskab for Andres Lykke.“

Han kaldte ad sin Hund, og gik med hurtige og faste Skridt bort fra Huset.

En Seir.

Det har været mit Øiemed i denne Fortælling, at vise de forskjellige Livsprinciper, som Opdragelse og Omstændigheder fore med sig, saavelsom fornemmelig at skildre Handlinger, afhængige af de ydre Forhold og den Vane Skjæbnen tildeelte os. Det Følgende vil ogsaa lære, hvorlidet selv Moralitet og de bedste Grundsætninger undertiden formaa, mod en kold, spidsfindig og beregnende Klogskab, og at Dyden blot er et relativt Begreb paa qvindelig Fuldkommenhed, saalænge den ikke er prøvet. Diamanten har vel stedse en eiendommelig Gehalt, men den erholder blot sin Glands ved at slibes, Guldet sit Værd ved at luttres, Staalet sin Kraft ved at hærdes, og der hvor Dyden, — dette Ord, denne Egenskab, som

langt hyppigere boer paa Læben end i Sjælen — skal være andet end en almindelig Convenientsphrase, maa den have gjennemgaaet Fristelsernes Skjærsild; thi i Sandhed! Mange, som stolte og overmodige prale af dette Klenodie, have ikke stort andet end Tilfældet, og et jevnt, roligt Løb ned ad Livets Strøm, der aldrig oprørtes af Stormens eller Lidenskabernes Aande, at takke derfor.

Med alt dette, er denne Fortælling dog intet Hjernespind, eller blot et af min Phantasies Fostere. Hvad jeg her skriver har virkelig tildraget sig, med faa Forandringer og Undtagelser. Hedens vilde Børn ere saaledes som jeg har skildret dem, den gamle Hedemand er godt kjendt i de jydske Ørkener; de have levet alle disse Mennesker, med de samme Lidenskaber, Drifter og Tilbøieligheder; Originalerne til nogle af dem leve endnu, og jeg veed, at der gives Enkelte, der efterat have læst disse Blade, kanskee ville opfriske sig et og andet kjært Minde, som Tiden og en Række af Aar har ført tilbage i Hjertets Baggrund. Men Du Alice, søde elskelige Qvinde! o, nei vist ikke! Du er ingen Drøm, skabt i et begeistret Øieblik, mere end et broget Billede, som blot lever i min Indbildning. Dig har mine Øine dvælet paa, dette Hjerte har bragt Dig sin tause, stille Hylding, af Dig har jeg seet, hvad ingen Alder vil lære mig at glemme. Men disse Erindringer tilhøre kun mig selv, de ere en Privateiendom, som Andre ikke have Deel i, kort og godt altsaa: til Sagen.

Vi ere i Begyndelsen af Juni. Talrige Faareflokke drive omkring paa Heden. Anseelige Tørveskruer springe

frem mellem Lyngen, og hen over de sandede Agre bølger atter det lave, grønne Rug, som begynder at dræes *). Det var en smuk Aften i denne Maaned, da Capitain Dahl gik ned af Veien som fører fra Strandby til Hjerting. Han kom fra Uglvig, og Udtrykket i hans Ansigt var særdeles tilfredst og muntert. „Det er et sjeldent Menneske, den Nordal!" mumlede han sagte, fordi det nu saadan engang var hans Maade at tale med sig selv. „Med sit forskende Blik forstaaer han at trænge saa dybt ind i de skjulteste Folder af den menneskelige Charakteer, at han gjennemskuer Alt. Som en Slange, skjult i Blomster, veed han at liste sig om hendes Grundsætninger for efterhaanden at undergrave dem, og for, naar hun saa slumrer ind blandt Blomsterne, at bibringe hende det dødelige Stik. Det er dog en herlig Gave, den Forstillelse. Ha, ha, Alice! En saadan Allieret ventede Du nok neppe at jeg skulde finde, da Du koldt og haanligt tilbageviste mit Frieri. Jeg har aldrig omtalt denne ydmygende Sag for Nordal, hvorfor skulde han ogsaa vide, at jeg er gaaet saa vidt? See! stolt og overmodig reiser Blomsten sit Hoved om Morgenen, og inden Aftenduggen falder, ligger den visen og nedtraadt i Støvet; thi Du maa falde Alice! min Stolthed fordrer denne Fyldestgjørelse, maaskee at Du da, naar først dette er skeet, atter kan blive hævet ved den Haand Du nu forsmaaer. — Besynderligt! høist besynderligt!" tilføiede han, efter at have gaaet nogen Tid i Taushed, „i samme Forhold, som vi Mænd skatte Dyd og Troskab

*) sætte Blomster.

hos den enkelte Qvinde vi elske, bestræbe vi os for at nedbryde disse Egenskaber hos alle Andre." Og med saadanne Tanker fortsatte han Veien indtil han naaede sin Bolig i Hjerting.

Nordal triumpherede; han syntes med hurtige Skridt at nærme sig det Maal han arbeidede til; Alice hildedes efterhaanden i de Garn han med planmæssig Kunst opstillede for hende. Hun anede Intet, var lykkelig og glad, thi hvorledes skulde vel en Tanke om det græsselige Bedrag han øvede, nogensinde kunne opstaa hos hende? Hendes Sjæl var ikke istand til at tro paa Muligheden heraf, hun formaaede blot at dømme fra sig selv; og den sorgløse, tillidsfulde Rolighed, med hvilken hun betroede sig til Baronen, gav just hans Spil en Grad af Sikkerhed og Dristighed, hvis Følger det Følgende vil lære os at kjende. „Det er den Forbandelse der hviler over Qvinden, at hun sætter sit Haab paa Ubestandighed, tilbeder Ligegyldighed og ødsler sin Ømhed, sine friske inderlige Følelser paa et egenkjærligt Hjerte for undertiden blot at lønnes med Foragt." *)

Generalen saae meget godt enkelte Spor af det Forhold, som lidt efter lidt fandt Sted imellem hans Datter og Baronen, men i hele Verden var han den, der mindst kjendte Mennesket, han var for slov til at opdage hendes virkelige Sindsforfatning, for troskyldig til at see den Maske, Søstersønnen bar; tvertimod lod han ved enkelte Leiligheder et Par Ord falde til sin Fortrolige: Jeremias Skolemester, om Bryllupsvers, Myrthekrandse, og saa videre.

*) Fielding.

Nordal triumpherede. Han bemærkede hvorledes Alice efterhaanden tilegnede sig de Begreber og Grundsætninger, han med en tilsyneladende overbevisende Kraft gjorde gjældende for hende, men de Kampe, hun bestod med sig selv, var han ikke Vidne til, dem saae kun han, for hvem Hjertet er en aaben Bog, og aldrig noget dødeligt Øie.

Saalænge Nordal var tilstede, var hun rolig og tilfreds, han forstod at neddysse Besindigheden og den overveiende Fornufts Stemme, hans Ord havde en uimodstaaelig Virkning og Alt hvad han sagde forekom hende saa indlysende, saa naturligt; men naar det blev Aften, naar hun var alene paa sit Værelse og lod sine Tanker passere Revue i Sjælen, da var hiin søvndyssende Ro forsvunden, hun følte da, hvorledes hun lidt efter lidt var blevet hensat i en ganske ny Tilstand, hun græd og var ulykkelig, fordi hun maatte tilstaa for sig selv, at han havde Ret, og fordi hun ikke kunde finde nogen Modgrund for hans Meninger. I saadanne Øieblikke var hun et Offer for Fortvivlelse; noget Ubevidst, som hun ikke kunde forklare sig Ophavet til, bød hende at skye Nordal; — thi aldrig havde hendes Følelser for ham været begrundede i Kjærlighed, eller Andet end den Interesse og det Tiltrækkende, som laa i den ny, fremmede Verden han udbredte for hendes Sjæl, — og dog vidste hun, at hun den næste Dag vilde mangle Kraft dertil, og atter have Aarsag til at bebreide sig selv. Men ogsaa denne Anger, disse Bebreidelser bleve tilsidst sjeldnere, efterhaanden som hun hengav sig til de Tryllerier, han forstod at fremkalde.

Den stakkels Alice! — havde hun havt en Moder, som hun kunde betro sig til, og hvis kjærlige Raad kunde have ledet hende, advaret hende og betrygget hende for Faren, vilde hun aldrig være kommet ind under denne Indflydelse af stridige Elementer, men hun stod alene, havde Ingen i den vide Verden til at gaa paa Raad med, blot hendes eget Hjerte var hendes Leder; og Hjertet er svagt, naar Lidenskaben qvæler Fornuften i en Qvindes Bryst, hun kæmper for at beseires, og hvor Phantasi og glødende Indbildningkraft arbeider med, er Kamp og Besindighed kuns kort, — men Angeren, som følger efter, er lang og bitter.

Alice elskede ikke Nordal, der var Noget i hans Væsen, som undertiden stødte hende tilbage, uagtet al den Kunst han opførte sig med.

Med Hensyn til Varner havde dette ikke været Tilfældet. Allerede fra den første Gang hun saae ham, interesserede han hende, og denne Interesse parredes snart med en anden, dybere og varmere Følelse. Hun havde været Vidne til det uforfærdede Mod og den ædle Selvforglemmelse, med hvilken han hiin Aften styrtede sig i Havet for at frelse et Menneske, som kort tilforn havde fornærmet ham, hun havde lagt Mærke til den Høihed, med hvilken han optog og bar alle Capitainens smaalige Krænkelser sidenefter. Varners aabenhjertige, velvillige Charakteer, den ømme, stille Tilbøielighed, han bar for hende, og som han alligevel saa omhyggelig søgte at skjule. Alt dette tilsammen, gav ham en større Plads i hendes Hjerte, end nogen Anden hidtil havde besiddet, større Plads end hun selv vidste eller troede. Da han nu be-

troede hende, hvorledes de fra Barndommen havde kjendt hinanden, at hendes Billede var det Eneste, som udelukkende havde beherſket hans Sjæl, blev denne hendes Følelſe til Kjærlighed. Den beſtandige Taushed han iagttog, med Henſyn til ſig ſelv i den lange Tid han havde været borte, og ſom alle hendes Bønner ikke formaaede at overvinde, gav ham dertil et eget Værd, fordi det nu engang er ſaaledes, at det Visſe, Beſtemte altid øver mindre Virkning paa os, end det vi blot ane og have Lov til at tolke ſom vor Phantaſi finder for godt. Der gives mange Tilfælde hvori denne Sætning er gjeldende, og naar Jaen Poul fortæller, at han fra ſit Øviſtvindue fandt det lille Stykke Himmel, han kunde ſkimte igjennem Gjenboens Vindue, langt ſmukkere end om hele Horizonten havde ligget udbredt for hans Blik, ſaa tænker jeg, at dette bekræfter denne min Mening, og ſom ſagt, blot kom af hans Phantaſi, uden at holde ſig til noget Givet og Beſtemt, havde Leilighed til at udmale ſig den hele Hvælving i al dens Skjønhed.

Samme Aften, jeg paa det forrige Blad omtalte, gik Nordal og Alice ſpadſerende igjennem Skoven.

Det var atter hine bittre Sandheder, hvoraf Livet beſtaaer, ſom han i dette Øieblik, med ſophiſtiſk Klogt, afſlorede for hende. Han klagede over Verden, og medens han gjorde det, ſøgte han at beviſe, hvorledes Dyd og Ret, Moralitet og ethvert Gode, i Virkeligheden var et Intet og uden Realitet. Der maatte en Finhed til, ſom den han beſad, for at yttre hine Begreber, uden at ſaare Alices Øvindelighed, der maatte Driſtighed og Takt til at vælge diſſe halvdunkle Ord, der dog tydelig kunde

forklare hvad han sigtede til; han havde hidtil aldrig vovet sig saavidt. Alice gik taus og drømmende ved hans Side, hendes Blod var i Opror og foer med feberagtig Hæftighed igjennem Aarerne, hendes Kinder glødede, hun var i en underlig exalteret Stemning.

„De er alletider utilfreds, Nordal!“ sagde hun, da han taug. „De klager over Verden, fordømmer Alt omkring Dem, istedetfor at glædes ved det meget Skjønne, som smiler Dem imøde. Jeg er nu glad, jeg er tilfreds og lykkelig, for mig dufter Blomsten, for mig synger Fuglen, og Lykken har hidtil fulgt mine Fjed; hvorfor behøver jeg da at vide mere? De Kundskaber og Livserfaringer De beriger mig med, ere slet ikke smukke, De have vel gjort mig klogere, jeg tilstaaer det! men ikke gladere end før, og det er dog saa yndigt, at leve i denne glade, tillidsfulde Haaben, at Lykken er mere end et Phantom, et Gjøglebillede i en ung Piges Indbildning.“

Hun talede disse Ord med en saa blød, saa vellydende, og inderlig veemodig Tone, hendes fugtige Øine glindsede saa klare, medens Nordal et Minut taus betragtede hende, at han bevægedes derover, men han undertrykkede dette Spor af en bedre Følelse, og vedblev med sin forrige, rolige Stemme: „Det er sandt, Alice! De kjender Glæden, og De kjender Lykken, jeg har jo alene til Hensigt at betrygge Dem disse Goder i Fremtiden, ved det jeg har lært og oplyst Dem om; men hvad Livet er, i dets virkelige Gehalt, det skulde De vide, og det vil jeg fortælle Dem, for at denne sorgløse, tillidsfulde Forventning og Tro ikke pludselig skal blive forstyrret. De haaber endnu formeget, De sværmer for Ting, som

ikkuns have Skin af Virkelighed, Fordomme hilde denne skjønne Sjæl i deres Baand, disse Baand er det jeg vil løse, for at De fri og uhindret kan sættes istand til at domme og forkaste. I disse Illusioner, som deres Bryst gjemmer, ligger paa eengang Lykke og Forbandelse, ligesom den samme Maane, der nu saa venlig titter ned her blandt Træerne, for at vise os den skjønne, slumrende Natur i al dens ophøiede Ro, ogsaa skinner inde paa Kystens skummende Rev, og lyser over den frygtelige Grav, der aabner sit gabende Svælg for at favne den vildfarende Sømand. Hvad er det Sande i Livet? Hvad er Virkeligt og Eristerende?" vedblev han pathetisk, „naar vi see Tingene fra et ret Synspunkt, og løfte det Forhæng, der skjuler en nøgen Tilstand? — Intet! selv Dyden er nøiere analyseret blot en Chimære!" — „Hvorledes?" gjentog Alice, idet hun hurtig slap hans Arm og vendte sig om mod ham, med et forbauset og strengt spørgende Blik. Nordal følede, at han var gaaet forvidt, men med den mageløse Magt han havde over sig selv svarede han kold og rolig', uden at forandre et eneste Træk i sit Ansigt: „Ja, Alice! selv Dyden var kuns en Chimære i mine Øine, indtil jeg lærte Dem at kjende. Jeg troede aldrig paa den, uden som paa et Eventyr, man fortalte den Eenfoldige, der lod sig nøie med Skinnet. Nu veed jeg, at den eristerer, De har jo lært mig det, men den eristerer kuns som en lille Blomst, der qvalt af Luften i de store Stæder, blot drives og næres i en Ørken som denne. Og nu Kjærligheden! hvor forbigaaende er ikke dens Rolle? Kjærlighed er Glæde, dens Frugt Ligegyldighed, og de fleste Glæder endes med Sorg; Tro og Haab

ere Ord, blot en Lyd, som Hamlet siger, og saaledes..." — „Nei, Nordal!" sagde Alice, afbrydende ham, „sig ikke det, De tager feil, De er endnu for ung til at have hentet tilstrækkelige Beviser for disse grulige Sætninger. Kjærlighed, Tro og Haab i en Qvindes Bryst er i Sandhed mere end Ord." — „Nu vel, Alice!" var det Svar, han ledsagede med et tilsyneladende tvivlsomt Smil, „det er muligt at jeg feiler, fordi jeg blot dømmer efter de Erfaringer, som Verden har paatvunget mig; jeg talte ogsaa blot om Kiærlighed i Almindelighed og regner ikke Dem derefter; men Alle tale om denne Følelse som stedsevarende, selv de, hos hvem den kun er en Drøm, en kort Drøm, eller en Klædning, man kaster af, naar den ikke længer synes bequem. Naar de vaagne er Drømmebilledet borte, Lidenskabernes Periode er forbigaaende, Hjertet bliver roligt, naar Gjenstanden for dets Tilboielighed træder frem i sit rette Lys, Phantasien sysler endnu en Tidlang dermed, men denne Syslen er Kjærlighedens Begravelsesfest, „Sorgens Børn: Taarer, fortære deres egen Moder," Tiden rinder, Drømmen svinder, Lægen er endt. Hos Andre er denne Periode mere jevn og vedvarende; de elske, men ikke saaledes som naturlige Drivter og Tilboieligheder fordre, deres Følelser ligge begrændsede af Forhold og Samfundets Løve, udenfor hvilke man finder det Uret og Dadelværdigt at vove sig. Tro mig! Livets bedste Lykke, Menneskets skjønneste Øieblikke gaa tabt, fordi vi ikke erkjende dem, eller gribe dem i Flugten, eller fordi vi undsee os ved og frygte for at træde udenfor den Skranke, som usle Forhold engang gjorde til Norm. Saaledes er Kjær-

lighed; skjonne elskelige Alice, De kjender den ikke, De kan ikke have noget Begreb om den, fordi hidtil ingen værdig Gjenstand, der kunde tale et beslægtet Sprog til dette varme, rige Hjerte, har modt deres Blik; den Følelse, De indgyder, er Kjærlighed i dens skjonneste Dragt; ja, Alice! selv jeg, den saa ofte Skuffede, Bedragne, elsker Dem, men denne Kjærligheds Væsen er resignerende Velvillie uden Fordring, kald den Venskab, hvis hint skjonnere Navn fortorner Dem, thi det er Lidenskab i dens dybeste Ro, en luttret, reen og stille Følelse, som Intet fordrer, men giver Alt. Fortornes ikke paa mig, smukke Cousine! fordi jeg yttrer denne Tilstaaelse, er jeg Dem endogsaa ligegyldigere, end Løvet deres Fod træder paa, saa skylder jeg Dem dog Opreisning, fordi jeg i Begyndelsen af mit Ophold her, antog Dem for kold og ufølsom, dette skjonne Hjerte vovede mine Tanker at miskjende, men nu —" — „Nu?" gjentog Alice efter et lidet Ophold, med et let Haandtryk, idet hun rødmede da Nordal taug. — „Nu har jeg lært at kjende Gud, ved at beundre og tilbede ham i sit Værk," yttrede han i en sagte, inderlig Tone. „Jeg er lykkelig i den Tro at turde kalde mig deres Ven!" — „Det er De!" sagde Alice, „ogsaa jeg tog feil af Dem, men nu kjende vi hinanden."

Saaledes fortsatte Nordal en livlig Underholdning med funklende Blikke og dyb Begeistring, hvoraf ethvert Ord, enhver Mine var Overlæg og Beregning.

Hvorfor skal Fornuften næsten stedse være det Materiele underlegen? Hvormed skulle vi kæmpe, naar Vaabenet i Nødens Stund springer i vore Hænder som

frossent Glas? — — Og skal der gives Synd, findes der ogsaa Nydelse i lonlig Kjærlighed, hvor Sandserne alene herske, nu vel da! hvorfor ligger saa denne Himmel af Glæde saa nær ved Helvede, at man hører de Fordomtes Klageskrig?

Og det var Aften, mørkt i Veiret og hedt, og Blomsterne duftede og Løvet hvislede paa Grenene over deres Hoveder, saa sagte og stille, som om ogsaa det talte om hemmelig Kjærlighed.

Alice sad i et Lysthuus ved Nordals Side, det var det samme i hvilket hun engang tilforn havde siddet med Vigo, men hun sandsede det ikke i Øieblikket, Baronens Stemme kaldte hende ved de sødeste Navne, — ha! det var kuns resignerende Venskab han følede — han kyssede hendes Haand, hendes Kind, hendes Øine, han kyssede hendes Læber, og Alice vægrede sig afmægtig og svag for hans Kjærtegn. — Englene i Helvede havde sammensvoret sig til hendes Undergang, de jublede, men — jublede fortidligt. Pludselig erindrede hun sig Samtalen fra hiin Aften med Varner, hun bævede, med den sidste Rest af Besindelse snoede hun sig ud af Nordals Favn, gik til Udgangen, og der — hun stirrede, — blegnede, — udstødte et Skrig — og sank næsten bevidstlos tilbage, — thi et Menneske stod lænet til en Birk, med korslagte Arme ligeoverfor hende. — Og dette Menneske var Vigo, Vigo som hun troede fængslet og borte. Et underligt Udtryk spillede i hans Aasyn, idet han vendte hende Ryggen og gik langsomt ned ad Gangen.

Men Alice foer ud af Lysthuset, fløi hen efter ham; hun sank aandelos og med en hæftig Graad ned for hans

Fodder og strakte med et ubeskriveligt bønligt Blik sine Arme op mod ham. „Nei, gaa ikke!" bad hun, „bliv, Varner! gode, kjære Vigo, jeg beder Dem! ikke dette dræbende, foragtelige Blik, see venlig paa mig; o! dersom De vidste Alt, De vilde tilgive mig; saasandt Gud er i Himmelen! jeg er ikke saa straffskyldig, som De maaskee troer; han, denne Nordal — det er et frygteligt Menneske! han har rovet mig min Tro, min Lykke, og plantet Tvivl og Elendighed i mit Bryst." — Hendes zittrende Stemme, det Lidenskabelige, som glindsede i hendes Øine, i hendes hele Væsen, gjorde et mægtigt Indtryk paa Vigo, han drog hende blidt op til sig. „Forsvar Dem ikke, Alice!" hviskede han blødt og sagtmodigt, „jeg veed jo nok, at De var for ung, for uskyldig og uerfaren til at see andet end Blomsterne paa Stien, som denne Skurk ledede Dem hen over, nu kjender De Maalet: den mørke, gabende Afgrund; De forstaaer ogsaa nu, hvortil mit Raad, den Eftermiddag vi spadserede sammen, sigtede; De vil ikke høre Nordal oftere, vel?" — „De veed, at jeg ikke vil det," udbrød hun grædende og lagde sin hvide Pande op mod hans Skulder. „Evige Gud! hvis jeg dog blot kunde fortælle Dem Alt fra først af, hvorledes han efterhaanden har tilvundet sig denne rædsomme Magt han har vidst at udøve over mig. O, Vigo! hvorfor forlod De mig ogsaa? De burde have blevet her; gaa aldrig mere bort igjen." Hun rakte ham sin Haand og fæstede sine dybe, blaa Øine paa ham, med et Udtryk han bedre følede, end vidste at gjøre sig Regnskab for. Vigo søgte at berolige hende, men hun hørte ham neppe, hun var nu fuldkommen vaagnet, og Alice var virkelig for kydsk,

hendes Sjæl for jomfruelig reen, til at hun i Øieblikket skulde kunne beherske den bittre, nagende Angers Virkning.

Som de saaledes gik, boiede pludselig en Skikkelse om fra en Sidegang, et Menneske kom dem imøde, — det var Nordal. Enhver af Vigos Nerver zittrede ved Synet af ham, hans hele Legeme skjælvede, medens Baronen, som selv i dette Moment var i Besiddelse af den mageløse Hardiesse, der altid stod til hans Tjeneste, traadte hen imod dem med en let og fri Anstand. — „Ah, Herr Varner!" udbrød han smilende, „hvor overraskende er det mig ikke at see Dem her, idet jeg glæder mig over at kunne gratulere Dem til det hurtige Resultat paa den ubehagelige Affaire, der forleden mødte Dem." — „Jeg takker Dem, Baron!" svarede Vigo med bævende Læber, „den Affaire De omtaler, er endt, og det vilde være mig kjært, om jeg ligesaa hurtigt kunde afgjøre en Regning, der indtil nu har staaet uberigtiget mellem os. Frøken Volmar! tilgiv mig — Baron Nordal! to Ord om De behager." Forgjæves holdt Alices bedende Blik ham tilbage, Vigo drog sin Arm blidt ud af hendes, og gik et Stykke tilbage med Nordal. „En vérité, Herr Varner!" udbrød Baronen smilende, idet hans Træk dog paa samme Tid antog en mærkelig Forandring, og hans Kinder blegnede, „jeg forstaaer Dem ved Gud ikke, De — De synes at være saa bevæget, saa echaufferet i dette Øieblik." — „Nu vel!" sagde Varner med et gnistrende Blik, „men hvorfor bæver De? De blegner! Veed De, at disse Tegn paa Frygt kun tage sig meget ilde ud for en Mand, der nylig, med en saa philosophisk Høihed, forstod at moralisere over Dyd

og Pligt, selv om denne Mand stod ligeover en Anden der kaldte ham en Skurk og fordrede ham til Regnskab for en Daad, der kun var en Skurk værdig." — „Ah monsieur Varner!" raabte Baronen, „paa Ære, De bliver virkelig insolent, De fornærmer mig, jeg fordrer satisfaction." — „Godt, godt, min Herre!" hviskede Varner hurtigt, idet han traadte nærmere og greb den modstræbende Nordals Haand. „Ved alle Himlens Lys! det vil være mig ubeskrivelig interessant, at maale en Kaarde med Dem, men mærk vel! der er her ikke Tale om en Børneleg, jeg kalder Dem en Ridding, et nederdrægtigt Menneske; den unge Dame deroppe ved Rækværket er Beviset, forstaaer De? Det gjelder en Kamp paa Liv og Død mellem os, og om De saa vil, ogsaa med Capitain Dahl, jeg kjender deres Planer; og nu hurtig! bestem Tiden, imorgen, om en Time, om et Qvarteer, mig ligemeget! blot et Svar." — „Herr Varner!" udbrød Nordal, med et sarkastiskt Smil, „De er i dette Øieblik i en saa exalteret Stemning, at jeg vil gjøre mig Umage for at glemme hvad De har sagt, og betragte det Hele som en Art Spøg, og hvad Duellen angaaer, saa handler jeg efter et ufravigeligt Princip, der forbyder mig, at tage mod en Udfordring, der gjøres i Vrede, eller en saa besynderlig, som den De tilbyder mig paa Liv og Død; betænk blot! hvis jeg skulde være saa ulykkelig at dræbe Dem, eller omvendt, De mig, det vilde være lige fatalt for os Begge; Herr Varner! jeg er deres Slave, imorgen forlader jeg denne Egn for bestandig, og skal aldrig oftere genere Dem."

Nordal bukkede og gik, Varner vendte mork og harmfuld tilbage til Alice.

Hun stod oppe paa Høien, paa samme Plet som han havde forladt hende, lænende det morke Lokkehoved op mod Rækværket, medens det glødende Øie, glindsende af Taarer, taus og veemodig hele Tiden under Varners Samtale med Baronen, havde dvælet paa ham; hendes tynde, hvide Kjole bevægedes af Aftenluften; Vigo fandt hende saa smuk, saa henrivende deilig i denne Stilling. „Hvad har De gjort, Varner?" udbrød hun med en skjælvende Stemme, medens hun reiste sig og frygtsom tog hans Haand, „De har talt til dette Menneske, bebreidet ham, maaskee udfordret ham, uden at betænke, at De derved gjør mig til den Ulykkeligste paa Jorden. Siig mig Alt!" tilføiede hun ivrig med bævende Læber, „er det ikke saaledes? De har udfordret ham, eller han Dem? Jeg læser noget Gruligt i denne rynkede, harmfulde Pande." — „Nei, Alice!" sagde Varner venlig, „det er ikke Tilfældet; vel sandt! jeg har gjort noget Lignende, som De formodede, fordi det nu forekom mig at jeg havde Grund dertil; men Nordal — ha! han optog mine Ord blot som en venskabelig Spøg, og lovede imorgen at forlade Uglvig." — „Gudskelov!" raabte hun hæftig, og trykkede i naturlig Selvforglemmelse den Haand hun holdt, tæt op til sine Læber, „jeg er lykkelig med denne Vished."

Og Varners Kinder rødmede af Glæde, han var ikke længer den rolige, kolde Mand, hvis Ord hidtil alene syntes at være dicterede af en overveiende Fornuft; denne blode, kjærlige Tone, hvori han talede, disse vellydende

Trostegrunde, kunde ikke forfeile deres Virkning paa den lidende Pige.

Og to Timer senere vandrede to Skikkelser Arm i Arm igjennem Haugen, tæt sammenslyngede skrede de op ad Gangen under Træerne, og alle Stjerner skinnede saa venlig ned fra Himmelen, og Maanelyset glimtede igjennem Løvet, og ovre i Ellekrattet sang endnu en enlig Drossel, for Nattergale har man ikke i den Kant af Landet; den hele Natur syntes at lyse sin Velsignelse over dette Par, og det var Vigo og Alice der gik, de vare hvad man simpelt hen kalder forlovede.

Det var om Eftermiddagen. Larm og usædvanlig Liv herskede overalt paa og i Nærheden af Uglvig Slot. Inde i den store, rummelige Gaard, saae man glimrende Equipager, omgivne af en Sværm orkesløse Tjenere, der i største Velbehag fordreve Tiden med en Pibe Tobak, medens de gjensidig mynstrede hverandres Liberi, og derefter, i en fredelig Forening, samledes i en stor Klynge, for at nedrive og bagtale det Herskab, hvis Brød de spiste. Jeremias Skolemester var nylig vendt tilbage fra et uhyre besværligt Ridt ned til Ribe By, hvortil han i egen høie Person havde begivet sig, for at faae et lille Poem trykt, som skulde afsynges paa denne festlige Dag. Sveddryppende og udmattet gik han frem og tilbage i Gaarden, fortællende sine overstaaede Moisommeligheder, men hvad vilde det vel sige ved en saadan Leilighed, og hvad gjør man ikke for at glæde et saa elskværdigt Par som Froken Volmar og Herr Varner?

Oppe fra Slottet lod en munter Larm og Støien, ikke ulig den Surren som finder Sted i en Bikube, naar

det unge Kuld om Sommeren bliver forjaget og sværmer bort for at søge sig en ny Bolig. Latter, høirøstede Stemmer og spøgefulde Indfald lød overalt derfra, og undertiden kom en enkelt, nydelig lille Figur tilsyne, idet den, for at trække frisk Luft, lænede sig ud af det aabentstaaende Vindue. Der var kommet en ubeskrivelig Mængde Cousiner og Fættere i Besøg fra Hovedstaden, og foruden disse, husede det gamle Slot paa denne Dag endnu alle Egnens Honoratiores, der laa indenfor Peripherien af ti Mile, saa at det formodentlig indsees, at denne Munterhed og stoiende Færdsel havde sin gode og gyldige Grund.

General Volmar gik omkring blandt Gjesterne med et Solskins Ansigt, som man længe ikke havde seet Mage til. Han var idag ifort en høirød Stabs-Uniform, decoreret med diverse Couleurer Baand, Stjerner og deslige hæderlige Prydelser.

Og udenfor Slottet, i Guds fri Natur, skinnede Solen og alle Fugle sang saa kjønt, som om de ogsaa vilde bidrage deres Deel til at forskjønne Dagen, thi idag blev Varners og Alices Trolovelse offentlig declareret.

Baron Nordal saae man Intet til, og det fordi han allerede Dagen efter hiin Scene i Haugen havde fundet forgodt at absentere sig, foregivende at et Brev uopholdelig kaldte ham til en syg Slægtning ovre i Hovedstaden. Denne Tidende kom Generalen meget uventet. Han havde nu engang lagt sine Planer, og næret Haab, om hvis gode Udfald han slet ikke bar nogen Tvivl. Han kunde ikke begribe, hvilken Slægtning i hele

Verden, der var istand til at bringe Nordal til at forlade Uglvig, førend han, som den gode Mand i sine egne Tanker udtrykte sig: „havde klappet Sagen jevn med Alice.“ Ikke mindre uventet kom Varners Frieri et Par Dage senere. Generalen havde ikke hørt et Ord om ham, siden Fængslings-Historien blev berettet, og da nu Vigo, rolig, stolt, men høflig, bad om hans Samtykke, ikke som en Gunstbeviisning eller Naade, men blot som en Form, der maatte iagttages for Convenientcens og Etiquettens Skyld, da han endvidere, i den Mellemtid, hvori Volmar var aldeles maallos, tillige aabenbarede sin Skjæbnes heldige Vending, hvorledes han fra den simple, ukjendte Varner, paa engang var blevet en Søn af Generalmajor Cardonal, da Alice dertil yttrede, hvor umuligt det var hende at leve, uden at tilhøre Varner, var det ikke let for den gode Fader at nægte sit Samtykke, men af Sædvane blev dog Jeremias Skolemester hurtig kaldt ind i hans Cabinet, og efterat have raadført sig med denne vigtige Person, lagde Generalen velsignende de to Unges Hænder sammen, og føiede dertil nogle særdeles rørende, passende og kjønne Ord.

Endnu en Anden af de sædvanlige Gjester paa Uglvig savnedes denne Eftermiddag foruden Nordal, nemlig Capitain Dahl. Saasnart han havde faaet sin Plans uheldige Vending at høre, tog han ud paa en Krydstour i Nordsøen, og det skete, at man et Aar senere saae prændet i et af vore Blade, hvorlunde hans Majestæts Socapitain Dahl, paa Toldkutteren fra Hjerting, efterat være afgaaet fra den militaire Tjeneste, havde

overtaget en Toldinspecteurs Embede paa Møen, og der giftet sig ind i en Kjøbmands Familie.

Og Alice, den unge, nydelige Brud, med det modige, glindsende Blik, gik festlig klædt omkring i Salen, saare utaalmodig og længselsfuld. Hun lo og spøgede med sine unge Cousiner, men Sjælen i denne Spøg manglede, den var i disse Øieblikke beskjæftiget med en anden Gjenstand.

Alle de Indbudne vare komne; dog nei! ikke Alle, thi endnu engang aabner Slotsporten sig paa sine massive Hængsler, en let Karet ruller ind i Gaarden. Hvorfor funkler vel Alices Øine, idet hun hurtig læner sig ud af Vinduet? Hvorfor rødmer hendes Kind? Hvorfor banker Hjertet saa hurtigt? — Fødtrin lyde paa Gangen, Floidørene flyve op, to Herrer træde ind, Alices Blikke hvile paa dem. Den Yngste er iført en ny Uhlan-Uniform, en anden mere aldrende Mand følger efter ham, klædt i Regimentet El Reys hvide Dragt, og paa hans brede Heltebryst funkler Calatravaordenen. Man studser, man hvisker, man spørger, — ha! denne ungdommelige Skikkelse, i den snevre Uniform, der viser den herligste Figur, det skulde virkelig være Vigo Varner? Ham, som ubekjendt og upaaagtet boede nede i Esbjerg Kro? — Ja, Sagen har sin Rigtighed, det kan ikke nægtes, at Vigo og den smukke Uhlanofficier er en og samme Person. Og nu passer den mørke Hudfarve med Arret over Panden, og det hvælvede Mundskjæg, meget godt. I denne Dragt har han fægtet under Anførsel af Kosciusko i hine uforglemmelige Dage ved Matschiwitsch *)

*) Aar 1793.

og Kartæschkugler have talt til ham om Død og knuste Lemmer, en skarp Klinge har tegnet ham dette Mærke over Øiet. Som polsk Frihedskæmper flygtede han, da de hvide Ørne sank for Suvarows overvældende Magt, forklædt gjennem Tydskland, og kom til Hamborg just da Poul Piil laa paa Reden for at indtage sin toldfri Ladning. Det var, som vi vide, med ham han kom til Jylland, Længsel og Hjemvee drev ham tilbage til hans Fødelands Ørken.

Som en ung Krigsgud, stod han nu, stolt og uforsagt, ved sin Faders Side, midt i den glimrende og gabende Kreds. General Volmar forestillede de to Ankomne for sine Gjester, og declarerede Forlovelsen, og Alices fugtige Øine glindsede af Glæde, thi han, denne Ene af alle Beundrede, var hendes Eiendom. Han havde kuns Øine og Tanker for hende.

Middagsmaaltidet og de utallige Skaaler, som hele Forsamlingen tømte i den bekjendte Strandings-Champagne *), iligemaade Jeremias Skolemesters Riimdigt, som blev sunget med tyve forskjellige Melodier, altsom enhver af Gjesterne besad mere eller mindre musikalsk Talent, var det mindst Interessante ved denne Fest, langt skjønnere vare to sorte Øine, som uafladeligen søgte Alice og hendes fortrolige, ømme Blik, som speilede sig i den henrykte Elskers. For dem havde det hele Selskab ingen videre Tillokkelse, de længtes efter Ensomheden,

*) For eendeel Aar siden, strandede en russisk Kuf, ladet med Champagner, paa Vestkysten. Vinen blev solgt for Spotpriis, og det er denne der sigtes til i det Ovenstaaende.

for uforstyrrede at kunne tale og underholde hinanden med det yndige Intet, der dog lyder saa sødt for Elskendes Øren. — Og denne ønskede Time slog omsider.

Man havde spist, Taffelet var hævet, Selskabet stoiede omkring i Salene, eller gik nede i Haugen, lo og spøgede og søgte paa en særdeles elskværdig Maade at overgaa hverandre i muntre og vittige Indfald. Cavalererne parrede sig med de Damer de syntes bedst om; men Alice sneg sig ved Vigos Arm langt bort fra dette larmende Liv; de søgte Haugens eensomste Steder, og talede sammen i det omme, halvsagte Sprog, Kjærligheds-guden lærer sine Undergivne. See! der var Natur, der var Varme og Livsfriskhed i denne Scene. — Naar jeg undertiden søger at gjøre mig et Begreb om Menneskets tilkommende Salighed, saa har jeg aldrig kunnet tænke mig den yndigere, end som en stedse fortsat Leven i saadanne Momenter der tilhøre vor Kjærligheds første Vaardag.

Varner, — jeg vil vedblive at kalde ham saaledes — havde over hundrede Gange fortalt Alice enhver Scene af sit foregaaende Liv, og endda havde hun stedse Noget at spørge ham om. Det lod saa sødt for hende, naar han med sin dybe, bevægede Stemme fortalte, hvorledes han, under alle Skjæbnens Omverlinger, i Slaget, i Lazaretet, i Sorg som i Glæde, stedse havde bevaret hendes Billede i sin Sjæl. Saa spillede Glædens Taarer i hendes henrykte Blik, saa kyssede hun det dybe Ar paa hans brede Pande, saa var hun glad og lykkelig som Englene om Guds Trone; thi paa Muligheden af en

saa mægtig og inderlig Kjærlighed, havde hun ikke troet, endskjøndt hun dog, sig selv ubevidst, elskede ham med samme Styrke.

Under disse Samtaler gik de igjennem Haugen, ud af Laagen. Nede paa Stien, som fører fra sorte Mose til Strandby, kom en gammel Mand gaaende imod dem, Han var iført en graa Faareskindsklædning og holdt en stor, hvid Stav i Haanden, som han dog ikke syntes at støtte sig synderlig til. Over Ryggen bar han en velstoppet Tværsæk, og ved Siden af ham gik en stor Hund. Det var Math Hjeil.

Den gamle Hedemands Øine lyste af Glæde da han saae det unge Par, Arm i Arm, at komme sig imøde, han tog sin røde Hue af og bukkede venlig for ham, Vigo tog hans Haand og forestillede ham for sin Brud. „See Alice!" udbrød han, „det er ham, denne Mand jeg har fortalt Dig om, ham jeg skylder Alt, han har været min Fader og min Velgjører. Ikkesandt Du Kjære! han fortjener ogsaa din Taknemmelighed?"

Math var rørt, man saae nok den Umage han gjorde sig for at skjule sin Bevægelse, alle Muskler i hans rynkede, solbrændte Ansigt dirrede i forunderlige Trækninger da Alices kjærlige Stemme udtrykte hendes Erkjendtlighed. — „Aa, Ingenting! Ingenting!" sagde den Gamle, med zittrende Læber, medens Taarerne rullede ned af hans Kinder, „jeg har blot handlet som jeg tyktes ret. Din Lykke min Dreng, var det sidste Baand som holdt mig tilbage i denne Egn, imorgen drager jeg bort med alle mine Folk." — Forgjæves søgte Vigo og Alice at overtale ham til at opgive denne Beslutning. „Bliv

hos os, Math!" bad den Første, „Du er nu en gammel Mand, og trænger til Rolighed, hvor jeg er, vil Du altid være seet med Glæde, og jeg vil søge at gjengjelde Dig hvad Du har gjort mod mig." — „Vistikke!" svarede Hedemanden, imidlertid han rystede paa Hovedet. „Jeg er vant til at leve saadan et frit Liv, og trækker bedst mit Veir hvor Guds blaa Himmel er Loft, og den brune Lyng Gulvet under mine Fødder. Jeg har nu isinde at søge mig en Krog op et eller andet Sted i denne Ørken, hvor jeg kan leve og dø i Fred, langt borte fra alle Mennesker, og naar jeg saa er henne, veed jeg dog at der leve Somme, der imellemstunder ville mindes den gamle Hedefugl; han var kuns en ringe, uanseelig En, men blev dog et Redskab til at være Andre gavnlig. — Mit Liv var langt," vedblev han, i den dybe, halvsagte Tone han pleiede at tale med, naar han var bevæget, „det var som Bækken, der stille og ubemærket siver igjennem Ørkenen; Ingen lægger Mærke til den, uden den vilde Fugl som boer i Nærheden, og Dyrene der slukke deres Torst i dens Vande; Solens Straaler blinke kuns sjeldent igjennem Lyngen ned paa den, men den har alligevel et Maal, en Hensigt. Hvad er vel alle Menneskers Liv stort mere end Bølger i en Bæk? De bruse op, svømme et Stykke omkring, tiltage i Styrke, og naar de have naaet deres Høide saa tilintetgjøres de igjen, for at give Plads for Andre. Farvel Vigo! Gud Fader i Himmelen holde sin Haand over Dig, og ogsaa over Dem, Frøken Alice. Tillad en gammel Mand at kysse deres Haand; han beder Dem om engang imellem at tænke paa sorte

Mose naar Aftenen bliver lang og De spadserer hen ad den Kant til med Vigo. Farvel!"

Math gik. — Aftenens sidste Straaler spillede ned paa den nøgne Sandvei, som den gamle Mand skred hen over, flere Gange vendte han sig om efter de to Lykkelige, der ubevægelige og stille, bleve staaende paa samme Sted som før, og da han endelig boiede om ved Strandby Gjærde, tog han sin uldne Hue af, og bredte endnu engang Armene ud mod dem, som til en Velsignelse; hans Læber bevægede sig, men Vinden bar Ordene bort, de hørte ikke hvad han sagde.

Derpaa forsvandt han, og de saae aldrig Hedemanden oftere.

Hævnen.

Fjorten Dage senere, sadde tre Mennesker nede i Simon Spillemands Huus, paa Strandby Mark, ifærd med at fortære et meget tarveligt Aftensmaaltid, der bestod af kolde Kartofler og vindtørrede Sild. Det var Spillemandens Kone, hendes Søn og Ven. En stor grøn Trepægleflaske, halvfyldt med Spiritus af en vis blyvandsagtig Farve, der antydede at den skrev sig fra et af Bøndernes hemmelige Brænderier i Nærheden, gik flittig rundt imellem dem, og alt eftersom Geisten begyndte at virke, blev ogsaa deres Samtale efterhaanden mere fri og livlig.

„Som jeg siger Dig, Ben!" udbrød Simons Enke, med en noget utydelig og hæs Stemme, „hvissommenstid til jeg var et Karlfolk, han skulde ikke faae lang Tid til at blinke for Solen, det er vist i alle Maader." — „Ja vel!" svarede Ben langtrukkent, idet han velbehagelig sobede en Snaps i sig „jeg fatter Jer grant, Kesten Kok! han burde times en Ulykke, det mener jeg, og Du er en solle Karl, Ull', at Du ikke har Mod og Mandshjerte til at give ham en Takforsidst, allenfals nu, da Du hører at han eier en Slump Mynt og belaver sig paa at drage væk; tænk bare, han har myr'et din egen Fader." — „Aa!" mumlede Ulle phlegmatisk, „hvorfor skulde jeg gjøre det? Den Hund som ikke bider mig la'er jeg løbe sin Vei; han har slaaet min Fa'er ihjel, men jeg selv er ikke min Fa'er." — „Du er et Fæ, Ull', med Forlov at sige," complimenterede Ben. „Du kunde jo selv profentere ved den Deel." — „Du gid Ingenting bestilt," tilføiede Moderen, „og vi lide Nød, sidenhen kunde vi faae vor Kaffe hver Dag med en Snaps Rom i, og have fuldt op med Fitalle (Victualier)." — „Men tykkes I da ikke, til det er Synd, saadan at slaa et Menneske ned, ligesom om det kunde være et umælende Kreatur?" indvendte Sønnen, med den roligste Mine af Verden. „Ens Samvittighed ville jo være en pinendes Orm saalænge man levede, og naarenstid man saa kreperede, var man vis paa at komme lige ned i Helvede." „Det la'er sig høre!" raabte Kirsten haanlig, „det er ingen Synd at undlive en Ratmand, Niels Jæger har jo skødt Tre af dem, og han gaaer dog omkring, saa frank en Karl som Nogen." — „Jeg vil lade mig grønsalte!" sagde Ben, „hvis Du

kommer i Helvede for det Du slaaer Math ihjel; og hvad Samvittighed anbelanger, saa kan jeg nok forklare Dig Noget derom, jeg har lært det af Henrik, mens vi boede ovre paa Øen. Hvordan kan Du Kokkylling snakke om Samvittighed? Har Du nogensinde fornummet Noget til at Du havde en saadan Tingest?" — „Det skal jeg just ikke sige for bestemt," gjenmælede Ulle lidt flau, „men Jerne Præst har dog sagt, det Aar jeg blev confirmeret, at man aldrig maatte gjøre Ondt, og det at slaa Math ihjel tykkes mig at være Synd. Hvorfor kan Du ikke selv pirre ham overende, Ben! naar det endelig skal være? Du er stærkere end jeg, og forstaaer Dig bedre paa disse Dele." — „Ja seer Du min Dreng!" yttrede den Tiltalte med et velbehageligt Smil, „med mig er det nu en anden Sag; Henrik Piil har gjort mig til et gudfrygtigt Menneske; desuden er jeg en gammel Mand mod Dig, og naar man kommer i min Alder, saa er det forstens at man begynder at faae en Samvittighed, som Du nok kan begribe, saadan en ung En som Du, kunde gjerne stjæle Sjælen ud af Moders Liv, uden at Vorherre regnede Dig det til Last, han vilde saa allenfals sige til sig selv, naar Du gjorde det, at det var Bornestreger, og ikke lade Dig undgjelde derfor." — „Nei Ben!" tog Kirsten til Gjenmæle, „det vil jeg just ikke sige at han kunde gjøre, Du er rigtignok en nøt En, at lære ham saadan Noget, en Søn maa aldrig gjøre sin Moder Fortræd, det staaer saagar at læse i Bibelen." — „Snak, Kesten! kommer I nu der med Jeres Polsesnak," sagde Ben, som blev vred fordi han blev afbrudt midt i sine Overtalelser. „Kan I ikke forstaa, at det

var saadan blot en Taalemaade jeg brugte! Vær nu intet Barn, Ull'! tænk paa den kjønne Meerskums Pibe, Du kunde lange Dig til; naar Du saa gik ned til Strandby om Søndagen, for at slaa en Pot Kegler eller saadan Noget, — naa Du Evige! der vilde rigtignok blive en Gloen paa Dig" — „Du kunde da faae et Par Burer til næste Marked, af pænt, hvidt Bramdug!" supplerede Moderen, „og en ny Hat, saadan en lille lav en, med Baand paa, som den Stoffer kom hjem med i Foraaret, og alle Piger vilde see sig Øinene ud af Hovedet efter Dig, hvergang Du kom dem forbi." — „Men hvordan skulde jeg bære mig ad ved den Sag, om jeg nu ogsaa blev tilsinds at give ham et Knops?" spurgte Ulle, paa hvem de glimrende Udsigter Moderen og Ben aabnede, gjorde en mægtig Virkning. „Math er en stærk Karl, lad være, han begynder at visne, jeg har aldrig før prøvet paa at slaa En ihjel, og det vilde ikke være synderlig Hourou for mig, at komme i Bøsterne paa ham, især dersom de sorte Hunde af Natmændsfolk var nær ved." — „Aa Pagetel!" skreg Ben jublende, „det skulde jeg nok sørge for; Du tog blot Simons Muurhammer, og laa Dig ned i Grøften lidt ovenfor Strandby Gjærde, naar han saa kom forbi Dig i Mørkningen, listede Du Dig op, gav Dig i Snak med ham, og inden han vidste et Ord deraf, stak Du ham En ud med Hammeren; men Du forstaaer mig nok" — her gjorde Ben en eiendommelig Bevægelse med sin knyttede Haand op mod Panden — „den maatte være krabat!" — „Naa i Guds Navn da! lad gaa!" udbrød Ulle andægtig, reiste sig og rakte begge sine Hænder hen over Bordet til Ben og

Moderen. „Jeg vil saa tage den Sag paa mig og slaa ham ihjel; men paa de Conditioner, at jeg faaer til en ny Dragt, og saa den Meerskums Pibe. Hører Du Mo'er! Dersommenstid Du snyder mig dennegang, som Du har gjort saa tidt, saa skal den Onde... mig, om jeg ikke angiver den hele Sag til Fogden, det maa saa gaa som det kan." — „Vist ikke nei, min kjære Søn!" sagde Moderen glad. „Du skal faae din Part saavel, og jeg og Ben skal nok være i Nærheden for at hjælpe Dig, hvis det gaaer feil. Sid Dig ned Ulle! lad os drikke den Taar i Flasken ud paa et godt Udfald.

Medens denne Samtale forefaldt, gik Gjenstanden for samme hen over Veien som fører fra Hjerne Kirke ud til de omkring i Heden adspredte Udflytterhuse. Han var rørt og veemodig stemt, og foer flere Gange med Haanden over Øinene, ligesom om han vilde aftørre Taarerne der randt ned ad dem.

„See saa!" udbrød han endelig, og satte sig ned i en Digegrøft bag en Tornpodning, „nu er da Alting tilendebragt for mig i denne Kant af Landet, Vigo er lykkelig, det er idag hans Bryllupsdag med den unge Froken fra Uglvig; jeg vilde see dem forenede inden jeg reiste, derfor listede jeg mig ned i Jerne Kirke, medens Præsten lagde deres Hænder sammen. Igrunden kunde jeg have farlig Lyst til at tage imod det Tilbud han gjorde mig, jeg bliver gammel nu, og er ikke længer saa rørig eller saa hurtig paa Benene som før. Jeg kunde faae det meget godt hos ham, for han har altid havt et godt Hjertelag den Dreng; men jeg vilde vel ikke passe for det rolige Liv jeg saa blev nødt til at føre.

Jeg holder mere af Heden. Nu har jeg blot den Ting tilbage med Spillemandens; stakkels Kone; det gjør mig tidt ondt for hende naar jeg tænker derpaa, lad være hun aldrig har holdt af Simon, men hun savner ham dog til at bjerge Føden. Her er nu tredive Sølvdalere, det er Alt hvad jeg eier, dem skal hun have hver Skilling, som en Slags Erstatning, saa har jeg gjort hvad jeg kunde."

Medens han talede saaledes, tog han en gammel Læderpung op af sin Lomme og talte Pengestykkerne. Hunden laa forved ham, med Snuden op i hans Skjød, og dens kloge, spillende Øine syntes ligesom at dele dens Herres Veemod. „Du følger da med mig, lille Karo!" yttrede den gamle Mand i en blød og kjærlig Tone, idet han løftede Hundens Hoved op til sig og kyssede den. „Vi To skilles aldrig ad; Du har holdt ud med din Herre i gode og onde Dage, og jeg lovede ogsaa Jørgen Kruse at være god mod Dig, saalænge jeg levede. Nu maa vi afsted igjen, bort fra denne Egn, men jeg gaaer med et let Hjerte, jeg er mig intet Ondt bevidst, og naar Tiden kommer, tør jeg nok staa frygtlos, Ansigt til Ansigt med ham, for hvem en Natmand er regnet ligesaa høit som en Konge."

Math klappede endnu engang sit Dyr, og reiste sig derpaa op, for at bringe Pengepungen ned til Spillemandens Huus.

Det havde den hele Dag været noget mørkt og graat i Veiret, Skyerne syntes indbyrdes at skjendes om hvad enten de skulde drive bort eller samle sig til en Regnbyge. Nu efterhaanden som Mørket faldt paa, opløste de sig i en let og fiin Støvregn. Men Math var

for vant til alle Veirligets Omskiftelser til at agte herpaa. Han bandt blot sin uldne Kofte tættere om sig, og vedblev med rolige og jevne Skridt at vandre frem paa Veien han havde valgt.

Da han var kommen lidt indenfor Strandby Dige, hævede sig pludseligt et Menneske iveiret, som hidtil havde ligget skjult bag det. Det var Ulle. Hans Miner vare noget usikkre og ængstelige, medens han med den høire Haand skjult i Troien, listede sig bag ved Math, han troede at skulle naae ham ubemærket, men den gamle Taters Hørelse var for fiin til ikke strax at mærke den Kommende. Rolig vendte han sit Hoved om mod ham, og det fredelige Udtryk som stod præget i hans Aasyn, syntes at gjøre et mægtigt Indtryk paa Spillemandens Søn. „Gudsfred Ulle! for det er nok Dig, saavidt jeg kan see," udbrød han, da den Sidste nærmede sig. „Nu! jeg gik just for at træffe din Moder, eller ogsaa Dig." — „Jeg har ogsaa et Par Ord at snakke med Dig, Math!" sagde Drengen, med en skjælvende Stemme, „og der — der — tag det — det er Gjengjeld fordi Du undlivede min Fader." — Et dump, dødt Slag, et svagt Skrig, og Math sank med knust Pande omkuld; hans Hund udstødte et skjælvende Hyl og foer ind paa Morderen, men med den uhyre Kraft, som Drengen virkelig besad, greb han den i Struben, hævede endnu engang sin frygtelige Hammer, og bibragte Dyret et saadant Slag i Hovedet, at den mat og døende sank ned for hans Fødder.

„Gud — forlade Dig din Synd!" hviskede Math, medens han med den ene Haand bedækkede det frygtelige Saar i Hovedet, og med den anden strakte Pengepungen

iveiret, „jeg — vilde have givet Dig Alt — hvad jeg eiede.“ Han sukkede, det var et Suk som Mennesket kuns udstøder een eneste Gang i sit Liv, saa sank han tilbage i Lyngen.

Den gamle Hedemand var død.

Ulle hørte ikke hans Ord. Saasnart han havde fuldbragt sin Udaad foer han tilbage til Stedet, hvor han før havde ligget skjult, uden at see sig tilbage. — „Fik Du Pengene?“ skreg en hæs Stemme fra den modsatte Side af Gjærdet. — „Nei, nei!“ hviskede Morderen, „hent dem selv, Gud straffe mig, hvis jeg tør tage dem, han ligger saadan saa fælt og gloer paa mig.“ — „Aa, dit Fæ! svarede Ben, thi det var ham, „lad mig da komme over efter dem; Dreng! laan mig din Hammer for Sikkerheds Skyld, hvis han ikke skulde være rigtig død, det er Synd at lade ham pines.“

Næste Morgen, ved Solens Opgang, saae man en stor Klynge pjaltede, mørkebrune Mennesker forsamlede paa samme Sted. Math Hjeil laa paa en Baare af flettede Grene, hans Hund ved Siden af ham. Det venlige, godmodige Øie som hidtil havde lyst enhver Skabning saa kjærligt imøde, var lukket for stedse. Omkring hans Mundviger randt en Masse levret Blod, men den knuste Pande var bedækket med et reent, hvidt Tørklæde. Den gamle Sam stod i Skarens Midte; hans matte, glandsløse Blik hæftede sig med et bittert og smerteligt Udtryk paa den dræbte Ven. En almindelig Taushed var udbredt i den ellers saa lystige Skare, Ingen talede, de vendte sig blot flere Gange om mod en vis Kant af Heden, som om de derfra oppebiede Nogen.

Pludselig hævede Sam den brogede Komandostav han havde arvet efter Math, og i samme Nu kom tre Mænd, hurtige og aandelose, ilende hen imod ham; deres Knive vare blodige, og idet de med et huult Skrig pegede over mod den Kant de kom fra, steg en tyk, sort Røg, fulgt af en klar, mørkerød Flamme iveiret fra det Sted hvor Simon Spillemands Hytte havde ligget. — „Han er gjengjeldt!" jublede Alle, som af en Mund, og Sam tog Liget i sine Arme og reiste det iveiret, som om han vilde lade Math skue det Gjengjeldelsens frygtelige Værk der nylig var begaaet. Derpaa blev han igjen lagt ned paa Baaren og bedækket med et uldent Teppe, og Taterne forte ham under hule, ildelydende Skrig bort i deres Midte.

Ovre paa Holmen i sorte Mose kastede de en dyb Grav, og deri lagde de ham, med den tro Hund ved Siden. Det var et eget vildt og høitideligt Skue, at see disse, den vilde Orkens halvnøgne Børn, staaende omkring den aabne Grav; deres sorte Øine funklede af Taarer medens de endnu engang stirrede ned efter deres gamle, trofaste Fører, som Jorden skjulede. Samme Eftermiddag forlode de Egnen, og man har fra den Tid af ikke formærket synderligt til dem nede i Skads Herred.

Vigo og Alice vare lykkelige. Aar forgik, med dem svandt det Lidenskabelige som hidtil havde parret sig med Begges Følelser. Vigos Hæftighed svandt ogsaa med Tiden, den forandrer jo saa Meget, vore dybeste,

helligste Følelser dukke under i dens Strøm, og ved Maalets Ende har den rovet os Alt, undtagen Ønsket om en Grav og Haab paa en Evighed hiinsides.

Sorte Mose ligger nu tilgroet og ode, de syv Høie staa tomme og ubeboede, Alting er saa eensomt og fredeligt blandt dem. Nordrummen udstøder sit dumpe, monotone Skrig i den nærliggende Sump. Lærkerne synge oppe i Luften over den gamle Hedemands sammensunkne Grav. „Hvor er Tateren blevet af?" spørger den Reisende, hvem Bonden fortæller det halvglemte Sagn. Ingen veed det; blot en enkelt, pjaltet, gulbrun Skikkelse lister sig sommetider igjennem Herredet, han besøger da altid Mosen, og viser sin Søn, med høitideligt Alvor, Stedet hvor hans Fædre have boet, og hvor de begravede Math Hjeil.